

پاشکۆکانی

کۆمهله

گۆفاری کۆمهلهی ره‌نجده‌رانی کوردستان

خولی سییه‌م

ئاماده‌کردن

بنکه‌ی ژین

پیشه‌کی

فه‌رید ئه‌سه‌سه‌رد

پروژه‌ی هاوبه‌ش

سلیمانی ۲۰۱۳

ئەكادىمىيە ھۆشيارى و پىگەياندىنى كادىران

دامەزراوہ يەكى كەلتورىيە بەپپى بىر يارى كۆنگرەى سىنى سالى ۲۰۱۰ى يەكىتتى نىشتمانى كوردستان دامەزراوہ، ئەرکەكەى برىتتية له دەستە بەر كوردنى پىداويستتية كانى ھۆشيار كوردنە وەى سياسى، فراوان كوردنى چوارچىوہ كانى رۇشنبىرى گشتى، تۆكمە كوردنى بەھاكانى ديموكراسى و مافى مرؤف و دادى كۆمەلايەتى لە كۆمەلدا، تاوتوئ كوردنى مەسەلە كانى بىرى ھاوچەرخ و دابىن كوردنى كەرەستەى پىويست بۆ پىگەياندىنى كادىران له بوارە ھەمەجۆرە كاندا.

بنكەى ژين

بۆ بووژاندنە وەى كەلەپوورى بەلگە نامەى و روژنامە وانى كوردى

عیراق: مەزىمى كوردستان، سلیمانى؛ شەقامى پیرەمەگروون، گەرەكى ۱۰۷ بەرانان، تەلارى ژين تەنیشتى (مرگەوتى شیخ فەرىد) تەلەفون: ۲-۲۱۹۴۷۳۱-۲ ناسیا: ۴۸۴۶۳۲۵۷۷۵ یا ۰۷۷۰۱۵۶۵۸۶۴ كۆرەك: ۰۷۵۰۱۱۲۸۳۰۹ س. پۇست: ۱۴

ماليەپ: www.binkeyjin.com ناو نیشانى ئەلكترونى: info@binkeyjin.com

زنجیرە: ۱۴۱

ناوى كتیب: پاشكوكانى خولى سىيەمى كۆمەلە

پاكدردنە وەو لەقالبدان: لان

تیراژ: دانە

ژمارەى سپاردنى بەرپۆه بەرایەتتى گشتتى كتیبخانە گشتتیه كان (۲۸۶۵) سالى ۲۰۱۲

شوینى چاپ: دەزگای چاپ و پەخشى ھەمدى

پيشه‌کي نه‌کاديميای هوشيارى و پيگه‌ياندى کاديران

سالى ۲۰۱۲ نه‌کاديميای هوشيارى و پيگه‌ياندى کاديران له‌رپوتى جيبه‌جى کردنى به‌رنامه‌ى بلاوکردنه‌وى نهرشيفو ديکومينته‌کانى سهرده‌ى خه‌باتى ژيرزه‌مينى و پيشمه‌رگايه‌تى (۱۹۷۵ - ۱۹۹۱)، به‌هاوبه‌شى له‌گه‌ل بنکه‌ى ژين، ههر ۳۱ ژماره‌ى گوفارى "کومه‌له"ى له‌چاپ دايه‌وه. گوفارى "کومه‌له"، له‌ميژوى نه‌ده‌بياتى سهرده‌ى پيشمه‌رگايه‌تيدا پيگه‌يه‌کى تايبه‌تى هه‌يه‌و له‌هه‌ئسه‌نگاندندا به‌پيشکه‌وتوترين گوفارى سهرده‌ى خوى دادنه‌رى، چ له‌روى ته‌کنىکى ديزاينه‌وه‌و چ له‌روى ئاستى به‌رزى بابته‌کانيه‌وه‌و که تا نه‌ندازه‌يه‌کى زور ميتودى ليکولينه‌وى زانستيان تيدا په‌يرپه‌و کراوه، سهربارى نه‌وى که گوفاره‌که توانيويه‌تى به‌چاکی گوزارشت له‌بيري چه‌پ و تايبه‌تمه‌نديه‌کانى بکات.

له‌پرۆسه‌ى چاپ کردنه‌وى گوفارى "کومه‌له" دا نه‌وه له‌به‌رچاو گيراوه که گوفاره‌که به‌سى خولدا تيبه‌رپوه، بويه ههر خولیک به‌جيا چاپ کرايه‌وه. خولى يه‌که‌مى "کومه‌له" له ۹ ژماره پيکدى که ماوه‌ى دهرچونيان که‌وتوته سالانى ۱۹۷۸ - ۱۹۸۱. خولى دووه‌م ۶ ژماره ده‌گريته‌وه که هه‌موى له‌سالى ۱۹۸۲ دهرچوو. خولى سييه‌م که زورترين ژماره‌ى ئى دهرچوو، ماوه‌ى سالانى ۱۹۸۵ - ۱۹۸۷ ده‌گريته‌وه‌و ۱۶ ژماره‌ى ئى دهرچوو. له‌پرۆسه‌ى چاپ کردنه‌وه‌دا، ژماره‌کانى خولى سييه‌م به‌دوو به‌رگ بلاوکرانه‌وه. به‌رگى يه‌که‌مى ژماره‌کانى ۱ - ۹ گرتوته‌وه‌و به‌رگى دووه‌م ژماره‌کانى ۱۰ - ۱۶.

له‌شانزه ژماره‌که‌ى خولى سييه‌م، ۹ ژماره پاشکويان له‌گه‌لدايه. ههر ۹ پاشکوبه‌تى وه‌رگيردراويان گرتوته خو که کاديره‌کانى ده‌زگای ناوه‌ندى رۆشنيرى کومه‌له نه‌رکى وه‌رگيرانيان گرتوته نه‌ستو. نه‌و بابته‌تانه‌ى له‌پاشکوکان بلاو کراونه‌ته‌وه، ده‌کرا به‌شيوه‌ى ناميلکه‌ى سه‌ربه‌خو بلاو بکرينه‌وه‌و بخرينه‌ پال "زنجيره‌ى وه‌رگيران" که ۱۱ کتيبى وه‌رگيردراوى ئى بلاوکرانه‌ته‌وه له‌وانه "نه‌خوشى چه‌په‌ويه‌ى منداالانه له‌کومونيزمدا" و "دوو تاکتيکى سؤسيال ديموکراسى له‌شورشى ديموکراتيدا" و "ده‌رباره‌ى رسته‌ى شورشگيرانه‌ى لينين و "هه‌ژده‌ى برؤميلى لويى بوناپارت"ى مارکسو "ململانى ناوخوى حزب"ى ليوو شاو شى و "ماترياليزمى دياله‌کتیک و ماترياليزمى ميژويى" ى ستالين. هوى دورخسته‌نه‌وى بابته‌ته وه‌رگيردراوه‌کانى پاشکوکان له‌م زنجيره‌يه، زورتر بو نه‌وه ده‌گريته‌وه‌و که "زنجيره‌ى وه‌رگيران" زورتر بو بلاوکردنه‌وى کتيب و ناميلکه‌ى قه‌به‌ته‌رخان کرابوو، له‌کاتیکدا بابته‌تى ناو پاشکوکان وتارى کورت و گه‌وره‌تريان له ۳۴ لاپه‌ره تيناپه‌رى.

له‌نه‌کاديميا نه‌وه په‌سند کرا که پاشکوکان، به‌و پييه‌ى که ته‌واوکه‌رى گوفارى کومه‌له‌ن، له‌يه‌ک به‌رگدا به‌جيا چاپ بکريين. بابته‌تى پاشکوکان به‌جوریک هه‌لبژيردراون که هه‌م بو کاديران و نه‌ندامان سودبه‌خش بن هه‌م گوزارشت له‌شيوه‌ى بيرکردنه‌وه‌و جيهانبينى فهرمى نه‌و کاته‌ى کومه‌له‌ى رهنجده‌رانى کوردستان بکه‌ن.

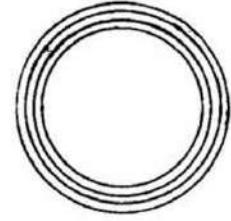
جیی داخه که له نو پاشکۆ، تهنه ههوت پاشکۆمان چنگ کهوتوو. بۆیه ئهوهی که لیڤه خوینهر له بهر دهستی تهنه ههوت پاشکۆیه، بهو هیوایهی که له ئایندهدا دوو پاشکۆکهی ترمان چنگ کهوی و له چاپی دووهدا ههمویان بهتهواوی چاپ بکری. یهکی لهم دوو پاشکۆیه، پاشکۆی ژماره ۸ی گۆفاری کۆمهلهیه که له دوتوی ۳۴ لاپهردا دوو بابتهی لینینی لهخۆ گرتوو. یهکه میان بهناونیشانی "چهند بابتهیک له پیناوی دووهدا کۆنگرهی ئینتەرناسیونالی کۆمونیست: پێش‌نوسیکی سه‌ره‌تایی بۆ بابته‌کانی مه‌سه‌له‌ی کشتوکال و ئه‌وی تر بهناونیشانی "مارکسیزم و گیانی ریفیژنیزم" بلاو کراوتهوه. ههردوو بابته موحسین عه‌لی ئه‌که‌هر له‌زمانی عه‌ره‌بیه‌وه وه‌ری گێراوته سه‌ر زمانی کوردی. پاشکۆکه‌ی تر پاشکۆی ژماره ۱۴ی گۆفاری کۆمهلهیه و ژماره‌ی لاپه‌رکانی ۱۸ لاپه‌ره‌یه. بابته‌که له‌به‌ره‌تدا وتاریکه ئه‌که‌رم ده‌دی‌ری ده‌باره‌ی جه‌نگی پارتیزانی نوسیویه‌تی و ئازاد هه‌ورامی کردویه‌تی به‌کوردی.

فه‌رید ئه‌سه‌سه‌رد

لیپرسراوی ئه‌کادیمیای هۆشیاری و پێگه‌یانندی کادیران

۲۰۱۳/۱۱/ ۱۵

كۆمەلە

ژمارە ۲
حولى ۲

گۇئارى كۆمەلەى رەنجدەرانى كوردستان

شمار ۱۹۸۵
بانمەر ۱۳۶۴

پايتەخت

بنكەى ژين

www.zheen.org

لينين

لكاندن چيه ؟

وهرگېترانى : زۆراب

پەنچ ھەفتا سال لەمەوبەر کاتێک
 ھەندێک لە چەپە توندیروە کاسی
 بزوتنەوێ کرێکاران و سوسالیزم
 وەك دێدەیان بۆ زۆربەى ھست و
 دیاردەکان ، بۆچونێکی نازانسانە
 و نابابەتیان ھەبو بۆ کێشەى
 نەتەواپەتى و لکاندن و ئازادى
 مافى بېھاردانى چارەنوسی
 نەتەوێکان ، تا لەو کاتەدا لێن
 وەك پەسەو نەریتى ھۆرەگیرانەى
 خۆى ، بە دێدەپەکی روون و بێ
 تېروانیئێکی زانسانەو بەرپەرجی
 ئەو دەستە و تاقە توندروەوانەى
 دایەو و ھەرگیز نەدەھتت بە
 ناوی مارکسیزم و بەنساوی
 بەرژەوێندى پزۆلیتاریاوتیئێتەر
 ناسیونالیزمەو ھەلەى گەورە و
 بېروبوچونى چەوت بلۆ بیئێتەرە و
 بال بکێشت بەسەربزوتنەوێ
 مارکسیزم دا .
 ئەم بابەتى وەرگێراوێتە سەر
 زمانى کوردی ، بەھێکە لەبابەتە

گرنگەکەى ئازادى مافى بېھاردانى
 چارەنوسی نەتەوێکسان ،
 کە لێرەدا بابەتى لکاندن ،
 لێکدەداتەو و ھى دەکاتەو و گرتی
 دەداتەو بە مافى بېھاردانى چارە
 نوسەو و لە مەتومرێکی توندوتیژ
 دان لەگەل ئەو ھاوڕێ " بان
 چەپانەدا " ، کە لە ھەمان کات دا
 لەگەل راسترەو و سۆسپال
 عوفیئێتەکان دا پەکیان دەگرتەو .

لکاندن -

لکاندن ، بېریتە لە پێوەلکانى
 بە زۆرى ولات و ناوچەپەك بەولائێکی
 ئەرەو بە پێچەوانەى و بێست و
 ئارەزووى دانێشتوانیەرە .
 لکاندن ، مانای چەوساندنەوێ
 نەتەواپەتى و داگیرکردنى ولاتە
 بە زەبرى بەکارھێنانى لەسەر و
 زەبروزەنگ و تیرۆر و پێشێلکردنى
 گشت مافە مرۆفایەتیکان بە ئازادى

مافی برپاردانی چاره نویسه وه .
 داگیرکردنیش هه ره به مه بهست و
 نیازی تالان کردن و زه وتکردنی
 سامانی ژیرزه مینی و سه رزه مینی، و
 به هه رزان کرینی دواوزه جهسته بی
 کرینکاران و ره نجه رانی گهلانی
 ژیردمت و بلو بونه وهی بیکاری و
 کردنی ولاتی داگیرکراو به بازار
 ساغکردنه وهی کالا و به ره مهی کارگه
 کانی ولاتانی داگیرکرو هه نهنده وهی
 ولات به دواکه وتویی له گهست
 روه کانی سیاسی، کومه لایه تی،
 ثابوری، به به سازی و فره هنگی
 و... هه ند .

لکاندن جیاوازه له به کیتی
 ثاره زومه ندانهی دو نه ته وهی هاو
 شان و هاوتالا له سایه ی سه ته مینی
 ثابوری و سیاسی دیار بیکراو دا
 داگیرکردنی کوردستان و به تایه تی
 رژیم مؤقینستی به غدا، جه گره
 هه ژوپنه که ی شمیر به الیمزمی بریتانیا
 وهک کۆلۆنیهک سهیری کوردستان
 دهکات و مامله ی له گه ل دهکات و
 سیاسه تیکی مؤقینستانه و ره گه ز
 به رستانه و کۆلۆنیه الیمستانه ی
 نیسته جی به به ره و دهکات، به
 مه بهستی گۆرینی روخساری
 نه ته وایه تی و دورخستنه وهی کورد

له ناوه، نه وتاوتیکان و شوینسه
 ستراتژی بیکانی تر نه شه جی کردنی
 خیتی سه ره ب له شوینی .

دیاره کوردستانی شه مه ه
 وهک نه شه تمانیکی داگیر و دابه ه
 کراو، گه لی کوردیش وهک گه لیک
 جه وساره و ماف زه وتکراو و بی به ه
 له مافی برپاردانی چاره نویسه، به
 زه بیری زه به روزه نگ و داگیرکردنی
 سه ربازان، به زۆر و به چه وانسه ی
 و بهست و ثاره زوی خۆبه وه، نه شه تمانه
 که ی لکینراوه به ولاته داگیرکهره
 کانه وه، نهک وهک شه وهی
 ریژیم نیست و چه به توند ره وه کان
 وای ده بینن که به کیتی به کی
 ثاره زومه ندانه ی له پسان نه هاتوی
 هه ره و نه ته وهی بیکه پنه ری شه
 ده وله تانه به .

لایه تیکی گرنگی تری شه م بابه ته
 له وه دابه، که بابه خیتی مسه زن
 ده دات به شویشی نه ته وایسه تی
 گهلانی ژیرده سه و ناوچه داگیر
 کراوه کان، وهک شویشی
 بابه تپانه ی میژو کردی سه رده می
 سه ره لدانی شمیر به الیمزم، سه رده می
 گه ه کردنی کومه لایه تی شه و گه لانه و
 چوزه ره ده رکردنی جینی بو رجوازی
 تازه سه ره لدر او سه رلق و پۆی

له لايه كى تره وه راى وايه كه
 په كيتى راسته قينهى گيلان و
 پروليتارياى جيهان و ليك نزيك
 بونه وه و تېكه لاوبونيان ، له وه دا
 خوځى ده بينيت هوه و پته و چه سهار
 ده بيت ه وه كاتى مانى برېسار
 دانى چاره نوسى گيلانى ژيرده ست
 به كرده وه به لمينيت و پشتگيرى له
 شوړشه نه ته وايه تيه رزگار پخوازه
 ره واكانيان بكريت و لكاندن
 هه لېوه عيتر پته وه .

پاش هم ماوه دورودر پته ، تا
 نيتا هم باسه لينيى ، وهك
 راسته كى ميژوبى ، وهك نيتيره
 يه كى پرشنگدار ، نه دره وشيته وه
 به بويه به پتويستمان زانسى
 پيشكهمى هاوريان و خوينده وارانى
 به رينزى بكه مين .

گهسه كردنى شو كومه لانددا .
 لينين لهم بابته ته دا به پر شو وه
 ناموزگارى سوسياليسته كانى جيهان
 ده كات ، به تا بته سوسياليسته كانى
 گيلانى سرده ست ، كه پشتيوانسى
 لهو شوړشانه بكن و يارمه تى بدن ،
 چونكه به هاوپه يمانى بزوتنه وه
 كرينكاران و لاوازه كرى سهرمايه
 دارى و نيمه رياليزمى داده نيت ،
 به تا بته نه گهر چينه شوړشگيره
 پيشكه و تنخوازه كان هتې هلسن ،
 و نهو سوسياليسنه به ناپاك
 تاوانبارده كات كه شو شوړشانه
 ناسلمينن و پشتگيرى لى ناكهن ،
 هه روه ها بيتزارى درده بر پت
 به رامبه ر بهو سوسياليسنه رزگارى
 گيلانى خوځيان فراموش ده كهن
 تيرو توانجيهان تى ده گريته .

لكاندن چيه ؟

كه چى زهر به توندى رايان گه ياند:
 په كهم ، دژى لكاندن ، دووم ،
 هوكانى هم دژايه تيه يان شى
 كرده وه . گومانى تيدا نيه هه
 چنده نه مانه مسله ي ترن ، به لام

له باسه كانى پيشومان دا به
 شاكرا هم پرسياره مان به رز كرده وه
 (به ندى چه وتم) ، به لام هاوړئ
 پوځونيكان وه لاميان نه دا يه وه ،
 به لكو خوځيان لى بى ده نك كرد .

زۆر گرنگن . ئەگەر بېتو ھەندىك بايخ بدەين بە پېنگەيشتن وخەملېنى بېروباو ھەر تېۋرېنكا نمان ، بە دارشتنېكى ورد و رونى ئەو بېرو باو ھەراند ، ئەوسا ئەماندەتوانى وا بە ئاسانى خۆمان لە مانا وچۆنېتى لكاندن بدزىنەو ، چونكە لەگەشت پروپاگەندە و ھاندانە سىياسىيە كانمان دا ناو ھەرۆكى لكاندن مان رەچا و كروە و شىكردۆتەو ، ھەر بۆيە خۆ دزىنەو لە لېدوانىكى گىنى و بەكۆمەلى ئەم مەسەلەيە ، نەبونی ھەلوپېستېكى دياروئاغكرا دەگەيەنېت ، كە لەمە بەولاولە ھېچ لىكدانەو ھەكى تىرى نەيە .

ئەو ھىچ رەخنەيەكى وروژاندېي . لېرەدا ئەم پەرسپارە دېتە پېشەو : ئايا سۆسيال دېموكراتەكان سەرتاسەر دەتوانن دزى زەبەروژەنگ بن ؟ بېنگومان نە ، كەواتە ئېمە دزى لكاندن نېن ھەر لەبەسەر ئەو ھى زەبەروژەنگ بەخۆيەو دەگرئ ، بەلكو لەبەر ھۆى تر . ھەر ھەسا سوسپال دېموكراتەكان ناتوانن لايەنگرى ئەو بارودۆخە ئاسايە بن كە ئېستا لە ئارادايە . بېتەو دە گەرەكتانە راكەن و دەربازبن ، بەلام ناتوانن خۆتان لەو سەرئەنجامە رەھايە بەدور بگرن كە لكاندن بېرېتە لە تىكدان و بەلاو ھەنانى مافى نەتەو ھەكى لە نەتەو ھەكان لە ئازادى بېياردانى چارەنوسيان دا و ديارى كردنى سنورى دەولەتېك لە دەولەتان بە پېچەوانەى ويست و ئارەزوى دانېشتوانيانەو .

كە دزى لكاندن بويە ، واتە تۆلایەنى مافى ئازادى چارە نوس دەگریت ، واتە "دزى ھېتەتەو ھى بەزۆرى ھەر نەتەو ھەكى لە نەتەو ھەكان لە سنورى دەولەتېكى ديارى كراودا" (ئېمە دېسان بە ئارەزو ئەم دەقە كەم دەسكارى كراو ھەمان بەكار ھېنا كە سەرچاوەى ھەمان

كەواتە بۆچى ئەم پەرسپارەمان كرد ؟ ھەر لەگەل بەرزكردنەو ھى پەرسپارە كەشدا رونمان كرىو ھە ، كە " بەر بەرەكان نىكردنى لكاندن ، ماناى دان ئانە بە مافى چارەنوسى " ناو ھەرۆكى لكاندنېسى دەبېئ بېرىتى بېت : ۱- زەبەروژەنگ "خستە سەرى بەزۆر" ، ۲- چەوساندنەو ھى نەتەو ھەكى (خستەسەرى ناوچەيەكى "بېگانە" ھتد) ، و ھەندىك جارېش ۳- شكاندى سنورى بارودۆخسى ئاسايى ؟ ئېستا كە ئەمانەمان ھەمو لە بابەتەكان دا رون كرىو ھەو ھى

بېرى بەندى چوارەمى بابەتەكان مانە ، و ھاوړئ پۆلۆنچىكان لىم روۋە بئى پەردە و بە ئاشكرا وەلاميان دايندوۋە - بەندى پەكەمى سەرەتاي بېرگەى چوارەمیان - كە " نژى ھېشتنەۋەى بەزۆرى نەتەۋە چەوساۋەكانن لەناو سنورى دەولەتچىكە زەوتكەردا " . كە ھەر وەك ئەۋە واپە ، لاينەنگرى ئازادى نەتەۋەكان بېت لە بېرپاردانى چارە نوسبان دا .

ئېمە ئەمەندە لەمەر وەك بەدەنگ ناپەين ، بەلام ئەگەر پارتىكە لە بەرنامەكەى دا ، (يان لە بېرپارىكە دا كە ھەمو پەيسرەۋى ئەكەن ، چونكە وشە گرنگ نىسە) بلىت نژى لكاندەنەۋى ھېشتنەۋەى بە زۆرى نەتەۋە چەوساۋەكان لە ناو سنورى دەولەتە كەى خۆى دا ، ئەوالەروى مەبدەئىۋە لەگەل ئەو پارتىدا جوتىن ، چونكە خۆ بەستەۋەى وشك بە ھەندىك وشەى وەك " ئازادى بېرپاردانى چارەنوس " گەوجىتتە . و ئەگەر لەناو پارتىماندا چەند ھاوړتپەك ھەبن و بىانەۋىت بەم گىانە وشە كانى رستەى بەندى نۆيسەمى بەرنامەى پارتىمان بگۆرن ، ئەۋە

ماناى ئەۋە پە لەگەل ئەو ھاوړئ پانەدا ھېچ نارىكەكى مەبدەئىانە مان نىسە !

چونكە مەبەستمان ئەۋە پە ، دروشمەكانمان رون و دياربن لىم روى سىاسەۋە و تەۋا و خەملىو بن لە روى تىورىۋە .

لەو لىدوانانەى لەمەر ئەم كىشە پە دەكرىت - كەسپ نىسە گومانى لە گرنگى ئەم كىشە پە ھەبىت بە تاپەنتى لەم كاتەدا كە جەنگ لە ئارادا پە - ئەم بەھانە پە ھانە كاپەۋە (كە لە رۆژنامەكان دا نەبىترا بو) : بەر بەرەكانى كردنى كارىكى ئاشىرىن و دزىو ماناى ئەۋە نىسە ئىتر دەبىت شتىكى باش بىشەلمىنرىت و دانى پىدا بنرىت . ھەر پۆ ئەۋەى ئەم كارە ئاشىرىن و دزىۋە بەلاۋە بنرىت .

ئەمە بەھانە پەكى چەوتە ھەر بۆپە ھېچ رۆژنامە پەكەش بىلاۋى نەكردۆتەۋە . گەر پارتىكى سوسىالىست ، راپگەياندا كەوا . " نژى ھېشتنەۋەى بە زۆرى نەتەۋە پەكى چەوساۋە پە لەناو سنورى دەولەتچىكە زەوتكەردا " ئەۋا ئەو پارتى بەلەن بەخۆى دەدات ، واز لە بەكارھىنانى زەبىروزەنگ

دەھىتتە بۆھىتتەنەۋەي نەتەۋەپەكى
ۋەھا لە ناۋسنورى ئەۋ دەۋلەتە
دا كاتىك خۆي فەرمانسەرەۋايسى
دەگرىتە دەست .

ئەگەر سېھىنئ ھېندسېر بېورگ
سەرگەرتنىكى كەمى بېسەر روسيادا
بەدەست ھېنا (ۋەك ئەنگلئەرە ۋ
فەرەسا ھېان خۆشە روسيا ھەندېك
لاۋاز بېت) ، ۋ ئەگەر ئەم سەر
كەۋتتە بوە ماپەي دامەزراندنى
دەۋلەتتىكى نوئ لە پۆلئۇنيا ، كە
بەتەۋاۋى " قابېلى جىئ بە جىئ
بون بېت " بە ھېئى ياسا
ئابورېكانى سەرماپە دارى ۋ
ئېمېرىالېزم ، ۋ ئەگەر لەدۋايسى
تېرىخدا شۆرغى سوسپالېستى سەر
كەۋت لە پېرۇگراڊ ۋ بەرلېن ۋ
فەر سوڧيا ، ئەۋا ھېچ گومانئان
لەۋە نېە كە دەۋلەتتى سوسپالېستى
پۆلئۇنيا ھەرۋەك ھەردوۋ دەۋلەتتى
روسيا ۋ ئەلمانىا ۋازلەھىتتەنەۋەي
بەزۆرى ئۆكرانىا دەھېئىن " لەناۋ
نورى دەۋلەتتى پۆلئۇنيا " ۋ ئەگەر
لە رېزى فەرمانئەرەۋا پەتېدا ھەندېك
لە ئەندامانى دەستەي نوسەرانى
" گازتېارا بونېتچا " ھېن ، گومانى
تېدانىە ، ئەۋانھى ۋازھان " لە
بابەتەكانىان " دەھېئىنا ۋ ئەۋ

" تېۋرەھان ھوچ دەكردەۋە كە
دەلېت : " مافى ئازادى
بېرپاردانى چارەفوس قابېلى جىئ بە جىئ
بون نېە لەكۆمەلگاي سوسپالېستىنا " .

ئەگەر بېھتاپە بەم جۆرە بېرمان
بېرناپەتەۋە ، ئەۋا ھەرگېسز
لېدۋانئىكى بېراپانەمان نەدەكسرد
لەگەل سوسپالېستە دېمىس
كراتىكانى پۆلئۇنيا ، بەلكو بە
پېچەۋانەۋە ، خەباتىكى توندوتېزى
بېئ بەزەپانەمان دەرھوق دەكردن ،
لەبەر ئەۋەي ۋەك شۆڧىئىست
سېرمان دەكردن .

گېرمان چومە سەر شەقامسى
ھارنىكى ئەۋروپاھى ۋ لەبېسەردەم
خەلكىكى زۆرنا رام گەياندو دۋاھى
لەزۆرنامەكاندا بلۆكراپەۋە كە
ئازەزام " لەسەر ئەۋەي رېئىم
بېئ ئادېتتە مرۆڧىك بە پارە بېكسرم
ۋ بېكەم بە كۆپلە . بېئ گومان
گەھى لەكەس ئاكرېت گەر بەخاۋەن
كۆپلە بېناسرېم بەۋەم ئابنېئىن كە
لاپەنگرى رېئىمى كۆپلەتېم .
رەنگە ھېستىم بېرامبېسەر
كۆپلەبەتتى شېۋەپەكى سەلېسى
بەخۆۋە گرت ، شېۋەي بەرپەرەكانى
ۋ ئارپەزايى ، نەۋەك شېۋەي
ئىجابى ، ۋەك ئەۋەي بېلېم " سىن

چۆن بەنەرم و نیا ئی باسی بکەین ؟
 بەم رستە نامۆ و سەیرەیی خوارەووە .
 " خەباتی سوسمال دیموکرات
 دژی لکاندن و دژی هێشتنەووی
 بەزۆری نەتەووە چەوساوە کسان
 لەنا و سنوری دەولەتیی
 زەوتکەردا بریتییە لەبەلاوە نانی
 هەمو بەرگری کردنیك لێ
 نیشتمان ، چونکە ئەم بەرگری
 کردنە لەسەردەمی ئیمپریالیزمدا
 مانای بەرگری کردنە لەمانسی
 بورژوا لەچەوساندنەووە و تالان
 کردنی گەلانی بێگانهدا "

ئەمە چیه ؟ و چۆن ؟
 " خەبات دژی لکاندن بریتییە
 لە بەلاوە نانی هەمو بەرگری
 کردنیك لە نیشتمان "

بەلام دەستێت بەهەمو جەنگێکی
 نەتەوایەتی و عۆرشیکی نەتەوایەتی
 بۆ ئێم بەرگری کردنە لە نیشتمان .
 و تا ئێستاش ئەم ناوانسە لای
 هەمووان شیا و گونجساوە ! وەك
 ئەوێ هاوڕێ پۆلۆنیكان بۆ ئێم :
 ئێمە دژی لکاندین ، بەلام . . .
 مەبەستمان دژایەتی کردنی جەنگی
 زۆر لێکراوانە لە پێناوی رزگار بونیان
 لە زەوتکەرانیان ، ئێمە دژی عۆرشی
 زۆر لێکراوانین لە پێناوی رزگار

بونیان لە زەوتکەرانیان ! ئەم
 ئەم وتەیی هاوڕێیانی پۆلۆنیان
 لایەنگری کردنی لکاندن نیه ؟ .
 ئەم بیانۆوە سەیرەمان بەو
 دەسارنەووە ، کە دەلێن بەرگری
 کردن لە نیشتمان " لەسەردەمی
 ئیمپریالیزمدا " مانای بەرگری
 کردنە لەمانسی بورژوا
 چەوساندنەووی گەلانی بێگانه .
 بەلام لە راستیدا ئەم وتەیی تەنیا
 لەجەنگی ئیمپریالیستی دا دەوتریت
 واتە جەنگی نیوان ولاتسە
 ئیمپریالیستیکان ، یان لەنیوان
 چەند دەستێك لە ئیمپریالیستیکان
 ئەو کاتەیی ئەو دوو دەستە سەر
 کەرە هەر بەووە ناوەستنەووە کە
 " گەلانی بێگانه " دەچەوسێننەووە ،
 بەلکۆر بەرگری کردنی جەنگە کە عۆی
 لەخۆیدا بەمەبەستی ئەووە کە کام
 دەستە لەو ولاتسە ئیمپریالیستیکانە
 زمارەیکێ زیاتر لە گەلانی بێگانه
 دەچەوسێننەووە .

لەووە دەچیت هاوڕێ پۆلۆنیکان
 بە چاویکی جیا لە تێروانیسی
 پارتمان سەیری " بەرگری کردن
 لە نیشتمان " بکەن . ئێمە رەفزی
 " بەرگری کردن لە نیشتمان " دەکەین
 لەجەنگی ئیمپریالیستی دا . ئەم

داگیرکراو ، یان ولاتیکی داگیرکراو
 بهرهای دهکات دژی ولاتیکی
 داگیرکر ، ده بیئت پیی بوتریست
 رشوری نهک جهنگ اه (نیمه بویه
 هم باسه دههینینه وه چونکه
 چند جار دایان به گویماندا ،
 هرچنده شهنده گوی به وشه و
 رسته نادهین) • هرچونیک بیئت
 برونا کهین کس هه بیئت کاتیک
 که بهلچیکا و ولاتی سیرب و گالیسا و
 نهرمینهای ناگیرکراو شسر
 " شورعی " بهرهای ده کهن دژی
 ولاته داگیرکره کان و ناوی ده نین
 " بهرگری کردن له نهشتمان " •
 که به راستی ناویکی راست و درست
 و گونجا وه ، کس هه بیئت بوتریست
 هم ناوانه به راست نه زانیت •
 شهمانه ی سره وه شه مانگه ی نه
 شه و شه تجمعی ، ها وری پۆلۆنیکان
 دژی هم شورمانه ، هر له بهر
 شهوی له و ولاته زورلیکرا واندا
 بۆرژوا هه یه و گه لانی بهنگانه
 ده چه سینینه وه ، یان راستتر
 بلین له وانیه بیان چه سینینه وه
 شهوی نه نیاس له تارادا بیئت هر
 شه وه که " مافی چه ساندنه وه ی
 هه " • بهم جوره دهرده که بیئت
 ها وری پۆلۆنیکان کاتیک

رایمان بهرونی له به یانی کۆمیتهی
 ناوه ندی پارتیمان و له برپاره کانی
 بهرن دا دهر برپوه ، و له نامیلکه ی
 " سوسیالیزم و جهنگ " بسلاو
 کردۆته وه ، که به هردوو زمانسی
 ئەلمانسی و نهره نسی دهرچسوو •
 ههروه ها دوو جار له باسه کانه اندا
 په نجه مان بۆرا کیشا وه (تیپینیکانی
 به ندی چوارهم و شهشم) •
 دیسانه وه له وه ده جیت ها وری
 پۆلۆنیکان به شه پوه کی گشتی
 هه مو بهر گریه ک له نهشتمان ، واته
 جهنگی نه ته وایه ته ی رت ده که نه وه ،
 که له وانیه جهنگی نه ته وایه تی به
 مهال بزاین " لسه رده مانی
 نیمه برپالیزمدا " بویه ده لیسین
 " له وانیه " ، چونکه ها وری
 پۆلۆنیکان هم رایسه یکان
 دهر نه برپوه له باسه کانی
 به لام هم رایه بهرونی لسه
 با به نه کانی دستهی ئەلمانسی
 ناسرا و به تیپی " نهنتهر
 ناسیونالیست " ده ست نشان
 کرا وه ، که له نامیلکه ی یونیس دا ،
 وتاریکی تایبه تیمان بۆ ترخان
 کرد • سهره رای ناوه پۆکی شه م
 وتاره ی نیمه ریمان وایه شه و
 شوریه نه ته وایه تیبه نا وچه به کی

جەنگىك يان شۆرشىك ھەل
 ئەسەنگىتەن ، لە ئاۋەرۈكسە
 كۆمەلايەتتە راستەقىنەكسى
 ناكۆلنەۋە (خەباتى نەتەۋەبەكى
 چەوساۋەى زۆرلىكراۋى نەتەۋەبەكى
 زۆردارى چەوسىنەر لە پىنناۋى
 رزگارېدا) ، بەلكو تەنبا سەپرى
 ئىجتىمالى ھەلسانى ئەۋ بورژۋايسە
 دەكەن كە ئىستا زۆرلىكراۋە بە
 بەكارھىننانى " مافى خۆى لە
 چەوسانەۋەدا " . گرېمان ، بىۋ
 نمونە ئەلمانىا لەسالى ۱۹۱۲ دا
 بەلجىكاي داگېر كورد و لكاندى بە
 خۆبەۋە ، و لەسالى ۱۹۱۸ دا
 بەلجىكا باخس بو و راپەرى لە
 پىنناۋى رزگارېدا ، ئەۋ ھاۋرى
 پۆلۆنىكان بەربەرەكانى ئىسەم
 شۆرشە دەكەن ، بەبىيانوى ئەۋەى
 بورژۋاى بەلجىكا " مافى
 چەوساندىنەۋەى گەلانى بىگانى
 ھەبە " .

نەختىر ، لەم مەشت و مەرو
 لېدوانەدا ئاسەر ھېچ شىكىكى
 ماركسىزمانەۋ شۆرشىگىرانا بەدى
 ناكىرىت . او ئەگەر بەمانەۋىت خائىن
 و ناھاك نەبىن بەرامبەر بىسە
 سوسپالېزم ، پىتوبىستە لايەنگرو
 پىشگىرى لەھەمو شۆرشىك بىكەين

كە نىزى دوزمنى سەرەكىمان بەرھا
 دەكىرىن ، بورژۋاى ولانەگەرەكان ،
 بەۋ مەرجەى ئەم شۆرشانە شۆرشى
 چىنى كۆنەبەرىست نەبىن ، بەلام
 گومانى تېدا نىبە گەر وازمان
 ھىنا لەپىشگىرى كوردنى شۆرشى
 ناۋچە زۆرلىكراۋەكان ، ئەۋا
 دەبىن بەلايەنگرانى لكاندىن .
 " لەسەردەمى ئىمپېرىالىزىمدا " ،
 كەسەردەمى شۆرشى كۆمەلايەتتى
 پىتوبىستە و خەملىۋە ، پىتوبىستە
 لەسەر پىرولېتارىيا لەم رۆژانەدا
 لايەنى شۆرشى ناۋچە داگېر
 كراۋەكان بىگىرىت و بەھەم
 تۈوانايەك و بەھەست و پەرىشەكى
 زۆرەۋە پىشگىرى لى بىكات ، بىۋ
 ئەۋەى بتۈانېن سىبەپنى لەھەمان
 كاتدا ھىرشى بەرىنە سەر
 بورژۋاى ولانە گەرەكان كە ئەم
 شۆرشە لاۋازى كىردەۋە پەكى
 خستۈە .

بەلام ھاۋرى پۆلۆنىكان لەم
 زىياترىش پىتى لى ھەلدەبىرىن
 سەبارەت بەلايەنگرتنى لكاندىن .
 و بەۋەشەۋە ناۋەستىن كە
 بەربەرەكانى شۆرشى ناۋچە
 داگېر كراۋەكان دەكەن ، بەلكو
 بەربەرەكانى ھەمو ھەۋلىكېش دەكەن،

ھەرچەند ئاشتيا نەھى بېتت بىۋ
گەرانەۋەى سەربەخۇبىي ئەۋ ئاۋچە
داگېر كراۋنە، گويى بىگرن ئەلېن
چى :

"سوسىيال دېموكرات، لەگەل
ئەۋەى كە خۇي بەدور دەگرېتت
لەبەرپرسىيارىتى ئەنجامى
سىياسەتى ئارپەۋاى ئىمپېرىيالىزم
ۋ دژى ئەۋ ئەنجامەيە ۋ پەۋپەرى
ھېزرو تۋانايەۋە لەھەباتدایە
بەلام ھەرگېز لایەنگىرى
ئارغىتتەۋەى سەرلەسە نۆيتى
سنورەكان نىھ لەئەۋرۋەپادا ،
بەۋ سنورانەشەۋە كىسە
ئىمپېرىيالىزم ھەلى تەكاندۋە
ھەمو ئەزانىن ئىستى
" ئىمپېرىيالىزم نەخشەى سنورەكانى
نېۋان ئەلمانىا ۋ بەلچىكا ، ۋ نېۋان
روسىا ۋ گالىسىيە ھەلتەككە ئەۋە
بەلام بەراى ھاۋرى پۆلۋنېكان ۋەك
لەسەرەۋە دەرىيان خىستۋە ،
پېۋىستە سوسىيال دېموكرات
بەرپەرەكانى گەرانەۋەى ئىسەم
نەخشەى سنورانە بىكات بەگشتى ۋ
بەھەر رېگەيەك بېتت .

لەسالى ۱۹۰۵ ئا ، واتە
لەسەردەسى ئىمپېرىيالىزما " ،
كاتىك پەرلەمانى نەروېچى خاۋەن

ئۆتۈنۋەى ، جىابونەۋەى نەروېچى
لەسۋىد راگەپاند ، لەۋ كاتەدا
كەكۈنە پەرسىتە سۋېدېكان نەپانتۋانى
پال بە سۋېدەۋە بىنن جەنگ
ھەل گېرسىننى نژى نەروېچ ، جا
چ بەھۋى كارېگەرېتى بەرپەرەكانى
گرېكارانى سۋېدەۋە بو ، پان بە
ھۋى بارودۇخى ئىمپېرىيالىزم لە
جىپاندا ، ئالەۋ كاتەدا بەپېرى
راى ھاۋرى پۆلۋنېكان دەبۋايسە
سوسىيال دېموكرات بەرپەرەكانى
جىابونەۋەى نەروېچى بىكرنايسە ،
چۈنكە بىگومان ئەم جىابونەۋەى بە
ماناى دامەزراندنى نەخشەى
سنورى نۆپتە لەئەۋرۋەپادا ! !
ئا لەم رابەى ھاۋرى پۆلۋنېكاندا
بەئاشكرا ھەست بەلایەنگرتنى
لكاندن ئەكەين ، ۋ ھىچ
پېۋىسى بە بەرپەرچونەۋەى ئەدە
چۈنكە خۇي خۇي بەرپەرچ دەداتەرە ،
ۋ ھىچ پارتىكى سوسىيالىستىكى
نە پۋىرېت ئەم ھەلۋىستە
دەرىپىت : " ئىمە تا سەر
بەرپەرەكانى لكاندن دەكەين ،
بەلام سەبارەت بە ئەۋرۋەپادا
لكاندن دەسەلمېنن، پان لىۋى
بېدەنگ دەبېن ھەر كە ئەۋا ۋ بو " .
ئىمە ۋاى بەپاش دەزانىن

سوسىيال ديموكراتە روسەكان ،
 ئەوانەى دە سالى ئەم دوايەسى
 سەدەى نۆزدەھەمىنيان لە بېرە ،
 زۆر چاك ئەو رېبازە دەزانن كە
 سترووقەو كونوف و ليگين^{۱۲} گرتيانە
 بەر لەپىنا وى شكاندن وىتواندنسى
 ماركسىزىمدا ، سەبارەت بىسە
 سترووقىيەكانى ئەلما نياش كەنا ساراون
 بە " سوسىيال ئىمپېريالىستەكان " ،
 لە بايەتتىكى تىرى ھىساورى
 پۆلۆنىكا ندا (بايەتى دووم ، بىرگەى
 سىيەم) ، ئەمەى خوارەو
 دەخوئىنەو :

... (دروشمى ئازادى بىرپار
 دانى چارەنوسى) ، " بەلگەيەكى
 چاك ئەدات بەدەست سوسىيال
 ئىمپېريالىستەكانەو بىسۆ
 ئەوەى ئەم دروشىمە وەك
 دروشمىكى خەيالى سەير بگەن ،
 و خەباتمان نىژى چەوساندىنەو
 نەتەوايەتى بەجۆرىك لەسنىور
 خوشەويستى دابىئىن ، مېئور
 نەيسەلمىنىت ، كەبەم شىئو بە
 متمانە و بىرواى پىرولېتارىيە
 ھەلدەتەكىت بەراستىتى بەرنامە
 زانستىكەى سوسىيال ديموكرات " ،
 بەم پىئە دەرتەكەويت ھىساورى
 پۆلۆنىكان ، ھەلوپىستى

بەنجە بخەپنە سەر سەرچا وە
 تىورىئىكانى ئەو ھەلانەى پالى بە
 ھاورى پۆلۆنىكانەو ناو بىسۆ
 ئەم ... " مەحال بونەى " كەلپىيان
 بۆتە سەرەتا ، ھەروەھا لىسە
 داھاتودا دەيسەلمىنىن كە
 جيا كىردنەوئى ئەوروپا لىسەم
 مەسەلەيدا كارىئەكى چەوت و
 ناراستە .

ئەم كۆپلەيەى خوارەو كەھەر
 لەنا و بايەتەكانى ھىساورى
 پۆلۆنىكا ندا بەدى دەكرىت ، ھەندىك
 سەرچا وەى ھەلەى تىريان دەخاتە
 روو :

كەرەورەوئى ئىمپېريالىزم
 بىسەر ئەو دەولەتە سەرمايە
 دارەدا تەدەبەرپىت دەبىھارپىت و
 تىكى دەشكىنىت ، جىھانىسى
 سەرمايەدارى لەروى سىياسى و
 ئابورىيەو كۆدەبىتەو ، بىسە
 شىئو بىسەكى دىندانە لىسە
 شىئو كەنى چەوساندىنەوئى
 ئىمپېريالىزمە ، كەرىگە خوش
 دەكات لەبەردەم سوسىياليزمدا ،
 ھىنانەوئى ئەم بەھانەيە بىسۆ
 سەلماندى لكاندن ، نەك ھەر
 فرى بىسەر ماركسىزەوئى نەبە ،
 بگرە بىروپا وەرى سترووقىيە!!

ستروفيئكانى ئەلمانىا^{۱۳} بىلەن
ھەلۋىستىكى زانستانە دائىمىيەتتە
دەبا پەرۋىزبان بىتتە !

* پوچەل كۆرۈنۈشى
بەربەرەكانى كۆرۈنۈشى !

چونكى لىنىش ئەو راستىنە
ساكارە چاك تىئەگاتە كەدەمان
بەگۈپتى ھاۋىرى پۆلۋىئىكانىماندا ،
ۋەلامىيان ئەداينەۋە ، كە ئەۋىشى
ئەۋەيە ، ھىچ جىھازىيەك نىسە
نەئابورى ، نەسىياسى ، ۋە نە
مەنتىقى لە نىئوان سەلماندىنى
ئازادى بىرپاردانى چارەنوس ۋە
لەنىئوان " بەربەرەكانى كۆرۈنۈشى
لكاندىن " . ۋە ئەگەر ھاۋىرى
پۆلۋىئىكانى بەھانەكانى لىنىش ۋە
ھاۋىرىكانى دىزى ئازادى بىرپار
دانى چارەنوس بەپتە ۋە بەھىز
دەزانن ۋە قابىلى بەربەرەچ دانەۋە
نە ، ئەۋا ئەبىتتە يەك شىتى
تېرىش سەلمىئىن ، كە بىرىشە :
لىنىش ۋە ھاۋىرىكانى بەم ھەم
بەھانە بەلگەنەۋە ، بەربەرەكانى
خەبات دەكەن دىزى لكاندىن

ئەۋەلە تېۋرىش تىكرامىت
ۋە مى ھاۋىرى پولىۋىئىكانى لىنىش
بىنات ئراۋە ، ۋە لىكىردون بىنە
لاپەنگرانى لكاندىن ۋە لەگەل خۇمىياندا
نامەنتىقى بىن .

بەلام بەھەندىك لىدوانى كەم
ئەم بەھانە سەپىر ۋە نامۇيە پوچەل
دەبىئەۋە ، كەلەۋانەيە بەھەلەماندا
بەرىتتە ۋە بەقازانجى لىنىش ۋە كونسوف
ۋە بارقوس^{۱۴} دەستەۋدا بەرەكانىيان
بەگىرئەۋە ، كەمەبەستمان ئەۋەيە
ئەم پىھارنە كەسانى مەنتىقىن بە
پىئى ئابدولوزىيا ۋە بىرۋىچۈنسى
خۇپان ، ۋە لەھەردوۋ ژمارە ۸-۹
گۇفارى " زەنگى " شوقىنىستى
ئەلمانىادا - كە بەقارەزو بەلگەلەن
بەم دوۋ ژمارەيە ھىئايەۋە لە
باسەكانىماندا - لىنىش ھەلۋىئىكى
زۆر ئەدات " لەۋى زانستانەۋە
ھەر بەخىرا ۋە لەپەك كاتدا " پوچەل
كۆرۈنۈشى درۋىشى ئازادى بىرپار
دانى چارەنوس سەلمىئىتتە ، (كە
ئاشكرا بەلە سوسىيال دىموكراتىكانى
پۆلۋىئىا ئەم لىدوانەي لىنىش زۆر
پتە ۋە بەھىزە ۋە بەربەرەچ ئادىرئەۋە ،
ھەروەك لەۋ لىدوانەدا دەردەكەۋىتتە
كەلەسەرەۋە پەنجەمان بۆرا كىشەۋە
ۋە لەباسەكانى خۇپانەۋە ۋە رىمان
گرتە) ، ھەروەھە سەلماندىنى

بۆی سوسپال - دیموکرات
بهره‌ره‌کانی لکاندن ده‌کات ؟

له‌باری سهرنجی ئه‌مه‌و وه‌لام
رون و ئاغکرایه : چونکه لکاندن ،
نازادی به‌پارێانی چاره‌نوس هه‌ل
ده‌وه‌مه‌په‌ته‌وه ، و به‌واته‌یه‌کی تر
عه‌توه‌یه‌که له‌مه‌په‌ته‌وه‌کسانسی
چه‌ساندنه‌وه‌ی نه‌ته‌وا‌یه‌تی .

به‌لام له‌باری سهرنجی سوسپال
دیموکراتیکانی پۆلۆنیاره ،
په‌تۆسته‌ رونی بکه‌نه‌وه ، بۆچی
ئهمه‌ بهره‌ره‌کانی لکاندن نه‌که‌یه‌ن ،
و ئهم رۆن کردنه‌وانه (باب‌ه‌تی
یه‌که‌م ، برگی سێهه‌م) ، به‌سه
ناچاری ده‌مانخاته‌ کۆمه‌لێک نا‌کۆکی
نوێ وه .

ئه‌وانه‌ دوو به‌لگه‌ ده‌کهن به
" به‌هانه‌ی " بهره‌ره‌کانی کردنه‌مان
بۆ لکاندنه‌کان (به‌په‌تجه‌وانسه‌ی
به‌لگه‌کانی له‌بنه‌رو ها‌وبه‌ره‌کاسی
که‌زانسته‌ چه‌پاره‌وه " . ئه‌مه‌ی
به‌هانه‌ی یه‌که‌م :

" ... بۆ وه‌لامی ئه‌و گۆته‌یه‌ی
ده‌لێن لکاندن له‌ئه‌وره‌وه‌په‌سایا
په‌تۆسته‌ بۆ ئا‌به‌ن کسردنسی
پاراستنی ده‌وله‌تی سه‌رمایه
داری سه‌رکه‌وتوووه‌ له‌سه‌رووی

سه‌ریازیه‌وه ، سوسپال دیموکرات
وای بۆی ده‌په‌تت ، لکاندن
له‌وه‌ زیاتر که‌ ده‌په‌تته‌ ما‌یه‌ی
زیانبون و که‌له‌که‌بونی زۆرانبازی
هه‌چی تر نه‌یه ، که‌به‌م هۆه‌مه‌وه
مه‌ترسی جه‌نگ هه‌لگه‌یه‌سه‌ن زیاتر
ده‌کات

ئهم وه‌لامدانه‌وه‌یه ، که
ئاراسته‌ی له‌بنه‌رو ها‌وبه‌ره‌کاسی
کراوه ، که‌م و کور و ئات‌ه‌وا‌وه ،
چونکه‌ به‌هانه‌و به‌لگه‌ سه‌ره‌که‌یکانه‌یان
په‌په‌ندێ به‌سه‌ریازیه‌وه نه‌یه ،
به‌لکو ئه‌وه‌ی لکاندن له‌سه‌ره‌یه‌ن
کردون عه‌توه‌ په‌تکه‌وتنه‌خوازه‌که‌ی
ئابوریه ، که‌له‌سه‌یه‌ی ئه‌مه‌په‌یه‌یه‌مان
کۆک و چه‌ر¹⁵ ده‌په‌تته‌وه . ئه‌تر کوا
ئه‌و مه‌نته‌قیه‌ی پال به‌ سوسپال
دیموکراتیکانی پۆلۆنیاره په‌تت
ئهم کۆک و چه‌ر پونه‌ به‌درگه‌یکسی
په‌تکه‌وتنه‌خوازانه‌ی په‌ده‌نسی ،
و واز له‌ گه‌رانده‌وه‌ی نه‌خه‌سه‌ی
سه‌وره‌کان به‌په‌تتن که‌ ئه‌مه‌په‌یه‌یه‌مان
له‌ ئه‌وره‌وه‌یا تهنکی سه‌کاندوه ، وه
هه‌مان کاتمه‌دا ها‌وار نه‌که‌ن دژی
لکاندن ؟ .

با به‌رده‌وام به‌ین ، ده‌لێن گوا‌یه
لکاندن ده‌په‌تته‌ ما‌یه‌ی په‌ره‌مه‌ندنی
مه‌ترسی هه‌لگه‌یه‌سه‌ندنی جه‌نگ ،

بەلام چ جورە جەنگتەك ؟ ئەوان مەبەستیان جەنگی ئىمپېرىيالىستى نىدە ، چونكە ھۆكۈمى ھەلگىرسانى شتى ترە نەك لكاندن ، ئاغىرايە زۆرانبازيە سەرەكەتەكە لەجەنگى ئىمپېرىيالىزمانى ئىتتىپاقىدە بىرىتىدە لە زۆرانبازي ئىتوان ئىنگلىستەرە و ئەلمانىا و روسىا و ئەلمانىا . كە لە ھەردوو حالەتەكەدا ھىچ لكاندنەك روى ئەدا وە لەئىسارادا نىدە . بەلكو مەبەستیان پەسەرە سەندنى بەرپا بونى جەنگە نەتە واپەستى و غۇرپشە نەتە واپەتەكەندە . كەواتە چىنۇن دەكرىت لەلايەكە وە بوترىت جەنگى نەتە واپەتە لى سەردەمى ئىمپېرىيالىزمدا مەحالە و لەلايەكە تىرپشە وە قە لە " مەترسىيە " ھەلگىرسا ندى جەنگە نەتە واپەتەكەن بىكرىت ؟ ئەمە قەسەكە ئابەجىيە بەھانە و بەلگەى دۈمىيە بىم جورەيدە :

" لكاندن دەلايەكە كى گەورە دەخاتە ئىتوان پىرۆلىتارىيە نەتە وەى دەسەلاتدرو پىرۆلىتارىيە نەتە وەى چەوسا وەى زۆرلىكرا و " لە حالەتە لكاندندا " پىرۆلىتارىيە نەتە وەى چەوسا وە بەكە گىرىت

لەگەل پىرۆزوا كەيدا و بەجايى دۈزمنايە تىبە وە سەيىرى پىرۆلىتارىيە نەتە وەى سەر دەست دەكات ، و لەباتى خەباتى چىنايەتى پىرۆلىتارىيە ئىنتەرناسىيۆنالىزىم نۆى پىرۆزواى ئىنتەرناسىيۆنالىزىم ، دۈبەرەكى و شىتواندى فىكرى بەرە دەسە ئىت لەنا و رىزەكانى پىرۆلىتارىيەدا

ئىمە ئىم بەلگە و بەھانە بە تە واپەستى دەسەند دەكەين ، بەلام ئابا دەستە لەيەك كات و لە يەك مەسەلەدا دەم لەدوو بەلگە و بەھانەى نىز بەيەك بەدەين . كەيەك تە وى ترەت دەكاتە وە ؟ لەبەندى سىيەمى بەشى بەكەمى باسە كاندە ئى و بەھانەى دەبىنەن كە دەلەت : لكاندن دەبىتە ما يەى چاندنى تىووى دۈبەرەكى لەرىزەكانى پىرۆلىتارىيە و ھەر لەتە ئىستىشە وە لەبەندى چوارەمدا دەبىنەن و پىوېستە لە تە وروپادا بەرپەرەكەنى نەھىستى ئى و لكاندنا بەكرىت كە رويدا وە و تە واپە و بەگىرى " بەرەردە كەردنى كرىكارانى نەتە وەى زۆرلىكرا وەكانى نەتە وە

زۆردارەكان بەگيانى ھاوبەيمانى
 لەخەباتى ھاوبەيدا " بىكەين .
 كەواتە ئەگەر نەھىشتى لكاندن
 نمونەيك بېت لە " سۆز و
 خۆشەويستى " كۆنەپەرستانە ،
 ئىتر ناسىت بوترېت لكاندن
 " دەلاقەيكى " گەرە دەخاتە
 ريزەكانى " پرۆلىتارىيا " و
 دەبېتە مايدى پەيدا بونى
 " دوپەرەكى " پرۆلىتارىيا ، ھەر
 بۆيە بە پېچەواندە بەبېي راي
 ئەوان پېويستە وا لە لكاندن
 تى بگەين كەمەرجىكى پېويست و
 گرنگە بۆ نزيك بونەوئەي
 پرۆلىتارىياى گشت نەتەوكان .
 ئىمەش دەلېين : بۆ ئەوئەي
 بتوانين شۆرشى سۆسيالىستى
 بەرپا بگەين و بۆرژوا پرۆخىنين ،
 پېويستە لەسەر كرىكاران بەگگرنە
 بەگگرتىكى توندوتول و پستەو ،
 چونكە خەبات لەپېناوى ئازادى
 برباردانى چارەنوسدا ، واتە
 خەبات دۆى لكاندن ، زەمىنەي
 ئەم بەكىتتە خۆش و ئاسان دەكات .
 ئابەم شۆوئە راست و مەنتىقى
 دەبەين لەگەل خوماندا .

بەلام ئەو كاتەي ھاوورئ
 پۆلۆنىگان " راستى و بېرۆزى " .
 لكاندن دەسەلمېنن لە ئەررۇپادا و
 جەنگە نەتەوايەتېگان بە " مەحال " .
 دەزانن ، ھەر خۆيان ، بە دەرۆ
 دەخەنەو و خۆيان دەبەزىنن ئەو
 كاتەي بەدەنگى بەرز ھاوار دەكەن
 " دۆى " لكاندن ، پشت ئىستور
 بەو بەھانەو بەلگانەي لەجەنگە
 نەتەوايەتېگانەو دېنە كايەو ،
 بەتايبەتې بەو بەھانەي كە
 دەلېت لكاندن كۆپ دەخاتە
 رېگەي نزيك بونەوئەو تېكەل
 بونى كرىكارانى گشت نەتەو
 جياجياكان ! .
 بە واتەيكى تر ، بە سوسىيال
 دېموكراتەكانى پۆلۆنيا دەلېين ،
 لەتەقلاندا پۆ بەرپەرەكانى
 كرىنى لكاندن ، ناچار دەبەين
 ھەندېك بەھانە لەھەگبەي تېورېك
 دەربېھنن كە خۆشيان باوەرمان بېن
 نەبېت .
 ئەم ناكۆكەش رونتەر لى
 مەسەلەي كۆلۆنىگاندا بەدەي
 دەكرېت .

ئاپا دەپت لىم مەسەلەپدا
" ئەوروپا " بە كۆلۆنىكان ^{۱۶}
بەرىرەكانى بىكرىت ؟

لەپاسەكانى پىشوماندا ھاتوۋە
دەپت : داواكارى رىزگارېسونسى
بەكسەر خىرايى كۆلۆنىكان " مەھالە
جى بەجى بىت (واتە جى بەجى
نابىت بەجى زىجىرەپە سىشۇرى و كە
و ەك خىمال دەمىنىتەۋە تا بەدى
ھاتنى سۆسپالېزىم) لەسايىەى
رىزىمى سەرماپەدارىدا ، ھەر وەك
ئازادى نەتەۋەكان لە بېرىاردانى
چارەنوسىاندا ، ھەلبىزاردىسى
نەرمانبەران لەلەپن گەلەۋە ،
ۋە دەست ھاتنى كۆمارى دېموكراسى
... ھتد . داواكارى رىزگارى
كۆلۆنىكانى بىرىتپە " لەمەلماندىن
ئازادى نەتەۋەكان لە بېرىاردانىسى
چارەنوسىاندا . "

بەلام ھارپى پۆلۆنىكان ھىچ
ۋەلامىكى ئەم دوو بەلگە ۋە بەھانە
پان نەداپەۋە ، بەلكو ھەۋلىياندا
" ئەوروپا " لە كۆلۆنىكان جىسا
بىكەنەۋە . ئەوان سەبارەت بە
ئەوروپا لەگەل لكاندىن ۋە ۋاز
ئەپن ھەلۋەشاندەۋەى ئىسەر
لكاندانەى رودەدات . بەلام

سەبارەت بە كۆلۆنىكان ، زۆر بە
توندى ئەم دروشمە بەرز دەكەنەۋە !
" كۆلۆنىكان بەجىپەپلن ! " .
ئابەم شىۋەپە دەپت سوسپا

لىستەكانى روس بەپىرى راى ھارپى
پۆلۆنىكان ئەم دروشمە سەرز
بىكەنەۋە : توركىستان ۋە خوى و
بوجارا .. ھتد بەجى بىپلن " ،
بەلام ئەگەر داۋانى ئازادى جىسا
پونىۋەى پۆلۆنىيا ۋە ^{۱۷} ئىنلەندا ز
ئوكاندا .. ھتد كرا ، ئەۋا بە
پىرى راى ھارپى پۆلۆنىكان
سوسپالىستەكانى روسپا تونى
پۆلۆنىيا بون ۋە تەپ ۋە تلىانە لە
باۋەشى " سۆزى " " نازانستاندا "
.. ھتد . ھەرۋەھا پىشوپىستە
سوسپالىستەكانى ئىنگلىز ئەم
دروشمە بەرز بىكەنەۋە : " ئەفدىرىقا ۋ
ھتد ۋە ئىستراپا بەجى بىپلن " ،
بەلام نەكەن ۋاز لە ئىنلەندە
بىپلن .

لەسەرچ بىنچىنەپەكى تىسۆرى
ئەم جىاۋازىپە مەزىنە پىر ھەلەپە
لەك ئەدزىتەۋە ؟

نەخىر ئاكرىت لەم پىرسىبارە
راپىكەن ۋە دەرباز بىپن .

ئەۋ " بىنچىنە " سەرەكەپەى دوژمنانى
ئازادى مانى چارەنوسى پىشتىنى

پېئ شەبىستىن ۋە بىرىتتە لەۋەي كە
 لە "جى بەجى كۆرۈنۈش مەخالە" ، ۋە
 بەلگە ھېنا نەۋە بە "كۆپۈنەۋە ۋە چى
 بونى ئابورى ۋە سىياسى" كە ھەر
 لەھمان مەخال بونەۋە ھەلقوللارە ،
 بە دەستكارىدەكى كەمەۋە .
 ئاشكارا بە كۆپۈنەۋە ۋە چىبون لە
 پېئەل كاندنى كۆلۈنۈشكە نەشەۋە بە
 ولانە ئىمپىرىيالىزمەكە نەۋە دىيان
 پەيدا شەبىت . بەلام جىاۋازى ئابورى
 لەنپوان كۆلۈنۈشكەن ۋە گەلانى
 ئەۋرۇپادا (بەلەننى كەمەۋە
 سەبارەت بە زۆرىدە گەلانى
 ئەۋرۇپا) لەۋەدا بە كە جاران ۋە
 باۋبو كۆلۈنۈشكەن ھەر خەرىكى
 ئالگۇر كۆرۈش كالا نەك بەرھەم
 ھېنانى سەرمایەدارى ، بەلام
 ئىمپىرىيالىزم ئەم بارەي گۆپى ،
 چۈنكە ئىمپىرىيالىزم خۆى خاۋەننى
 ئاردنى سەرمایە بە ، ئا بەم جۆرە
 بەرھەمپەننى سەرمایەدارى
 دەگۈنۈزۈپتەۋە بەرھەۋتتىكى خىرا
 بۇ بەردەۋام بۇ كۆلۈنۈشكەن . ھەر
 بۇيە گرانە دەرباز كۆرۈش لى
 پاشكۆپەتتى سەرمایەدارى ئارامى
 ئەۋرۇپامى . لە روى سەربازى ۋە
 ھەرۋەھا لە روى فراۋان بونەشەۋە ،
 جىابونەۋەي كۆلۈنۈشكەن جى بەجى

ئابىت ، تەنبا لە سەردەمى
 سوسىيالىزمدا نەبىت . بەلام
 لەسايەي سەرمایەدارىدا جىا
 بونەۋەي كۆلۈنۈشكەن ، دەشەت
 جى بەجى بېتتە ، يان بەشەۋە بەكى
 چاۋەرۋان نەكراۋ (استثنائى) ،
 ۋە يان لەئەنجامى زنجىرە بەك
 شۆرش ۋە راپەرىنەرەكان ، چ لە
 كۆلۈنۈشكەن يان لەمترۇپۆلەكاندا ۱۸ .
 زۆرىدە ھەر زۆرى نەتەۋە
 پاشكۆكانى ئەۋرۇپا (نەك ھەمپان ،
 ۋەك ئەلباننىكان ۋە ژمارە بەكى
 زۆر لەنەتەۋە ئاروسىكانى ئاۋ
 روسىا) ، لە روى سەرمایەدارىدە
 گەلنىك گەشە كۆرۈشكەن لە گەلانى
 كۆلۈنۈشكەن ، كەئەم بارە زىياتر
 لەپارتەرە ۋە زىياتر بەربەرەكانى
 ۋە رۇبەرۋ بونەۋەي گەۋرە ۋە مەزنىتر
 دەۋرۈزىنەت ئىزى چەۋساندەۋەي
 نەتەۋە يەتتى ۋە لكاندن .
 ھەر لەئەنجامى ئەم بىكار ۋە
 دۆخەشەۋە گەشە كۆرۈشكەن سەرمایە
 دارى پىتر دەرەخىتتە ۋەك ئەۋەي
 لە كۆلۈنۈشكەن روتەدات ، كە
 بارو دۆخە سىياسەتكەش لە گەشە
 كۆرۈشكەن ئەبىت بەجىابونەشەۋە .
 ھارپى پۆلۈنۈشكەن لە (پابەتتى
 بەكەم ، بەرگى چۈارە سىسنا) ،

- ۵ - پترىگراد و بەرلېن و نەرسۆفيا : پايتەختى ئەوساى روسىيا و ئەلمانىا و پۆلۇنىا .
- ۶ - زەمىرقالد : غارىتەكە لە سوېسرا كە كۆپىنكى فىسراوانسى سوسىيالىستەكانى جىھانى تىياگىرا بۆ گۆرپىنەوہى بېرورپاى بەكتر و ھەلوپىست وەرگرتن سەبارەت بە روناوہەكان . لەو كۆرەنا بە سەركردا پەتى لىنېن باقى چەپ دروست بو .
- ۷ - كاوتسكىگان : ئاقمەكەى كاوتسكى : كاوتسكى : لە سەرەتانا ماركسىستىكى ئەلمانى بو ، بەلام ھەر لەھەلگىراندىنى جەنگى بەكەمى جىھانەوہ لەماركسىزىم ھەلگەراپەوہ و بو بە سوسىيال شوڤېنىست .
- ۸ - مارتوف : بەكەك بو لەسەركردەكانى مەنئەفەك لەروسىيانا .
- ۹ - بەندى نۆبەم ، بەرنامەى پارتىمان : واتە بەرنامەى پارتى سوسىيال دېموكراتى كرىتكارانى روسىيا ، لەو بەندى نۆبەمنا كە تايبەتە بە بەرنامەى غۆزىسى دېموكراتى لە روسىيانا ، سنور و چوارچىوہى چارمەركردنى كىشەى نەتەواپەتى كىشاوہ و مافى ئازادى بىرپارنانى چارەنوسى گەت نەتەوہەكانى روسىيا و گەلانى زىر دەستى جىھان رادەگەپەنى . كە چەپ توندرەوہەكان بەتايبەتسى چەپەكانى پۆلۇنىا تا ماوہەپەكى دور و تىرئى ئىزى وەستانەوہ .
- ۱۱ - ستروفە : ئابورىزان و نوسەرىكى كۆمەلاپەتى بۆرژواى روسى بوہ بەكەك بو لەسەركردەكانى پارتى كادېت - پارتى دېموكراتى دەستورى روسىيا - كە نوپىنەرى بۆرژواى گەورەى روسى بو .
- ۱۲ - كوتوف و لېگېن : دور سوسىيال - دېموكراتى ئەلمانى راست رەو بون كە ئەمانىش لەگەل چەپ توندرەوہەكان بەكەمان گرتىپوہوہ لە نزاپەتى كردنى مافى چارەنوسى گەلانى .
- ۱۳ - بارخوس : لەسەرەتادا سوسىيال دېموكرات بو ، بەلام ھەر لە ھەلگىرانى جەنگى ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ لە ماركسىزىم ھەلگەراپەوہ بەرەو شوڤېنىستى ، و بو بە پىاوتىكى بەكرى گىراوى ئىمپىرىيالىزىمى ئەلمانىا . لىنن : سوسىيال شوڤېنىستىكى ئەلمانى بو .

- ۱۴ - ستروقىيە كانى ئەلمانىا : مەبەست لەو كەسانەن كەوەك ستروقىيە روسى بىريان دەكردهو، وەك كۆنوف و ليگن و بارقوس و لينى .
- ۱۵ - كۆك و چى بون : التجمع و التمرکز .
- ۱۶ - كۆلۆنيكان : المستعمرات .
- ۱۷ - ھاورئ چەپە توندرەوە كانى پۆلۆنيا تەنانەت دىزى جىابوننەوہى ولاتەكەى خۇشيان بون كە داگىركرابو لەلایەن روسيا و ئەلمانىا و نەساوہ .
- ۱۸ - متروپۆل : ئەو دەولتە سەرمايەدارانەن كەخا وەنى كۆلۆنين .

بنكەى ژين

www.zheen.org

KOMALLA

The Review of Kurdistan Toilers League

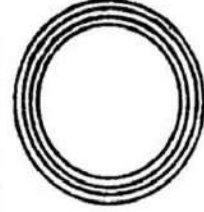
MAR. 1985 No. 3 3rd Term

بنکه‌ی ژین

www.zheen.org

كۆمەلە

ژمارە ۵
خولى ۳

كۆتارى كۆمەلەلى رەنجدەرانى كوردستان

ئايار ۱۹۸۵

پوشپەر ۱۳۶۴

باشلىرى

شارەزايى حىزبە شۆرشگىرەكان
لە بنىيات نانى حىزبىدا:

بنكەى ژين

www.zheen.org

شۆرپىشى بۇرژوازى دىموكراتى
روسى يەكەم (۱۹۰۵ - ۱۹۰۷)

وەرگىزبانى: مەلئەوت

چەندوشەيىكى پىئوسىت

كا تىڭ جولانەۋە يەكى شۆرىگىتەر مەۋل ئەدات ناما نىجەكانى خىسۋى بېتىنەتەدى ، يىت بەھەندى راستى زانستى ئەبەستەت بۇدبارى كردنى ناما نىجەكان و بەرنامەى كارى خۆى ، ھەلبىزاردنى باشتىرەن رىتگە بۆگە يىختن بەوتاما نىجەديارى كراۋانە ، بەواتا يەكى تر يىت بەستىن بەكۆمەلەستىك راستى زانستى و با بەتى بۇدبارى كردنى ستراتىج و تاكتىكەكانى خۆى ، تىنجا دەست ئەكات بەھەيات و تىكەل بەكارى شۆرىگىتەر نەى سىياسى تىبەت .

لەتەدا زۆرگرا نە ، بەلكو مەھالەتەۋولانەۋە شۆرىگىتەر يىسە بەردەۋام بىتت و سەرکەۋتن بەدەست بېتىنى بىچ ئەۋەى تولىبىتى تاقسى كردنەۋەۋە شارەزايى و ئەزمونى خەباتى گەلانى تر و جولانەۋە شۆرىگىتەرەكانى كەبەدەست بېتىنى و سوۋدىيان لىۋ وەرگىتت . دەربىسارەى ئەۋ رىتخراۋە شۆرىگىتەرەنەى كەماركسىزم - لىنىنىزىمان كردۇتە جىراى رۇشنىكەرەۋەى رۇى تىكوشان و رىئ نوتىنى كەرى خەباتى خۇيان ، ۋەك تاقى كردنەۋە مېژۋىيەكان سەلماندىۋانە ، شارەزايى و ئەزمونى خىسب و جولانەۋە ماركسىەكانى ترشەكەنە سەرچاۋە يەكى دەۋلەتەندى لەبن نىسە ھاتو ، دەرس و بەندى بەسوۋدىيان لىۋ وەرگىتەرن بۆگەشەدان بەشۆرىش و خىزى شۆرىگىتەر و نىزىك كردنەۋەى رۇزى سەرکەۋتن .

تىمەۋ ۋەك رىتخراۋەكى شۆرىگىتەر كوردستانى و جولانەۋە يەكىسى شۆرىگىتەر كىتەند و ئەكوردستانى دابەش و داگىرگراۋدا ، لىسەۋ ياۋەرەى كەتەتۋانەن لەبەر رۇشنايى ياساگىتەكانى شۆرىش ، سوۋدى تەۋا و لەتاقى كردنەۋەۋە شارەزايى نە ۋەرگىرەن ، گەلەگەل جولانەۋەى شۆرىگىتەر و خەباتى ئەم سەردەمەى گەلەگەماندا ئەگونجى ، ئەم نامىلكە يەمان ۋەرگىتەرەمەۋر زما نى كوردى ، كەبەرەى خۇمان سەرچاۋە يەكى چاكەۋ بىرەلەشارەزايى خىزى ماركسىە - لىنىنى يەكانى قان بوى كۆپى ، خەباتى دىز بەسەرما بەدارى و ئەمبىرەلەمىزم ، بەتايىبەتى شارەزايىسى خىزى بۆلشەۋىك . ھىۋادارەن ھاۋرپقانى كۆمەلەۋ گىتە خەلكە شۆرىگىتەرەكان سوۋدى لىۋ ۋەرگىرەن و بىكەنە چرا يەكى رۇشنى كەرەۋەى رىۋى ، شەۋەزە نىسكى خەبات .

ئەۋەى شايمانى باسە ئەم حازەرە يە لەتامىلكە يەكى قوتايغانەى كا دىرى خىزى بەرەى دىمۇكراتى رىزگارەى فەلەستىن ۋەرگىرەۋە بەنساۋى (تاقى كردنەۋەى خىزى شۆرىگىتەرەكان لەبىنات نانى خىزى دا) كەمالتى ۱۹۸۱ چاۋ كراۋەۋە پىك ھاتوۋە لە نۇموچا زەرەى ، گىرەگەدەربارەى مەسەلە گىرەگەكانى خىزى و شۆرىش لەپروانگەى بىرۋىبۆچۈتەكانى لىسەننىن و بەلشەۋىيەكانەۋە .

ۋەرگىتەر
ئىسائى ۱۹۸۵

داواكارى سەرەكى و بەكەمىن ئەركى ئەو غۆرىشە بوو .

ئەم غۆرىشە بۆرۈزۈزبانە بو - بەمانساي ئەوۋى دۆۋە دەربەگاپەتتى. سىياسى و ئابورى بىسو كەمۇى لەرۈپتى قەيسەرى دا ئەبىنەوۋە ، بەلام لەمەمان كاتىشدا بەكەمىن غۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتىي بو لە سەردەمى ئىمبىريالىزم دا .

لەنسىانى ۱۹۰۵ دا بەلشەفېكەكان كۆنگرەى سېئەمىان لەلەندەن بەست و مەنشەفېكەكانىس كۆنفرانسىان لەجىئەف بەست ، لەنەن بەسەرۈكى كۆنگرەكە ھەلپىترا ھەموو كارەكانى كۆنگرەى بەرپتەبرد .

بەبەتە سەرەكەكانى كۆنگرە دەربارەى راپەرىنى چەكدارانە بوو ، لەگەل بەشدارى كردنى سۆپال دىموكراتەكان لىسە حكومەتى غۆرىشگىترى كاتى دا ، ھەرۋەھادەربارەى ھەلوپست بوبەرا مەىر جولانەوۋى جوتيارى . كۆنگرەكە نەخشەى ستراتەژى و تاكتىكى ھىزبى لە غۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتى دا دەست نىشان كىرد .

نەخشەكەى ئەوۋەبو كە پىرۈلپتاريا بەردەوام بەست لەمەر ھاۋىيەمانى كردن لەگەل جوتياران بو سەركرداپەتى كردنى غۆرىشى بۆرۈزۈزى لىبرالى لىۋ بخرىت .

چونكە مەرىم غۆتۋە غۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتى ئاسەر بەردەوام ئەبەست و پىكە خۇش ئەكات بۇ غۆرىشى سوسپالەستى .

ئەنەن بىرپارو راسباردەكانى كۆنگرەى لە دانراۋى " دو تاكتىكى سوسپال دىموكراتى لە غۆرىشى دىموكراتى دا " دارىست .

دانراۋى

"دو تاكتىكى سوسپال دىموكراتى

لە غۆرىشى دىموكراتىدا"

لەنەن لەپەنشەكى دانراۋەكەدا ئەوۋى دۇپات كىردۆتەوۋە كە " دۇنەمىن لەوۋى غۆرىش فېرمان ئەكات ، ھەرۋەھادەمەۋەرى گەل نەتر ئەكات ، بەلام ئەو مەسەلەبەى ئەمىرۆ دېتە پەئىر ھىزبى خەپا تگىتر مەسەلەى زانەنى ئەوۋىە گەر بىتوانەن غۆرىش فېرى شتېك بگەپن " . بەمەئى لەنەن ئەوۋى دۇپات ئەكردەوۋە كە :

۱ - سود ۋەرگىرىن لەزانستى و راستى وئوروستى بېرو بوجۇنەگانمان ؟

۲ - بەپەۋەندى لەگەل چىنى كرىكار ، تاكە چىنى تاسەر غۆرىشگىتر ، بېمەستىن . ھەرۋەھادەى دۇپات ئەكردەوۋەكە سەرگەۋىن لەمەر ئەم غالانە ۋەستائە : -

۱ - راستى ھەلەنگانەنى مەلوپستى سىياسى :

۲ - راستى دروۋىمە تاكتىكەكان . ھەرۋەھادەى سەرگەۋىنەنى بەندە بەرادەى پەشتەۋاتى كردنى ھىزە فەلپەكانى تىكۇمان بۆئە دروۋىمەتە .

★ ئەنەن بۇ بەكەم بار لەمىۋى، ماركىزىم دا ، راستى و ئوروستى تېۋرە نۆى كەى بۆغۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتى لە سەردەمى ئىمبىريالىزم دا سەلمانە ، لە سەردەمىكە دا كە بۆرۈزۈزى بەت بۆتە ھىزىكى كۆنەسەرسە و پىرۈلپتاريا، گەشەى كىردە ، پەتە و سەر و ھىزبى سىياسى سەربەخۇى خۆز بېكەۋە ناۋە ، ئەوۋەبو ۋەكە بىنچىنەى ستراتىژى و تاكتىكى ھىزبى لەو سەردەمەدا ، - ارەى ئەم مەسەلەى كىسەرە :

۱ - مەسەلەى سىرۋىستە تايبەتەكانى غۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتى ؟

۲ - مەسەلەى سەركرداپەتى پىرۈلپتاريا لە غۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتى دا .

ئەوۋەبو لەنەن لەرۈپتەى غۆرىشگىترى زانستى گەشە كىردنى ئابورى و كۆمەلەپەتى و سىياسى لە روسيا و شارەزايى جولانەوۋەى غۆرىشگىترى جىپان، ئەوۋى ھەلپەنچا ، كە غۆرىشى بۆرۈزۈزى دىموكراتى لە روسيا جىاۋازە لە غۆتۋەى، غۆرىشە بۆرۈزۈزىبەكانە، ئەورۇباى رۆژناۋا لەمەدەى ھەزەدا ،

چونكە لەمەردەمىكى جىاۋازدا ، قۇناغى ئىمبىريالىزم ، لەقۇناغىكى بېشكەوتودا لە مەلەتلىق ، جىپانپەتى نىتوان پىرۈلپتاريا و بۆرۈزۈزى بەت پوئەدات ، كەۋاتە غۆرىشە روسيا پىرۈلپتاريا ھىزى سەركرداپەتى پىكە ئەھتىنى نەك بۆرۈزۈزى بەت .

★ ھەرۋەھادەى لەنەن لەو دانراۋەى دا رەخنەبەكى توندى ئاراستەى ئەو ھېلە تاكتىكە

۳

- ۱) بىچى ھىتائى كىتوبىرى، پۇۋى كارى كىرىنى ھىتائى سىماتى .
 - ۲) بىكھىتائى لىزىنە جوتيارىدىكان و ھىتائى بى رىپۇرئى دىموكراتى لىلانىكاندا ، لىوانى دەستگىرىن بىسەر زەۋى دەرىبەگەكاندا .
 - ۳) پراپىرىنى سىياسى جەماۋەرى .
 - ۴) چەكدار كىرىنى كىرىكاران و بىك ھىتائى سوبى شۇرىگىتېرى .
 - ۵) پىتوبىستى دامەزرا ئىدىنى ھىكومەتتىكى شۇرىگىتېرى كاتى دىۋى سەركەۋىتى پراپىرىنى گەلىسى ، شەمەش ۋەك دىكتا تۇرىپەتتىكى دىموكراتى شۇرىگىتېرى كىرىكاران و جوتياران ، كەبىشت شەستور بىچ بەگەلى چەكدار .
- ★ مەرۋەھا لىنەن لىدانراۋەكەى داشەۋەى دىۋىات كىرەتەۋەكە بەدا مەزرا ئىدىنى ھىكومەتتى شۇرىگىتېرى كاتى شۇرىش كۆتاپى سىپەت ، بەلكو پىتوبىستە لىسەر پىروليتارىبالىسە قۇناغى دۋەم نا گۇرانكارى سۇبىالىستى بىنەتەكەيەۋە و ھەزار تىرىن جوتيار ۋەجەماۋەرى رەئىدەرى گەل بەلانى خۇى نا رابكىنىسى .
- پەو مانايدى دىكتا تۇرىپەتى دىموكراتىسى كىرىكاران و جوتياران گەبەبكات و بىگۇرپەست بەدىكتا تۇرىپەتى پىروليتارى سوسىالىستى لىم بارەبەۋە ئەلتى " پىتوبىستە لىسەر پىروليتارى شۇرىش دىموكراتى بەھاۋگىسەر ، لىگەن جەماۋەرى جوتياراندا نادوا ئامانچ تىرپەتە بىچى بىدات ، تابەرگى شۇنۆكراتى وردو خاش بىكات و پراپىرى بۇرۇۋازىسەت ئىفلىج بىكات ، مەرۋەھا پىتوبىستە لىسەر پىروليتارى بەھاۋكارى لىگەن جەماۋەرى نىمچە پىروليتارى لىدان نىستوان شۇرىش سوسىالىستى بىچى بىپەتتە تابەرگىرى بۇرۇۋازىسەت بەزەبىر وردو خاش بىكات و پراپىرى جوتياران و وردە بۇرۇۋا ئىفلىج بىكات .

سىمەلسەى

شەنجۈمەنى دامەزرىنەرانى گىت گەل

لىو بارودۇخە شۇرىگىتېرىدا سەلسەلى داۋاكارى بۇ بىستى شەنجۈمەتتىكى دامەزرىنەرانە

ھەلبەرستانەتە كىرد كە مەنەشەفەكەكان لىسە سەرى شەۋىشەن و ئەو جىاۋازىبەنچىنەبەى نىۋان تاكتىكى بەلشەفەكەكان ۋە مەنەشەفەكەكان لى شۇرىش دا پىرۋن كىردەۋە -- لىسە پىرۋە نوسىۋىتى و ئەلتى " لىكائىك دا بەكەم دەرىپى گىپانى خەبىتى ئىچا بى بو ، شەۋى تىران دەرىپى گىپانى ئەماگەرى سىبى پىو ، ۋەلە كائىكدا بەكەم بانگەۋازى كارى چا بىك و زىندو شەكات ، ئەۋى تىران خۇى بەزىمان لىسى و قەى مەردەۋە سەرقالى شەكات . "

★ مەرۋەھا لىنەن گىرىكى مېۋىسى ماۋبەسىماتى چىنى كىرىكار و جوتياران بىسەر كىردا بەتسى چىنى كىرىكار سەلماندا . ئەۋەى دىۋىات شەكردەۋە سەركەۋىتى شۇرىشكى بۇرۇۋازى دىموكراتى ، كە پىروليتارىبا ھىتۋى بىزۋىتەرى بىچى و سەركەۋىتى بىكات سەرتەنبا سەكەى دىكتا تۇرىپەتى بۇرۇۋا نابىت ، بەلكىو دىكتا تۇرىپەتى دىموكراتى شۇرىشگىتېرى كىرىكاران و جوتياران ، ئەم دىكتا تۇرىپەتى پىتەكە لى شۇنۆكراتىبەت شەگىزى و بىسەرگىسەرى بۇرۇۋازى گەۋرە و مولىكدارەكان بىسە بەكار ھىتائى ھىتۋى چەكدارى جەماۋەرى وردو خاش شەكات .

★ بەكئىك لىدەسكەۋتە مەزىنەكانى تىۋرەكەى لىنەن بىرىتى بو لىگەنە ھىتائى شۇرىشكى بۇرۇۋازى دىموكراتى بۇ شۇرىش سوسىالىستى لىسەر رۋىشنا بى بۋچۈنە بەناۋبا گەكەى ماركىس سەبارەت بەبەردەۋامى شۇرىش ، ھەرۋەھا بەكانگىرى لىنەن شۇرىشكى پىروليتارى و جەنگى جوتياران ، لىگەن تىگەبىشتى قول و ورد بۇ ھەلۋمەرىج و دۋخە مېۋىبەكان .

★ لىنەن لىدانراۋەكەى دا دەست نىشانى ئەو ئامرازانە شەكات كەبە ھۇبنا ئەۋە سەركەۋىتى شۇرىش سۈگەر شەبىت و پراپىرىسى چەكدارانەى گەل بەگىرىن ئامراز دا ئەنئە . ھەرۋەھا ئەو دىۋىمانەسى دىبارىكرد كە جەماۋەرى فراۋان بەلای شۇرىش دا راتەكئىتى .

★ لىنەن شەركەكانى قۇناغى بەكەم و دۋەسى شۇرىش بەۋە دىبارى شەكات كە :

كە توپنەمىرى گەت گەل بېت ، دەرىپا ، بۇ ئىسىم مەسلىھەتسى ئاقارى سىياسى ھەببو :

۱ - ھۆكۈمەتنى تەبىئەت : ئانى بەھتۇبىتى بېتىك ھىنئانى تەنچومەنى راۋىنكەرانى ھەلبىزىراۋدا تەنا بەھتۇ بونى سەرىمىتى ھاندان و بە ياسا بەكى ھەلبىزاردىن كەمەرىجى تورسى ۋەھار ئىسەھاند ھەلبىزاردىنكە بەتەۋاۋى داغراۋ بېت .

۲ - پىرۆلىمتارىيا : پىرۆلىمتارىيا سۆسەھالى دېمۇكراسى بە سەركردا بەھتى بەلئەئىكەكان داۋاۋ گۇنزا نەۋەى گەت دەسەلئەھان ئەكەرد بۇ تەنچومەنى نامەزىنەھان ، چۈنكە تەھان تەنا خەبەتتەن بۇنەنگەنى گىتۇسەرىمىتى ھاندان نەكەرد ، بەگكە لەھتەنا ۋ پرھاندنى ھۆكۈمەتنى قەسەرو گۇرېمى بە ھۆكۈمەتتىكى سۆزىگەننى كاتى دا خەبەتتەن ئەكەرد .

- بۇرۇۋاۋ لىبىرال : بەسەركردا بەھتى " ھىزىبى دەستورۇ دېمۇكراتىۋ ، پرھاندنى ھۆكۈمەتسى قەسەرو بېئەھتەننى ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى و سۆگەردىن راستەقەنە : سۆزىگەننى سەرىمىتى و تەسەتتى ھەلبىزاردىن نەنەۋىتە بەلئەۋا ھەبئەۋا بېئەھتەننى تەسەتتى نەسەۋا قەسەرو گەل سۆزىگەننى كارىيان ئەكەرد ، بە سۆسەھەك گەگەۋرەتەن دەسەلئە بەدەست بۇرۇۋاۋا ھەببەت و تەم تەرىم دەسەلئەھى بە دەست گەل سۆزىگەننى ھەببەت .

بېتۇستە لەسەر ھىزىبى پىرۆلىمتارىيا ئىسەھانى ، خوارەۋە رۇن بىكەتەۋە :

- ۱) گۇرگۇ ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى لەسەھاتسى پىرۆلىمتارىيا بە سۆسەھەكى گەتسى .
- ۲) ھەتۇبىت لەسەھاتسى سۆزىگەننى كاتى .
- ۳) تەۋ مەرجە ۋردانە ، بېتۇستەن بۇ بەسەھادى كەردنى سۆسەھال دېمۇكراتەكان لە ھۆكۈمەتەدا .
- ۴) تەۋ مەرج ۋ پىتۇسەھتەنە ، بېتۇستە بەھتەنە بەر لەخوارەۋە بۇ گۇسار ھەتتە سەھ تەۋ ھۆكۈمەت .

كۆنۋەرى سېنەمى ھىزىبى كرىتارىيانى سۆسەھال دېمۇكراتى روسيا چارەسەرىكى راستى ئىسەۋ مەسەلەھە بە بېرىپارىك كەرد كە ئىسارنىسرا " دەرىپارە ، ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى " . لەھتە دا تەبەھتەن بېرىپارەكە تەركى جىن بەھتەنەن بەرنا سەھى لاپەنى تەم تەھاتە ئىستۇۋ ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى و تەۋ پىرۇرا تەھتە تەنارەھىتەنە : تەلئى بەرنا سەھى لاپەنى زۇر جىن بەھتەن بىكەرد . واتە دەست بەسەر دەسەلئە گەتتە لەھتەۋاۋ سۆزىگەننى سۆسەھاتسى دا بەدەزۇ تەھاتەۋە . چۈنكە سۆسەھاتسى با بەھتى ۋ غۇبى ۋەھا مەھالە رېگەدى رىزگارى كىتۇپىرى جىنى كرىكار بەدات .

كار كەردن لە " لوتكە / سەھەۋە " كار كەردن لە " بىكە / خوارەۋە "

بىكەۋى ژىن

دەۋاۋى رۇن بونەۋەى گۇرگۇ ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى دوو پىسار ھاتتە گۇرۇ - بەكەم : تەسەتتى بەسەھادى لە ھۆكۈمەتەدا بىكەن " كار كەردن لە لوتكە / سەھەۋە " و بەج مەرجىك ؟ دوۋم : بېتۇستە كار كەردنەن لە " بىكە / خوارەۋە " چۈن بېتە ؟ بەھتەن بەھتەنكە ۋە لەتەكى ۋردى تەم دو پىسارەۋە دا بەھتەن زۇر بەرۇنى تەۋەى ئاشىكرا كەرد كەلەۋى مەبەھەۋە تەسەتتى سۆسەھال دېمۇكراتەكان بەسەھادى ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى " لە سەھەمى غۇبى دېمۇكراتى - سەھەمى خەبەت لەھتەۋاۋ كۆماردا " بىكەن . بەم ۋە لەتەھەلە تەنارەھىتەكان و دەسەھەت مارتىنوف و دەستەى " ئابىكراۋى نۆۋ جىبا بونەۋە ، كە بەتەۋانەى تەۋ را بەھان ھەببە ، ۋە بەھەسەرى

ھەتۇبىت بەرا مەسەلەھەن ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى

بارىكى نۆۋ بەھۇۋى تەمۇ غۇبىسەۋ دەستى سى كەردبۇو - بەھۇۋى سەھەرى تونۇتەھتەن نەھان زۇر سەھەى گەل و ھۆكۈمەتنى قەسەر - ھاتە گۇرۇ ، لەتەھە دا مەسەلەى نۆۋى ھاتتەۋە بېئەۋە تەۋەبۇ كە جەماۋەر دىكى بەھتەنە سەركارى رىزىتەكى نۆۋ كەرد ، بۇتە تەۋ ھىزىبەى ھەلئى رۇھاندنى ھۆكۈمەت بەدات بېتۇستە بۇر لەۋە بىكەتەۋە چ جۇرە ھۆكۈمەتتىك تەھتەنئەھتە سۆپەن ھۆكۈمەتنى رۇخىنراۋەۋە ، لەتەھە دا مەسەلەى ھۆكۈمەتنى سۆزىگەننى كاتى مەسەلەھەكى نۆۋ سەھە

ياوه پروهه هەلئوتىنى سەلبىيان ھەبو لىھو
مەسئەلە پەدا و پرەوايان بە بەسدار بەکردن نەبو لىھو
حکومەتى شۆرەگىتېرى كاتى دا .

ھەر ھەما بىر پارەكە سروشتى ئەو بەسدارى
کردنەو ئامانجەگاتى دەست نیشان کردو بەنجەى
بۆ دوو ئامانج لىھو شۆرە نوئى بەى خەبات " لىھو
لوتکە / سەرەوہ " راکىشا :

- ۱ - خەباتى بىن ووجان نۆى ھەموو ھەولدا نۆىكى نۆرە
شۆرە *
- ۲ - داكۆكى کردن لىھەر زەوہ نەدە ئا بىدە تەبەگاتى
جىنى كرىكار *

شۆرە بەكى نوئى خەباتى جىنا بەتى

(خوارەوہ) زۆر بۆ حکومتى شۆرەگىتېرى كاتى
بەپىنن و گوشار بەخەنە سەرى ، و پرۆلەتارىيا
چەكدارىكە بىز جۆنكە لىبارودۆشى شۆرەگىتېرى دا
پرودا وەكان بە خىتراپىدەكى لىرادە بەدەر بەرەو پەنن
ئەچن و ئەگەنە ئاستى شەرى ئەھلى - مەبەستەن
لىھو زۆر ھىنان و گوشارەى جىنى كرىكارى چەكدار :
پاراستنى دەسكە و تەكانى شۆرە و جىگىر كرىدن و
فراوان كۆرئەتەى ، ئەو دەسكە و تەکانەى كە ئەبىنى
بە پىتۆست لىھو وانگەى مەروبو جۆنى جىنى كرىكارەوہ
ئىك بەرئەشەو ، سۆ حى بەجى کردنى بەرئەمەى لایەنى
كەم لىھو كات و توناغەى شۆرە دا - ئەمەگرنىگرتەن
ئەو مەسئەلەن كە دانرا وەكەى لىنن لىھو
سەرەمەدا دەرى بىر بىون *

ئەو ھو و فاكەتەرەى بونە ھۆى
سەرەكە و تى شۆرە

- ۱ - ھەندى لىھو بۆلەكانى كرىكاران كاتىك بىنۆ
خەبات و تىكوشان راپەرىن ، كە بەشەرەوى
پرۆلەتارىيا شەرو پەنكادانەكانى بىنۆ
شەكەت و ھىلاكى كرىبوو .
- ۲ - نەبۆنى ئاوەندىكى سەلى سۆ گىت روسەيا
تا شەر كرىدەتەى راپەرىنەكان بىكات ،
بۆبەم خەباتە چەكدارىكە سروشتى راپەرىنى
ئاوچەبى بەرئەو بىلاوى بەخوہ گرت .
- ۳ - ھاوبەيمانى نىوان كرىكاران و جوتىساران
لىھەر بىنچەنە بەكى بىتەو پەنك ئەھانسىو ،
وہ جوتىسارەكان بە بەرئەو بىلاو و بەرادە بەكى
ئاھا و تالەرىكەتەن و دىپلەمىن كارىيان
ئەكرد .
- ۴ - بەكگرتنى گەلە ... دىدەكان ھىشتا بەكەم
ھەنگاوى ئەنا .
- ۵ - رارابى ھەزبە وردە جۆررۇ ئەتەوہ بىدەكان ،
جولانەوہى پرزگارى نىشتەسەلى لاواز كرىد .
- ۶ - زۆر بەى سەربازەكان وەپادار مانەوہ بىسۆ
حکومەتى قەيسەر و فرمانەكانى ئەو پان جىنى
بەجى ئەكرد ، ئەمەلەوہوہ ھەلقولابو كە

ئەو قۇناغە دورو درىزەى كۆنە بەرستى سەلى
كەھەرلە كۆمۆنەى پارىسەوہ بەردەوام بالى كىنا بو
بەسەر ئەورۇپادا ، جولانەوہى كرىكارى لىھەر
ئەو ھرا ھىنا بوکە بىرلە كار كرىدن بىكەتەوہ لىھو
" بىنگە / خوارەوہ " و ھەر تەنھا خەباتى بەرگىرى
لىھەر چا و بگىرى ، بەلام لىھو بارودۆخەدا جىنى
كرىكار بۆى ئاوەتە قونانگىكى نوئىوہ - وانە
سەردەمى ھەزائى سەلى و شۆرە ھەلگىزىيان ،
ئەم بارە نوئى بەم شۆرە بەكى نوئى خەباتى
ھىنا بە گۆرپى ، ئەو بىكار كرىدە " لىھو لوتکە /
سەرەوہ " ، بەلام ئەمەن بەجەند مەرجىك ، دىسار
تەرىپان دو مەرجى لىنننى بە :
۱) چاودىر بىكردنى تەوا و لەلا بىن ھەزبەوہ بىسۆ
نوئىنەرەكانى لىھو زارەت دا .
۲) بۆ بەك چەكەن ئامەنجى شۆرە سۆسالىستى
تەوا و لەباد ئەكرىت .
بەلام ئانا ئەمە بەسە بۆ دا بىن كرىدنى
سەر كەوتن ؟ لىنن ئەم بارە بەوہ ئەلئى : " لىھو
كۆتاپەدا ھىچ شىك چارەسەرى مەسئەلى
سەربەستى سەلى و خەباتى جىنا بەتى گەوہوہ
ئاكات تەنھا ھىز (زەبەر) نەبىت ، سۆبەسە
پىتۆستە لىھەرمان با بەخ بەدەين بە ساز كرىدن و
رىكەتەن ئەو ھىزە (زەبەر) و بەكار ھىنانى بە
چالاکانە ئەك بۆ بەرگىرى بەلكو بۆ ھىزە بىردنەن .
وانە پىتۆستە لىھەرمان لىھو بىنگەوہ

سوپا لەبەنچینەدا پێک هاتبوو لە جوتیاران
"کە بەرگی سەربازەکان پۆشەبوو" .

۷ - لە شۆرشێ بەکەم دا نەتوانرا خەباتی
پەرولیتاریا و جولانەوێ جوتیاران و خەباتی
گەلانی حەتم دێدە و باغی بونی سەربازەکان
پێکەووە لەو رۆبارەدا کۆبکریتەووە کێسە
مولکدارە عقاربەکان و قەیسەرەکەیان بە
خەبۆل رابالمەت .

۸ - بۆرژوازی جیھانی لەخەمی سەرمایەکان نەمان
لەروسیا و ترسی ئەوێ تروسکە و روسی
ئاگرێک لە ئەوروپا هەلکەبڕستی ، پارمەتی
قەیسەری روسیا یان داو پەشتیمانان لێ کرد

وانە میژووییە ھەڵبەجراوەکان

لەم سەردەمدا کە جیھانی کرێکاری جیھانی
دەوری سەرکەوتنی ئەبێت لە جولانەوێ
دیموکراتی گەورە و فراوانی نژی بە ئیمپریالیزمدا ،
شارەزایی میژوویی لە بەکەمەین شۆرشێ روسی و
بیرووراکانی لیغین دەربارە بە بالادستی جیھانی
کرێکار لەخەباتی شۆرشگێری جەمساردا
گرتگێکی تەبەتیا نەبێدە ، بۆیە یەتوێستە سود لە
وانەکانی ئەو شۆرشە وەرگرتن کە بریتیبە لە :

۱ - وانە بەکەم : بەکەم و گرتگێری وانە
وێک شارەزایی میژوویی ، بەو رادەبە بەیوێندێ
بە جولانەوێ نژی بە مۆنۆپۆلەوێ ھەبە لە وولگانانی
سەرمایەداری گەشەکردودا ، ئەو بەکەم جیھانی
کرێکار پێشەرە بون لە ھەولدان دا بو بەجستی
ھێنانی دیموکراتیەت و ئەو یان سەلماند کێسە
جیھانی کرێکار لەروسیا سالی ۱۹۰۵ ھێتزینگی
پێشەرە و خەباتگێری سەربەخۆ بون لە ریسەری
پێشەرە و بیروسە و شۆرشگێری گەشەکردودا رێ یان
ئەکرد . ئەم رۆش جیھانی کرێکار بە سەرکردایەتی
ھیزبە مارکسیە - لە بێنەکان رابەری خەبات
ئەکەن نژی کۆنەبەرستی و رزیمە بۆگەنەکان ، لە
پێتتاوی سەربەستی و پێشکەوتنی کۆمەلایەتی دا .
ئەم دەورە پێشەرە وایەتیە جیھانی کرێکار
یا سەبەکە بەسەر جولانەوێ شۆرشگێری جیھانی دا
جێ بھێت تەکرێ .

۲ - وانە دووم : شارەزایی بەکەمەین
شۆرشێ روسی ئەوێ دوھات ئەکا ئەوێ کە گرتگی
میژوویی و پێتتاویستی گرتگی سەربەکەوتن لە ھەر
بەھمانی جیھانی کرێکار و توێژە جۆرا و جۆر و نا
پەرولیتاریەکانی ناو کۆمەلایەتە کە بە دەست
سەمی کۆمەلایەتیەوێ ئەنالێتین و سالی ۱۹۰۵
زۆربەیان جوتیار بون .

سەھەتی ھاوێبمانی نێوان ئەو جیھانی و
توێژانە سەرمایە گەورە ئەیان جەوسینتەووە ،
توانای جیھانی کرێکار و پێشەرەوێ کە ، ھیزبێسی
مارکسی - لیغینی ، بۆ پێشکەوتن کردنی بەرنامەبەکی
سەھەتی و کۆمەلایەتی گەلی فراوان و سەھەتی
بەری بەکگرتو لەگەڵ ئەو جیھانی نوێتەسەری
بەرزەوێندێ توێژەکانی بۆرژوازیەت بون و
خەباتیان نژی مۆنۆپۆل ئەکرد ، رەگ و ریشەکی
بە ئەوای لەو شارەزایی سەروێ بەسەر
ئەکەوتت ، ئەوێ کە " لەبێن " لە بەکەمەین
شۆرشێ روسی دا ناوی نابو " بەھمانگێکی جەپ " .

۳ - وانە سێھەم : شارەزایی ۱۹۰۵ ئەوێ
دەرخست کە خەبات کردنی کرێکاران لە پێتتاوی
دیموکراتیک دا بەھێج شێرەبەک نا یان خانە
عوێت و ئاستیکێ ساختەووە ، وێک مەنەفیکەکان
پێتتاوی لێ دا ئەگرن . بەلکو ھەلۆتستی مەبەدەتی
بەلشەفیکەکان لەسالی ۱۹۰۵ دا سوربون بو لەسەر
خەبات کردن نژی تێستیدا و باسماوی ھۆکمی
دەربەگایەتی و لەپێتتاوی کوماری دیموکراتیەدایووە
ئەھێرۆش لەزۆر وولگانانی دنیا مەسەلە سەرەکی
خەبات کردنە لە پێتتاوی گۆرانکاری دیموکراتی
قولدا .

لەبێن ئەلێ " دیوارێکی جیھانی " تەبە لەنێوان
خەبات لە پێتتاوی سەربەستی دیموکراتیەکان و
خەبات ئە پێتتاوی سوسیالیستی دا ، و ترۆتسکی
لە دەھلەکتیکێ گەشەکردنی شۆرشێ بۆرژوازی
دیموکراتی بۆ شۆرشێ سۆسالیستی ئەگە پێتتاووە
بە ئاسانی ئەبویست بازبەت بەسەر قۆناغی
بۆرژوازی دیموکراتی دا ، ئەو بازدانە کێسە
لەوانەبە پێتتاوی ھۆی باغەشە جیھانی کرێکار .
" جەھەکانی " ئەم سەردەمەوێ وێک ترۆتسکی ،
ئەنکاری گرتگی قۆناغی خەبات لە پێتتاوی گۆرانکاری
دیموکراتیک دا ئەکەن . میژووی حەفتا و پێنج سالی

را برده و بمرور بچونه کانی لهمنی ده باره ی نزیك بونه و ی تا مانجه دیموکراتی و سوسیالیستی بهکان سلمانده ، نهو بهرو بچونه له بنچینه ی واتای ها و چه رخی دیموکراتی نژ به مؤنویول بهدر شهکوت که عهوه بهکی گوژانه وه له کوسه ل و دمه لانی ده ولت ساز بکات .

۴ - وانه ی جوارم : وانه بهکی گرنگی تیری شوری ۱۹۰۵ په پوهندی به ده وری بری سارده ری حیزبه وه هه به وهك به شوره وه ی چینی کریکا روهوشیار کهر و پیکه هری جه ماوهر - شیوازی بنچینه یی بو به چینه نانی شه که جینا به تیه کانی خه بات بریتیه له چینگیرکردنی یا به و نفوذی سیاسی و پیکهراوه یی حیزبی کومونست له تیتو ریزه کانی چینی کریکار و و گنت بره نجه دران دا ، پتویسته له مر حیزب دمت به شکره ی خوی گمه یق بد او له هه موو شوینک جه ماوهر گوژ بکات - له منین شه وه ی دوبات شه کرده وه که پتویسته کارکردنمان له هه موو شه شوینا نه دا یق که جه ماوهر یی به چونکه حیزبیکری کومونستی پته و به توانا له بانگ کردنی جه ماوهر دا بستو ده برینسی بیرو را کانی خویان ده باره ی هه موو مه له گرند و زیندوه کان به با شترین شوواژ شه توانی به کتبی حیزبه دیموکراتیه کان بهاریزی و پته وری بکا . شیمروش له گه ل جیا وازی بارردوخ میروسی ، چا لاکه کانی له منین و به لسه فیکه کان له شوری پوسی به که مدها هیتا هیچ له راستی و زیندو پتی خوی له دمت نه دا وه ، ته مش شه وه ته گه یستی که وانه بنچینه به کانی شوری ۱۹۰۵ بخوتینه وه و به دا هینه رانه جی به جینان بکه یین چونکه بهارمه تی دهرن بو بهر زکردنه وه ی جولانه وه ی چینی کریکاری جیهانی بو تاشتیکی بالانتر .

له نیامه کانی

شورشه که

۱ (شورشه که و چینی کریکارانی جیهان : خه باتی شورشگه نری برولیناریا ی روسیا له سه رنه نای سه ده ی بیستم نا جی ی با به خ یق دانی چینی کریکاری جیهان بوو ، شه وه بوو ها و کساری

۸

نهنونه شه وه یی خوی به بهر زکردنه وه ی خه باتی تابوری و سیاسی نژی حکومته کونه بهرست و بیوزوازیگان دهربری ، چونکه هه موو کونه بهرسته کانی جیهان به شتگه یی جینه دمه لات داره کانی روسیا به سان شه کرد . شه وه بو له گه رمه ی شوری دا " ویلهه می دوهم " هیزی دهره یی ته لمانی ناماده کوه دو هیزی کانی خوی له مر سنوری روسیا کوه کرده وه ، خاوه ن بانکه کانی ته لمانی شه وه رگرنتی سودی تهرزه کانی خویان له روسیا دواخت - هه روه ها روزه نامه کونه بهرسته کانی پاریر و راگه یاندنی سه رما به داری به گنتی به شتگه یی بری ساری نه قولای دوه میان کرد بو به کار هینانی سوپا بو دارمکاندنه وه ی شوری ، چونکه نه م هه لوتیسته با شتره له ده رختنی شه و جوړه " لوازی " به کی " لوبسی " ی روخاند " نه م هه لوتیسته دوژمنکارانه یی یوزوا بدرامه ر به شوری ها و کاری ته شترناسیونالی چینی کریکارانی فراوان تر کرد .

له تهره دا له منین نه نوی و ته لانی بیوزوازی شه وروپا " ناماده ی به شکره یی کردنی به ملبون و ملیار بون بو کوژا ندنه وه ی گروکلته ی ناگره که ی روسیا " شه وه ی دوبات کرده وه که لابه نگیری چالاکانه ی کریکارانی شه وروپا له گه ل بجا جینا به تیه کانی روسیا به خیترا یی گمه ی شه کرد . دوا " به کسه مه ی خوتناوی " ۹ ی کانونسی دوهم ، کانی حکومتی قه بهر کوشناریکی ساز کرد بو کریکارانی سان بتر بر بوزگ کسه خویما ندا نکی تاشنها نه یان به ره و کوشکی زیستانه ساز کردو زیاتر له هه زار کوزراو و دو هه زار برینداری لی کهوت ، کریکارانی وولتان کوبونه وه یان ساز کردو هه لمان به مانسگرتسن له به رده می سفارمت و قصلته کانی روسیا و دمتیان کرد به کوکردنه وه ی بهارمه تی بستو کریکارانی روسیا ، شه وه ی به کم جار بو له میژوی نوی دا کریکاران کوبونه وه ی وازیکن و به و هیزی به تدارلی له جولانه وه یه کی ها و کاری وه ها نا بکه ن . به هیزترین به ده نگه وه هاتنی شوری روسیا به عهوه به کی تاپه تی له نه رانه به ده ی شه که که جولانه وه ی کریکاری ته ایدا هه ر له ساتی ۱۹۰۲ وه له گمه کردن دا بو . راهرته کان له

ھەموو لايەكەوۈ باسى مانگرتنى ئارەزا پىيان ئەكرد
 دىزى " قەيسەرى دەست بەخوئىن سوربو " و نسا
 رەزايى خۇيان بەرامبەر بارمەتى دانى روسىيا
 دەرئەبىرى . لۆمانتېھ ، رۆژنامەى سۇباليستى
 ە لە رۆژى دۈمەى كوشتارەكەى بىترىس بىسۆرگ دا
 لايەنگرى خۇى بۇ جەھنى كرىنكارى روسىيا دەرپىرى
 لەسەر ووتارىك دا بە ئىمزاى جان جۆرىس ،
 تىپايدا ھاتبوو " لەمە بەدواوۈ روباىرىكى خويىن
 لەئىتۈا ، قەيسەرۈ " گەلەكەى دا " ھەبە ، قەيسەر
 بەدەست ومانندى لە كرىنكارانى روسىيا ،
 بىرىنكى كۆمىندەى بۇ خۇى دروست كۆرد " . لىزىندەى
 جى بەجى كۆردى بەككىتى كرىنكارانى بەنى " سىن "
 پى بانگەوازىكى ھەست بىزۈىنى ئاراستىدەى
 كرىنكارانى روسىيا كۆرد تىپايدا ئەلەن " برايان ،
 لەگەل نە و سۈر و دىوارانەى جەوسىتەرانسى
 وولئاتا دروستيان كۆردە لەئىتۈان گەلەن دا ،
 بىرۈرۈى ھاوبەستمان ھەبە دەرپارەى رۆژسارى ،
 ھەرۈھا بە دەست بەك ئازارەوۈ ئەنالنىس
 ئىۋە كەرۈتەنكى نەبار ئەنان ھارۈ و دىنى دەستى
 ئوتوكرا تىتەتكىن كە بوزۈواى قەرەنسى ھاوكارۈشى ،
 ئىۋەكە بەرۈشى دادەورىن ئەبەن ئارەندىكى
 كرىنگى جەوساۋەكان و ئەبەن سۆرەننىك كىسە
 رەئجەرانى جىيان ئەھىننە لەرزىن و جىوايسان
 بىتەو ئەكەن بەبىستلى دەند و باسى نىكوشانە
 قازەمانبەكانان " . بانگەوارەكە بە بەلۈننىكى
 ھاوكارۈ كۆتايى دىت كە ئەلنى " رەئجەرانسى
 پارىس ، شارى شۆرىگىرى ، بەك و بەگىيان لە
 گەلەنابەو ئەلنى : ئەتۈان پىستمان بىن بىستەن و
 دىلنبا بىن لە بارمەتېمان بۆتان . بىروختى قەيسەر !
 بىروختى جەوسىتەران ! بۆ شۆرىسى كۆمەلەپەتى " .

لەكوتايى مانگى حوزەپران دا سەر كۆرداپەتى
 " بەككىتى گىشتى كار " بىريارى ساز كۆردىسى
 كۆبۈتەوۈى ئارەزايى دەرپىرى دىزى ئەو تاوانەى
 رېژىمى قەيسەر كۆردى دەر كۆرد لە ھەموو ئاۋچەكانى
 قەرەنسا ، ھەندى لە رۆژنامەكانى بانگەوازى بو
 خويىنرانى دەر كۆرد كەبە پارە بارمەتى بەك كەوتەو
 قوربانىەكانى كوشتار و قىسابقا نەكە بەدەن ، وە
 بە دىزىايى ۳ مانگ گەلى قەرەنسا لە تورپەى و
 ئارەزايىەكى بىن ئەندازەدا ئەكولۇ .

سالى ۱۹۰۶ و ۱۹۰۷ لە ھادى سالانەى
 " بەك شەمەى خويىناۋى " دا مانگرتنى ھاوكارى
 پىك ھىنرا بۇ زىمانەوۈى شۆرىسى روسىيا و چۆل
 گىد و پۆل لاغار و جان جورىس و سەر كۆردەكانسى
 تىر جۈلانەوۈى سۇباليستى لە قەسرەنسا
 بەئداريان تىا كۆرد .

لە بەرىتا نىباىر بەككىتى سوسال دىموكرات و
 جىزىبى كرىنكارانى سەرپەخۇ و كۆمەلنى ئابىەكانى
 ساندىكاكان مانگرتنىيان لە گلاسكو و لىفربول و
 لەندەن و ھەندى شارى تر ساز كۆرد بۇ پىگىرى
 روسىيا شۆرىگىرى .

۲) شۆرىسكە و جۆمىدانى خەباتى جىناپەتى
 ئەنجامى روداۋىكانى روسىيا كرىنكاران خەباتى
 جىناپەتى خۇيان بىتەو تىكرد و سالى ۱۹۰۵ - ۱۹۰۶
 مانگرتەكانى كرىنكاران دۈو ئەوۈندەى ئەوانەى
 دۈو سالى رابردوۈ بوو ، زۆرىەى مانگرتەكانىس
 سىروشتىكى سىياسى بەخۆۋە كرىتېو ، ھەندىئىشيان
 بونە ھۆى پىكەن ئاننى چەكدارانە ، وەك مانگرتنى
 " ھافىزىد " ئە لومو - نىسانى ۱۹۰۵ و لىسە
 مانگرتنى كرىنكارانى كانى " يادى كانىە / ئازار -
 نىسانى ۱۹۰۶ كەمىزەكان دۈاى روداۋى كانى " كۆرىپىر "
 بانگە كرانە ئەوۈ . جۈلانەوۈى مانگرتىن لەبەكسى
 ئاپارى ۱۹۰۶ دا گەپىتە ئاستىكى بەرزو كرىنكاران
 بەداۋا كۆردىيان بۇ مانگرتنى گىشتى و بەرزو كۆردەوۈى
 درۈشنى " رۆژى ھەست سەعات كار ئەھىننە دى
 ھەر لە بىرىتەوۈە تا كۆرۈشتادو لە تولىنەوۈە تا
 ئۆدىساز " بارىكى ترسناكىان بۇ بۆرۈوازىبەت
 خولقاند .

جۈلانەوۈى جوتيارىش لە ھەلچون دا بو ، ئەوۈ
 بو ئەوانەى لەباكۆر شەرىبەتېان دروست ئەكردلە
 ۱۹۰۵ دا دەستېان كۆرد بەكارى جەماۋەرى وچەندىن
 پىكەدانى چەكدارى لەگەل ھىزى چەكداردا پىرى
 دا ، فەيلەقى ھەقدەمەى پەادە كە ئەو كاتە لە
 شارى " ئەغد " بو ، باغى بوو چوۋە نساۋ
 جوتيارانەوۈ .

بەلام لەقەرەنسا حكومت ھەولتى دا گېانى
 شۆرىگىرى وردوغاش بىكات ، يابەلەى كەمسەوۈ
 ھەلچونى بومستېتى ، ئەوۈ بو حكومتى " كلېمىنو "
 كەبە سەر كۆرتى رادىكالىكان لە ھەلپۇاردىسى
 ۹

۱۹۰۶ دا گەپتەن بېرىمىز سەرخوكم بەمەبىمىنى
ئېمما گۆگىنە رېنگى بەلگىن دانى گرتەبەر بۇ جىن بە
چىن كىردى رېفۇرمى قول ، لەگەل ئەومەر دا جولاڭە دە
ما نىگرتى بەزەبىرى چەك وردوخاش ئەكرد .

لەئەلما ئەمەل زىمارەى ما نىگرتە كالىسى ۱۹۰۵
جوار ئەومەندەى ئەوانەى سالى ۱۹۰۶ بو ، وەبە
دەست پىشكەرى " ئوغت بېبىل " و سالىسى
شۆرىشگىنرى جىزى سۇسپال دېموكرات لەكۆنگرەى
جىزى دا كەلە " پانا " لەئەپلولى ۱۹۰۵ بىسترا
دان بەومەدا نرا كە ما نىگرتى سىياسى جەمئەورەى
شېتەبەكى بىنچىنەبى بە لەخەبائى پىزۆلېتارىيا ، وە
كىرىكارانى ئەلمان ئەو ما نىگرتەبەن ناوانا
" شىتازى روسى " .

لېنېن بىر بارەكانى ئەو كۆنگرەبەى وەمە
هەلسەنگەند كەلەمەموو غوئىنىڭ كارى كىردە سە
سۇسپال دېموكراتەكان و شۆرىسى روسىياسى
سۇسپال دېموكراتەكانى ھا تەدا بۇ كەشەدان بە
پىروپا گەندە كىردن لەلادى ، بەتەبەتە لەئەنپوئە و كىرىكۆ
كىتوكا لېئەى زىمارەبەن لەنا و جەى روزھەلانسى
" ئەلب " زۆرە و دەرەبەگەكانى روسىيا دەستىبان
گرتىبە بىسەرىماندا ، بەلام ئەو ھەنگاۋە تەنىيا
سەرەتەى كار كىردن بو لەئەنپوان جوتىارانى بچوك و
ناوئەى دا ، چۈنكە ھېچ سەركىدەبەكى ماركسى
لەجىزى سۇسپال دېموكراتى ئەلمانى دا بىسە
نەوارى لەماناى سىياسى ئەو ھا و بەبەئەى ئەوان
كىرىكاران و جوتىاران تى ئەگەبىستىبون كە لېنېن و
بەلسەفېكەكان گەشەبەن پىن دا بوو .

سالەكانى ۱۹۰۵ - ۱۹۰۷ ئېمپراتورىيەسى
نەسارەى - مەجەرى كۆمەلنىڭ ما نىگرتى بەمەمۆرە
گرت كە دوو ئەومەندەى جوار سالى راپىردوو بو ،
ما نىگرتى سىياسى لەمەموو سا و جەكالىسى
ئېمپراتورىيەت دا بە كار تىكردى راستەوخوسى
ما نىگرتى ئۆكۆتۈبەر لەروسىيا تەقەبىنەو و دەورەى
بىر بار دەرىمان بەنى لەبەدەست ھېتائى مانى
دەنگدانى گەتتى دا و پىشكەرى راپەرىپىنە
جوتىارەبەكانى كىرد ، بەتەبەتە لەنا و جەكالىسى
ئەودىبو " دانوب " و زىياتر لە دوو مانگەبەتسى
كىرىكارانى مەجەرى ئىزۆەى كېشەلە تەموز و ئابى
۱۹۰۵ دا .

لە ۵ ئىشەرىنى دوومى ۱۹۰۵ پەجەدەرانسى

" براغ " ھەلسان بە ما نىگرتىكى گەورە لىسە
گۆرەبائى " وېنسلان " و ناواى رېفۇرمىسى
ھەلپىزاردىنپان كىردو ئۆزى دەست ئېزىۋى پۇلەسى
وستان ، لەزىمارەبەك لەكۆمەلنى بۆھىمەبەكانىسە
رەجەدەران داواى رىزگارەى ئەمەتائى و دەولتەسى
سەرىمەخۇبان ئەكرد .

ھەرومەدا داواى سالى ۱۹۰۵ جولاڭەسەورەى
كىرىكارانى بەرىتائىا گەمەى كىرد و ما نىگرتىسى
گەورە پرو دا ، بەتەبەتەى ما نىگرتىسەكالىسى
كىرىكارانى كانەكان لەمخواروۋ " وېلز " (۱۹۰۵ -
۱۹۰۶) و كىرىكارانى ھېتلى ئەمەندەفەر سالى
۱۹۰۶ و ما نىگرتى گەتتى بەك لەداواى بەك لىسە
بەلچىكا ھەلگىرىسا ، كەتەبەيدا ما نىگرتەو كەكان
داواى دەنگدانى گەتتەن ئەكرد . جىزى كىرىكارانى
بىلغارەى - سۇسپال دېموكراتىن سەركىدەبەتسى
چەندىن چالاكى جەنناپەتەى كىرد ، بەتەبەتەى ما نىگرتى
كىرىكارانى كانەكانى " بېرىنك " سالى ۱۹۰۶ .

لەفەلئەندا بەدەس پىشكەرى سۇسپال دېموكراتەكان
ما نىگرتى گەتتى لە ۳۰ ئىشەرىنى بەكەمەورە نسا ۶
ئىشەرىنى دوومى ۱۹۰۵ ئىزۆەى كېشەو ما نىگرتەو كەكان
داواى دەنگ دانى گەتتى و سەرىمەتەى رۇژناتە
گەرىمان ئەكرد ، لەئەنپاندا باسا بەك سالىسى
۱۹۰۶ دەربارەى دەنگ دانى گەتتى دانرا .
لە سوپد سالى ۱۹۰۵ " ۱۲۷ " ما نىگرتىن
پرو دا ، ئىزۆتەرىنپان ما نىگرتى كىرىكارانى كالىسى
مېتالەكان بو كەلە ئاپارەورە تا ئىشەرىنى بەكەمەى
ئەپاندا ئىسەرىارەكان (الحرار) كەشەو كاتەلسە
ھكۆمەت دا بوئە ھەولتەن دا بەمخۇراپى ھەستى
شۆرىشگىنرى گەشەكردو كۆزكەن ، وە ھەرجەندە
سالى ۱۹۰۶ باساى " الطوارى " ئۆزى جولاڭەسەورەى
كىرىكاران دانرا بو ، ئەو سالە ۱۸۲ ما نىگرتىن
پرو دا ، ھەرومەدا لە سالى ۱۹۰۷ دا بانگەوازى
۲۸۹ ما نىگرتىن درا .

جولاڭەسەورەى ما نىگرتىن لە ئەتالپا بە شېتەبەكى
خېترا گەمەى كىرد ، لەسالى ۱۹۰۶ ەوۋ نىزىكەى ۲
مىلىئون مەوۇف بىمەداربەن لەو ما نىگرتەنەك كىرد
بەرامبەر بەنپو مىلىئونى مەورەى راپىردوو .

لەئەتە ئەم ھەموو ەورە جەنناپەتەئەسە دا
ئەبىنېن ئەوروپا لە سەردەمى بەكەمىن شۆرىسى
روسى دا بېوۋ ھانزېك بۇ ما نىگرتى جەمئەورەى

شورشی جوتبارى دائىنا، ھېزىپىكى دېموكراتىي شۇرشىگىنرى لى رۇشنىپىر و خەلكە بېقىشكە وتوھكەنى بۇرۇزا دائىر زاندى .

لەتھىران ھىستى شۇرشىگىنرى گەلى تھىران لى ھەلجۇن و بىرەودا بو ، لە سالى ۱۹۰۵ كۆمىلەنگ كۆبۇنەوھى خۇبەخۇبى پىك ھات و جەماوھ ھەلسا بەخۇبىناندان لەتاران و شارەكانى تر و داواى بەستىنى كۆمىلە ئۆپتەرانىان شەكرد ، ئەوھ بو لە ئاب دا شا لەتسا ئەنجۇمەنھىكى بەست .

لەتوركىيا لاوانى تورك لەكوتابى ھەدەى نوزدەھەم دا جولانەوھى بەكى شۇرشىگىنرى بۇرۇزا زىمان دائىر زاندى ، جولانەوھى كەمىپىك ھاتىبو لەو رۇشنىپىرانەى كە زۇرىدىان ، ئەفسەرى سوپا و پىزىشك و فەرماتبەرى بېجۇوكى ئۆپتەرى بەرژەوھەندى بۇرۇزا و مولكدارە سەرىبەستەكانى زەوزى بۇون ، ئەمەلەدواپىدا بوھ كۆمىتەبەكى نېھنى بەنساوى " بەكگرتى و بېشكەوتىن " كە رېئىخراوتىكى سىياسى سەركى لاوانى تورك بوو . لەزىتر كارتىتېكرىسى شۇرشى روسيا و جولانەوھى شۇرشىگىنرى لى ھە قەوقاز و ئەو شۇرشەى سالى ۱۹۰۵ لە شىتران ھەلگىرسا ، دۇخىكى شۇرشىگىنرى لەتوركا بەپىدا بوو - رابەرىننىكى خۇبەخۇبى سالى ۱۹۰۶ لە ھەرزوم و تىرىپىزوند و شارە ئەنازولپەكانى تر ، ھەروھە لەھىزى كەستى وانى و ھەندى بەكەزى سوپا روى دا و گەنەى دا بەخەياتى مەكدونى و ئەلبانى و ئەرسەن و ھەرب و گەلە ناتوركبەكانى شىترى شىمىراتوربەتى عوسمانى - بەلام شىروشتىسى بۇرۇزا زىمانەى شۇرشەكە بوھ ھۆى لاوازىبونىسى ئاقارە دېموكراتىيەكانى جولانەوھى لاوانى تورك .

لەھىندىستان تەبىبارى دېموكراتىي شۇرشىگىنرى رابەرىنى جەكدارانەى بەئامرازى سەركى خەبەت دانابۇ رۇخاندىنى چوكى كۆلۇنئەلپىزى و ھۇنئە دى سەرىبەخۇبى ، جولانەوھى كەمىپىك (باشر ئەوھى كرىتكارانى بوسىيا سالى ۱۹۰۸ بانگەوازى مانگرتىنى ساسى جەماوھى دەركرى ئەو مانگرتىنەگەبەستە رادەى شەرى جادەكان (شەقامەكان) دۇزى ھىتەزى بەرىتانبا ، و كاتى پاغى بونى جوتبارەكان لە بەنگالى رۇزەھەلات كەگەبەستىبۇھ فراوانشەرىن رادەو تھاپىدا ھەول تىرا بۇ بەپوھەندى كرىدن بە كرىتكارە مانگرتوھكانى ھارەكانەوھ (گەبەستە بەرزىترەن پەلە .

مانگرتىن بەھەمۇو ئاسپادا بۇرۇپوھوھ . ھەرى لە ھەفنا ئستانەوھ تا ئەندونىسپا .

لەنھىن نوسەبەتى و ئەلنى " سەدان مېون لە پلېھساوھ و ئەفامەكان لەستى سەدەكسانى ناوھراست خەبەرىيان بۇتەوھ بەروى خەبەتى نىوى و زىمانىكى تازەدا ، و ئەرانىتر رابەرىپون بۇ خەبەت كرىدن لەپىننا و مانى مرۇقاىەتى سادەو لەپىنناو دېموكراتىك دا " .

دەنگ دائىوھى شۇرشى روسى لە ئەمەرىكاي لاتىنئىش بېسترا . ئەوھ بو لە مەكسىك كرىتكارانى چىنن " دائىرەى گەورەى كرىتكارانى سەرىبەست بان لە ۱۹۰۶ دا پىك ھىنا و سالى ۱۹۰۹ " بەپان نامەى ھىزىپى دېموكرات بۇلۇكرابەوھ . چەننى كرىتكار لە (كاسارو فېسكار) ھەندى كىكار و چالاكپان ئواندى ، ئەوھ بولە دواپىدا " رومبىرو فلورىس " كەبەكىك بو لەوانەى بەشدارى شۇرشى مەكسىكى (۱۹۱۰ - ۱۹۱۷) بان كرىدبو ووتى " ئەو خەمانەى لەروسىا گەشەز كرىد شىستەرى رى نىشاندەرى نىبە بوو " .

دە دانراوى " دو تاكتىكى سۇسپىيان دېموكراتىي لە شۇرشى دېموكراتىدا " لە ھوزەبىرانى ۱۹۰۵ تا نوسراوھ . لە كۆتابى ھوزەبىرانى ۱۹۰۵ دا ، كۆمىتەى ناوھەندى خىزىپى كرىتكارانى سۇسپا ! دېموكراتىسى رۇسپا (۱۹۰۵ - ۱۹۰۷) لە جىنقىد شەم دانراوھى چاپ كرىد و بۇلۇز كرىدەوھ . ھەر لە ھەمان سالىدا دوچار بەدەھەزار دانە لە روسىا بائىكرابەوھ : چارىك لە لاىھىن كۆمىتەى (۱۹۰۷ - ۱۹۰۸) و چارىكىسى عىر لە لاىھىن كۆمىتەى مۇسكوى خىزىبەوھ .

شەم دانراوھ بەنېھنى بە سەرانسەرى ولاندا بۇلۇكرابەوھ . لەسالى ۱۹۰۷ دا بەرپتوھ بىردىنى چاھەمەنپەكانى بىترسىپورگ بۇلۇكرىدەنە وھى شەم دانراوھى فەدەغە كرىد . لە ۱۹۲۱ ي دەپەسەرى ھەمان سالىدا ، دادگاى عىلى بىترسىپورگ بىربارى لەناو بىردىنى دانەكانى شەم دانراوھى دەركرىد .

لەسالى ۱۹۰۷ دا لەنھىن چارىكىسى تر بە دانراوھەدا چووھ و ھەندى شىتى خىتمەر .

KOMALLA

The Review of Kurdistan Toilers League

MAY 1985 No. 5 3rd Term

بنکه‌ی ژین

www.zheen.org

كۆمەلە

كۆتارى كۆمەلەى رەنجدەرانى كوردستان

ژمارە
خولى

1985 حوزەيران

۱۳۶۴ خەرماتان

شارەزايى حىزبە شۆرشگىزەكان
لە بنىسات نانى حىزبىدا

بنكەى ژين

www.zheen.org

شۆرشى ئۆكتۆبەرى مەزن

— ۱۹۱۷ —

وەرگىزبانى: مەلكەوت

چەندوشەيىكى پىئىت

كانك جولاڭنەۋەسكى شۇرەڭگىز ھەۋەل ئەدات تا ما نەجەكانى خىسسى
پىئىتەدى ، پىستىمەندى راستى زالىمى ئەبىستەت بۇدىيارى كىردىسى
تا ما نەجەكان و بەرنا مەي كارى خۇي ، مەلمۇزاردى باغىتىن رىڭگە بۇگە يىشتى
بەۋتا ما نەجەدىيارى كراۋان ، بەۋتا يەككى تر پىستىمەندى بەكۆمە ئىستىك
راستى زالىمى و بايەتى بۇدىيارى كىردىسى سىترا تىج و تاكتىكەكانى خۇي ،
ئىنجا دەست ئەكات پىستىمەندى و تىكەل بەكارى شۇرەڭگىز ئەدى سىياسى
ئىستىت .

لەتەدا زۆرگراڭدە بولكو مىخالەتە جولاڭنەۋە شۇرەڭگىزى پىستىمە
بەردەۋام پىستىمەندى سەركەۋىتىن بەدەستە پىستىمەندى بىن ئەۋەدى تولىمىتتى تا ئىستى
كىردىمەۋە شارەزەبى و ئەزمونى خەبائى گەلانى تر و جولاڭنەۋە
شۇرەڭگىزەكانى كەبەدەست پىستىمەندى و سۈۋىيان لىق ۋەرگىزىت ، دەرسارەدى
ئىر رىڭگراۋە شۇرەڭگىزەكانى كەما رىكسىزىم - ئىستىمەندى كىردىتە جىراى
پىستىمەندى زىرەدى تىكەۋىيان و پىستىمەندى كەرى خەبائى خۇبىيان ، ۋەك تا قى
كىردىمەۋە مۇزەبەكان سەلمەندى پىستىمەندى شارەزەبى و ئەزمونى خىسسىزىم و
جولاڭنەۋە ماركسىيەكانى تر شەكەتە سەرجاۋە يەككى دەۋلەتەندى لەبىن ئىستىمە
ھاۋەد دەرىۋە پىستىمەندى سۈۋىيان لىق ۋەرگىزىت بۇدەستەدا نەستىقۇش و
مىزىبى شۇرەڭگىزى و نىك كىردىمەۋە رىزى سەركەۋىتىن .

ئىستىمە ۋە رىڭگراۋە شۇرەڭگىزى كورسىتتەنى و . لىتەۋە يەككى
شۇرەڭگىزى كىستەندى و سەركەۋىتىن تا پىستىمەندى دا گىرناۋان ، لىستە
پارەۋە سەلمەندى لەبىر پىستىمەندى باشا گىستىمەكانى شۇرەڭگىزى و سۈۋىيان
تەۋا لىتە قى كىردىمەۋە شارەزەبى پىستىمەندى ۋەرگىزىت كەلەگە جولاڭنەۋە ،
شۇرەڭگىزى و خەبائى ئەم سەركەۋىتىن گىرناۋاندا ئىستىمەندى قىستىمە
تا مىلكە پىستىمەندى ۋەرگىزىتتە سەركەۋىتىن كوردى ، كەبەرى و خۇبىيان سەرجاۋە يەككى
چا كەۋ بىرە شارەزەبى سىزىم ماركسىيە - لىتەنى يەكانى قال پىستىمەندى
خەبائى دىز پىستىمەندى دارى و ئىستىمەندى ، بەتاپىمەندى شارەزەبى
مىزىبى بۇلئەنىك ، ھىۋادارىن ھاۋىرپىتتە كۆمەلەۋ گىستىمەندى سۈۋىيان لىق
سۈدى لىق ۋەرگىزىت بىكەتە چىرا يەككى پىستىمەندى كەرەۋە پىستىمەندى سەۋەزەنىڭ
خەبائى .

ئەۋەدى شاپائى باسە ئەم سەركەۋىتىن لىتە مىلكە يەككى ئوتتارغا ئىستىمەندى
كاندىرىمىزى بەرەدى دىمۇكراتى پىستىمەندى رىزگارى قەستىن ۋەرگەۋە پىستىمەندى
(تا قى كىردىمەۋە مىزىبە شۇرەڭگىزەكانى لىتەنى تا قى مىزىبى دا) كەلانى
۱۹۸۱ جاپ كراۋەۋ پىستىمەندى ھاۋەل ئە نۇمۇجازەۋە ، كىردىمەندى پارە پىستىمەندى
گىرناۋان خىزىر و شۇرەڭگىزى لىتە پىستىمەندى چىرەۋىچۈنەكانى لىتەنى سەركەۋىتىن
سەلمەندى كەنەۋە .

ۋەرگىزىت
ئىستىمەندى ۱۹۸۵

سەرگە وتىنى شۇرشى شوباتى ۱۹۱۷

دوۋە مېن شۇرشى بۇرژوازى دېموكراتى روسىيا
 لە شوباتى ۱۹۱۷ دا ھانئەدى • ئەو شۇرشە
 شۇرشىنىكى جەماۋەرى بو كە تىبايدا خۇبىشانئەدى
 سىياسى و مانگرتنە كىرىتكارىيەكان بە رادەيەك
 گەشەى كىرد كە بوە ھۆى رۇخانئەدى رۇشىمىسى
 قەيسەرى • لىتەشدا دىياردەيەكى سىياسى بىق
 وئىنە لە زىيانى ولاتدا ھاتە كاپەوہ • ئەوئىسى
 پىتھىكەتتى دو دەسلەئى سىياسى بىر • يەككىكىيان
 لىتەشەكانى كىرىكاران وسەربازەكان (سۆقىتەكان)
 بو • ئەوئى تىرىشىمان ئەنجومەنى دەۋما بو • ئەمىس
 ھكۈمەتتىكى كاتى بۇرژوازى ھەلبىزارد كەوہ زىرەكانى
 نوئىنەرى كادىت و ئۆكتەبىرىيەكان بوون •
 بەر جۇرە دو دەسلەئە ولاتدا ھاتە كاپەوہ •
 دەسلەئى سۆقىتەكان و دەسلەئى ھكۈمەتى كاتى •
 لىنئىن ھۆكانى ئەم دىياردەيەى شىكرىدۆتەوہ و ئەللى
 " ھۆى پىتھىكەتتى ئەو دو دەسلەئە بىن سەردوبەرى
 بۇردە بۇرژوايە كە ئەو پۇزگارەدا پالتى كىشاپىر
 بەسەر جولانەوہى شۇرشىگىرىن نا لە ولات • •
 لەگەن ئەوہدا كە سۆقىتەكان پىتھىكەتتىن • بەلام
 دوۋە مېن شۇرشى بۇرژوازى دېموكراتى ئەى تىواكىسى
 شەرگەكانى قۇناغى بۇرژوازى دېموكراتى لىتەشە زىيانى
 ولاتدا جىق بەجىق بىكات و گىرنگىرىن داوا كارىيە
 جەماۋەرىيەكان كە بىرىتى بو لە وەستاندى جەنگ
 و رېفۇرمى زەوى و يەكسانى نەتەوايەتسىسى
 بېشىنىتەدى •

مەنشەفېكەكان لە سۆقىتەكاندا بالادەست
 بوون • ئەوئى شەگەرئىتەوہ بۇ ئەم ھۆيانەى خوارەوہ:
 (۱) مەنشەفېكەكان لەكاتى جەنگدا لە نىنەو

رېزەكانى جەماۋەردا كارىيان ئەكرد و تىوانىسان
 وردە بۇرژوا بەلەى خۇيانا رابىكىشىن • بەلام
 بەلشەفېكەكان بەشىتەكتىن ۋەك رېتھرا و ماسو •
 بەشى ھەرەزۇرىيان لە بەندىغانەكاندا بون وئەوانى
 تىرىسى دوچارى راوانان و بەدوگەوتىن بىبون •

(۲) شۇرشەكە سىرۇشتىكى گەلى فراوانى ھىبوہ
 سولتكارە بچوگەكان جولابون • وردە بۇرژوا دور
 دل بو • نوئىنەرى سىياسى بۇرژواش مەنشەفېكە و
 ئاسەرىيەكان بو • شۇرشە جەماۋەرىيەكى فراوانىسى
 لە وردە بۇرژوا ھوشيار كىردەوہ • ئەو جەماۋەرى
 فراوانەى ھەمۇ شىتتىكى خىكاند • تەنسانەت
 پىرۆلىقتارىياسى خىكاند • ئەك ھەر لىسىپى
 جەندايەتەوہ بەلكو لەروى فېكىرىشەوہ •

ئەم شەبۇلەى بۇرژوازىيەت لەنىو رېزەكانىسى
 كىرىكاراندا بەفراوانى بلابو ھەوہ و كىرىكارانىش
 بەو بىرۇرۇ سىياسىيە كارىيان تىتكار • لىتەشەوہ
 نىقە پىتھەوہ : كىرىكاران ھوشيار بون و خاۋەنى
 جىزىتەك بون كە بەرۋەردەى كىردىون و رېزەكانىسى
 پىتھە كىردىون • چۆن ئەوہى سەرەوہ روى دا ؟ ••
 ئەو دىياردەيە بۇيە روى دا چۈنكە پىتھەتتىسى
 پىرۆلىقتارىيا گۇرانى بەسەردا ھاتىو • ھارەزاتىر

كىرىكارەكان نىتەردان بۇ كەشتى چۈنكە نوئى پ
 دىۋانى ئەوہ بەرھەمپىنئانى جەنگى زىيادى كىرد
 زىيادىبونىس لە لادىكانەوہ ھاتىن • نوئى بونەو
 بەردەوام بو • گرتن و دورخستىنەوہ ئاۋىك
 رېتھىكستىن و كىرىكارە ھوشيارەكانى لە كارگەكان
 ھەلۋىس • بەم پىتھىس بىنكەى كۆمەلەيتى مەنشەفېكە
 و ئاسەرىيەكان لەنىو كىرىكاراندا فراوان سەوہ
 ئەمەش مەنشەفېكە و ئاسەرىيەكانى ھىتايە پىسى
 پىتھەوہ •

(۳) مەكتەبى روسى بەلشەفېكەكان زىياتىر

خۇي تەرغان كرىبو بۇ رايونى چەكدارانە و بايەنى تەواى نەداپو بە دەسلەشى سىياسى ، ئەمەش بوە ھۆي رودانى تەوہى كە - بەلشەفیکەكان لە شەقامەكاندا بچەنگن ، مەنشەفیکەكان زۆربەى دەنگ لە سۆقتەكانا بە دەست بېھنن و پەسە سەربەستانە بیدەنە دەست بۆرژوازىت .

لېنن ئەم بارودۇخە ھەلئەسەنگېنى و ئەلئى : " لەروانگەى ماركسىزمەو - تەوفىقىتەتى سەركردە پۈتۈلمىست و مەنشەفیکەكان نىشانەى دو دلى وردە بۆرژوايە كە ئەترىق مەمانە بە كرىكساران پىكات ھەروەھا ئەترىق لە سەرمایەدارى دورور كەوتتەو . وە دو دەسلەلئىش لە يەك كاندا پىسارى گوپزا تەوہى شۆرىشى ئەنواندەو . كە سىسورى شۆرىشى بۆرژوازى دېموكراتى سادەى پىرىپىسو بەيىن تەوہى پىكاتە دېكئا تۆرىتەتى كرىكساران و جوتياران .

تەلۈنىتى جىزبى بۆلشەفیکەلەسەرەتادا بەراپەر شۆرىش يەك تەبو ، لە ۲۷ سوباتىدا كۆمىتەى ئاوەندى جىزب بەدا ننا مەبەكى بىلاؤكردەو . تەيادا داواى دامەزرا ندىنى كۆمارى دېموكراتىسى و دەسگرتن پەسەر زەوى دەر بەگەكان و وەستاندىنى كۆمىتەى جەنگ و جىزبىق كراى بۆژى كارى مەنشە سەعاتى كورد و ھەندى بىرورائى ئا كۆك و جىساواز لە ئا و كۆمىتەى ئاوەندى ئا سەرى مەلئە شۆرىش بە شۆرىش و تەوہى كە مېنىف داواى چاوەروانىسى كورد ئا تەركەكانى شۆرىشى بۆرژوازى دېموكراتى جىزبىق تەكرى جىنجا بەرەو شۆرىشى سوسېانلىستى پىچىن و ستالىن پىش لەسەرەتادا پىشتگىرىن تە ھكۆمەتى كاتى كىرد چۆنكە سۆقتەكان پەسە شتۆبەكى دېموكراتى ھۆكىمى دا بوە دەسئەسەو ھكۆمەتە ، بەلام داواى تەوہ لە ھەلۈبىستەكەى خۇي پاشگەز بوەو ، بەگداتىقىش و لىنېر سىراوى لىوئەى بترۆگراڧ ، داواى روخا ندى كۆمىسرى ھكۆمەتى كاتى و گۆزىنى بە ھكۆمەتى بەلشەفلىسى تەكرد .

بابەتەكانى نىسان

لە ۳ نىسان دا لېنن لە سوپىسارا

كەراپەوہ بۇ روسيا و وتارىكى بۇ جەمساروہ خويندەوہ كە بۆژى ۷ نىسان لە رۆژنامەى " پراڧدا " دا بە ئاوتىشانى " لە پىسارى تەركەكانى پىرۆلىتارىا وە لەم شۆرىشەدا " نىسان " بابەتەكانى نىسان " بىلاؤكراپەوہ . لېنن تەيادا رېنگەى گوپزا تەوہى شۆرىشى بۆرژوازى دېموكراتى بۆ شۆرىشى سوسېانلىستى ديارىكرد . ئەو داواكارىيە ئابورىيەنى لە بابەتەكانى نىساندا ھا تىبون بىرىتى بون لە :-

۱- خۇمالتى كوردنى ئەو مۇنۆبۇلانەى لە وئاندا كاربان تەكرد .

ب- يەككەستىنى بانكە ئابىبەتەكان لە بانكسى دەولەتى خۇمالتى كراودا .

ج- دەسگرتن پەسەر مولك و مالى دەر بەگەكاندا و خۇمالتى كوردنى زەوى .

د- چاودىتېرىكردنى سۆقتەكان بۆ بەرە مېنىان ، بۆرژوازى كوردنى روسيا لەمال و پىرانى ئابورىيە ئەو داواكارىيە ، داواكارى دېموكراتىسى

گىشى بون كە ھا و پەيمانى فراوانى كرىكساران و جوتيارانى تەپاراست بۆ لە ئا و پىردىنى دەسلەلئىسى بۆرژوازى گەورە كە لە ھەلۈمەرى شۆرىشەدا تۆزىشى سەركەسى پىرسەى شۆرىشەگىرى بون لە وئاندا .

ئەو داواكارىيە ئابورىيە تەرىپو ھۆى ھا تىنە گۆزى داواكارى سىياسى كە بىرىتى بولە " ھەمسو دەسلەلئىسى سۆقتەكان " و " ھىچ پىشتگىرىسەك

فەھ بۆ كۆمىتەى كاتى " ئەم تىرىشەش راست و پىراڧدا پىراڧتىكى بو چۆنكە سوبىا پىشتگىسىرى سۆقتەكانى تەكرد ، ئەمەش نىشانەى دۆخى چاك

ز نەبار بوو بۆ گەتە كوردنى ئاشنىمانسەى شۆرىش . ئامانچى ئەم تىرىشەش روخا ندىنى كۆمىر و پەكەرى ھكۆمەتى كاتى تەبو ، چۆنكە ئەو روخا ندىنە ماناى دامەزرا ندىنى راستەوخسۆزى

دېكئا تۆرىتەتى پىرۆلىتارىا بو كە وئان تەوكاتە لەرپى بارى جەمازەرى و ئاستى ھوشيارىانەوہ ساز و ئامادە تەبو بۆ ئەو جۆرە ھۆكە .

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

ئەو كاتە مەبەست لەو تىرىشە بەلشەفلىسى كوردنى سۆقتەكان و پراڧتىشانى جەمازەر بو بە لئى بەلشەفیکەكاندا ، ئەمەش تەبو ھۆى پىسەر ز بونەوہى ئاستى ھوشيارى سۆقتەكان و لىسە

دوایمدا ئىمكان نىھتى پروخاندنى حكومتى كاتى ،
كه به كرده وه ئىبوه هۆى گهسه كردنى ئاشتىانهى
شۆرىش .

مەبەستى بىررېوچونەكانى لىنىن وبەلشەفیهكان
دەربارەى گەسه كردنى ئاشتىانهى شۆرىش قىل
كردنە وهى ناوهرۆكى چىنايهتى شۆرىش بۆرژوازى
دىموكراتى بوو ، بەراتى دا بىز كردنى دەسلەت
و سەر كردهىتى كردنى پرۆلىتارىا و رەنجسەره
هاوبەيمانەكانى بۆ شوو شۆرىش و گەسه بۆدانى
بەرە و شۆرىش سۆسالىستى .
هەر وهى با بەتەكانى نىسان دو خالى گرنكىسى
تىبا بىر :-

۱) گۆرپىنى ناوى خىزىپ بۆ خىزىپى كۆمۇنىستى
پەلشەقورە ئىبوهى بۆ دىپات كرده وهى پچراندىنى
ئىدوا و لىنىن بەلشەفیهكان هكه خىزىپىكى شۆرىش
ئىزى راستەقىنە بو هله گەل سۆسالى دىموكراتىكانى
ئەوروپا كه له ئىنتىرناسىونالى دوهى هەلبەستدا
خۆيان دەبىنئىوه ، هەر وهى بۆ شوو خىزىپ بە
پاشكاوى ئامانچە داها توهكانى خۆى ئاشكرا بىكا .
۲) پىترىستى دامەزراندنى ئىنتىرناسىونالىستى
كۆمۇنىستى بۆ بەرپەرچ دانە وهى شوو هەلبەستىه
گەندەل بىر . شوو ئىنتىرناسىونالە نوپىهى لەو
زله شۆرىشگىزانه پىك دىت كه لەنا و خىزىپ
سۆسالى دىموكراتىكانى ئەوروپادا دروست بىبون .
پىترىستى دامەزراندنى ئىنتىرناسىونالىستى
كۆمۇنىستى بۆ دا بىن كردنى پىشگىرى كرىكارى چىهان
بوو بۆ شۆرىش سۆسالىستى لە رۇسىيا
وهك يەك كىك له گرنكىترىن مەرجهكانى سەر كەوتنى
شۆرىش سۆسالىستى لە چىهاندا .

تەنگوچەلەمە سىياسىيەكان

لەمانگى نىسانى ۱۹۱۷ هوه سى تەنگوچەلەمەى
سىاسى لە روسيا پروى دا ، ئەوانەن :
۱) تەنگوچەلەمەى نىسان :

ئەمەن ئەنجامى بەر دەوام بونى جەنگ و
پىشگىرى كردنى لەلایەن حكومتى كاتىه وه دەستى
پەنگرد ، ئەوه بو له ناوهراستى نىساندا

"مىلۆكوف" وه زىرى دەر وه هەزكەمەكى ئارد بۆ
ولاشە سۆپىندخۆرهكان (الحفان) و تىايدا وتوبەتى
" له گەل گۆرانى پرۆمى دەسلەت ، روسيا هاوشان
له گەل هاوبەيمانەكانى بەر دەوام ئەبىسى لە
جەنگە كەدا دۆى ئەلمانىا " . ئەمە شەبۆلىنىك
تورپىسى لە " بقرۆگراډ " رورژاند و خۆپىشاندىنى
كرىكارى لە ژىتر دروشى " ئاشتى و نان " ، هەمو
دەسلەت بۆ سۆقىتەكان " دا ساز كرا . ئەنجامى
هەلچونى خەباتى چىنى كرىكار ، هاوكارى
مەنشەفیک بۆرژوازىهكان پتەوتربو ، شوو بىو
مەنشەفیک و سۆسالىستە شۆرىشگىزەكان چونه
نا و حكومتى كاتىه وه و له گەل بۆرژوازى گەر وه دا
حكومتىكى ئىشتلاقىان پىكپىنسا .

له ۲۴ ى نىسان دا بەلشەفیهكان كۆنفرانسى
خەوتە بىان بەست ، لىنىن راستەوخۆ كاروباركانى
كۆنفرانسى بەرپەرچ و چەند راپۆرتىكى دەربارەى
(مەسەلەى دەسلەت ، سۆقىتەكان ، مەسەلەى
كىشوكالى و مەسەلەى نەتەواپەتى) خۆپىندە وه و
ئەوهى دىپات كرده وه كه بۆ شوو داواكارىهكانى
كرىكاران و جوتیارە هەزارەكانى وهك (ئاشتى و
نان و سەرىستى) بىتەدى ، پىترىستە دەسلەت
بەدربىرە دەست سۆقىتەكان . وه كۆنفرانسىهاسەتى
لىنىننى دەربارەى گەسه كردنى ئاشتىانهى شۆرىش
پىشەند كرد .

هەر وهى كۆنفرانسى برىارىكى بەسەندكرد كه
لىنىن دەربارەى مەسەلەى نەتەواپەتى دەرى برىبو
و تىايدا داواى مافى برىاردانى چارەنوس ئەكات
بۆ هەمو نەتە وه سەم دىدەكان . هەر وهى لىنىن
دۆى هەلئوتىستى كامىنەف و رايكوف و مەنسا كەسە
هەلئوتىستى مەنشەفیهكان نىان دوىارە ئەكرد وه
ئەيان ووت " هەلومەرجى باپەتى هىشتا نەخەما
بۆ شۆرىش سۆسالىستى ، وه سۆسالىزم
ولاشانى گەسه كردوتر وه دىت بۆ روسىيات
كۆنفرانسى برىارى لەسەر شوو سىاسەتەى لىنىن
كه ئەلنى " گەسه بدربىرە شۆرىش بۆرژوازى
دىموكراتى تا ئەگاتە شۆرىش سۆسالىستى .

دەربارەى مەسەلەى كىشوكالى لىنىن شوو
دەربىرى ، بۆ شوو جوتیاران پرۆگارین و مولكەتسى
تاپەتى زەوى لەنا و بىرى ، كه كۆلەكەى بىنچەنەسى

دەرە بەگ و مولكداره گوره كانه ، پتويسته همو زهويه كان غۇمالي بگرتين .

ئىنجا لەكۇنفراندا شو راپورتانە خویندراپەو كە لە پىنكراوە حەزىبە ناوچە يىپە كانە وە پىنكەش كرابون مەنایپەتى شو راپورتانەى دەر بىسارەى چالاكى سۆقتە كان بو ، وە كۇنفراننى پىنويستى گەشەدان بە دەس پىنكەرى و ساز كرفنى ھىزە كان پۇگوتزانەرەى شۇپوش بۇ پلە بەكى تىزى دوپات كرده وە .

ھەر وەما كۇنفراننى بىر پارى بەگرتنى گروپ و ئاقارە شۇپوشگىنەرە كانى دەر كرد ، بە مەرجىك ئەوان ھەموو پەپوئەندىك لەگەل شو ئاقسارە وردە پۇرۇزوارىندا بىر كە خىيائەت يان لە سۇسپالىسىم كىردو .

ھەر وەما بىر پارى گۆپىنى بەرنامەى حەزىب درا و كۆمىتەى ناوئەندى بۇ شو مەسەلە بە بىر بىسار كرا كە لە ماوەى دو مانگلا ئامادەى بىكات بىزى شوەى لە كۇنفرەى حەزىب دا بىر پارى لەسەر بىدرفى وە كۆمىتەى ناوئەندى راسپارد دەست

پىنكەرى بىكات بۇ دامەزرا ندى ئىنترناسىونالى كۆمىتەى .

دواى كۇنفراننى ، لەئزە حەزىبە كان لەبەر پۇشناپى بىر پارە كانى كۇنفراندا ، پاشا شوەى چەكدار بىبون بە بەرنامە بەكى رون و چاكى خەبات و دەستپان كرد بەكار كرفن و نفوز يان گەشەى كىرد و زۆرەى سۆقتە و سەندىكا كانھان بەلاى خۇبانا

پا كەسا .

بە تەنگوچە لە مەى حوزەيران :

بەھۆى بەردەوامى جەنگ و پلۆيونەوەى نارەزايى شو پەزە كانى سوپادا و بەھۆى ھەلئەسالى ھكۆمەتى گاتى بە جۆمەجى كرفنى رىفۇرمى زەوى و ھەر وەما ئەنجامى گرانى لەرادە بەدەر و لە دواى كۇنفرەى بەكەمى سۆقتە كان كە لە ۱۸ى حوزەيراندا بىسترا ، خۇبىشاندا نى كرىكارى لە پائىتەخت دەسپەيتكرد ، وە لەگەل شوەى مەنشە فىك و سۇسپالىسىنە - شۇپوشگىنەرە كان دەستپان گرتىمىو بىسەر كۇنفرە كەدا ، بە لەسە فىكە كان بىسە شىتو پەكى كارىگەر و بەر فراوان لەفئو پەزە كانى جەماو و ردا كار يان كرد و ئوئان يان رايان كۇشنى

بەلاى خۇبانا ، وە لەئزە گوشارى شو جەماو وەرەى بە لەسە فىكە كان جولاندىبويانن كۇنفرە كە ئاچار بو

بىستگىرى خۇبىشاندا نى بىكات . شو خۇبىشاندا نەى رويان دا دروشمە كانى حەزىبى بە لەسە فىان بەرز كرىبەو ، و اتە دروشمى " ئاشتى و ئان " ، " ھەمو دەسەلات بۇ سۆقتە كان " وە بۇ بەكەم چار خۇبىشاندا نەرى كان دروشمى " با بىر وەزىر ، سەرمايە دارە كان " يان بىسەر كرده وە . لەئىنن خۇبىشاندا نى ۱۸ى حوزەيرانى بە

ئىسما نەى گەشە كرفنى دەورى بىرولىتارىا ئانا وە وتى " بىرولىتارىا تاكە چىنە كە شوئاننى ولات لەو كىر وگرتت و تەنگوچە لەمانە رىزگار بىكات كە تىپايدا شوئى . ھەر وەما خۇبىشاندا نەكە ئا كۆكى ئىتوان بەرزەو ەندىپە كانى جەماو وە ھى سەر كرده وردە پۇرۇزوا كانى سۆقتە كان دەرخىست ، و لەسە ئەنجامىندا بوە ھۆى زىادىبونى نفوزى بە لەسە فىكە كان لە سۆقتە كان و لەئىتو پەزە كانى جەماو و ردا .

ج . تەنگوچە لە مەى تەمىز :

لە ۱۱ى تەمىزدا كرىكزان و سەربازە كان رزانە سەر شە قامە كانى " پىترۇگراڭ " و داواى گوتزانەوەى بەكەرى دەسەلا ئىمان كرد بىزى سۆقتە كان ، بارودىشەكە دۇوار و ئالۇز بو ، چونكە ھەلئەسەرچ بۇ گارى چەكدارى ھىقتا نەمە ملئىبو و پۇرۇزوا زى خۇبى ئامادە كرىبو كرىكاران لەمىپىندا بقوم بىكات ، بۆبە كۆمىتەى ناوئەندى بە لەسە فىكە كان و لەئزەى پىترۇگراڭ بىر پار يان دا لە مانگرتنى ۱۱ى تەمىزدا پەشدارى بىكەن ، تا سىر و شىكى ئاشقنا بەدەن بە خۇبىشاندا نەكە و پتوانن رىئەتەنسى خۇبىشاندا نەكە بەجۆرىك بىكەن پۇرۇزا بىانسو و بەمانەى ھىترى بىردنە سەر كرىكاراننى دەست نەكە و پت و جەماو ەر نەچتە جەنگىكەو كە ھىقتا خۇبى بىساز و ئامادە نە كرده .

لە ۱۱ى تەمىزدا خۇبىشاندا نىكى گەرە دەستى پىت كرد كە نىزىكەى ئىبو ملئىون كرىكار و سەربازو كەشتىوانى شۇپوشگىنەرە پەشدار يان تىا كىرد و دروشمە كانى بە لەسە فىكە كان يان بەرز كرىبەو ، و بەلاى خۇبىشاندا نەكە بە گولە باران كرفن كۆتايى بىن ھات ، دواى شوە دەستكرا بە چەگ كرفنى

کریتکار و سەربازە شۆرشگێزەکان و پاڵکوردنەوی کارگەکان لە چەک و هێرش کرایە سەر بارەگا کانی بەلفەقیەکان و برباری گرتنی لێنە دەرگرا . ئەمەش مانای ئەوەبو بۆرژوا بێسود وەرگرتن لە سەرگەردەیی حیزبە وردە بۆرژواکان و پشتگیریان دەستی کردووە بە هێرشێ چەواشەیی خۆی .

دوای ئەم تەموز بەلفەقیەکان بەشیوە بەکسی کاتی لە دروشمی " هەموو دەسلەت بۆ سۆقیەتەکان" یانگەز بونەووە ، چونکە سۆقیەتەکان بپوونە پاشکۆیەکی بێ دەسلەتیی حکومەت .

کۆنگرەیی شەشەم

لە ۲۶ی تەموزدا کۆنگرەیی شەشەم لە پتروگراد بەسترا و تا ۳ی ئابی ۱۹۱۷ دینێزی کێشانی کەمین مەسەلەیی کۆنگرە کە لێکۆلینەووی لەسەرگرا ، مەسەلەیی ئامادەبوونی لێنە بۆ لەبەردەمی دادگا و دوا و تۆبێز و لەبەر سەرزشتی دوزمکارانەیی دادگا کە سەرزشتی چینیایەتی حکومەتی کاتی دەرتەپری برباردرا لێنە ئامادە نەبێ لێنە بێرنامەر دادگا .

هەروەها کۆنگرە کە ئەو بۆشەنبارەیی لێنەیی پەسەندکرد کە داوای کێشانی ئەو کاتی دروشمی " هەموو دەسلەت بۆ سۆقیەتەکان" ئەکەرد ، وە تیکۆشان بۆ لەناویردنی دیکتاتۆرەتی بۆرژوازی دژ بە شۆرش و هەڵسانی کریتکارانو جوتیارە هەزارەکان بە گرتنە دەستی دەسلەت لە رێگەیی رابەرینی چەکارانەووە . وە کۆنگرە گەشەیی بەو مەسەلە ئابووری یانە دا کە " بابەتەکانی نیسان" دا هاتبوو ، وە ئەم دروشمانەیی بەرز کردووە :-

- ۱) خۆمالتی کردنی مۆنۆپۆلەکان .
 - ۲) چاودێریکردنی دامەزرانە گەورە و بچوکهکان .
 - ۳) نەگێرانەووی قەرزەکانی لای دەولەتە بـوـو هاوبەیمانە رۆژئاواییەکانی .
- هەروەها کۆنگرە برباری لەسەر کۆمەڵێک مەسەلە دا ، گرتن ترینیان " دەرباری هەلبۆژدن لە ئەنجومەنی دامەزرێنەرانی دا ، ئەرکی جولانەووی سەندیکالی ، وە کۆمەڵەکانی لاوان و دەربارەیی بڕۆباگەندە " بوو .

کۆنگرە کە برباری بەبەرەوی ناوخوای حیزبێشی دا ، و لە بۆشە کێگەیی و بەندەیی بەکەمی دا ئەو هاتبوو کە ناوەندێتی دیموکراسی پرنسەپی بنچینەیی حیزبە .

بەهەوای بەکەشتنی هێزەکان و یاش بەسەند کردنی بڕۆگرام و بەبەرەوی ناوخوای حیزب ، برباردرا لەسەر وەرگرتنی ئەندامەتی کۆمەڵێک لە وەفدایمانەیی سالی ۱۹۰۳ وازیان لە حیزب هێنا بوو .

بربارەکانی کۆنگرە رێکخراوە حیزبەکانی چەکارکرد بە بەرنامەیی کارکردن ، بۆ ساز و ئامادەکردنی چینی کریتکار و جوتیارە هەزارەکان بۆ رابەرینی چەکاری و سەرکەوتنی شۆرشی سۆسالیستی .

یاخی بونی کۆرینلۆف

لە ۲۵ی ئابدا ژەنەرالی کۆرینلۆف ، سەرگەردەیی بالایی سویا ، یاخیبوونێکی سەریازی دەست پێکرد ، ئەو بۆ دەسلەتێک لە سەرباز و چەند بەشێکی قوزاقیەکانی لە بەرەیی چەنگ کێشایەووە و بەرەو پتروگراد کشا ، بەهەوای " گێرانەووی هێمنی و دیکتاتۆر و ئاسایش " و واتە لەناویردنی شۆرش .

بەلفەقیەکان ئەوەیان رونکردووە کە ناکوکسی نێوان " گرنسکی " و " کۆرینلۆف " ، ناکوکسی نێوان کۆمەڵەکانی بۆرژوا بە لەسەر چۆنیەتیی لەناویردنی شۆرش ، وە بەرامبەر بـسـەو بەلفەقیەکان دەستیان کرد بە ساز و ئامادە کردنی جەماوەری فراوان بۆ بەرەنگار بونەووی هێرشەگەیی کۆرینلۆف . لەو کاتەدا کە هەموو حیزبە وردە بۆرژوازیەکان توشی دو دلتی وستی بپوون ، بەلفەقیەکان لەریزی بۆشەووە بون و داوایان لە جەماوەر ئەکەرد چەکەلگرن و سەنگەر لێ دەن بۆ پاراستنی پتروگراد و چەندین پڕۆباگەندە کەری سیاسییان ئارد بۆ نێو ریزی سوپاکەیی کۆرینلۆف و دەستیان کرد بە بڕۆباگەندەیی سیاسی لەنێو سەریازەکان دا و توانیان کارتان تێ بکەن . بە کاریگەری ئەم خەباتە بە چالاکیی و کارامەیی و زیڕەکی رێبۆشۆتیی بۆلفەقیەکان توانیان یاخی بونی کۆرینلۆف تێک بشکێنن و

ھەلپۈمۈشۈننەنە ۰ دۋاي پۈچەل كۈندەۋەي ياغسى
پۈنەكەي كۈرۈنلۈن پۈنكەتەن سۈقۈتەكان گۈنلۈن
بەسەردا ھات ، سۈقۈتەكانسى پۈتۈرۈگۈراد و مۈسكۈ
ھاتنە پال بەلشەفەكەكان و باش تەمەن سۈقۈتەنسى
شارەكانى تۈرۈش ھەمان ھەلپۈتەتەن گۈتەبەر ۰

راپەرىنى چەكدارانە

لەناۋەراستى تەپلۈل دا لىننەن نامەبەكسى بۇ
گۈمۈتەي ناۋەندى و لىژنەي پۈتۈرۈگۈراد و مۈسكۈ
نوسى ، تەپايدا داۋاي لى كۈردن دەسلەت بەگۈرە
دەست ، چۈنكە زۆرەي سۈقۈتەكان كە ھاتتەنە
پال بەلشەفەكەكان ئەو داۋاكاربەپان ھەبەر ۰
تەۋەشسى بۇ پۈنكۈندەۋە كە پۈتۈستە لە سەسەر
ھىزب تەركى خۇنامادەكۈردن بۇ راپەرىنى چەكدارى
بەگۈرەتە تەستۈ و پۈتۈستە ھىزب تەو راپەرىنە
لەسەر شۈۋەي پەلانگۈنۈرى پلانكى تى نەگات ، بەلگۈ
تەو كاتە ھەلشەن بەو راپەرىنە كەمەلچۈنۈش
گەلى فراۋان لە نارادا بېتە و تۈنۈزە پۈتۈكە و تۈكۈن
كۈرۈكاران و جۈتتارانى ھەزار و سەربارەكەكان
بەمەندارى تەپانا بېكەن ، ۋە كاتى دو دلى و لاۋاي
لەنئۈرەزەكانى دوژمن دا لەۋبەرى تۈنۈسەنە
تەبىتە ۰

لەو ماۋەبەدا خەپاتى جۈتتاران لە گەشەكۈردنەدا
بەو خەپاتى جۈلانەۋەي رۈزگارى نەتەۋەتەن بە
ۋولاتدا لە پۈنكەبەشۈن دا بۇ ، ۋە بەشۈنكەنسى
بەنچىنەسى لە سۈبا ياغى بېون و رازى نەبەسون
فرمانەكانى ھكۈمەتى كاتى جۈمەن بېكەن و بەۋەي
سەروى ۋولات بەشتگۈرى تەۋاۋى خۇي بۇ بەلشەفەكەكان
شاھ كراكرد ۰

لەو ماۋەبەدا ، واتە لە ۸۱ تىشەرىنى بەكەم دا ،
لەمەن ۋتارى بەناۋانگى " نامۇزگارى چاۋدەستى
كەرىك " ى نوسى و تەپايدا بېرۈۋىچۈنەكانى ماركس
و تەنكلىزى دەربارەي شۈرۈش جە بىتى بارودۇخسى
سەردەمى تەمبەرىلەنم گەشە پۈندا و لەۋتارەكەبدا
بەنەما بەنچەنەبەكەكانى شۈرۈشى چەكدارى دەربېرى ۋە
كە ماركس و تەنكلىزى داپان پەشتىۋە ۋە دەست بۇ
ئەۋە پائەكەشۈن كە راپەرىنى چەكدارانە
شۈۋەبەكى تەبەتە لە شۈۋەكانى مەلطانى سەاسى

ۋ مل كەچى ياساى تەبەتە ، تەۋبەسەيا تەبەش
بەرىتە لە ۰

۱) بەھىچ شۈۋەبەك يارى بە شۈرۈش نەكەن و كاتى
بە شۈرۈش ھەلشەستەن ، تەبەن بەبى دو دلى ئەۋە
بزانن كە پۈتۈستە تەسەرى بەرن ۰

۲) ھىزى بالادەست لەكات و شۈننى بېرىسار دەردا
كۈنكەنەۋە ، چۈنكە پۈنچەۋانەي ئەۋە دوژمن كە
خاۋەنى رېتەكەشۈننى چا كۈرە شۈرۈش لە ناۋەسات

۳) كاتىك شۈرۈش دەس بىن ئەكات ، پۈتۈستە بە
بەرزتەرىن بېرىار و ۋرەۋە رەفتار بېكەن و دەۋرى
ھىزىر بەر ۋەرگۈن ، چۈنكە بەرگۈرى كۈردن لەۋ
كاتانەدا مەردن و لەناۋچۈننى ھەمۈ راپەرىنەكەسى
چەكدارانەبە ۰

۴) پۈتۈستە كۈتۈپ ھىزى بەرنە سەر دوژمن و سۈد
لە كاتى بەرش و پالۋى ھىزەكانى ۋەرگۈن ۰

۵) پۈتۈستە خەپات بېكەن بۇ بەدەپھناتى سەركەۋىتى
پۇزانە ، ھەرچەندە بېچۈكەش بېتە ، ۋەبەھەمو شۈۋەبەك
يارى تۈگارى بالادەستى مەنەۋى بېكەن ۰

كۈبۈنەۋە ھىزۈبەكەكانى كۈبەتەي ناۋەندى

بەبىتى بېرۈۋىچۈنەكانى لىننەن و بەھىۋاي خۇ
ساز كۈردن بۇ راپەرىنى چەكدارى ، كۈمۈتەي ناۋەندى
چەنە كۈبۈنەۋەبەكەكى لە ۱۰ و ۱۱ ئۈكۈتۈبەردا

ساز كۈردن
كۈبۈنەۋەي ۱۰ ئۈكۈتۈبەر :

كۈبۈنەۋەكە ھەلۈمەجى بابەتى لەبار بۇ راپەرىن
ۋ پۈتۈستى خۇساز كۈردننى ھۈنەرى بۇ شۈرۈش
دۈبەت كۈردەۋە ۰ كۈمۈتەي ناۋەندى لە نەتە
رەزەكانى خۇيدا ناۋەندىكى سەربازى و ھىزىبى
شۈرۈشگۈرى بۇ سەركۈدەبەتى كۈردننى راپەرىنەكە
ھەلشەزارد ۰

كۈبۈنەۋەي ۱۱ ئۈكۈتۈبەر :

ئەم كۈبۈنەۋەبە كە كادىرە پۈتۈكەۋتەۋەكانىش
تەپا بەندار بون ، بېرىارى راپەرىن و ساز كۈردننى
بېداۋەستە گۈرۈگەكانى بەسەندكۈرد و پائەۋازىكى
ئارپەستەي ھەمو كۈرۈكاران و سەربازەكان كۈرد و

داۋاي لىتىكردن كە خۇيان بەشىنە يەككى ھەمەلايەنە و
پىنگ و پىنگ ئامادە بىكەن بۇ راپەرىنى چەكدارانە و
پىتىگىرى ئەو ناۋەتدە شۆرىشگىنە بىكەن كىسە
كۆمىتەى ناۋەندى يىكى ھىناۋە *

بىتتە ئىستور بە بىرپارە مېژۋىيە كانى ئىسەم
دو كۆپۈنە ۋەبە ، رېتىكراۋە بەلشە قىبە كان دەستپان
كرد بە خۇئا مادە تىردن بۇ راپەرىنە كە ، ۋە لە
زۇر شار و ناۋچە دا لىئەنەى سەربازى شۆرىشگىنە پان
ئىككىنە بۇ ئەۋەى سەركردا يەتى راپەرىنە كە بىكەن
لە ۱۸ى ئۆكتۇبەر و لە كاتى خۇئا مادە كىردن بۇ
راپەرىنە كە ، دو ئىندام كۆمىتەى ناۋەندى ،
كامېنىف و زىمۇفېف ، تەسىرىچىكىيان دا بىسە
پۇژۇنا مەبەكى مەسەفېكى و تىپايدا نزا يەتى خۇيان
بۇ راپەرىنى چەكدارى دەرىپى بەو كارەشىيان
بىرپارە كانى ھىزىپان لەو رۈۋە ئاشىكرا كىرد
بۇرۇۋاش ئەو تەسىرىچانەى بەكار ھىنا بۇ تونىد
كىردن ھىترىشى خۇى دىزى ھىزىپى بەلشەى و خۇئامادە
كىردن بۇ شالۇ و بەلامارى دىرندانە *

ئەھىتن) ، بەلام سېبىنى ھەموشىتىك لە دەس ئەدەن
لەو شەۋەدا لىنېن ئەچىتە " سۆلىنى " ئلۋەندى
سەركردا يەتى شۆرىش ، ۋە لە بەرە بەپانىسى ۲۵ى
ئۆكتۇبەردا بەپانئامەبەك بەناۋى لىئەنەى سەربازى
شۆرىشگىنە ۋە بۇ دانىشتوانى روسىا پلازىكراۋە
كە ناۋەپۇكە كەى پىرىنى بۇ لە " ھۆكۈمەتى كاتسى
روسىا ، دەسلەت ئىستا بە دەست سۆقتە كە ئەۋبە ،
لەو ئىتۋارە يەردا تۆبى " ئەفرورا " گولەپەكىسى
مىروپى تەقاند و ھىترىش بۇ سەر " كۇشىكىسى
زىستان " دەستى پىكرد و بەسەركە وتنى كىرنگاران
و جوتياران و سەربازە كان و دەگىر كىردنى
ھۆكۈمەتى كاتى كۆتايى پىتھات *

شۆرىشكە سەركەوت ، سەرتاى سەدەپەكىسى
مېژۋىيە نۆى ، سەدەى سەركەوتنى سۇسپالېزىم و
ئىككىستى سەرمایەدارى ، دەستى بىق كىرد *

گىرنگى جىھانى شۆرىشى ئۆكتۇبەرى مەزىن

شۆرىشى ئۆكتۇبەرى مەزىن كارىكى ھەمەلايەنەسى
كىردە سەر ھەم جىھان و سەر پىرەۋى گەشە
كىردى مېژۋىيە باش خۇى سەدەپەكى نۆبى پروسەى
شۆرىشگىنەى جىھان ، سەدەى سۇسپالېزىم ،
سەركەوتى دەستى پىكرد ، ئەمەش وەرچەرخانكى
پىتھەرتى بۇلكە مېژۋىيە روسىا و سەرتاى
سەدەپەكى نۆبى بۇ لە مېژۋىيە مۇقاپا يەتى دا بە
بەگىشى * شۆرىشى ئۆكتۇبەر بىنچىنەى شارستان
يەتلىكى نۆبى دانا ، كە بەبەر چاۋى ھەمورماندەۋە
بەردەۋام لە نۆبى كۆپەى مېلەننى جىناپەتسى
لەسەر پەۋىتى كارى جۋامېرى لەدايك ئەبەسى
روداۋە مېژۋىيە كانى ھاۋچەرخى ھەمور و لات
گەلان كارتىكردنى بىق و پىتھەى شۆرىشى ئۆكتۇبەر
سەر گەشە كىردنى گەت مۇقاپا يەتى دۇپات ئەكەنەۋە *
لىنېن لە دانراۋە بەناۋيانگە كەى " نەخۇشى
- جەپەۋى - مىندالانە لە كۆمۇنىزىمدا " باسى
بايەشى شۆرىشى ئۆكتۇبەر ئەكات بەمانا فراۋان و
مانا تەسكە كەى ، بەپىنى ماناى فراۋانى و شەكە
كارتىكردنى لەسەر بەرز كىردنەۋەى شۆرىشگىنەى
جەماۋەر و قول كىردنەۋەى پروسەى شۆرىشگىنەى ،

لە ۲۴ى ئۆكتۇبەردا ھۆكۈمەت ھەرنى دادەرجۈنى
پۇژۇنمەى ناۋەندى ھىزىپى بەلشەفېك راۋەستىنى
بۇيە پىردە كانى پىرورگىرادى لاپىرد بەھىتۋاى پىرىنى
پىنگەۋ گەمارۇدانى پاتىھەت * بۇيە لىنېن لە
ئىتۋارەى ھەمان رۇژدا ، لە شۆرىنى خۇشار دىنۋە ۋە
نامەبەكى بۇ كۆمىتەى ناۋەندى ئايد و تىپاى دا
داۋاي ئەۋەى كىرد كە ھەر زوو و خىرا بىزىستى
راپەرىنە كە بەرپا بىكى و بەم چەند ۋەشە
مېژۋىيە پەوردى ھەلۋىستە كەى دەست نىپان كىرد
و داۋاي دەس پىتىكەرى لە سەركردا يەتى ھىزىپ
كىرد : " من زۇر لە ھاۋرى پان ئەكەم كە ھەمە
شىتىك بە تالە دەۋىيە كەۋە بەندە ، ئىمەروپەروى
مەسەلى ۋەھا بۇيەتەۋە كە بە كۆتگىرە و كۆنفرانس
چارەنا كىرى ، بەلكو لەلايەنى گەل و جەساۋەر ۋە
بەو خەباتەى گەلى چەكدار بەرپاى ئەكەن . . .
بە ھەمورخىك و بەتايبەتى لەم شەۋەدا ، لەم
ئىتۋارە بەدا بىنۋىستە دەۋاي چەك كىردنى قونابىيانى
كۆلپىزى سەربازى ، ھۆكۈمەتى كاتى دەگىنە بىكەپەنە
چونكە مېژۋىيە لە دو دلى شۆرىشگىنەى كان خۇش ئابۇە
لە كاتىكدا لەتۋاناياندا بىتتە مۇسەركەوتىن
بە دەست بەپىنن (بىگومان سەركەوتىن بە دەست

دانراوی دەولەت و شۆرش

لەم کاتەدا لەنێن دانراوی " دەولەت و شۆرش " ی تەواوکرد و ناونیشانی فەرەغی دانراوەکەش بیریتی بوو لە " تێگەشتنی مارکسزم دەربارەی دەولەت و ئەرکەکانی پرولیتاریا لە شۆرشدا " .

نیش یاسکردنی یەشەکانی ئەو دانراوە بە کورتی و ئەمانەوی تێبینێک بەخەینەرەو ئەویست ئەوەیە لەنێن نیازی وابوو دانراوەکە بە کتێبێکی تر تەواو بکات و تێیدا چارەبەکسی تێتوری تاقیکردنەوەی شۆرش (۱۹۰۵ - ۱۹۰۷) و شۆرش شویاتی ۱۹۱۷ لە پراگە بێرو بۆجونی مارکسزمەو بەکات و ئەلام بەمۆی ئەنگ و چەلەمەکانی ئەو کاتە و هەلگیرسانی شۆرش ئۆکتۆبەری مەزەو ئەو کتێبە نەتوسرا .

لەنێن لە دانراوەکەدا ئەمانە دیاریکردووە :
 ۱) هەلویستی شۆرش سۆسیالیستی بەرانبەر مەسەلەی دەولەت و لێدەشدا ئەو دەوڵەت پرولیتاریا بە
 ۲) هەررەها بەیوەندی دەولەت و کۆمەڵی فەرە چینی بە هەمەلایەتی رونکردۆتەرە و ئەو ی سەلامەتدووە کە سەرئەلدا نەدا یەک بونسی دەولەت بەندە بەدا بەش بونی کۆمەڵ بەسەر چینیەکان دا و بێروبووچونی مارکس و ئەنگلسی سەبارەت بەدەولەت گەشەپیدا . و دەور و گرنگی خەباتی چینیایەتی پرولیتاریا و گشت چەن وتۆتەرە چەوساوەکانی لەو بێروبووچونەدا دەرخستوو .

۳) هەولێدانی کاتسکی و هەلبەرستەکانی تر بۆ شتواندنی تێتوری مارکسزم دەربارەی دەولەت و پێسواکرد .
 گرنگی دانراوەکە :

۱) هەلویستی شۆرش سۆسیالیستی بەرانبەر مەسەلەی دەولەت و لێدەشدا ئەو دەوڵەت پرولیتاریا بە

۲) هەررەها بەیوەندی دەولەت و کۆمەڵی فەرە چینی بە هەمەلایەتی رونکردۆتەرە و ئەو ی سەلامەتدووە کە سەرئەلدا نەدا یەک بونسی دەولەت بەندە بەدا بەش بونی کۆمەڵ بەسەر چینیەکان دا و بێروبووچونی مارکس و ئەنگلسی سەبارەت بەدەولەت گەشەپیدا . و دەور و گرنگی خەباتی چینیایەتی پرولیتاریا و گشت چەن وتۆتەرە چەوساوەکانی لەو بێروبووچونەدا دەرخستوو .

۳) هەولێدانی کاتسکی و هەلبەرستەکانی تر بۆ شتواندنی تێتوری مارکسزم دەربارەی دەولەت و پێسواکرد .
 گرنگی دانراوەکە :

۱) هەلویستی شۆرش سۆسیالیستی بەرانبەر مەسەلەی دەولەت و لێدەشدا ئەو دەوڵەت پرولیتاریا بە

بەلام بەمانا تەسکەکە ، گرنگیەکە لەو دەوڵەتە کە هەندێ خاسیەتی بنچینەیی بێگومان لە ولاتی تر دوبارە ئەبێتەرە - ئەوانەش یاسای گشتی شۆرش سۆسیالیستی .

۲) ئەو خاسیەتانی گرنگی هەمەلایەتی هەیه لە ئەزمونی شۆرش ئۆکتۆبەری مەزنی دا و کاری گەرەری بۆ ماوەی ئەو سەدەی را بردو کردەر پرۆسەی شۆرشگێری جیھانی و ئەمانەیه :-
 ۱) شۆرش ئۆکتۆبەر بۆیستی حەملینی هەلو مەجی بابەتی بۆ هەلگیرسانی شۆرش دوپەت کردووە .

۲) ئەو دەوڵەت کردووە کە بۆ بەرپاکردنی شۆرش بۆیستی جە ماوەری رەنجەر ساز و نامادە بکریت و لە هاوبەیمانەکی فراوانی جیھانی دا رێک بخرین .

۳) بۆیستی بونی هەلگیرسانی شۆرش سۆسیالیستی شارەزا و قات بوی دوپەت کردووە .

۴) بۆیستی جە ماوەری بێتەرە شۆرشگێری تێر تێر و واتە مارکسزم-لێننیزم ، بۆتەرە رێنوی بکات لە خۆسازکردن و جی بەجی کردنی ئەرکەکانی شۆرشدا .

۵) جە ماوەری هەلو مەجی سەرکردایەتی ستراتیژی و تاکتیکی بێتەرە و شارەزایی خۆی و ئەزمونی خەباتی شۆرشگێری جیھانی بۆتەرە و بە کاریان بپێنسی .

۶) بە کردووە سەلامەندی ئەو کە گواستەرە بۆ سۆسیالیزم تەنیا لە رێگەی شۆرشەرە ئەبێت .

۷) بۆیستی دامەزراندنی دیکتاتۆریەتی پرولیتاریا و وردوخاش کردنی داو دەزگای دەولەتی ئورژوازی و گۆپینی بە داو دەزگای سۆسیالیستی دوپەت کردووە .

۸) بۆیستی بەرپاکردنی یاسایەکی گشتی ، کە مەبەستە لە پاراستنی شۆرش و دەستکەوتەکانی لە دوژمنەکانی ناوخۆ و دەرەرە .

۹) شۆرشکە هەزی مەزنی ئینترناسیونالی پرولیتاریای دەرخست .

۱۰) شۆرش ئۆکتۆبەر شارەزایی گۆرانکاری سۆسیالیستی و بینا کردنی سۆسیالیزمی بەشکەش کرد .

رېښه پروي چولانته وهی شۆرېشگېنېرې ته پوه وه له باره ی
بېن گه پېشتنی هه لومهرجی شۆرېش سۆسیا لیستی
له روسیا و هه نڅیک له وولانانی تره وه مهسلی
دهوری ده ولت به هه مو شو گرنگه زانستی و
پرا تیکه ی هه یه تی بۆته مهسله ی کار ی راسته و
خۆ له سر ئاستی جه ما وه ی .

دانسرا وه کسه به کورتی :

بەشی یەكەم /

باسی شه وه ئه کات که سروشتی نا ئاشتیا نه ی
نا کۆکبه جهنا یه ته کان ده ولت ته غولقیسی و
ده ولت ته نیا له کۆمهالی فرمه یین دا بۆک دیت .
وه دهست بۆ شه وه درێژ ئه کات که هه مو شۆرېشکانی
پا بردوو یار مه تی ده ری گه شه کردنی دا و ده زگای
حکومه تی بۆرژوازی بون ، وه ئه لقی شه گهرجی شه ی
جۆرا و جۆری ده ولت ته بۆرژوازی سر یسان
هه ئدا وه ، به لای هه مویان یه ک نا وه روکیان هه پوه و
پرا لته تیک بون له پرا لته کان ی دیکتا تۆریه تیسی
بۆرژوازی .

ههروه ها شه و گه نه دوژمنکارا ته یه ی رېسوا کرد
که حکومه تی بۆرژوازی هه یه تی له دژی بهر شه وه نده
رېشه بیه کان ی چه وساهه کان ، بۆ به شتگهری کردنی
به رده وای دا و ده زگای ده ولت ته ییش بولیس و سه ر یاز
هه یه . به مشی ده ولت ته بۆته دا و ده زگایه ک سی
ته روژیستی زۆر گه وه دژی پرولیتاریا و چولانته وه ی
پزگاری نه یستمانی گه لانی سته م دیده .

بەشی دوهم /

له م به شه دا لینین بنجه نه زانسته کان سی
مهسله ی به یه وندی نه توان ده ولت و شۆرېش و
هه لۆیستی شۆرېش به را مه ر ده ولت ده ست
نه شان کردوه :

١) شه وه ی ده رخست که چه وساهه کان مه حاله پزگار
بکرین به بقی له نا و بردنو وردوخاش کردنی
ده ولت ته بۆرژوازی و نه هیشتی ئاسرازه
سه ره کبه کان ی چه وسانه وه " واته سوپا ،
پۆلیس ، ده زگای بېروکراتی ، دا دگا و به ندیخانه
کان .
٢) به رده ی له سر ته روژی ته نار شهستی ده رلوی

نه هیشتی ده ولت به شه پوه یه کی گشتی ، هه ک
مالی و رېسوا ی کرد ، وه لینین شه وه ی دوپا ت
کردۆته وه که رمانی ده ولت شه وه نا گه به نسی
کۆمهالی نوێ که پرولیتاریا شه ی هینتته گۆر ی
له توانای دایه به بقی بونی ده ولت بۆی و
گه شه بکات و ئه لقی " ئیمه ته و یاری نین و زۆر
پاش ته زانین واز هینانی کتوبری له هه موجۆره
ئیداره و دېسپلین و مل که چه ک ته نیا خه یالی
ته نار شه ستانه یه و زۆر دوره له مار کسز مه وه
٣) ههروه ها پینویستی با به تی دا مه زانندنی
ده ولت ته دیکتا تۆریه تی پرولیتاریا ی سه لما نده .

بەشی سێهەم /

له م به شه دا لینین هه لسا وه به با سکردنی
به ر ته نجامه تیور ییه کان ی وانه و شه زمۆنیسی
کۆمونه ی پاریس (١٨٧١) که تیا یدا ده ولت ته تیک ی
شه وه نوێ هات سه ر کار و ته گاته شه م ته نجامانه :
١- کۆماری سۆقیته کان با شتر یین شه پوه ی
دیکتا تۆریه تی پرولیتاریا یه له روسیا .

٢- ده ری شه ست که دیموکراتیه ت له ده ولت سی
بۆرژوازی دا دوو ز ده لسه و هه لته له تاننده ،
چونکه له با شتر یین ده ولت ته دیموکراتیسی دا ،
به ر دیموکراتیه ته ته نیا هی چه نه ده سه لات
پاره کان ، واته که ما به تیه کی ئا و کومه ل
به ره هه کی شه پیتته وه .

٣- به شه پوه یه کی با وه بقی هیندر ده ر باره ی
دیموکراتیه تی پرولیتاریا نه نویس ، وه ک
دیموکراتیه تیکی نوێ له روی مه بده شه وه هه مه
له یالاتر یین شه پوه دا بیه ته واری لسه
سۆقیته کان دا خۆی نه بېنیتته وه که به ست به
ها و کاری یقه وی نه توان پرولیتاریا و جوتیارانی
چه وساره ، واته زۆریه ی هه ر زۆری کۆمه ل
ته به ستی .

شه م به ر ته نجامه شا کاره ی له گرنگترین کاتگلی
گه شه کردنی شۆرېش دا ، رینگه ی بۆ چه سز بۆ
چه وساهه کان خۆش شه کرد .

بەشی چوارەم /

لینین له م به شه دا با یه یکی قول و هه مه لایه نی
ته دات به نه راسته کردنی شه و هۆ ئا بوبرا نه ی شه نه
هۆی گه لانی ده ولت :

ئىنكارى شۇرۇشى پرولىتارىيائى ئەكرد و بىرورپاى
وردوخاى. كوردنى داودەزگائى حكومەتى بۇرژوازى پەت
ئەكردەوہ .

دانراوى نەخۇشى "چەپرەوى" مندالانە لە كۆمۇنىزىم دا

دانراوى (نەخۇشى " چەپرەوى " مندالانە لە
كۆمۇنىزىم دا) كە لە ئىسان - ئايارى سالىسى
۱۹۲۰ دا ، بەبۇنەى بەستىنى دۈرەمىن كۆتۈگرەى
ئىنترناسىونالىستى كۆمۇنىستى يەوہ بلاؤكرايەوہ
كە لە موسكۆ لە ۱۹ تەموز - ۷ ئاينى ھەسەن
سالدا بەسترا - بىرورپا و بەرئەنجامەكانى ئىنەن
لەم دانراوہدا دەورى گەورە و گرتكى بىنى لە
كۆتۈگرەدا ، چۈنكە پرنسىپ و بەرئەنجامەسە
بىنچىنەيەكانى دانراوہكە بە بىنچىدەى بىرپارەكانى
دۈرەمىن كۆتۈگرەى ئىنترناسىونالىستى كۆمۇنىستى
دانرا .

دانراوہكە قۇناغىكى گرتك بو لەگەشە
بۇدانى ماركسىزىم - لىنىنىزىم و دارىشتىسى
ستراتىجى و تاكتىكى جىزبە پىرولىتارىيەكان لە
پارودۇغى مېزوبى نوئى دا ، سەردەمى تەنگ و
جەلئەى گىشى سەرمایەدارى .
ھەرۈھىا بەرتوككە بارمەتى جىزبە كۆمۇنىسىسە
كانى دا بىسىز :

۱- دۇزىنەوہى رىنگەى راست و دوستى خەبائىسى
شۇرۇشگىترى و چارەكردنى ھەلەى ھەنگاۋەكانىسى
پاىردوو .

۲- شارەزابون لە قەزمۇن و تاقىكردنەوہى
زۆر دەولەمەندى بەلشەفىزىم .

۳- بە ئاگاھىئانەوہى كۆمۇنىستەكان بەرامبەر
ھەلەى گۆشەگىرى چەپرەوانە و دۆگماتىزىم و
ھەلەكانى تر .

۴- قىتر كوردنى ھونەرى سەركردا يەتى كوردنىسى
سىياسى راست و دوست ، بەتايبەتى دەربارھى
چۇنىەتى خەبائت كوردن لە پىئنا و جەماوہردا و بۇ
پا كىئشانى ، لەروى فىكىرى يەوہ ، بىسەلەى
پىرولىتارىيائى پىئشەرەودا .

۱) ئەوہى دەرخست كە پىرۆسە گىئانەلەى (نەمانى)
دەولەت ، بە بلەيە و بۇ پىئشەوہ شەروائت و
ماوہيەكى دورودىرئى شەوئى .

۲) دەولەت شەبىق نەمىتى ، شەم مەسەلەيەتى
بەستراوہتەوہ بە را دەى گەشەكسىردنىسى
سۇسىالەزىم و گەشەكردنى بەرەو كۆمۇنىزىم ،
كە شەو ساتە پىئوئىستى بەكارھىئاننى زەبىر
دۇى خەلك نامىنى .

۳) دەولەت لەو كاتەدا بەتەواوئى نامىنى كە
خەلك فېترى دىسپلېن و پىئرەوكردننى ياسا و
دەستورە بىنچىنەيەكانى ئۇپاننى كۆمەل بوبىن .
۴) كاتىك كار كوردنى مروتق يەورا دەيە بەرھەم
ھىتەر بىت كە بە وىست و ئارەزو ، بەوزە و
تواناى خۇى كارىكات .

۵) واتە ۋەك لىننېن رونى كىرئوتەوہ ، دەولەت بە
تەواوئى لەناوانچى تەئىقا لە قۇناغى كۆمۇنىزىم دا
نەبىسى .

بەشى بىنچەم /
لىئىرەدا لىننېن ئەوہ پون شەكاتەوہ سۇسىالەزىم و
كۆمۇنىزىم كە ھەر شۇيىنى سەرمایەدارى شەگرتەوہ
لەسەرىك بىنكەى ئابورى خاۋەندارىيە بەكۆمەلنى
لەيەكچوو گەشە ئەكەن ، ئەو بىنكەيەى كە
چەوسانەوہى مروتق بۇ مروتق لەناۋ شەبائت
ۋە لە واقع دا دۈپلەى پىروسەيەكى كۆمەلئەتىن
- جىباۋازىز لە نىئان سۇسىالەزىم و كۆمۇنىزىم دا
بە را دەى بىنگەبىشتىنى پارى ئابورى و سىياسى و
فەرخەنگى ھەر يەككەكان دىبارى شەكرىت .

بەشى شەشەم /
لىننېن لەم بەشەدا شەنارشىزىم و لادانە
ھەلپەرىستىەكانى پارەوئى ماركسىزىم دەربارەى
دەولەت پىسوا شەكات .

لىننېن لە دراسەكردنى بۇ وتوبىزى بلىغانئۆف
ۋە شەنارشىستەكان ، ئەوہ دۈبائت شەكاتەوہ كە
بلىغانئۆف لەروى سىياسىەوہ گرتىگرىن وپاىمەندار
ترىن مەسەلەكانى ھەلە خەبائى دا لەھزى شەنارشىزىم
، رەپاۋ نەكردوہ ، ۋە ھەلئوئىستى ئەوانى بەرامبەر
دەولەت بايەخ پىن نەدارە . ھەرۈھىا لىننېن
ھەلپەرىستى گاتسكى پىسواكرد كە بە تەواوئى

لهین له دانراوه که ی دا نه وهی دوپسات
کردو ته وه که په کتیک له مهرجه بنچینه بیه کانس
سرکه وتنی به لسه فیه کان پته وی قیسکری و
دیسپلینی یۆلایین و کولنه دان و یه کیتی ویست و
کردار بوو .

دیکتا تۆریه تی پرۆلیتاریا به کیکه له قورسترین
و سخت ترین شه ره کانی پرۆلیتاریا دژی دوژمنی
چینایه تی خوی ، که دوی روخانندی ، تنانته له
په ک ولایتیش دا ، بهرگری ده په قه د چاران زیادی
کردوه ، سرچا وهی شه توانایه سی ته نیا له :
۱- هیزی سه رما یه ی جیهانی وه ۲- پته وی و توند و
تولی په یوه ندیه جیهانیه کانی بۆرژوا تیه به لکو
له : ۱- هیزی نه ریت و ۲- هیزی سه رمه مپیناسی
بجوگشدا یه .

له بهر شه هویانه دیکتا تۆریه تی پرۆلیتاریا
پتویسته و سرکه وتن په سه ر بۆرژوا دا به بهی
شه پیکتی دور و دریت که پتویسته تی به سپروای
پته و دیسپلین و خۆراگری و یه کیتی ویست هویه ،
کارپکی معال .

دیسپلینی حیزب له سه ر چ بناغه یه ک
پته و ته بیت و به یی به هینز ته بیت ؟

به که م / به هوشیاری پشیره وه پرۆلیتاریه که
و دلسۆزی بۆ شوپش و خۆراگری و قاره مانی و
گیانی خو به خت کردنی .

دوهم / توانای شه و پشیره وه له خۆ به ستنه وو
نزیک بونه وه له گه ل فرا وانترین جه ما وه ره ، له
پیش هه موشیا نه وه جه ما وه ری پرۆلیتاریا .
سپه م / به راستی و دروستی سه رکردا به سی
شه و پشیره وه و راستی ستراتیژ و تاکتیکه
سیاسه کانی .

چوارهم / فرا وانترین جه ما وه ری ره نه جده ران له
رینگی تا فیکر دنده وهی تایبه تی خویا نه وه با وه
به پین به و راستی و دروستیه .

به یق شه مهرجان ه دیسپلین له حیزب پیکسی
شو پشگیندا ناچسپیت ، وه هه مو هه ولدا نیکه سی
بۆ جه سیانندی دیسپلین قسه ی زل و بقی شه نجام
ته بیت . له کانی درسه کردنی مه ژوی به لسه فیزم
و قوناغه کانی گه سه کردنی خه باتی دا ، شه یینین

هه موو شیوه کانی خه بات و رینکستن ساره زابون و
به زه ره کانه به کاربان هینا وه ، ساره زای هونه ری
هینز بردنی راست و دروست و هونه ری یاهه کسه ی
راست و دروست بون ، لهین له م باره وه هه لئ :
" مه حاله سرکه وتن به دمست بیت به یق فیه یونی
زانستی هینزی راست و دروست و یاهه کسه ی راست
و دروست ... " .

هه ره ها ته یینین به کتیک له هویه کانی سرکه وتنی
به لسه فیزم به گزاجون و ریسوا کردنی " شوپشگینز
قسه زله کان بو ، ته وانیه ی نه یان شه ویست له گرتکی
شاهه کسه و ریتوشونه ی یاهه کسه یگه ، له گه ل
گرتکی تیکه به ستنی کاری نا سه کرا له نا و کۆنه
به رستترین په رله مان و سه نیکه و رینکرا وه کانه
له سالانسی بسوزانه وه (۱۹۱۰ - ۱۹۱۴)
به لسه فیه کان پتیره وی تاکتیکه کتی دروستیمان
شه کرد له گرتدانی کاری نه یی و سود وه رگرتنی
پتویست له " ده رده ته کانی کاری نا سه کرا " و
توانیان له به کتی له کۆنه به رستترین شه نجومه سی
" دوها " دا هه موو شه کورسیانه به دمست
به پین که بۆ کریکاران ته رخان کراب سه رو وه
مه نسه فیکه کانی له لادا ...

به لسه فیزم له دژی کام دوژمنانی نا و
جولانه وهی کریکاران دا گه سه ی کردو
پتسه و و قال بسو وه ؟

به که م / له خه باتی دزی هه لیه رستی که له
سالانی ۱۹۱۴ دا به ته وادی گۆزا بو به سؤیال
شو قشینه زم و چوبه هه پال بۆرژوازی و له دژی
پرۆلیتاریا وه ستا . شه دوژمنی سه ره که
به لسه فیزم بو ، تائیه ستاش له سه ر شاسمی
جیهان دوژمنی سه ره کیه ، بۆیه له یینین
شامۆزگاریمان شه کات که وره ی شه دوژمنه
به ین زیاتر له وانی تر .

دوهم / له خه باتی دزی ورده بسسۆرژوا ،
مولکداری بچوک ، شه نمونه کۆمه لیه تیه ، له
سایه ی سه رما یه داریدا به رده وام دوچاری
چه وسانه وه ته بیت و زورچار زیانی به توندی
و خترامی تیک ته بیت و دوچاری مال و پترانسی
ته بیت ، له شه نجامیش دا توشی شه وه به یق که

زىداد لەپتووست شۆرشگىتېرى بىنويىنىق ، بىلەن
ئاتوانى خۇزاگر و كۆلنەدەر بىت و دىيىلەن
چىمىن بىكات و لە ھەلئووستە خرابەكسانى
سەرما بەدارى تورە ئەبىت و ھەلئەچى ، ئەمەش
وەك ئەنار شىزىم بەپاردەيەكى كۆمەلەتسى
تايپەتە بە ھەموو ولئائىنى سەرما بەدارى . ئەم
شۆرشگىتېرى بىن بەرھەم و نەزۇكە ، توائى
گۇرانى خىراى ھەيە بۇ مل كەجى و سىتى و
خەيال پىلاوى .

بەلشەفېزىم لەو پۇژرە ، كە ھاتۆتە مەيدان
شەرىكى توند و تىزى لەدزى شۆرشگىتېرى وردە
پۇژرۇا بەرپا كوردە ، بەتايپەتى لەسالانى (۱۹۰۰ -
۱۹۰۳) دا ، كە بىناغەي خىزىپىكى جە ماو ەرى بىسۆ
پىرۆلىتارىيائى شۆرشگىتېرى لە روسيا دائەنەزراندە
خەباتى دزى خىزىپى . سۇباليست شۆرشگىتېرى كەن
گرتە ئەستۇى - خۇى كە لە ھەموو خىزىپەكان زىانەر
نويىنەرى گىيائى شۆرشگىتېرى وردە پۇژرۇا بسو ،
ئەمەش لەم سى خالە سەرە كىدە دا دەرئەكە وىت :

بەكەم / ئەم خىزىپە ماركسىزىم رەت ئەكەتەو
- واتە تى ئەگەشتەو كە بىتەر دەسكردن بەھەر
كارىكى سىياسى بىتووستە ھىسابىكى بابەتسى
وردى ھىزە جىنايەتتەكان بىكى .

دووم / ئەم خىزىپە " شۆرشگىتېرى " خىسوى يا
" چەپرەوى " خۇى لە بىرۋاى بە تىرورى تاكە
كەسى و كوشتىن دەبىنىق .

سىيەم / ئەمانە " چەپرەوى " يان لە كۆلئە
پىكردن بەھەلە بچوكە ھەلپەرىستتەكانى خىزىپىسى
سۇبالي دىموكراتى ئەلمانى دا ئەبىتى ، لە
كاتىكدا خۇيان لىايى ھەلپەرىستە تونلەر ، وەكانى
لەو خىزىپەيان ئەكردەو لەھەندى مەسەلەى
وەك - مەلەى كشتوكالى و دىكتاتۇرىيەتسى
سۇرۆلىتارىيا .

خەباتى بەلشەفېكەكان دزى لادانە " چەپرەويە
كان " ى ناوخۇ ، دوجار بەشتەويەكى زۆر فراوان
بىووە :

بەكەم / سالى ۱۹۰۸ لەسەر مەسەلەى بەتداری
كردن لە " بەرلەمان " ، زۆر كۆنە پەرىست و
لە بەكەتتى كرىكارانى ئاشكرا كە كۆنە پەرىست
تەرىن ياساى بۇ دارپۇزرا بو .

دووم / سالى ۱۹۱۸ (پىنگەوتنى بىرىست) ، لە
سەر مەسەلەى رەوا بونى ئەم پىسا ئەو
" سازش " ، لەم بارەيەشەو لىنىن ئەلتى :
" رەت كوردەوى ((مەبەدەئىيەتى)) سازش و ،
رەت كوردەوى ھەموو جىزىرە سازشنىك بەگەشتى ،
كارىكى مىندا ئەنەيە و تەنانت ناپىتى وەك
مەسەلەيەكى جىدى وەربىگىرى " . ھەرۋەھسا
لىنىن ئەو دىيات ئەكەتەو كە " ئەرسىياسەى
ئىپتىدائىيە سۇدبە پىرۆلىتارىيائى شۆرشگىتېرى
بەگەيتىق ، بىتووستە يتوانىق ئەو جۇرە ھەلو
مەرجە ھەستىپىكرائانە جىبا بىكانەو كە ئەو جۇرە
سازشە ئارەوايانە ھەلپەرىستى و خپانەتكارن ،
و ھەموو ھىزى رەختەيان ئاراستە بىكات و
زۆر بەتوندى رىسوايان بىكات و ھىزى توند
بىكانە سەرىيان " ، " سازش سازش ھەيە ،
ئەبىق يتوانىن ھەلو مەرج و ھەلپەرىستى تايپەت
بە ھەر سازشنىك ، ياھەر جۇرە سازشنىك
ئىپتىدائىيەتە " ، بۇنەوتە : ئەو خىزىپەى لە
سەردەمى " بەيىمانى بىرىست " دا سازش كورد
لەگەل ئىمپىرىيالىستە ئەلمانىەكان ، ھەر لە
كۆتايى سالى ۱۹۱۴ ەو ھەلتى داود بەكردەو
ئىپتىدائىيەت سۇباليستى خۇى زاخا بىدات ، لەو
ئەنەرسا وە بىانگە وازى روخاندى باشا پەتسى
قەيسەرى بىلازىكا تەو ، و دروشى " بەرگىرى لە
ئىپتىدائىيەت " تا وانبار بىكات ، نوپىنەرىكانى ئەم
خىزىپەى لە بەرلەماندا ، لەبىرى ئەو خۇيان
بەكورسى وەزارەتەو بىدەستتەو لە ھۆكۈمەتتىكى
پۇژرۇا زىدە ، پىنگەى " سىبىرىيا " يان گرتەبەر

ئەو شۆرشەى قەيسەرى روخاندى و كۆمارى
دىموكراتى دا مەزراندە ، وەك لىنىن ئەلتى ، ئەم
خىزىپەى خىتەبەر تاقىكردەو ەيەكى نوئى و
مەزىن ، چوتكە ئەم خىزىپە ھىچ سازشنىك لەگەل
ئىمپىرىيالىستەكانى " خۇى " ئەكرد ، بەلئىكىر
خۇى بۇ روخاندىيان سازكرد و لەدوا بىشدا
روخاندى و دەسەلتى سىياسى گرتە دەست ،
بەلام مەنئەفەك و سۇباليستە شۆرشگىتېرىكانى
روسيا ، وەك ھەموو سەر كوردە كسانىسى
ئىپتىدائىيەت سۇباليستى دووم لەسالانى (۱۹۱۴ - ۱۹۲۰)
دا ، كارى خپانەتكارانەى خۇيان بە

راستەوخو يا ناراستەوخۇ بە دروئسى " بەرگى
لە نەشتەمان " پاكانە ئەكرد ، واتە بەرگى
كردن لە بۇرۇوازىت و چوئە نا و حكومەتسى
بۇرۇوازى وولتائى خۇيان و پىكسەو دى
پرولتارىيە شۇرەگىرى وولتەكەيان وەستان .

ئايا ئەبى شۇرەگىرەكان
لە سەندىكا كۆنە بەرستەكاندا
كار بىكسەن ؟

" چەپرەوكان " ى ئەلمان وای دەبىنن كە
ئەمە شتەكە لىكۆلئىنەوئى بىن ئاوى و پىئوئىستە
وئەلامى ئەم بىر سيارە بەو بەرئىتەو كە پىئوئىست
نەبە بەلكو دروست نەبە شۇرەگىرەكان بەشدارى
لە سەندىكا زەردەكان دا بىكەن (واتە سەندىكا
كانى سۇئىال شۇقئىنوزم و تەوفىقىيەكان)
سەندىكاى شۇرەسى چەواشە) .

لەبىنن وەسقى قەسى چەپرەوكانى ئەلمان
وئەها ئەكات " كۆمۇئىستەكان ناتوانن بەلكو ئابىق
لە سەندىكا كۆنە بەرستەكاندا كار بىكەن و ئەبىق
لەو سەندىكا يانە دەرچن و " بەكئىتى كرىكاران " ى
بەتەواوى نوئى و باك و خاوتىن لەمەر دەستسى
كۆمۇئىستە زۆر ئاسكەكان دا مەزىنن " ى و پىئەسى
مىندا لائەبە و جىنى پىكەننە .

لەبىنن ئەلئى " ئەم گەمۇەبىبە بەتەبەتتى ئەو
كۆمۇئىستە " چەپرەوانە " ى ئەلمان بىنى ھەلئەستىن
كە بەخۇى كۆنە بەرستى توئىزى دەسەلئىدار لە
سەندىكاكان و دوئىمنا بەتەيان بۇ شۇرەش ئەگەئەو
ئەنجا مەى لە سەندىكاكان دەرچن ! رازى نەبىن
كارى تىبا بىكەن ! وە شىئەوى نوئى دروستكرا و
بىز پىكسەتتى كرىكاران دا مەزىنن !
ئەمە ئەو گەمۇەبىبە كە لىخوشبونسى
نەبە بەتەواوى بەكەنە بە باشتىن خزمەت
كە كۆمۇئىستەكان پىكسەش بۇرۇواى بىكەن " .

واتە پىئوئىستە لەم جۆرە سەندىكا يانە
كار بىكەن ، چوئە ھەرشوئىنى چەماوەرى لىق بىن
پىئوئىستە كارى تىبا بىكەن ، ئەبىق لەتوانا ماندا
بىتە ھەموو جۆرە قوربا نەبەك بەدەبىن و كۆسبەكان
پىكئىنن و كارى بىرۇبا گەئەدە و ھاندا ن لەنا و ئەو

دامەزرا و كۆمەلە و بەكئىتى يانەدا ئەنجام
بەدەبىن ھەرچەند زۆر كۆنە بەرستى بىن . ئەمەى
لە بىئىنارى پارمەتى دانى چەماوەر و پاكئىئانسى
سۆز و پىشتىگىرى بەلاى خۇمان دا . وە ئابىق بىترىن
لە كۆسب و تەگەرە و راونان و پىستىئىسى
" سەركردەكان " چوئە ئەركى كۆمۇئىستەكان
دروستكردنى بەبەوئەندى جۇراوچور و پتەو لەگەل
فراوانترىن چەماوەرى پەنجەران دا و لە ھەموو
كۆز و دامەزراو چەماوەر بەكاندا ئامادەبىن و ورە
و بە ئاگانن لە پەفتار كۆردن لەگەل سەم
دامەزراواندا ، لە بىئىنارى كۆكۆردنەوئى فراوانترىن
چەماوەر لەدەورى بەرنا مەى جىزىب و ئاشكرا كۆردنى
دوئىمنا چىنایەتتەكانى چىنى كرىكاردا . و لەبىنن
ئەو دىربات ئەكاتەو كە " ئەركى كۆمۇئىستەكان
ئەو بەبەتوانن بىروا بە توئىزە دواكەوتەوكان
بەبىنن و كار لە نىئوانىندا بىكەن ، ئەك دىوارىق
لە دروئسى مىندا لائە (چەپرەوى دروستكرا) لە
نىئوان خۇيان و ئەواندا ئائىتن " .

سەركردە ھەلبەرستەكان بەشان و بالى ئەو
چەپرەوانە و دروئىمنا ئاندا ھەلئەدەن كە
دىوارىق لەنىئوان كۆمۇئىستەكان و چەماوەرى
فراوان دا دروست ئەكەن . بۆبە ئەبىنن
ھەموو جۆرە پىلاننىك سازئەكەن و پەنا ئەبەنە بەر
پارمەتى حكومەتە بۇرۇواكان و قەشە و بىزىس و
داداگا . ئا رىگە لەبەشدارى كۆمۇئىستەكان لە
سەندىكاكان بىبەنن و سەريان بىن بىرۇشنى و
پاويان نىنن و لەدوايشا پزگارىيان بىست لە
دەستىيان .

ئايا ئەبىن بەشدارى لە
بەرلەمانە بۇرۇوازىبەكاندا
بىكسەن ؟

" چەپرەوكان " زۆر بەسوكى و نەفامسى
جىنى پىكەننەو وئەلامى ئەم بىر سيارە بە ئە
ئەدەنەو و ئەلئىن " ئەبىق بەتوئىدى و لىمراوئەسى
ھەموو داواكارىك بۇ رىگەى خەباتى بەرلەمانى
، كە لەروى مەئووسى و سىياسىدە بەسەرچو مەمت
بىكرىتەو " .

ئەمە لەروى پىرۇبا گەئەدە پاستە ، سەلام
ماوئەبەكى فراوان ھەبە لەنىئوان ئەم لائەنەولائەنى

لهنا وبردنی به کردهوه . راسته بهرله مانسی
بۆرژوازی (لهروی مئزوییهوه)، له پروانگه میزوی
جیهانی و دست بیکردنی سدهی دیکتاتوریهتی
پروولیتاریاوه بهر چوه ، راسته کاتیتیک
ئه وتری سهرما به داری (لهروی مئزوییهوه .
سهرده می بهر چوه) به لایم شه شه ناگه بهتی
که خهباتی سخت و درتوخایان بۆ لهنا وبردنی
سهرما به داری پتویست نیه .

لینین ئەلنی (بواری مئزوی جیهانی به ده بیان
سال ده ژمیری ، ده یا بیست سال خیراتر یا
هاوتر ، شهوش له پروانگه میزوی جیهانییهوه
ماوه به کێ کورت و له پروانگه میزوی جیهانییهوه
شه و نه ده بقی بایه به به تقریبیش حسیب ناکری ،
له بهر شه وه به که بیست بهستن به بواری مئزوی
جیهانی له مهسه له سیاستی پراکتیکیدا گه و ره
ترین هه له تیورییه .

لینین پیر و بۆ چون و هه لویستی چه به وه کانی
ئه له مانیا له سنی خالدا به درۆخته وه .

به کهم / وه کاشکرایه چه به وه کانی ئە له انیا
تا کانونی دووه می ۱۹۱۹ وایان داننه نا که
بهرله ما نتاری (لهروی سیاسیهوه به سه رجوه) و
کاشکرایه که چه به وه کانی " به هه له دا چون ،
هه رته بهش به انیا بوه هۆی هه لته کاندنی له
په شی شه و تیزه ئە لته " بهرله ما نتاری له پروی
سیاسیهوه به سه رجوه " . له شه ستوی " چه به وه
کان " دایه که به سه له مین بۆچی شه هه له به
په شو بان که نکۆلی له چه وتی ناکرتی ، به هه له
دانانریته .

لینین دو بای ته کاته وه و ئە لته " هه لویستی
هه زبی سیاسی به را بهر هه له کانی خۆی به کێکه له
که رنگترین و راستگوترین پتوانه ی جهدی بونی شه
هه زبه و پتوهری شه وه به چون به کرده وه شه که کانی
هۆی به را بهر به چهینی خۆی و جه ما وه ری په نه ده ران
چی به چی ته کات . چونکه به به ونه دی جهدی هه زب و
چی به چی کردنی شه که کانی سه رشانی و به وه ره
کردن و فیکردنی چه نه که ی خۆی نه نجا جه ما وه ره
دانانی کاشکرایه به هه له دا و کاشکرا کردنی
هۆیه کانی و شه که رنه وه ی شه هه لومه رجی بونه
هۆی سه ره له دانی و گه ران به دوی پتو شوینیسی

چاره سه کردنی " هه وه ها چه به وه کانی ئە له انیا
و هه له ندا زۆر به وردی و ورایی له هه له ی
کاشکرای خۆیان ورد نه بونه شه وه ، هه ر به به وش
شه ی سه له مین که چه زبی چه ن نه ن ، به لکه
ده شه به کێ بچوکن له رۆشن بیره کان و ژماره به کێ
که من له و کرێکارانه ی خرا بترین سینه ته کانیسی
رۆشن بیره کانیان هه لگرتوه .

دوهم / له نا میلکه ی گروپی " چه به کانی " ی
فرانکفورت شه کۆیله به ها تووه " ... سه له ونه ها
له و کرێکارانه ی هه شتا بته ره ی سیاسه تی نتوانی
(وسط) چه ربی نه توانی کاسولیک ته که ن ،
شه وان نه ن که هه لویستی دژ به شه رشیان هه به
پروولیتاریای دتبا ته کانیسه چه مین فه یله تی هه زبی
دژ به شه رشی هه نا وه ته مه یدان .

شه ی راستیه ی له و تا میلکه به دا ها تووه و ته به
که به تر بقی ناوی و به لکه به کێ کاشکرایه به سه
له مانیا ، بۆیه لینین ئە لته : " که واته بۆن
به رله ما نتاری (بهرله ما نتاری لهروی سیاسیهوه
به سه رجوه) شه گه ر هه شتا " سه له ونه ها " و
به سه له ونه ها کانی " له پرتولیتاریا تا شه ستا
له مانیا بهرله ما نتارین به شه ونه به کێ گه شتی
به سه له ونه ها شه وه ، به لکه شه وانه راسته رخش (دژ ی
به شه رشیان) و لینین شه وه ی پونگرتوه که
به رله ما نتاری له ئە له مانیا لهروی سیاسیهوه
به سه رجوه ، هه وه ها شه وه ی پونگرتوه که
به رله مانیا له مانیا و به ست و هه لویستی
سیاسی و فیکری خۆیان خسته ته چی واقعه سی
بایه تی ، شه وه گه و ره ترین هه له ی ترسنا که به
سه ر شه رشی گه رته کان " .

سه یهم / " چه به وه کانی " زۆر ستایشی خه بات
و تاقیکردنه وه ی به له شه فیه کان ته که ن ، بۆیه لینین
ئە لته " هه ندی جار هه زته کهم بلنیم هه زگه که متر
ستایشمان بکه ن و زورتر له تاکتیکی به له شه فیه کان
ورد بونه یه شه وه و شه ره زایه بان له سه ری زیاتر
بوا به " .

مئزوی خهباتی به له شه فیزم ، شه وه دو به سات
ته کاته وه که به سه داریان له هه لپژاردنی بهرله مانیا
بۆرژوازی روسی دا ، واته هه لپژاردنی شه نه جومه نی
دامه زینه رانی سالی ۱۹۱۲ ، کردوه . بۆیه لینین

KOMALLA

The Review of Kurdistan Workers League

JUN. 1985 No. 6 3rd Term

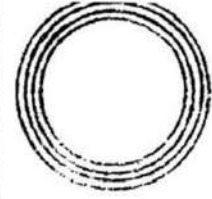

بنکه‌ی ژین

www.zheen.org

كۆمەلە

كۆشۈرى كۆمەلەي رەنجدەرانى كوردستان

ژمارە ۷
ھولى ۳

۱۹۸۵ سەنسور

۱۳۶۴ بوشچىچىر

پاشكوف

شارەزايى حىزبە شۇرېشگىزەكان
لە بنىيات نانى حىزبىدا:

بنكەى ژين

ھەندى بابەتى رىڭخراوھىيى
www.zheem.org

وەرگىزبانى، ھەلگەوت

هه ندى بابە ئى رىڭخراو ھىي

- ☆ بەرنامە و پىئروھى ناوخۆ دو بەلگە نامەى بنچىنە ھىي
- ھىزبى ماركسى لىنىنىن
- ☆ ناوھ ندىتى دىموكراسى
- ☆ ئەندامەتى ھىزبى
- ☆ شانەى ھىزبى
- ☆ بىرپارى ھىزبى بىكەى ژىن
- ☆ ھەلبىزاردنى كادىپىلەر www.zheer.org
- ☆ شىئوھگانى كارکردنى ھىزب لەننىو جەماوھردا

چەندوشەيەكى پىئوسىت

كا ئىك جولا ئەو بەكى غۇرغىگىنەر ھەول ئەدات ناما نەجەكانى غىسۇى
 بېيىنقىتەدى ، بەت بەھەندى راستى زانستى ئەبىستەت بۇدبەرى كىردىسى
 ناما نەجەكان و بەرنامەى كارى خۇى ، ھەلجىزاردى باغىتىن رىنگە بۇگە پىقتىن
 بەوتاما نەجەبەرى كراوانە ، بەواتا بەكى تر بەت بەستىن بەكۆمەلەك
 راستى زانستى و با بەتى بۇدبەرى كىردى سىرا تىج و تاكتىكەكانى خۇى ،
 ئەنجا دەست ئەكات بەھەپات و تەكەل بەكارى غۇرغىگىنەرانى سەسى
 ئەبىست .

لەترەدا زۆرگىرانە ، بەلكو مەھالە ئەو جولا ئەو غۇرغىگىنەرى يىسە
 بەردەوام بىتت و سەرگەوتىن بەدەست بەپىتى بى ئەو ى تۇنەبىتتى تاقىسى
 كىردنەو ى غارەزايى و ئەزمونى خەباتى گەلانى تر و جولا ئەو
 غۇرغىگىنەرى كانى كە بەدەست بەپىتى و سوودىيان لىر وەرگىرتت - دەربارەى
 ئەو رىچكىراو غۇرغىگىنەرى كە ماركىزىم - لىنىنىزىمان كىردۆتە چىراى
 پىزىگە رەو ى رىزى تىكوشان و رى ئوتىنى كەرى خەباتى خۇيان ، وەك تاقى
 كىردنەو مەزۇبەكان لەلماندىيانە ، غارەزايى و ئەزمونى خىزب و
 جولا ئەو ماركىسەكانى تر تەكەنە سەرجا بەكى دەولە مەندى لەبن نە
 ماتوو ، دەرس و بەندى بىسودىيان لىچ وەر تەگىن بۇگە مەدان بەغۇرغى
 خىزبى غۇرغىگىنەر ، نىزىك كىردنەو ى رىزى سەرگەوتىن

ئىمە ، وەك رىچكىراوتىكى غۇرغىگىنەرى كوردىستانى و جولا ئەو ، غىسى
 غۇرغىگىنەر ، كىمەند و لەكوردىستانى دا بەت و داگەر كراودا ، لەو
 باو ەرى ، كە ئەتوانىن لەبەر رۇستايى مائاگىتەمەكانى غۇرغى ، سوودى
 ئەوا و لەتاقى كىردنەو ى غارەزايى تە وەرگىرەن ، كە لەگەل جولا ئەو ى
 غۇرغىگىنەر ، خەباتى ئەم سەردە مەو كە ئەكە ماندا ئەگونجى ، قىم
 نامەلەكە مەمان وەرگىنەر مەسەر زمانى كوردى ، كە بەراى ، خۇمان سەرجا بەكى
 چاكە و پەرلە مەشارەزايى خىزبە ماركىسە - لىنىنى مەكانى قان بوى كىرە ،
 خەباتى نىز بەسەر مەدارى و ئەمبىر مەلەزىم ، بەتاپەتەى غارەزايىسى
 خىزبى بۇلنە فەك ، ەبوا دارىن ھاوپىتايى كۆمەلەو گىتە خەلكە غۇرغىگىنەرىكان
 سوودى لىچ وەرگىن و بىكەنە چىرا بەكى پۇش كەرەو ى رى ى مەو زەنگى
 خەبات .

ئەو ى شايمانى باسە ئەم سەزەرە لە نامەلەكە بەكى قوتابغانەى
 كا دىرى خىزبى بەرەى دىمۇكراتى رىزگارى فەلەستىن وەرگىراو ە بەناو ى
 (تاقى كىردنەو ى خىزبە غۇرغىگىنەرىكان لەبىنىات نامى خىزبى دا) كەسالى
 ۱۹۸۱ چا - كراو ەو پىك ھاو ە لە نۆمۇحا زەرە ، گىرنگە دەربارەى مەسەلە
 گىرنگەكانى خىزب و غۇرغىگىنەرىكانى بىر و بۇچونەكانى لىنىنىن و
 بەلەنە فەكانەو ە .

وەرگىنەر
 ئەمانى ۱۹۸۵

بەرنامە و پیزەوی ناوخۆ دو بەلگە نامە ی بنچینەیی حیزبی ماركسی لینینیستی

بەرنامە کە ی دا دباری ئەکات کە ئەتوانی
لە سنەری سەرمانەری نا بپننێتەدی .
ئەو دا وا کاربانەیی بەرنامە ی لایەنی کەمی حیزب
بەلگە ئەهینن ، بەلام ئەرکی نامە زراستی
دیکتا تۆرەتی پەرۆلتاربا و بینا کردنی
سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم بەرنامە ی لایەنی
زۆری حیزب بەلگە ئەهینن .

پنۆستە سنورنکی پون و ئاشکرا لە نێوان
بەرنامە ی لایەنی کەم و بەرنامە ی لایەنی زۆردا
دا بئری ، بۆ دورکە وتەوه لە تێکەل کردنی
جۆلانە وه ی کۆمۆنستی لە گەل جۆلانە وه ی نیشانی
شۆرشگێری رده بۆژوا و هەلپەرستەکان کە
هەندیکیان خۆیان بە ئا لاهەنگری سۆسیالیزم
دا ئەهینن .

حیزبی ماركسیست لینینیست هەمو کاتێکی
پەبوودنی نێوان بەرنامە ی لایەنی کەم و
بەرنامە ی لایەنی زۆر دوها ت ئەکاتەوه ، بەوجۆرە
سپیری ئەو ئامانجانە ئەکات کە لە جوار چۆنە ی
پەبوودنی بەرنامە ی نیشانی سەرمانەری ناوخۆ
ئەهینن . هەنگا و بەلگە بێت بۆ پینەسەوه و
رێگەشۆش کردن بۆ بەدی هینانسی دوا
ئامانجانە ی بەرنامە ی حیزب .

بەرنامە ی حیزبی (م . ل) دەریری داواکری
بنچینەییە هاوێستەکانی گشت پەرۆلتاربا ،
بۆیە بەرنامە ی حیزب (م . ل) جۆرا و جۆرەکان
هاوێستەون و ئەو جیاوازیانە ی لە نێوان ئەو
بەرنامە ی دا بە لاهەوه هاوێستە کە هەموو
حیزبێکی (م . ل) ئەو بارۆدوخە مێژوییە
دباریکرا وانە لەبەرچا و ئەگرێ کە کاری تێناکە

بەرنامە و پیزەوی ناوخۆ حیزب ، دو
بەلگە نامە ی بنچینەییە کە سەرۆست و شۆتەوی
حیزب دباری ئەکەن و دوا ی پلاوکردنە وه یان حیزب
ئەپنێتە رێککراوتکی هاوێستە ئامانج و ئەرک و
رێگە ی خەباتی پون و ئاشکرا ، هەروەها حیزب
بەرنامە و پیزەوی ناوخۆ بە کار ئەهینن بۆ
پینۆنی کردنی کاری حیزب ، لەبەر ئەهینن کە
بە دو بەلگە نامە ی رابەرکەر ئەز مێژوینی
بەرنامە و پیزەوی ناوخۆ پەبوودنە کێشۆگا تێکی
پەبوودنە نێوان بەستی ، چونکە بەهێزی بنچینەیی
مارکسیزم - لینینیزم دا ئەز مێژوینی و ئامانجە ی
بەلگە ئامانجی مەزن ئەکەن ، ئەوێش بینا کردنی
سۆسیالیزم و کۆمۆنیزم .
ئەو و گەرگی بەرنامە :

بەرنامە بەلگە نامە ی کە تیا بەدا کوردە بەکی
پاسنشی دەریاری ئامانج و ئەرکەکانی حیزب و
رێگەشۆش چۆنە ی کردن و بەدی هینانسی
ئەکەن ، لێنێن ئەکاتی دوانی لەسەر ئەرکەکانی
بەرنامە ئەهینن . بەرنامە ئەرکەکانە ،
دەریهێنی و پون و ئاشکرای هەمو ئەو
ئامانجە کە حیزب کاربان بۆ ئەکات و خەبات
بۆ هینانە دیان ئەکات . حیزب پینن ئەوه ی
دەستی جوکم بگرنێتە دەست ، ئەو داوا کاربانە

له ریښه یې بهرنامه وه چېنې کریکار و چه ما وهر شه گنده شو بپروایه ی که چېزې (م. ل) تاقسه چېزه که سره لسه نا کؤکی کردن لسه بهرزه وه ندبه کا نهان . بهرنامه گرنګینه کی سره کی هه به بؤ پټکهنی خه باتی چېنې کریکار و به توانایې چېزې بؤ سرکردا په تسی کردنی خه بات پروه هینا نه دی تا ما نجه کا نسی چېنې کریکار و دامه زرا ندنی سؤمالهزم .
 لیکن نه لئی " چېزې به یې بهرنامه هئا توانی بینه پټکرا وټکی سیاسی ه که بتوانی بپرده وام پارنیزگاری غوی بگا له هه موو رودا وه گؤرا ده کا ندا . . . هم ووتنه ی لیکن گرنګی بهرنامه له زیانی چېزې یا دوبات شه کا توه و بهرنامه به هرچیکې گرنګ دانه لئی تانانت له کا تی دامه زرا ندنی چېزې بهرنا .

دهرکه وتوتیرین بهرنامه کا نی
 جولانه وه ی کؤمونیستی چېپانی

۱) ما لیفنیستی چېزې کؤمونیست :
 منزوی به که مین پټکرا وی کؤمونیستی " واته کؤمه له ی کؤمونیسته کا ن " به پلاو کردنه وه ی ما لیفنیستی چېزې کومونیستالیسی ۱۸۴۷ دیمستی پټکرا ه وه ک مارکس و ننگلز شه لئین ه ما لیفنیستی بهرنامه ی تهوری و پراتیکې دور و درنژی کؤمه له بو که پټرووی راسته قینه و تا ما نی راسته قینه ی کؤمونیسته کا نی پروکرده وه ۲) پهنه له بهرنامه ی گؤتا :
 دوه مین بهرنامه ی گرنګه له میزوی جولانه وه ی کؤمونیستی دا ه وه پهنه گرتنه له بهرنامه ی گؤتا ه مارکس له سالی ۱۸۴۵ دا وه لانی بهرنامه ی گؤتا ی مین نامه وه که نیمزناخیه سؤمال دیموکراته کا ن و لسا لیه هه لپه رسنه کا نی نا و جولانه وه ی سؤمال دیموکرا تی نالمانی په کهنه ه تها پدا مارکس ته و پرنسپانه ی دهریریه که له ما لیفنیستی چېزې کومونیست نا هاتوه ه دا واکا ریه سیاسی بچینه یه کا نی چېزې پورولتاریای دارسته وه غیوه ی شه و ده ولته ی

له بهرنامه ی هه ندی چېزې (م . ل) دا ه به عینکی تا بیه تی تهرمان شه کرنیت بؤ دپاریکردنی سروشتی چېزې و پټگی گهنه کردنی بهرنامه ی چېزې (م. ل) به پټی بچینه کا نی مارکسزم - لیفنیزم و شمکردنه وه ی راستی و دپارده کا ن و پټگی گهنه کردنی کؤمه لایه تی ولتیکې دپاریکرا و دانه پټزی و بهرنامه که په چا وی شه و گهنه کردنه کؤمه لایه تیه شه کا ت که پټویسته بؤ گؤرپنی غویش گنترانه ی پوینی سرما یه داری به پوینی سؤمالهستی .
 بهرنامه ی چېزې بؤ قؤناغیکې ته وای گهنه کردنی شه و ولانه دانه پټزی که چېزیکې (م. ل) دپاریکرا و کاری تیا شه کا ت ه وه هر به پهنانه قؤناغیکې مغزوی نوی وه شه کی نوی پرویدی چېزې شه بخته وه و پټویسته یه غیوه به کی زانستی له بهرنامه به کی نوی دا نا پټزی .
 گرنګی بهرنامه ی چېزې (م . ل) له وه دا دهرته که وټت که پټرووی و تا مانج و شهرکه کا نی مارکسیت لیفنیسته کا ن دهرته بپټی و زه مینه بؤ به کگرتنیا ن غویش شه کا ت ه شه هر پټگی بؤ یه کگرتنی پروپا گنده و غاندا نیا ن سازه کا ت .
 کلاسیکه کا نی مارکسزم - لیفنیزم گرنګی بهرنامه یان دوبات کردتوه بؤ پته و کردنی پټزه کا نی چېزې و بپرده وامی کا روخه باتی
 بهرنامه تا ما نجه کا نی چېزې پرون شه کا توه و تاسوی کار و تټکوشانی دپاری شه کا ت ه شه مین هرچیکې پټویسته بؤ سرکه وټنی خه باتی چېزې .
 دوژمانی کؤمونیزم بوختان و درق و ده له سه دهریاره ی تا مانج و شهرکه کا نی چېزې (م . ل) و جزیه تی کارکردنی بلاؤ شه که نه وه ه بؤ شه ی سر له په نجه ران و شه توینزانه بشپوتنسن که بهرزه وه ندیا ن له گؤرا نکاری غویش گنتری دا به . به لام چېزې (م . ل) به هوی بهرنامه که به وه ه تا مانج و شهرکه کا نی جولانه وه ی کؤمونیستی به چېننی کریکار و گشت په نجه ران و خه لکه پټسکه و تنخوازه کا ن نه ناسنن ه چونکه به بونی بهرنامه چېزې شه توانی بپرده لپروی شه و پروپا گنده وه اندانه بؤ گدانه هه لمانی و پوچلنیا ن بکاتوه ه

كەرى خىزىپە كە پىرىنسىپى بىنچىنە يىپەكسانى
پىنكىكىستىن و شىۋەي يىپتا كىردى خىزىپ و دەستورى
زىيانى خىزىپا يەتتى و پىرىنسىپى سەركىدا يەتتى
خىزىپ دىيارى ئەكات .

زۇرچار پىتەرەوى نا وخۇ يە پىشەك كە دەس
بى ئەكات كە نا ونىشانى جىيا جىيا ئەبىت ۋەك :
دەسپىنك ، يان بەشى يەكەم پىنك ئەھىنى يە
نا ونىشانى " دەربارى خىزىپ " يا بەپسى
نا ونىشان ئەبىت . ئەم بەشە پىنك دىت لىك
كورتە يەك دەربارى مېژوى خىزىپ ، سىروشتەكەي ،
دوامين تامانجەكانى و پىرىنسىپ بىنچىنە يىپەكسانى
پىنكىكىستىن ، ھەررەھا ھەندى چار لە پىتەرەوى
نا وخۇدا باسى گىرگىتەن شەر ئەرگانە ئەكرىت
كە ئەكە ۋەتە ئەستۆى خىزىپ لەقۇنا غىكىسى
دىيارىكارا ودا . پىوېستە لە پىشەك پىتەرەوى
نا وخۇدا باسى سىروشتى جىپنا يەتى ماركىسى
لىنىنى خىزىپ بىكرىت .

دوای پىشەك پىتەرەوى نا وخۇ ھەمو خىزىپەكان
باشى ئەم مەسلانە ئەكات :

- ۱) ئەندا مەتى لە خىزىپدا ؛
 - ۲) مەرجەكانى ئەندا مەتى ؛
 - ۳) ئەرك و ما قەكانى ئەندا مەتى خىزىپ .
- بەشەنكى تر لە پىتەرەوى نا وخۇ تەرخان ئەكرىت
بۇ تەلارى پىنكىكارا ۋە پى و چۈنەتتى پىنك ھىنانى
- ئەزگا - جۇرە جۇرەكانى خىزىپ (كۆمىتەنى نا ۋەندى
- پىنكىكارا ۋە نا ۋە پىپەكان - پىنكىكارا ۋەكانى بىنكە)
بۇ تەركە تا يەتەكانى ھەر دەزگا يەكەن بەشى
تا يەتتى تەرخان ئەكرى . ھەررەھا لە پىتەرەوى
نا وخۇدا بەشى تا يەتتى ھەپە دەربارى ؛
- ۱- پەپەندى خىزىپ پىنكىكارا ۋە جىپنا يەتەكانى
تەرە ۋە .
 - ۲- دارا پى خىزىپ .

پىرىنسىپكانى زىيانو خىزىپا يەتى :

ئەمەش شەر پىرىنسىپا نە پىنكىكىستىن ئەگرىتە ۋە
كە زىيانى نا وخۇ خىزىپ و شىۋەي پىنكىكارا ۋەكان و
پەشىنى ھا ورنىپان دىيارى ئەكەن .
زۆرىپە پىرىنسىپكانى زىيانى خىزىپا يەتتى
پەپەندى يە ئەندا مەتى و نا ۋەندىستى

پاشە پۇزى دىيارى كىردە كە لە ئەنجامى سەركە وتتى
شۇرپى سۇپا لىستى دىتە سەركار ھەررەھا
سەرەتا زانستەكانى ھەررە ۋە پىلەي كۆمەلگى
كۆمۇنىستى ۋە واتە سۇپا لىزىم و كۆمۇنىزىم
دەس نىشان كىردە .

۴) بەرنامە يەلشە قىمەكان :

يەكەمىز بەرنامە خىزىپى بەلشە قىمەكانى
۱۹۰۳ پىلاۋكرا يە ۋە ، جىيا ۋە زىكە پىتەرەتى ھەپىو
لەگەل بەرنامە ھەمو خىزىپەكانى
ئىنتىرناسىونالى دوەم ، چۈنكە بە پىرىنسى و
پاشاكانى ئەركەكانى دىكنا تەرىپتى پىزولپىتارى
دەربىرەپىر و گىرنگى تە ۋا ۋىشى بە مەسلەي كىشەي
زەوى و مەسلەي نەتە ۋا يەتتى دابو . بەرنامە
يەكەم و دوەمى خىزىپى كۆمۇنىستى سۇقۇتتى كە
سالى ۱۹۱۹ پىلاۋكرا يە ۋە ، دەورىكى گىرنگى بىنىنى
لەسەر ئاستى داپشتى بەرنامە ماركىسى
لىنىنى شەر خىزىپە كۆمۇنىستائى باغ شۇرپى
ئۆكتۇبەر لەندا يىك بىسون .

۴) بەرنامەكانى جۇلانە ۋە كۆمۇنىستى جىپنا نى :
بەرنامە ئىنتىرناسىونالى كۆمۇنىستى كە
سالى ۱۹۲۸ لەلانە كۆنگرەي شەشە مە ۋە دەرچو
بە پەكەل بەرنامە ماركىسە لىنىنى يەكانى
جۇلانە ۋە كۆمۇنىستى جىپنا نى داپشتى ولەسەر
بىنچىنە شۇرپى سۇپا لىستى سەركە وتتى لە
يەكەتتى سۇقۇت و ئەزومنى مېژوبى جۇلانە ۋە
شۇرپىگىنەرى كىرىكاران لە جىپنا ندا دارپىزىل پىو .
بەلگەنا مە بىنچىنە يىپەكانى كۆمۇنىستە ۋەكانى
خىزىپە كۆمۇنىستى و كىرىكارا يەكان كەلە سالىنى
۱۹۵۲-۱۹۶۱-۱۹۶۹ لە موسكو بەستىران ھېرىتەن
لەو بەلگەنا مەنى پىزىنە بەرنامە پىر جۇلانە ۋە
كۆمۇنىستى جىپان .

بىنى بەلگەنا مە بەرنامە جۇلانە ۋە
كۆمۇنىستى جىپان ، بىنچىنە يەكەتتى پىروپاى
ھەمو خىزىپە ماركىسە لىنىنىكە ئەلەسەر ھەمو
مەسلە سەركەكەكانى ئەم سەردە مە ۋە ھىنانەدى
سەرەتاكانى ئىنتىرناسىونالى پىرولپىتارى .

پىتەرەوى نا وخۇ :

پىتەرەوى نا وخۇ دوەمىن بەلگەنا مە پىنچىنە

دیموکراتیکه وه ههیه له حزب نا . چونکه شه و دوانه دیاری شهوه نه که ن کئ شهوانن بیهتسه شه نامی حزب و په یوه ندی شه نام به پیکهرا وه جزیره جزیره کانی هیزه وه و په یوه ندی شهوان پیکهرا وه کانی حزب دیاری شه کات . له پیره وی نا و خوتا ه پرنسپه شه نام ته و شه ههجه وردانه ی پنهو بستن بۆ وه رگرتن شه نام له حزبنا ه ههروه ها شه رک و مافه کانی شه نام ه به پنی پرنسپه بیهتسه هه کانی حزب دیاری شه کرت ه چونکه حزب شه نامته ی پنهسره و پیکهرا یه پنی کریکاره و شهوه به کی به رزی پیکهرا شه ه پیکهرا و نکی شهوه و پیکه به شه نامته گری نا تات ه ههروه ها پیکهرا و نکسی ههساره شهتر نا سونالی و جه ما وه ره .

له ناوه نده پنی دیموکراسی با سا به :
 ۱) ناوه نده پنی .
 ۲) شه رکرا به تی به کۆمهال .
 ۳) پهغه و پهغه له خۆگرتن .
 ۴) بهر په سیاری کوسی .
 ۵) په یوه ندی توندوتنۆل له شهوان ده زگا کانی حزب و شه رکرا به تی نا .
 ۶) دهس پنهسکری نا ههترانه .
 ۷) چا و پتری و شه بهر شهتی شه پنه پنی کردن .
 ۸) هه لپژاردن و نا به شه کردنی گا بهر .
 ۹) پیکهرا شهتی بهروه رده کردن و پیکهرا به ندی شه نامی حزب .
 ۱۰) با به خدانی به رده وام به ساز و نا ساده کردن شه نامان له پوی مارک شهزم - لهنه شهزمه وه .

له پنهنا وی شه پنهی کردن پرنسپه شه نامته پنی دیموکراسی نا ه پیره وی نا و خوتا دستوری شه بۆ شه مه لانه ی خواره وه دیاری شه کات :

له پنهنا وی شه پنهی کردن پرنسپه شه نامته پنی دیموکراسی نا ه پیره وی نا و خوتا دستوری شه بۆ شه مه لانه ی خواره وه دیاری شه کات :

۱) هه لپژاردن .
 ۲) پیکهرا کردنی راهورت له ده زگا حزب به کانی نا .
 ۳) شه پنهی کردنی شه لرامی و پنی شه شه شه چینی بهر بهاره کانی ده زگا با لاگان له لایهن ده زگا کانی خواره وه حزب به وه .
 ۴) شه به خۆی هه موو پیکهرا وه حزب به کانی له چاره کردنی شه رک نا و جه به کانی شه نامنا .
 ۵) مل که شه که ما به تی بۆ زورا به تی .
 ۶) شه پنهی کردنی وه ک به کی دهس شه شه حزب به شه و بهر هه مو شه نامنا شه رکده و بیکه .
 ۷) شه پنی راهورتی حزب به له لایهن پیکهرا وه کانی حزب به وه ده ر شه ره ی شه رکده کانی حزب .

له پنهنا وی شه پنهی کردن پرنسپه شه نامته پنی دیموکراسی نا ه پیره وی نا و خوتا دستوری شه بۆ شه مه لانه ی خواره وه دیاری شه کات :

پرنسپه شه کانی شه رکرا به تی حزب و پرنسپه شه بیهتسه هه پیکهرا وه به کانی حزب و شه شه و شه و ده وی حزب له به به تی شه پنی کریکار و له زبانی کۆمه لانه تی نا به وردی روه شه کات شه وه هه شه چ شه ور و جیا واز به کی گه وره له شهوان پرنسپه بیهتسه هه کانی پیکهرا و پرنسپه کانی شه رکرا به تی حزب نا شه ه واته به شه پیره وی نا و خوتا به گدا شه وه ی پرنسپه کانی مارک شهزم لهنه شهزم و شه شه نا شه .

له پنهنا وی شه پنهی کردن پرنسپه شه نامته پنی دیموکراسی نا ه پیره وی نا و خوتا دستوری شه بۆ شه مه لانه ی خواره وه دیاری شه کات :

له پنهنا وی شه پنهی کردن پرنسپه شه نامته پنی دیموکراسی نا ه پیره وی نا و خوتا دستوری شه بۆ شه مه لانه ی خواره وه دیاری شه کات :

همو ته ندام و پښکرا وه کانی حزب کساری
پښ بکمن .

پنځمې پر نسیمه پنځمې په کانی پښکستن
له لایم هم سو حزب پښکی (م . ل) په وه جن بهجی
پکری ه بهلام ته پښی په وای ته وه پکری کبه
چونم تی جن بهجی کردن و کار پکری کنی ته وه
پرنسپها نه په پښی هم هویا نه ته گوری :

(۱) ته وه هلو موری حزب و پښکرا وه
جوری جوړه کان کاری تیا ته کمن .

(۲) ته وه کار کانی هلو موری موزوی همست
پکرا و ته ی سه پښن .

(۳) ده وری حزب له گه شه کردنی کومه لایم ته و
له قونانگیکی دها پکرا وی گه شه کردنی
ولاندا .

(۴) پارودنخی فیکری و پښکرا وه پښی حزب .
له گهل ته وه دا که حزب (م . ل) کسان

پښت به په ک پر نسیمه پښکرا وه پښی ته پښتن ه
جیا وازی به باره ته په پرنسپها کانی کار کردن و
دمستوری زیانی پښکرا وه پښی ه جیا وازی لایم
ننوا ن پښی وای نا وختی ته و حزبیا نه دا دروست
ته کات .

په وری پښی وای نا وختی و بهرنا مای حزب وه
په کیتی به وری ته ندام و پښکرا و کانی حزب
ته پښت په کیتی مادی پښی پښکستن . بیا وه
پرون به بهرنا مادی پښی وای نا وختی حزب موری پښکی
گرنه پښی حزب پښت پښکرا و پښکی
په کگرتو له وری فیکر و کار کردن وه .

پرنسپها پنځمې په کانی لیننیزم ده وری وای
پښکستن و دمستوری زیانی حزبیه پنځمې ته
شپوهی کار کردن و را به را به تی کردنی حزبیه ه
ته گدر په پښی و پمان کرد و کردمانه چسرای مرقی
پښه نکره وهی خبات مانا ته وه به
توانمونه شه وازی لیننی له کار کردندا
جن بهجی بکمن .

دویمانی چینی کړیکار و لاده و هله رسته کان
همو کاتی له هیزی په کگرتوی حزب و چینی
کړیکار ته ترسن و دزی پښی وای نا وختی حزبیه
په همو پښکی جوړیم جوړه لایم ته دهن گالته په
پښی وای نا وختی بکمن و له بای مای کم بکته وه و

ته نا ته پښی پښی بونی پښی وای نا وختی
نرسرا و پښی ته بکته وه .

ده وری پښی وای نا وختی :

لینن له نامیلکای ههنگا و پښی پښی وه
دو ههنگا و پښی دوا وه . دا ه به وری گرنکی و
پای مای پښی وای نا وختی با سر ته کات و په ربه رجهی ته و
په وری پښی وای ته ته دا ته وه ه که پښی وای نا وختی به
کم ته گرن و وه ک با ریکری ناقولا و به و کراتی
ته مانا ی ته کمن . ته وه لایم نه پښی ته سر
ته کات ته وه و پای مای به وه دهر ته پښی که به هزی
پښی وای نا وختی په پښی پښی کانی نا و پښکستن
پرو له پښی وای به هیزی ته پښی و سها و د پښی
نا و حزب وون ناکری .

پونی پښی وای نا وختی نرسرا و پارمه تی حزب
ته دات له م بوا رانه ی خواره وه دا :

(۱) لاده ر نا توانی هه لسی به و کارانسی
له گهل بهرنا مای حزبیا نا گونجی .

(۲) کاری زال بون به لایم لاده ر
هله رسته کانی نا وختی پښی پښی وای کانی
حزب ناسان ته کات .

(۳) چه کیتی کارنگره به ده ست حزبیه وه پښی
دا کوی کردن له به کیتی پښی کانی خوی و
چسها نندی دیمه لسی له خبات و
چا لاکه جوړیم جوړه کانی دا .

سها ته کانی پښی وای نا وختی :

لینن به شپوه په کانی تاپه تی ته وهی دوپات
کردن ته وه که پښی وای نا وختی کورت پښی ه
دارشتنی ورد و پرون و ناسکرا به پښت سا
لینکا نه وهی جوړیم جوړی پښی ته کښت . چونکه
دریزه پښان زیان به پښی و ته گه پښی و ته پښت
کونپ له پښی وای چینی کردنی تا مانا نه کانداه
واته پارمه تی گه شه کردنی داهنانی خویسی
پښکرا وه حزبیه کان و به رز کردن وهی ناسی
به ربه سها ریان پښی چینی کردنی ته رکه کسان
نادات . همو ورد و دروستکی پښی هه پات
چا وه پروان ناکری ه ته وهی چا وه پروان نه . ته گری و

نه سوړی له دوی ما وپه کی که م گرتگی نا منی ر
نه بېسته کونډ له پرتگی زیانی نا و...
پرتکرا وه که دا

گوزپینی پتیره وی نا وختو :

حزبه مارکسه - لېنینیه کان له بسواری
بدیات نا نی پرتکرا وه بی نا هلوتوستی
داخته را هی مارکسزم - لېنینیزم وهره گرنه
غځوه ی کاری کون ته گوزن به نوئی له پتیره وی
نا وختو ته و پرتسپ و غځوه نوئی مانی گار
کردن تو مار ته که ن که له گه ن ته رک و فرما ته
نوئی کا ندا ته گونډی .

حزبه (م.ل.) کان غه یا تنکی سر مسعت
ته که ن نه ی رتیر پتیرم و دوگما ته زم له بینا کردنی
پرتکرا وه بی غو یا ندا ، هر وه سا ته و
گوزا نکا ریانه ی به سر غځوا ز و پشو نه کانی
زیانی حزب دا دیت ، په ننگا نه وه له پتیره وی
نا وختو ته به ی ته کرنت ، وه ته گهر چی به رتا مه ی
حزب نا گوزی تا ته رک کانی قونا غتکی ته وا و له
گفته کردنی ولات چی پتیر ته بیته ، به لام له گه ل
همو گوزا نکا ریانه کی گوره له زیانی سا سی
ولاندا حزب پتیره وی نا وختو غوی ته گوزی .
کونگره کانی حزب پتیره وی نا وختو گفته پتیر ته دین
یا ته ی گوزی . پتیر کی پتیرا ره کان بسو
گوزپینی پتیره وی نا وختو ته پتیر ته به رده می ته نمانان
تا بیرو پرای غو یا نی لسه در پتیر ته ه ته ندرق
چار نی به پتیرا ری کونونه وه ته وا وی ته ندا مانی
کونیه ی نا وه ندی حزب و له له لومده رجسی
تا بیه تی دا ، ته شتی پتیره وی نا وختو بیگوزپیت .
ته و گوزا نکا ریانه ی حزب له پتیره وی نا وختو ته
ته بکات ، له همو بار و دتیریکندا ، نه نیا لایه نی
غځوا ز و دستوری زیانی حزب ته گرتنه وه و
پرتسپه پنجه نه بیه کانی پرتکستن ته گهر چی
ده ولنه مند ته کرتن و گفته یان پتیر ته دری ، به لام
همیشه وه ک پنجه نه بیه کی په گدا کوتا وی حزب
ته میننه وه .

هوکا نی لانا له پتیره وی نا وختو :

به کتیک له هو هره گرتگی کانی لانا له پتیره وی

نا وختو ته وه به که زور به چاکی نه ناسرا وه و
نه ندا مانی حزب ته نی ته گه پتیرن و نا زانن که
پتیره وی نا وختو پرتسپه پرتکرا وه بی مارکسزم -
لېنینیزم ته چپ ته شتی . ته وه له یاد نا کړی که
هم ندی ته ندا می حزب هم به به چاکی و راست و
دروستی له با په تی به کتیی و دیله لاسن و
دیموکرا ته تی نا وختو حزب ته گه پتیرن .

هلوتوستی ته ندا م و پرتکرا وی (م.ل.)
به رامیه پتیره وی نا وختو

به کتیک له ته رک به روزه کانی همو (م.ل.) و
پرتکرا و تنکی حزبی ته وه به که به وردی په چلوی
پتیره وی نا وختو بکن و له وا نه ر غو تر نه پتیر که
لایه لاشه دن ، کونیه و پرتکرا وه حزبه کان
چا و دپیری چی به چی کردنی پتیره وی نا وختو ته که ن
له لایه ن ته ندا ما نه وه ، ته ندا ما نه چا و دپیری
چی پتیر کردنی ته که ن له لایه ن سر کرده کا نه وه .
لایه ن ته لایه " پتیره ته لسه حزب چا و دپیری
چی پتیر کردنی پتیره وی نا وختو له لایه ن
لایه سر را وه کا نه وه بکات . مزا بکات ته همه
مانای ته وه نه ته نیا سر زه نصت بکات به
رویه ، به لکو به کرده وه راستی بکات ته وه .
ته و که به عیای ته ندا م ته نه که ته توانی
نا وای چی پتیر کردنی ته رک حزب به کان له وکمانه
بکات که بیرو ی پتیرا ن بیوه و هلای بزار دین ."

هلوتوستی کونیه ی پرتکرا وه حزبه کان
ته و کات راست و دروسته ته گهر ته لسه ی
دیرا نه کردنی پتیره وی نا وختو سا زیکن و له حاله
چو پتیر کانی بدوین له نا و کونونه
حزبه کاندا .
نا قیر کردنه وه ی عیای ته وه ی سلما ندوه که
دیرا نه کردنی پتیره وی نا وختو بار مه تی به روره
کردنی ته ندا مان ته نیا ته پتیر ته بیه کی چاک و
پتیره ته له همو پرتکرا وه حزبه کاندا
بار و دتیری وه سا زیکنی که پتیره وی نا وختو
به که م ته گهری و لایه لانه درن ، چونکه ته مه
گرتیرین مارجی پتیر کردنی به کتیی و به کتیی
حزب و چی پتیر کردنی پتیر ته و پتیره ی لېنینیه له
کا و کردنی حزبه دا .

ناوه ندىتى ديموكراسى

★ ئەو پىرىنسىپىيە كە بەيئەندى پىنكرا دەپى
 نا وخۇي حىزب پىنك ئەمات و بەيئەندى
 نىوان حىزب و جەما وەر پىنئىنى ئەكات .
 ★ نا وە ندىتى ديموكراسى لەمەر بىنچىنەى
 بەككىتى بىرورپا و وىست و كارى پىنكرا وى
 حىزبى دا ئەمەزىست .

بىنچىنەى مادى نا وە ندىتى ديموكراسى:

نا وە ندىتى ديموكراسى بىنچىنەى مادى خۇي
 لەو سىفەتە مەزۇبىيە ئەدا ئەبىئى كە چىنسى
 كرىكار لە خىنەى ژبانى كۆمەلەپەتى و دەورى لە
 بەرەمەپىننان دا وەرى گرتووه ، ئەو سىفەتەنەى
 كە لەمەر ئەم بىنچىنەى خوارەو دە دا مەزرا دە .

- ۱) كارى بەكۆمەلەن دا بەكردنى كار بە
 شىئەبەى دوركە و تەنە وەبىن لەكارى تاگە
 كەسى بەنەبى تەسك كە شىنەوارى
 خۇ وىستى و ئەنار شىستى بەجىن ئەمەلنى .
- ۲) بەككىتى بەخىرا گەمەكردى بەرژە وەندى
 كوتاپەكەنى چىنى كرىكار بەمەس
 تونزەكانىەو و پتە وىونى پىسزەكانى
 نا وە وەى ئەو چىنە .
- ۳) دىسەلەپىنە پتەو و گىيانى كار كىردن
 تىنكوشان و خۇرا گرى و پشودرىزى .

گرنگەكانى نا وە ندىتى ديموكراسى:

نا وە ندىتى ديموكراسى گرنگ و پىنوىستە بۇ
 چەكدا ركردنى حىزبى شۇرەگىتەر بە دىسەلەپىنى
 پىنلەپىن و بەككىتى فېكرى و پىنكرا وەبى پتەو و
 چالاقى نواندن ، كەيا رەتەى ئەدات بەرەنگارى
 ئەو ئامپازانەى سەركوت كردنى ئايدىپولجى و
 مادى بىنچەو كە چىنە مولىكدارە چەسەنەرەگان
 كارى بىن ئەكەن .

• حىزبى پىنچىرەو هەپتەتى ئەركان چىنسى
 كرىكار و سەركونايەتى بەكۆمەلەپەتى و

نوتىشەرى پىنكەرى دوا بەسەن
 بەرژە وەندىبەكانىەتى .

حىزب ئەلئەز نىوان نىئورى " چىنسى
 كرىكار " و كار پىنكردنى بە كۆمەلەپە .
 نىوان بەرنامەى سىياسى ، كە دەرىسەرى
 بەرژە وەندىبەكانى چىنى كرىكار و بىسەر و
 بۇچۇنەكانىەتى ، و چىنچىن كردنى پىراتىكى
 ئەو بەرنامەبە لە رىنگەى كۆشكردنىسى
 وزەى جەما وەرى پىروليتارىيا و رەنجەدان
 و بەكەستىن و پىنكەستى خەبا تەكانىانە
 حىزب ئامپازىكى تىنكوشەرى پىنچىرەو .

پىنكرا وە بۇ خەبات و سەزكارا وە بۇ
 پىنچىرەو بىنچىرەم و رىزىنچىرى چەتەباز و
 كۆكردنەو و تەبىيارە لىبىرالەكان " وەبەو
 ئەو و ئەركەكانى سەرشانى خۇي
 چىنچى بىكات ، ئەبىن وەك بەكەبەكسى
 پتەو كارىكا ، وەك سۇپا بەكى پىنكوپىنكى
 بەك وىست و ئاقارى شىلگىر لە فېكەر و

ئامانچ و خەباتى پىراتىكى دا .

نا وە ندىتى ديموكراسى چەككىكى كارىگەرى
 حىزبە كە بەمەزىو و دەورى پىنچىرەو بەتى خۇي
 لەجولانەو و خەبا تىگىرى چىنى كرىكار و كىست
 جەما وەرى رەنجەردا ئەبىننى . نا وە ندىتىسى
 ديموكراسى كە ئەتۆانى بىنا كردنى حىزب وەك
 پىنكرا وىكى تىنكوشەرى خا وەن دىسەلەپىنى پىنلەپىن
 تىنكەر بىكات ، پىنچەوانەى چەنەبازى و تەمەلتى
 و تىسەنكى و گىنەشەننى بە رىنگەش بە
 بەرەلەپى نادات .

نا وە ندىتى ديموكراسى وەك پىنكەرى بەيئەندىبەكانى نا وخۇي حىزب

نا وە ندىتى ديموكراسى وەك پىنكەرى
 بەيئەندىبەكانى نا وخۇي حىزب ئەمانەى خوارەو
 ئەگەبەتتى :-

- ۱) مەكەچى تاك بۇ پىنكەستىن و دانانىسى
 بەرژە وەندى پىنكەستىن لەمەرو هەمەو
 بەرژە وەندىبەكى تا بىبەتەو ، ئەمەش
 پىنچىستى بەمانەى خوارەو هەمە :

★ گوش کردن و بهر و درده کردنی نهادام به
گمانی که با تکیه بری هر زلفتاری له نیلتیزا سی
په لایینی پشت تفسور به با و بری هر کیز نه گزیر
بمنزوی و گدل و چینی کرتکار گمانی تا مادام
په خوشمنکردن و ماغومی و همو همو کا سی
نازار و نه عکسه .

★ گوش کردن و بهر و درده کردنی نهادام به
گمانی غویزل نه زانین و غونه و به سستور و
دلستیزی و پاکلی له په فتار کردن له گدل حیزب و
گدل دا .

★ گوش کردن و بهر و درده کردنی نهادام به
گمانی کار کردنی پوزا نه ی بهر ده وام و غوزا گری و
بئی و چانی - بئی پیژاری دهر برین و بئی پرهش بچینی
و بئی تاقه تی - له بئنا وی مسمله ای غیزم غکتیم بیدا .

★ نه مهر مانای مل کچی هوشیارا نه په پیژ
بهراره کانی حیزب و ده نیلتیزا م کردن به سیاحت
و پلانی کار کردن و نه و بهر باراندهی ده زگا کسان
په کلامه ل بهر باره لسمه نه ده ن و ده کار کردنسی
دلستیزا نه بئو جزمین کردنی نه و بهر باراندهی و
دا کوزکی لیکردنی له بهر ا بهر چه ما و هر به به
گوتداته نه وهی جوتن یا جیا و ازن له گدل
بهرورا و بهر و نه وهندی تا به به تی خوی ما هو نه نظام
مانی مفت و مری منسی لسمه نه و سیاحت و
بهر باراندهی و رای غزی به پاشکا وی دهر برین و داوای
گزیرینی بکات و به بهرین نه وانه له نا و بهر زگا کانی
رینکستنی حیزبیدا بگری نه ک له دهر و دهی حیزب .

(۲) مل کچی که ما به تی بئو رای زوریه نه نه منق
مانای نه مانای خوار و ده به :

★ بهر باره رینکرا و بهر گرنه کانه هدر ده ما
بهر باره تا کتیکه کان له لایین ده زگا کانه وه به
کلامه ل و به ده نگدانی دهر و کراسی و به به
رای زوریه و هر ته گهرتت - وه پیچوسته لسمه
که ما به تی نیلتیزا م بکات به پای زوریه وهی
بهر باره کانی جزمین بکات و له بهر اصمهر
ده زگا کانی خوار و ده دا کوزکیان لئی بکات .
که ما به تی منی مانی دهر برینی بهرورا ی خوی هه به
له نا و کونگره کان و ده زگا حیزبیه کانه و بئی
نه وهی نه و هلوتیسته کاریکاته سهر نیلتیزا م
کردن به جزمین کردنی بهر باره که وه .

★ بئی بهر کردنی که ما به تی له به نا بردن بهر
ده سته گری و دروست کردنی پالکی تا به به تی له
نا و رینکستن نا بئو بهر و با گنده کردن بئو
هلوتیسته کانی خوی و بئو نه من پیچوسته ده لاجوی
هلوتیستی ده سته گری و تا دم دروست کردن سی
نا میده تی بگری که زبان به به کیتی رینکستن
نه که به تی و سمراره ی لیک نه ترا زینی و توانای
چالاکتی بئو به با تکردن لاواز بکات .

(۲) مل کچی ده زگا کانی خوار و ده بئو
ده زگا کانی سهر و تر و مل کچی هه مهر
رینکرا و ده کانی حیزب له هه بهر مه کان بهر
بهر باره کانی کومینتی نا و وندی و کونگره ی
مهرین و نه مهر مانای :

★ حین بهرین کردنی بهر باره کان به بهی زنجیره ی
رینکرا و بهی و ده زگا کانی خوار و ده بئو یان هه بئی
مشت و مرسه لسمه بهر باره کانی ده زگا بالاکسان
بکون و رهنه بیان لئی مکتور و تهنینی به کانس
غویان لسمه بیان دهر برین و داوای گزیرین و
لایردنمان بکون و به لایم به بئی نه وهی نه مهلوتیسته
کاریکاته سهر جزمین کردنی به کدری نه و
بهر باراندهی لایین ده زگا کانی خوار و ده . نه مهر
مانای نه وه به ده زگا بالاکان به به تی و با به خ
بئو نه وه هلتن به دهر ا به کردنی تهنینی بکانی
ده زگا کانی خوار و ده و سهر له تهنینی به
راست و دروسته کان و ده بگرن و هه بهر مه
کار لیکردنی کدیجایی و رینکرتنی دولا به تی و
مانا و کاری ما و رینمانی فتوان گنت نایست کان
بهر رینتون .

(۱) بئو کتیشانی ده زگا کانی سهر کرنا به تی هه
له خوار و ده نا بهر و ده به هلوتیزا ردن
دهر و کراسی و هلتنان به جا و دهری کردن
حیزب له خوار و ده بئو سهر و ده و به
بئو بهر و ده و نه مهر مانای :

★ هه موو ده زگا کانی سهر کرنا به تی به
هلوتیزا ردن بئو کتیشان به سهر کرنا به تی
نا و وندی رینکرا و له کونگره دا هه لته بئو بئو
نوتنوری و سستی به کلامه ل رینکرا و ده حیزبیه کان
نه بئو .

زبان بعضی و نه و جزیره رفتار و بیرگردنسه و ناخوبانهی کار نه که نه سدر بقدهوی و خه باتی رینکرا وه که .

★ ناوه نینتی دیموکراسی مانای کار رینکردنی رمغه و رمغه لهخوگرتنی دروستکهر و به پهره مه ، وه که تهرک و مانی هه مو نه نام و رینکرا وه کانی حزب .

★ رمغه ی دروستکهر مانای وتووئو و منت و مری بی سروه و بی نه نام نه هه ره ها مانای مملاتی دوزملکارانه و نام بده ئی و نا ها روپنهانه نه .

★ مانی رمغه و رمغه لهخوگرتن وه که پهرده به که ره پینری بو شاردنسه وهی مهلتا تن له تهرک و له پهره ساری وه که .

★ رمغه ی دروستکهر هه که بیجک و مزی باسخ ذمه ناکات و لومه ناحاته نه سوزی خه لکی نمر .

★ رمغه و رمغه لهخوگرتن مه دل نهدات نهام سیاسی و رینکرا وه به گردنگه کسان دهس نیهان بکاتو کار بو راستکردنه وه بیان نه نام بنامات

★ هه پوهنه رمغه به گبانی تا و کساری چا وریا نه نه نام بدری و لایه چا که کسان دهرات به سوزلنی وه رگرتن ، دسارده و لایه چا و ته کا نه س عیبکا توره بو له نا ویرن نه هه نشتیا ، .

★ هه پوهنه رمغه به گبانی هه سکردن به لیه سارا وهی و راستگویی له گه ل خو وله گف رینکستن نه نام بسری و به ناما به نه کی خور شکیتری به وه روه روی نه نامی هه که کسان به مته وه و رفتار له گه ل هه که کانی خوزیا به هه مان ناستی رفتار کردن بی له گه ل هه لکی تردا .

★ لهنین نه تی ، حزب نه ناما به شکیری رمغه ی راسته و سوز و راشکا و و پاک ، کات ... لیه به رنگه به هه چ که سینگ نه نامی به وه و پایی هه هر چه که به تته دیموکراسی نا و حزب به کار به پینتی بو زبان به خطین به مه له گه نه کان و به فرا بو سوز له مانی منت و مری سهره ستانه

★ نه نام دهزگا به ، له پهره وهی نوتله ری وینتی به کز مه لتی رینکرا وه ، له کاتی به نوبه ستنا و له پهره وه ندی حیزبنا بو ی هه به دهزگا کانی سهرکردا به تی ناسته کانی خوار وه هه که به پینتی .

★ دهزگا سهرکرده به کان به رده وام له لایه ن نه و کونگرا توره چا و دیرو نه کهرین که هه لیمان بو اردون ، له به به چینی کردن و نیلته زامی وردیان به پریاره کانی نه و کونگرا نه و رینخوینی به کانی دهزگا کانی سهر وه نه پهره سینه وه .

★ به نوبه سته له سهر دهزگا کانی خوار وه رمغه له پریاره کانی دهزگا با لکان بگرن و منت و مری له سهر بگرن و له رینگه ی به پوه ندی راسته و خوزی روزهانه وه کار بگرن بو راستکردنه وهی پریاره کان و ره و سوزی خه بات تکراری نه و دهزگا به نه .

★ به نوبه سته له سهر دهزگا با لکان چا و دیسری وردی دهزگا کانی خوار وه بگرن و له به به چینی کردن پریار و پلانی حیزبی و تهرکه حیزب به کانی سنان به پهره سینه و نام سوزگاری و رینخوینی گونجه ها و بو چا ره سهرکردنی هه که کانی نمان و که نه نام نه چا لاکیان دابینتی .

★ سهرکردا به تی به کز مه ل و به پهره ساری تا که ، نه هه س مانای .

★ سهرکردا به تی به کز مه ل مانای وه رگرتنی پریار و رینخوینی تا که تکیه گردنگه کانه به کومل له لایه ن نه و دهزگا به لایه که سهر به شیک گراون به سوزی .

★ به پهره ساری له به به چینی کردن نه نام به پریار و رینخوینی مانا و وه رگرتنی پریاری وردی پرا شکی روزهانه و دابه سهرکردنی تهرکه کان به حیزب به چینی کردن ، مانی نه و نه نام با نه ناما به لایه که به به چینی کردن مانا به نه نام بدری .

★ رمغه و رمغه لهخوگرتن ، مانای هه وه به :

★ هه سوزی سهره که بو پته و کردنی

★ کار رینکردنی دیموکراسی له ناما و پریزه کانی حیزبنا

★ هه که کتی کار بگری حیزب بو راستکردنه وهی

★ رینه وهی خه بات و پهرکردنه وهی نه و که لیتنا نهی له

★ کار و بینا کردن رینکرا وهی نا هه به

★ هه وه ها بو راستکردنه وهی سیاست و پلانی

★ کار کردن و نه هه نشتی کار رینکردنی نا به سوزی

له سەر مەسلە و سیاسەتەکانی ھیزب
وەرگرتن * .

ئامانجی پەنھەنە و پەنھەنە لەمۆگرتن :

مەبەستە لە پەنھەنە و پەنھەنە لەمۆگرتن
پەروەردەکردنی ئەنجامانە بە نەزەرتە پەرزەکانی
خەباتی پەرۆلتاربا و رزگارکردنەنە لێ
فەرھەنگ و نەخۆشی و نەزەرتە دواکەوتووەکانی
پۆزوازی و کۆنەپەرستی . پەنھەنە پەنھەنە لێ
گھانی بەرنامە ھیزب و سیاسەتەکانی و
پەنھەنە نا و خۆوە دەربە تەکات و بەکارئەھنەری
بۆ جێھێجکردنەنە بە دلسوزی ، وەھەم
پەنھەنەکی تر لێ دەروە ئەمۆزە ئاستە
پەنھەنەکی پوختەر و بێ سود ئەبێت .

ئاوھەندینی دیموکراسی وەک پەنھەنە کەری
پەنھەنە نەنھان ھیزب و جەماوەر

جەماھەندی ئاوھەندینی دیموکراسی لێ
پەنھەنەکانی ناخۆی ھیزبدا ، باسەخ و
گرتنەکی زۆری ھەبە ، ئەلام بەتەنھا دەوریخۆی
نابێت ، چونکە لەوانەبە جێھێجکردنی بێتە
کاربێتکردنەنە پوختە و ئەنجامی گۆنەگەری
ھەلپەرستی " جەپەرەوانە " ھەبێت . پەنھەنە
ئەوانە پەنھەنە پەنھەنە ئەو جەماھەندە
گرتی بەرئەگەل بێتەکردنی پەنھەنەکی پوختە
لەنھان ھیزب و جەماوەردا ، کە لە پەنھەنە
ئاوھەندینی دیموکراسی دا مەزراپن . ئەھەم
دروستەو ھاووە کە ئەنھەرناسیونالی بەکەم
بلاوی کردووە " کەری جێھێجکردنە رزگار فاکات
تەنھا خەباتی جێھێجکردنەنە خۆیان نەبەسی
بە ھۆی بەکەنەنەنە پەنھەنەنە نایبەتەسی
خۆیانەو ."

ئاوھەندینی دیموکراسی وەک پەنھەنە نەنھان
ھیزب و جەماوەر مانای :

- ١) پەنھەنەو ھەلپەزاردەیی (نەپوختە) و
گۆنەگەری و ھەلپەرستی " جەپەرەوانە "
- ٢) پەنھەنەو ھەلپەزاردەیی کلکەبەتەسی و
پەنھەنەستی راستەوانەکی لێبەری

ئەو ھەنھەنە وەک پەنھەنە و پەنھەنە
پەنھەنە و ھەنھەنە جەماھەنە پەنھەنە
پەنھەنەنە خەبات و تەنھەنەنەنە و
پەنھەنەنەو . ئاستی ئامادەبەیان پەنھەنە
خەبات و ساژکردنەنە بۆ ناگۆنەکردن
لە مافە نایبەتەکانی خۆیان ، ھیزب
ئەنھەنە پاش جۆلانەو ھەنھەنەنە

جەماوەرەو .
٢) پەنھەنەو ھەنھەنە پەنھەنەنە پەنھەنە
ئەنھەنەنە و جەپەرەو تۆندەرەوانە کە ھیزب
لە جەماوەر و جۆلانەو شۆرە پەنھەنەکی
دورئەنھەنە و بەتەنھا پەنھەنە دۆزەنە
تەکاتەو لێبەگە تەکنەکی سەرچاڵەکی
ھەلقولەو ھەلقولە خۆبەو ھەنھەنە
ئەنھەنە سەپکەنەو ھەنھەنە
بایبەتەکانی جەماوەر و پەنھەنە ئامادەبەیان
بۆ تەنھەنەنە ھیزب ئەنھەنە ھەنھەنە
ئە پەنھەنەرە .

ئاوھەندینی دیموکراسی لێ پەنھەنە
پەنھەنە نەنھان ھیزب و جەماوەرەو ، مانای
جێھێجکردنی ئاوھەنھەنەنە ئەم ھەنھەنە پەنھەنە :

١) تەکنە بۆسە قول لەگەڵ
جۆلانەو جەماوەر دا

ھیزب دەبێتە بەکی ھەلپەزاردەیی جەماھەنە
جۆلانەو ھەنھەنەنە ران و پەنھەنەنە بەلکەو
لە پەنھەنە پەنھەنەنە ، پەنھەنە ھەنھەنە
پەنھەنە کە ھەنھەنە پەنھەنە تۆندە و تۆندە
بەھەنھەنە لێبەگە و مەبەستە .

★ ئاوھەندینی دیموکراسی ناگۆنە لێبەگە
تەنھەنە " پەنھەنەنە ھەنھەنە پەنھەنەنە " دا
کە پەنھەنەنە ھەنھەنە تەکاتە ئامانج .
بە پەنھەنەنە ئەھەنە ئاوھەندەنەنە
دیموکراسی ئەھەنە دوھەنە تەھەنە کە ھیزب
سەرکەدە و پەنھەنە جۆلانەو جەماوەر
پەنھەنە .

★ پەنھەنەو ھەنھەنە ئەھەنە دەورە پەنھەنە
پەنھەنە ھەنھەنە قول دا پەنھەنە لێبەگە
ھەنھەنە ران و پەنھەنەنە

دامه ز راه گانه و دهه . نه مهه مانای شه و مهه
نه دنام و رینکرا وه کانی حزب بجه نسا و
سه لیکه و رینکرا وه جه ما ره به کانی نسبی
تره وه ، بی گوینانه سر و شتی هر کردا به تیان
و شیوه ی جا لگیان ، نه مهه مانای شه
خواره وه به به به به .

۱- به عداری کردنی کار به گرا نسه له
جا لکبه کانی شه و رینکرا وانه و نهانی
نا و هویانا و کار کردنی پرژانسه ی
به رنه و ام له نهو بنگه ی جه ما وه ری با نده .

۲- همو نه دنامک هه لسه ت به کساری
شور و شگریانه ی رینک و بنگه ی پرژانسه له نهو
جه ما وه ردا و له و شوینده ی کاری تیا شه کا
و نه ی و نه یونی ، هه ریه ها هه مو نه و

شوینده ی تیا با نده به به ونده ی به
جه ما وه ره وه نه کات .

۳) فیروپون له جه ما وه ره . و
فیروکردنی جه ما وه ره

حیزب پیشرو ی هه یواری جینو کربنکار وه ،
هوشیاری حیزبی پیشرو و له رنگه ی روشنیبیری
پوت و پرته به گسته کانه وه به دامت تیا به ت
پالکو شه هوشیاری به :

۱- به رده ی هوشیاری هه ست بنگه سر او ی
به رزه وه ندیه ماده راسته و خور دوز به کانی
جه ما وه ری شور و شگری

۲- به رده ی شاره زایی و تاقیکردنه وه کانی
خه یانی جه ما وه ری شور و شگری و ری و
شوینتی گه به شتن به دا به یمن کردنی له و
به رزه وه ندیا نه به .

نه مه ی هه یوستی به مانای خواره وه هه
۱) به گرا چونی بیرو و چونی روشنیبیری
شوری و سیاسی روت * و کار کردن به سز
جه ما ندنی به به ونده ی نگران هوشیاری
شور و شگری و به رزه وه ندیه هه ست بنگه کانی
جه ما وه ری شور و شگری و نیوان کار به کردنی
پروپسه ی خه یانی شور و شگری .

۲) به گرا چونی به رو و چونی * روشنیبیری له
پهنا وی روشنیبیری " دا که زانیاری پوت

به نا مانج دانته نی ، با شه فاستی روشنیبیری به
مکاته شیمتیا ز و نامرا زینکی جه ما گره وه به سز
نه دنام حیزب ، که به شوینده و فله سه کرس و
خوزه لکنشان و فیزلنداس بنویسی و به چا وی
سوک به بیری کومه لانی خازک بکات هه هوشیاری
شور و شگری و زانیاری به به به به به
به رزه وه ندی جه ما وه ردا به یمن و به خریش کردنی
زه میفتی گوزش کردن و رینکشتنی جه ما وه ره و
پوناک کردنه وه ی رینکته ی خه یانی تیان به یته و به سز
تیا راسته کردنی کار به کردنی به رو سسه ی
شور و شگری نه دنام مان و رینکرا وه جه ما وه ریه
دهموکرا تیه کانی به یمن .

۲) نه دنامانی حزب هه میسه و به ی خو به زل
زانین ناماده ی گوی گرتن به یمن له جه ما وه ره و
بیرو را کانیان ، له جه ما وه ره و تاقیکردنه وه و
شاره زاییه کانیان فترین و دبراسسه ی
گیر و گرفت و کیشته پرژانسه یان بکتن و له
په رزه کانی رینکشتنی حیزبیدا با سدیان بکتنه
تا رینکشتن به توانن شه رده کای خوسی
ده ولده مندتر بکات و له به رنامه ی کسار و
دروشه کانی خه ما نده ده ره به یمن و به ی نه یوتنه وه

نیو په رزه کانی جولانه وه ی جه ما وه ری به سز
تیا راسته کردن و را به بیری کردنی خه یانیان .

۳) نه دنامانی رینکشتن فیزی شه وه به یمن قسه
به رده یان جه ما وه ره بکتن هه به سز رای
شور و شگری گری به دن به شاره زایی هه ست
بنگرا وی جه ما وه ره وه و به یجیدی و به رده یانسی
و به ی ورته و سوله و خوزه زل زانین تیا بکوشن
به سز بکوردنه وه ی هوشیاری له نهو په رزه کانی
جه ما وه ردا .

۴) دا کۆکی کردن له به رزه وه ندیه گرنه کانی
جه ما وه ره و را به بیری کردنی خه یانی
پرژانسه یان و گری دانده ی به سز
خه یانی نه یستمانی گسته به رده

نه مه مانای شه وه به به :

۱- حیزب رینکرا و بنگه تیه نه نه نسا به سز
به رو با گنده کردنی سیاسی پوت له په ننا وی

تا مانجه شوپريشگنپه گهوره كانا ، بلكو له بنجيتندا تا مرازى رابدرمكردنى خباتى رۇزا نهى چه اوهره بۇ نا كۆكسى كردن له بهرزه وه ندبه گرنگدكان نهان و بمستنه وهى بمهياى . سياسى گشتهدوت له هيتناوى دواىين تا مانجه كاندا ، شه و تا مانجه نهى كه تا توانين بين خباتى رۇزا نهى چه ما وهر و گهشه كردنى بيان هتنيدهى .

۲- حزب دهسته يهكى تمسكى خباتى رهن بهرزه وه ندى جيا واز له بهرزه وه ندى چينه شوپريشگنپه كان نهى .

شهمتر هيتويستى به ماندى خوار وه نهيه :
 * با يمهداى قنداوى رينكستن و نهنا مان و رينكرا وه حزبيه كان به دا واكاريمه راسته وخۇكانى كرنيكاران و گشت ره بنجده ران ، هدرچنده بچوك و بين با يمهيى بين .
 * نا كۆكبه كى سرسخت له و بهرزه وه نديا نه بكن و له هيتنا ويا ندا تيكه له به خباتى رۇزانه بين و دهورى هتشره وى تبا بيهين ، له هيمان كا تيشنا ههول بدهن بۇ گهشه پنگان و بمستنه وهى شه و خباته به خباتى نهشتمانى و ديموكراتى گشتيه وه .

۳- تيكوشانى بين وچان بۇ رينكستننى فرا وانترين بهتى چه ما وهر له سهنديكسا و به كينتىسى و رينكرا وه چه ما وهر بيه كان ننگ .

بۇ بۇيانا نهى شهركى شه ندا م و رينكرا وه هيتويه كان له « عزانه نا و شه و رينكرا وه چه ما وهرى يانه و كۆشهر كردن ، شه بۆگه ي هيمان گنپه اتى بيز وكراتى و خوتنه ها تندن له مه ره ره ، بو ده گرتن به مستر سر كرنا به تيكه يرا و بنگار هيتناى نهها بۇ چه ما ندنى نفوز ، سراى رينكستن « تن » دا شه بينس . شه ما داى شه وه به :

۱) حزبى شوپريشگنتر هه ميه ههول شه دات فرا وانترين بهتى چه ما وهر ها تادات و رازمان بگا تينه نا و سه نديكا و به كينتى به شه تا بيه تيه كانى خۇبا نه وه و كار بركن به و كۆپهينى به نا مرازىكى تيكوشان بۇ رينكستننى خباتى چه ما وهر له پيزنا وى مانف و نا واكار به راسته وخوكا نيا ندا .

۲) ههروه ها خبات كردنى شه ندا مانى حزب له هيتنا وى رابدرى كردنى شه و سهنديكسا و به كينتى يانه له بۆگه ي با وهر بين هيتناىسى ديموكراتى به بنگه ي چه ما وهرى فرا وانى شه و رينكرا وانه و لهنا تويى رابدرى كردنى حزب و راستى و دروستى سياست تا كا نيه ره .

۳) حزب ههول بيات هه موو شه و هيتوا زاندى رينكستن به كار بهيتنى كه له گه ان تاستنى هوشيارى فرا وانترين بهتى چه ما وهر نا شه گونجى ، بۇ پراكيشان و گونشردنمان بۇ خباتى رينك و پنگ و رينكرا و .

۴) شه ندا مانى حزب دا كۆكى سرسختانه بكن بۇ تا بين كردنى مانى رينكوشانىسى رينكرا وى سهنديكالى و كومه لانه تى له لايه ز چه ما وهر وه .

۵) هشت بهمتن به وزه ي چه ما وهرى رينكرا و بۇ شه نجام دانسى كار و شوپريشگنپه

حزبى شوپريشگنتر ته نها له بۆگه ي هشت بهمتن به وزه تا بيه تيه كانى خۇى ه هيت و ده وهر گرتن و به گه رختنى وزه ي فرا وانترين بهتى چه ما وهرى ره بنجده ر و گشت چينه شوپريشگنپه كان ، شه وه شوپريشگنپه كانى خباتى بۇ شه نجام نادرى ، چونكه هيتنا كردنى هتيزى خۇبى رينكستننى حزب تا مانج نهى ، بهلكو تا مرازىكه بۇ بار مه تىس

ته نها چه ما وهرى رينكرا و ته توانن ما فه كانى خۇى به دهس بهيتنى و نا كوكيان لى بىكسا و هيتويه شوپريشگنپه شه نجام بيات ، بۇيه حزبى شوپريشگنتر هه ميه و هه موگا تيك ههول بيات چه ما وهر رينك بيات و قهلاجوى شه و بهر و بوزچون ر ديار دانه بگات كه به بيا نوى نزمى تاستنى هوشيارى چه ما وهر وه نا بيلن چه ما وهر رينك بهرتين . ههروه ها حزب هه موو كا تيك كۆشهر شهكات ، بۇ به گراچونى شه و بهر و بوزچونانهى وهك رزكارى سياسى داخرا و بهيرى رينكرا وه چه ما وهر بيه كان شه كن ، شه و بهير و

مانی حزب تابستانی دهوری بنشیند و با بهر کردنی خدایان
له رینکستنن جه ما وهر و را بهر کردنی خدایان
بیمینی - شمسه مانای نه و به :

۱) خدایان کردنی بهر ده و ام نژی بهر ویچونسی
دانای کا بهر له بهری رینکستن و دانای
رینکستن له بهری جه ما وهر و بهر نه جام دانای
بهر که کانی خدایان - له و بهر ویچونسه و رده
بورژوا زیانده بهی که با وهری به جه ما وهر نه به
و وزه و توانای غزوریش گنیری بهان به که شه گری .
۲) جهزی بهر گنیر هه میسه کوفی بکات بهر
بمقتضای پیکردنی فرا و انفرین بهی جه ما وهر
له کاری خدایان تکاری غزیدان و شمسه له
رینگی ما وهر دان به دسپینسکری جه ما وهر و
رینکستن و را بهر کردنی خدایان نه و .

۳) جهزی بهر گنیر هه میسه له بهری
پنسه و بهی جه ما وهر بنیت و نه که گزیده گیر و
نه که کانی خدایان خوی به بهی بهی
تا ما ده بهی جه ما وهر بهر تیکوستان نارینزی و
هه مو کا نیک به جهدی هه و پدات بهر گمسه
پیدان و بهر زکردنه و بهی ناستی نه و تا ما ده بهی

۶) بهر ای سا زان له گول شمسه
هه لو بهر جهی دینه گزیری و بهر رهینانی
هه مو و شینه کانی رینکستن که نه گونجین
له گول نه و گزیرا نکا بهر کتوبرا نهی
له واقعه ا پرو شمسه ا

له کاتی بهر رهینانی زه بهر زه ننگ و زه و تگردنی
ما هه دیموکراتی و بهر بهر بهر سما بهر کان
له لایه نه جهنه دهه لاتداره کا نه و هه ، جهیزب
پروته کات خدایان نهی : بهر که هه بهر ویچونسته
جهیزب با بهی نه و ا و پدات بهر بیکه پیدانی رینکراوه
جهیزب بهر کان و سله کاتی و تا بهی بهر کانی
رینکستن بهر تیزی ، له ندانان را بهی له بهر
ورمایی بهر لگا بهر نه و بهی بهلان و فرت و قیله کانی
دوژمن و بهر و رده بهان بکات له بهر خورا گری
بهر ویچونستی بهر ام بهر جه لاده کانی کوان بهر سنی و
هه همیشه بهر کاتی خوی له زور بلتی و ترسنگ و
پروته کان یا ک بکات نه و .
با راستنی رینکستن لانتیکی بهر ویچونسته بهر

نه و بهی جهیزب بهر تانی خوی له بهر و زه ننگی مادی
بهارینزی و له هه مان کا تیدان بهر کستن
سره کیه کانی خویسی ، له را بهر بیکردنی خدایان
جه ما وهر و رینکستنن دا ، جهیزب بکات - له
با رود و هه جهیزب له تزی بهر ویچونستی نهیسی
زهان له بهر ویچونسته و گه و رده کردنی زوری مصله ای
به نا گاهی و قبه کردنی بهر و بهر کانی
با راستنی و زال کردنی بهر بهر بهر و بهر کانی
جالانگی جه ما وهری دا خدایان نه کات - شمسه
مانای نه و بهی رینکستن نه ندان مانی خوی بهی
نه و بهر بکات خدایان رینکستنن نهیسی و کاری
جه ما وهری تا شکر و نیمجه تا شکر بیکه نه و
بیمینه و هه .

نه و قوزانی گواستنه و بهر که رینکراوی
جهیزی بهر تانی بهر ، بهر گزیری له رینکراوی
دیموکراتی بهر گنیر هه بهر بیکرا و بیکرا (م . له)
(بهر بیکرا و بیکرا بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر)
بهر ویچونستی بهر چر کردنه و بهر بهر کردنی خدایان
هه بهر بهر بیکه پیدانی رینکستنننکی دلوز بهر
بهر بهر کانی تا و نه دینی دیموکراسی و
بهر ویچونستی بهر زکردنی نه و بهر جات هه بهر که
با بهر بهر نه و نه دین تا و نه دینی دیموکراسی به
تا وهر و کانی جهینا بهی بهر ویچونستی بهر بهر
بهر بهر بهر بهر و نه گزیری بهر تانی تا وهر
جهیزب و بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
بهر جات هه بهر ویچونستی بهر بهر بهر بهر بهر
بهر کانی بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر

۱) چاک کردنی بهر کانی جهینا بهی رینکستنن
کار کردن بهر زیا دکردنی بهر بهر بهر بهر بهر بهر
تا و جهیزب تا نه بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
لهی رینکستنن بهر بهر و فراوان کردنی
بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
توجه کانی کردنی بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
بهان بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
نیچر ریزه کانی رینکستنن جهیزب و با بهر بهر
بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
سهر کردنی بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر
بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر بهر

چهارم: راه‌گانی سردا .

۲) کارکردنی بنی بشودان بز چمسا ندنسی
فررسای ریکنکستی له نینو ریزه گانی چینی
کرنگار و بهد مسپتانی شویننه واری بهتو و
جاک له نینو جولانه وهی سندنکالی دا . وه
فراوان کردنی نفوزی ریکنکستن له نینو
ریزه گانی چینه چوسا وه گان و ریکنکسترا وه
چما وهره گاندا .

ژه‌ئداهه‌تی حییزب

ئهو با بئحه گوره‌یه‌ی ئه‌دی به مصله‌ی
ژه‌ئداهه‌تی له‌حیزبدا ، چنگا و با به‌تی خۆی له
سیو تده‌گه‌پشتن چاکی پله‌وبا به‌ی هه‌سا وری ی
حیزبی (م . ل) دا ئه‌بینی ، چونک
(م . ل) گان هه‌مو ژبانی خۆیان تهرغان کردوه
بژ مصله‌ی حییزب و حیزبجی کردنی سیاسه‌ته‌گانی
هه‌مو با لاکی خۆیان تهرغان کردوه بژ هینا نه‌دی
ئاما ئه‌جی سه‌ره‌کی حییزب ، که بریتیه‌ی له
ریکنکستنه‌وه و بستا کردنه‌وه‌ی ژبانی سه‌ره‌میس
ئه‌هر بله‌پنه‌ی ئه‌وی و زانقیانه ، له‌سه‌ر
بئجیده‌ی فه‌لسه‌فه‌ی مارکسیزم - له‌ئینفیزم .
به‌ناوی ئه‌و ئاما نجه‌وه (م . ل) گان ، که
نیکوئهری سیاسه‌ن هه‌مینه‌ی ئه‌وی له‌په‌نجده‌وان
، که ژماره‌یان رۆژ له‌دوای رۆژ له‌زیا دبوندایه
به‌ک ته‌نه‌ن . نه‌کۆن و نینتار زۆر به‌ده‌گه‌ن
نونه‌ی (م . ل) ، بئخه‌ره‌وه‌گانه‌ن هه‌ن نه‌وه‌نه
دلسۆز و عوبه‌خت که‌ر بوی له‌هه‌تانی مصله‌ی
که‌ل و سه‌ریمتی دا . ووه‌ی مارکسیست
له‌ئینست نه‌تانی با ئه‌ترین و بئشکه‌وتوترین
و بئخه‌ره‌ف ته‌رین هه‌با تگه‌ره‌گانی کومه‌له‌ که
ئێ ئه‌گه‌بئس له‌هه‌تانی داها ئه‌وه‌کی به‌ئنه‌وه‌رنا ،
وه‌ با ئه‌وه‌ها هه‌ک له‌نا و به‌ جۆرا و جۆره‌گانه‌ی
جه‌هان چا و له (م . ل) گان نه‌که‌ن و به‌ئونه‌ی
به‌رزی خۆیان ئی دا ئه‌دین . (م . ل) گان به‌هه‌ی
سه‌رو بئیرنه‌گانی له‌ئین پئوانه‌ی هه‌موو ئه‌وه
هه‌دگا رانه‌ نه‌که‌ن که‌له‌ ته‌نگ و چه‌له‌مه‌ و کاتسی
ناخۆش و رۆزگاری بئرسنگار دا هه‌لی ته‌ئین .
له‌ئین ته‌لئ " پئویسته‌هه‌رمان کۆشش ته‌واو
یکه‌س بژ به‌رز کردنه‌وه‌ی ئاسی له‌قه‌بایی
ژه‌ئداهه‌ی حییزب و گرسگه‌که‌ی بژ ئاسی با لئه‌ر " .
ئهم په‌ر شه‌په‌ نه‌گه‌زه‌ له‌ پئه‌وه‌ی نا و ئه‌سۆی
هه‌مو سیزینکی (م . ل) دا هه‌ر نه‌تانه‌ کراوه
رته‌ئویش بان ده‌گات بژ :

- ۱- هه‌لبزاردنی راست و دروستی ژه‌ئداهه‌
- نوشتگانی حیزب .
- ۲- پنه‌و کردنی دیسه‌له‌ینی حوسه‌ی و
- به‌رز کردنه‌وه‌ی گمانی هه‌ست کردن به‌

۳) بئنا کردنی ریکنگرا وه‌گانی خوار وه‌ له‌هه‌ر
بئجیده‌ی شوینتی به‌هه‌مه‌په‌تانی و بئشیه‌ه
و شوینتی جوگرافی هه‌ بژ نه‌وه‌ی ژه‌ئداهه‌مان
بئوان به‌رنگ و به‌کی کاری شه‌ره‌گه‌ئهری
رۆزانه له‌ شوینتی کار و ژبا دیان ته‌نجسام
بدن . به‌و جۆره‌ی ریکنگرا وه‌که‌ ته‌توانی
به‌قوئی بئینه‌ نا و ژبه‌گه‌ی هه‌تیکه‌ی دیساری
کرا وه‌وه‌ و هه‌ست به‌گه‌رو گه‌رت و ناخۆش و
تالیه‌ راسته‌و پئوگانه‌ی بگا و پابه‌ری
هه‌بانی رۆزانه‌یان بگات .

۴) با بئحدا ن به‌ رۆژ ئه‌جیری حیزبی له‌ هه‌مو
ئاسه‌گانه‌ی ریکنکستن دا و گه‌نه‌دان به‌سه
شه‌وازه‌گانی و به‌ستنه‌وه‌ی به‌ کار به‌کردن و
ته‌ره‌گانه‌ی هه‌بانی به‌ر ته‌که‌وه‌هه‌ بئ گه‌با ئه‌نی
هه‌بهار هه‌ست بئکرا و ده‌رباره‌ی به‌ر نه‌تانه‌ و
پئه‌وه‌ی ناخۆ و دروسه‌ ساسایی و
هه‌با تکار به‌گانه‌ی ریکنکستن هه‌ چونکه‌ هه‌وا ئه‌ب
ری نه‌تانه‌ ده‌ری کار و پابه‌ر و پئه‌ئویش کردی
هه‌بانی حیزب و چه‌ما وه‌رن .

۵) با بئحدا ن به‌هه‌تانه‌ی هه‌لبزاردنی
کا ده‌ره‌گانه‌ و ئاسراز و عیوازی گه‌شه‌هه‌ئدانی
و په‌روه‌ره‌کردن و زاها ودانی سوانای
سه‌ر کردنه‌نانه‌ به‌ت به‌ستن به‌هه‌تانه‌ی
له‌هه‌تانه‌ی جه‌نا به‌تی " په‌رۆله‌تساری " و
هه‌با تگه‌ئهری به‌وه‌ و چالاکی به‌ر ته‌کی سه‌هه‌یه‌تی
سه‌ر کردنه‌ی به‌تی کردن و نه‌تانی گه‌ه‌ن کردن و
نا راسته‌که‌دانی و به‌کی وه‌ی ریکنکستن و
چه‌ما وه‌ر له‌هه‌با تدا هه‌ک به‌هه‌تانه‌ی نه‌زانی
و زۆر بله‌ی و قسه‌ئوئسی روت .

بەرپرسىمبارى لەلای ئەندا مانى ھىمىزب
 بەئىتوھەيەكى فراوان .
 ۲- راكەيشانى (م . ل) كان بىو بەندارى
 كۆردى چا لاكانە لەكارى رۆژا نەي ھىزب و
 رېتكەشتى ژبا نى نارىنى دا ، بەئىتوھەيەك
 گە بىواری دەرختى تزانو و لىئا تويىمان
 بىرەختى .

بىرئىسھەكانى لىئىنىزىم بو وەرگرتىسى
 ئەندا مى نوئى لەھىزبدا بىنچىنەي رېتكەسراوھى
 ھىزب يەك شەھىنىن ، ئەو بىرئىسھە ئەي بىسە
 شەتوھەيەكى بىئوئىست دامەزرا ندى ھىزب ، وەك
 ھىزبىنى شۆرىشگىرتى (م . ل) دابىن ئەكە ،
 ھەروەھا دەورى سەرگىردا بەتى كۆرەن و رېتكەرا وھى
 لە ھەمو گۆرەپا نەكانى كار كۆردندا سۆگەر
 ئەكات . مەلەي ئەندا مەنى لە ھىزبىنا
 مەلەيەكى بىنچىنەيە بۆيىنا كۆردنى ھىزبى .
 بۆكەتەنى خەلكانى ھىزب تارا دەيەكى زۆر ئەو
 سەھەتەي كە ھىزب لەسەرى زەررات و چۆنەتى
 دامەزرا ندى رېتكەشتەكانى دىبارى ئەكات .
 ھەروەھا ئەو رېنگە و شۆرازانە دىبارى ئەكات كە
 ھىزب بۆيگەتەيەر بۆ گەپتەن بەئا مانەكانى
 و چۆنەتى لایەلا كۆردنەوھى ئەو مەسلانەي
 رۆبەروئى شەپتەوھە .

لىئىن زۆر جار ئەوھى دوپات كۆردۆتەوھە كە
 ھىزب تزانى ھىزب ئەو ئەندەي بە چۆتەتەنى
 ئەندا مى چاك و دلازۆر بۆ بىرويا وەرەكانەسى
 ھىزب و دىسپلېنى رېتكەرا وھى چاك ، تەبىئورى
 ئەو ئەندە بە زىارەي زۆر ناھىئورى ھەھىزب
 وەك قەلەك ناھەت كە دەرگاكانى ناھەتەسە
 سەرپەتە تەئىيا بۆ ھەياتگىرە سۆرەگىتەرە
 بەتوا ناكان ئەبەت كە تەئەكۆش بۆيىنا كۆردنەوھى
 كۆمەل لەسەر بىنچىنەي نوئى وئىرا دەي ھىزبىمان
 لەخوار ئىرادەي ھىزبەوھە ناھەتەن .
 لىئىن لەگەل ھا و رېتكەنیا ، دەھاتىكى سەر
 سەختيان لە دەرەمەن كۆنگرەي ھىزبى كۆنەكارانى
 سۆسەل دىمۆكراتى رۆبى نا بەرپا كۆرد بۆ
 پاراستنى رېزەكانى ھىزب بەھانى ، ئەو بىو
 ناكۆكي لەئىنەن و ھا و رېتكەنسى لەگەل
 ئەنئەسەفەكەكان بەسەرگىردا بەتى مارتۆف لەسەر

بەندى بەكى پىترەوى ناوغو (واتە دەربارەي
 ئەندا مەنى) تەئىبەوھە - ناكۆكەكەھى مەدەئى
 بىو ، چۆنگە بەدوھەتەي بەدوا رۆژى ھىزبەوھە
 ھەبوو ، بۆ بون بەھىزبىكى شۆرىشگىرتى و
 رېتكەشتەكى ھاوھەن دىسپلېنى پۆلەئىنى بېنەك
 ھا تولى شۆرىشگىرتەكان ، يا بون بە كۆنەئىكى
 نا تەباي بىن سۆرى رۆن وئا شكراد بىن بەكىتى
 وئست وگردار .

قۆرى لىئىن دەربارەي مەسلەي ئەندا مەنى
 بىرىتى بىوولە :

" ئەو كەسە شەبەتە ئەندا مى ھىزب كەسە
 بەرنا مەي ھىزب بەسەتە بگا و پارمەتى مالى
 بدات و لەپەزى بەكەكەلە رېتكەرا وئاكاندا
 كارىكات . "

قۆرى مارتۆفە بىرىتى بىولە :
 " ئەو كەسە شەبەتە ئەندا مى ھىزب كەسە
 بەرنا مەي ھىزب بەسەتە بگا و پارمەتى مالى
 بدات ، وە بەرئىك وئىكى و لەزىر چا و دىئىرى
 بەكەكەلە رېتكەرا وھەكانى ھىزبدا ، پارمەتى
 ھىزب بدات . "

لەبەكەم سەرئەوھە وادەرەكەوئى شەم دەر
 قۆرە جەا وازەيەكى ئەو تويان ئەبە ، بەلام بەئى
 قول بونەوھە و شىكۆردنەوھە بۆمان دەرئەكەوئىت
 زۆر ئورن لە بەكەوھە جەا وازەيەكى گۆرەپەسان
 ھەبە " چۆنگە قۆرى دووھە بەسەندكۆردنى
 بەرنا مەي پارمەتى مالى بە بىنچىنەي ھا تەئەناو
 ھىزب ناھەنى و ئەھالى سەتەمدا دەست بەز
 تەلتەزىم و دىسپلېن پارمەتەن ، بە بەھىتى
 بىرو بۆيوتى مارتۆف ھا و بىرەكانى ھەمو بەكەكەكە
 ئەروانى بىئە ئەندا مى ھىزب ئەگەرچى ئەبەتە
 نا ر پەزى بەكەكەلە رېتكەرا وھەكانەشەوھە . بەمەنى
 " دەرگا شەخاتە سەرپەتە " و سۆرى نىئوان
 ھىزب و ھىزبى كۆنەكار سەرپەتەوھە .
 ئەنا مەشدا ھىزب لە ئۆمەلەكدا ئەتوئەتەوھە
 و تزانى رابە بەكۆردنى جەما وەرى ناھەتەن . بەم
 زۆرە دەستە مارتۆف ھەرلەيمان ئەندا ھىزب
 بەكەنە سۆبى كۆيۆنەوھى مەنە كەس و ھەركەكەسى
 بىرە و بلاؤر بىن بەكەتى وئست و ئىرادە .
 بەلام با بەتەكە لىئىن دەس بۆ بەسەدان

شمسی له نا و به کټک له پټکرا وه کا ننډا
 و اښه کټنځی ، شمسه نا و هر وکی حزب پټکی شمسه
 نوږ په که سروستی چالاکی و غورځو گټه پټی
 پټکها تو شمسه بنجه دی پټکستنکی پټلایس
 نه نوږ پټته وه ، یو شمسه و گرداری نه ننډا مان
 له گه ل و ته کا ننډا به ک بگرښته وه .

لینډن شه پوت شمسه سی حزب - عربا زینک -
 همو کا ننډا ماده به شو شمسه که جټه پټی بکات
 که له لایښ پټکرا وه که په وه ، پټی پټلایس
 وه ک پټلایس پټک و پټک و دمه به کی به کگرتوی
 تټکونه سهری حزب شمسه لای وایو که
 همو ننډا منک نه پټی له ریز پټکرا و پټکی
 حزبیدا کار بکات ، بټونه وه لسه پوی
 شو پټلایس په وه به ورو ده بگری و شمسه پټلایس
 و دمه پټی پټلایس پټلایس و له زینچا و دپټی
 حزبیدا کاروبار و چالاکیه کا ننډا غوی شمسه پټات
 هرو ده لایښ با به پټکی زوری دا به شمسه
 پرنسپ و دمه پټه کا ننډا پټت به شمسه
 و چه ننډن به ورو پټی له نا میلکس
 " هه نگا و پټک بټو پټه وه دمه نگا و بټو دواړه
 ده ریز په و حزب (م . ل) کا ننډا به و پټان به و
 پرنسپ و دمه پټه انه هغه و له پټلایس
 نا و غوی غویا ننډا دواړه شمسه که نه وه .

مهرجه کا ننډا و هر گرتن شمسه
 بریتیه له :

- ۱) همسه ننډکونډی به نا مه و پټه و نا و غوی
- ۲) کار کردن له ریز په کټک له پټکرا وه
 حزبیده کا ننډا و جټه پټی کردنډی بریاره کا ننډی
 حزب .
- ۳) دانډی نابونه ی مان گانه .
 هر پټک له و مدرجه گرنگی تاپه پټی
 غوی همیه ، موی تاپه پټه همیه پټو دانډی
 له پټه و نا و غوی و کار ی غویان شمسه که نه
 ژبا ننډی پټو نانډی حزب و پټه ننډا نه و پټان لسه
 کار پټکرا ننډی پټه پټکی دا به ننډی شمسه کټت .

شمسه حزب

به کټک له مدرجه کا ننډا شمسه بریتیه له

" کار کردن له ریز په کټک له پټکرا وه کا ننډی
 حزبیدا " واته پټه پټه شمسه همونه ننډا
 له نا ننډی حزبیدا کار بکات . . . وه به پټی
 به ورو پټی لینډن ، حزب پټی پټکها تو له
 پټکرا وه حزبیده کا ننډا کاره کا ننډان به پټک و
 پټکی و شمسه پټی شمسه پټی و شمسه شمسه
 سهره کی و بنجه پټی له حزبیدا . لینډن
 شمسه شمسه حزبیده کا ننډا به و کار ی
 له گه ل پټکرا وه حزبیده کا ننډا کار بکات ، به لکو
 پټه پټه شمسه همو به کټک له نا کار
 بکات ، چونکه به و جزره نه پټی له نا نا نه
 به کټی له جولانه وه کټکرا ی - به کگرتو له
 بنکه وه . به کټی له کار پټکرا ننډی پټه پټکی ، له
 شمسه و له زینچا و دپټی دواړه شمسه پټه پټی ده :

شمسه کا ننډا شمسه حزبیده کا ننډا :

- ۱) کټک له کی سهره کی حزبیده پټی به پټه ننډی
 کردن به شمسه وهری فرا وانه وه .
- ۲) پټی پټی پټی ها و پټیان به و جټه
 کټک کا ننډا که به کټی و پټی و پټی ده
 حزب پټی ده .
- ۳) پټی پټی پټی پټی پټی پټی و
 توانای کار کردنډی پټکرا وه پټی پټه
 گرتن شمسه .
- ۴) کټکرا ننډی به پټه پټی له جټه و وری
 حزب و پټی پټیان به لای چالاکی
 کار پټکرا ننډا بټو جټه پټی کردنډی شمسه
 بریاره کا ننډی حزب .
- ۵) وه کټک له شمسه نا و کټی پټیان شمسه و
 شمسه و تاق پټکرا ننډی شمسه جټه وهر
 کټک کا ننډا و به حزبیده پټی .
- ۶) چالاکی شمسه شمسه کار شمسه
 حزب و شمسه شمسه شمسه به پټی
 حزب شمسه پټی و کار پټکرا ننډی مانډی
 کار پټکرا ننډی حزب و ده و پټی له شمسه
 بریاره کا ننډی جټه وهر ده .
- ۷) شمسه پټی پټی پټی شمسه شمسه
 ننډی شمسه پټی شمسه شمسه شمسه

بەرزکردنەوێ ئاستی دەورەپهێننی لەناو
جەما وەردا .

١) شائە حیزبەکان بنچینەیی بێنا ی حیزبە
شەرك و فرمانەکانی شائەیی حیزبە بێریتەلە
بەگەم / هاندان .
دوهم / پەرەیا گەندە .

سێهەم / بێنکەستن و سازدان و جێهێجێ کردن
شائەیی حیزبە بێریتە ی پشستی حیزبە و دەوری
بەرپارەدەرە بێننی لە کارووبار لاکێ حیزبە نا و جە و
دامەزرانەکاندا و بنچینەکانی حیزبەیان تەبا
دانەکووتی . بێنکەستنی بێنکەراوە حیزبە کسان
لەو شوێنانە ئەندامانی حیزب کاری تەباکەن
و زۆرکردنیان لەهەرتێم و نا و جەکان و پەرسەیی
بنچینەیی بێنکەستە .

بێنکەستنی بێنکەراوەکان لەسەر بنچینەیی
شوێنی بەرەمەپهێنان ، هەندگا ویکێ گەورە و گرتکە
چونکە مانای ژبانه لەنێو جەرگەیی جەما وەردا
تەو جۆرە بێنکەراوانە پارمەتی حیزب ئەدەن لە
کۆکردنەو و بێنکەستنی جەما وەر لەبێنکەستنی
نامانی ناوەندی بەرپارەکان لە بەرنامەدا .
کارکردن لەسەر بنچینەیی شوێنی بەرەمەپهێنان
پارمەتی حیزب ئەداتە هەموو و بست و تارەزو و
بەرەو جۆنی ئەندامانی بێنکەراوەکە بزانن و
بەرهەکانیان بگا ، لەهەمان کاتێدا لەسەر
چۆنەتی هەلسرکەوتن لەنێو خەڵکانی ئەو
شوێنانەیی کاری تەباکەن ، تی بگا تەباکەن .

شائە حیزبە جێگای کۆبونەیی خەڵکی
جۆرەبێرە ، بەنا فرەت و بەر و رازەو و بەتەمەن
و نەری و ئاستی هونەری و بێنکەراوەیی
جیا وازەو . ئەرکی شائەیی حیزبە بێنکەستنی
نەم کۆمەلە جۆرەبێرە جیا وازەو بە لەسەر
بێنکەستن دا و مەشقی بۆکردن و دا بێنکەستن
بەو شوێنەیی کە بزانن ئامانجەکانی حیزب
بپهێنەن . شائەیی حیزبە ئەبێن بەگەمە وە
بێت بۆ بێنکەراوەکانی شوێنی ژبان و کارکردنی
ئەندامان (وانە کۆمیتەیی) . شائەیی
ئەل کەج بێت بۆ کۆمیتەیی شار تێبنا کۆمیتەیی
هەرتێم و لە دوایندا بۆ کۆمیتەیی ئاوەندی
بەپهێنن پێرەو و ناو و شائەیی حیزبەیی

راستەوخۆ بەرپارە بەرەمەپهێننی
کاری تەباکە و بەرزترین دەسلەتە تەباکە .
ئەرکی شائەیی شائەیی حیزبە بێنکەستی
کارکردنی راستەوخۆی نا و جەما وەرەو مەبانی
ها و بێنکەستن و پەوستی جوان و حورگری و
پهێنەو پەنۆنەتەو ، چونکە بەلای خەڵکەو ،
م . ل . کان چاکتەری خەبا تگێری پەسو و
خۆرا گری و خۆمەختەری لەبێنا . و بەرزەو نەسە
گەل و خەڵکیکی خاوەن مینزی مەهەو . گەورەن . .

بەرپاری حیزبە

دارەستن و دەکردن بێرپارە بنچینەیی
ئەمانەکانی گەت دەزگا کاتە حیزب و
بێنکەراوەکانەتی . بێرپارە بوختە مەموکارکی
سەرکردایەتی کردنە لە کۆمەلەیی مەوقەتەدا ،
هەر دەزگا بەک کارکی سەرکردایەتی خرایە
ئەستۆی ، لەرێگەیی بێرپارەکانەو ، چۆنەتی و
خۆری ئەو کاری لە ئەستۆیدا نەری و نەری
ئەبانی ئاقاری خاڵکی ئەو کەسانە ئەتات کە
پارەیان ئەتات . لەگەڵ ئەم سەرۆتەگەتەدا ،
بەرپاری حیزبە ئەندەیی خاسەتی تەبەتی مەبە کە
سەرۆتەتی حیزبە ماریکس - لێننی ئەبەپهێنن .
لەو خاسەتە بێنکەستنی پەبێنا ئەمانەیی
خوارەو بە :

دیارا ئەبێن خاسەتەکانی بێرپارە :

١) بێرپاری حیزبە ئەبە لەلایەن دەزگای
هەلبێرەرا و کۆبونەو و بێنکەراوە
حیزبەکانەو ، وەرەگەری و ئەم خاسەتە
نۆینەرەو و واقیعی فیکری داخەتەرانی بە
کۆمەلە و تیرادە . کۆمەلە بێنکەستی ئەبە
ناوەتەتی دیموکراسیە .

٢) ئەرکی شائەیی هەمو ئەندام و بێنکەراوە
حیزبەکانی خوارەو بە بێرپارە حیزبەکان
جێهێجێ بکەن . وە لەبێرەو و نا و طوی هەموو
حیزبە ماریکسە لێننەکاندا بەکێک لە
مەرچەکانی ئەندامەتی حیزبەتی بێرپارە
حیزبەکانە .

۲) پتویسته له پتو همدو غښتنگدا پرتیاری
 حیزبی ره ننگدا نه وهی پتیا ویستیه گرنګه کانی
 خدک و پتکراوه دیار پکراوه که پتت و همدو
 هتیز ونوازی حیزب پتو جزییه جی کردنی ته و
 تیرکه دیار پکرا واده نا راسته پکته پت
 زیان و تونغاغه کانی گهغه کردنی جولانده وهی
 غوړپکته پتو دهری ته پت .

پرباره حیزبیه کانه له پروی سر ویست و
 همدو لمانی و تالووی و گوره پتوه و جیا واز .

هغه پتکبان تا مانجی گشتی و پتو پتتی تا پتیه تی
 جزییه جی کردنی تیا به و نه وانی تر پت پرباری دور
 و در پتیز و در پتیا مان و همت پتکرا و تری تیا به .
 تهم جیا واز پتیر له جزییه جی دسه لانی پتکراوه
 حیزبیه کانه وه ها توه که پرباره که دهر ته گسن و
 له گه ل سر ویستی کار کردنی پتیز له یار و دتو پتکی
 هتیزوی دیار پکرا ودا ه پتونه :

۱) پرباره کانی کونگره گرنګتر و همدو لمان توه .
 پت کومپته ی نا و وندی حیزب پت پتیا مان و همدو لمان
 دار پتتی همت پتکرا وای هتانی کونگره .
 ۲) پرباره کانی پتکرا وده نا وچه پت کانه و تهر کو
 پتکرا و تیز وازی به د پتیا مان سر کردنی
 سیاسته کانی حیزب و پرباره کانی کونگره
 گستی و کومپته ی نا و وندی و دانه پتو .

گرنګترین سبله ته کانی
 پرباری راست و دروست

- ۱- پربار تپین واقعی پت .
- ۲- پربار تپین با پت پت .
- ۳- پربار تپین همت پتکرا و پت . لیبینی
 ته لئی " پتویسته تهر کی ساسر همت
 پتکرا و به پت یار و دتو پت همت پتکرا و
 دهر پتو و چار همدی همت پتکرا و پت
 پتو پتو پتتوه " د پتو پتیر له پاره ی
 پرباری حیزبیه وه ته لئی " پرباری حیزب
 کلپتته تپه ه پتکو هتنگا و ناده له عمل و
 همدی همت پتکرا و و همدو لمانی تپتوان
 هتیر کانی کومپته دا " .
 ۴- پربار له کوی تهر که کانی نا و دهر پت

تو مسئله پتیه که به لپه لاگردانه وهی
 له و کانه ه همدو مسئله کانی تپیر
 به ک لا پتتوه . لیبینی لدم
 پاره پتوه ته لئی " پتویسته همدو لمان
 پتوان تپه و ته لپه پتو زنجیره کت
 بدو پتتوه که پتویسته به همدو هتیز و
 تونا تپه ک دهمتو پتو پتیر تپه پتو پت
 پتیر زنجیره که دا پتتو وای زال پت و
 به پتو پتتوه تا مان د پت پت گرنګرانه وه
 پتو ته لئی دوهم " .

دیارترین پتیا ویستیه کانی
 پرباری راست و دروست

تهر کی سدرسانی پتکرا و و دهر که کانی
 هواره وهی حیزبیه که پت پتو پتو دهر که کانی
 سر وه پتو پت و تپا پتیا پت کانی
 نا و حیزب پتکرا و دهر که کانی نا و تپا پتیا
 کویکه نه وه که دهر پاره ی پتو پتیا حیزبیه
 پت پتیر تپه و رودا وه گرنګرانه ی نا و دهر که
 که سر ویستی سیاسی گتیا مان همدو لمان
 تپه وایان همدو لمان مسئله پت پتیا کانی
 پت پتیا مان همدو لمان لپه پتیا پت
 تپه وایان پت پتیا مان حیزبیه جزییه پتیر
 کوی ته که نه وه پت پت پتیا مان تپه پت و له واد :

۱) سر ویست با پتیا مان پتیا مان و تپه
 دهر پتیا مان راستی و دیار دهر که کانی پتو پت
 خوی و چونکه که پتیرین ساعده گرن و لپه پت
 کردنی با پت پتیا مان و کت کردنه وه لپه پت
 سر کردنه کانی ته پتیه خوی له دهمت کانی
 چا کتیرین سینه ته کانی نا و تپاری و دهر که
 حیزبیه کانی همدو لمان نا راسته ته کانی

۲) همت پتکرا وایان پتیا مان پتیا مان پت
 له گه ل پت کردنی راستیه کتو پتو ته پت
 گرن تپه کانی نا گتوکه و پتویسته راسته کانی
 به راست و دروستی دهر تپه مان پتکرا و
 تپه و غتیه گتیا مان نا وایان دهر تپه پت
 که پتو پتیا مان پت پتیا مان به پتو پت
 پتو پتیا مان همت پتکرا و وه .

۴) پرنک و پرنکی زانبار به که / گه ما ندنیسی
زانباری به پرنک و پرنکی و له کاتی خویندا ،
چونکه دراختی زانباری توانای دهر کردنی
برباری به سوخت بۆ لابه لاکرتنه وهی مسله
خه ملته ره کان و له کاتی خویندا ، له دهی شدات .

سه رجا وه بدیهه بیه کانی زانباری :

- ۱- گرن گرتین سه رجا وهی نهو زانباریا نه نه گه نه
حیزب نه دهی لای خوا ره وهی :
- ۱- جه ما وهی جوړ به جوړی گول / له پرنکی وهی
په یوه ندی راسته وهی و فراوانی (مهل بکان
له گول جه ما وهی - ها وری آینه من نمونه به کی
چی جا ولنکرتنه و ورتوتنه راست دروسته کانی
له گول کرنکاران و جوتیاران و پرنکسبیره کان
یارمتهی دهر پرنکی چاک بو بۆ هساره زا بونسی
نهوا و له ویست و هه صیست نهستی جه ما وهی
- ۲- پرا ورتنی کوپونه وه حیزبیه کان و به لگه نامه
سه هجوره کان .
- ۳- نامه ها ورتنیان و دوسته نا هیزبیه کان .
- ۴- رتوز نامه و گنست خنوازه کانی شامسراتزی
پرا گه نا ندنی پرنکار وه جه ما وهی و سیاسیه کان .
- ۵- زه و دبراسه کوته لانه تی و مهلتنجرا وه
تیوریا نهی کا دیره ئایدیولوجه کانی حیزب
ئا مادهی نه کن .

۴) یارمتهی جه ما ندنی دهبه لایس مو تیاران
و راست و دروست نه دهی .
۵) سینه تی بدیهه وانه تی جه دگا وه رانسی
چینی کرنکار دوبات نه که ته وه .

هه لیزاردنی کادیر

له منین زیا تر له بار پرنک دهستی بونه وه پرا کتانه
که حیزب نا توانی سیاسیه ته کانی خوی جن به بیج
پکات هه گه نه توانی به کار پرنکی پرنک و پهنک
هه منین بۆ هه لیزاردن و دایه تر کردنی کا دیره کان .
کانی حیزب بربار له سهر مسله به تی گرن گ
دهر ته کات ، مانای وابه ته نا هه دگا وی به که می
زاره ، چونکه گرن گ بر بار کا تیک دهر ته که ویست
که بگا ته منسکی جه ما وهی ۰۰ بزر شه وهی حیزب
بیتوانی له پرنکی رتکوتنه جه ما وهی بر باره کن
بعنا نه گوره ها تی چینه چینه کردنه وه ، شه مسله
گرن گه تر پهنکیتهی به کار پرنکی فراوان هه به له سهر
ناستی سیاسی و پرنکار وه می .

له منین نه وه مان فیتزه کات که سیاسیه ته نیا
له پرنکی جه ما وهی وهی کاری بیج شه کردنی و له پرنکی
نزیک بونه وه له جه ما وهی وهی بۆ نا نه ترنه ،
شه منین له پرنکی کا دیره وه شه انجام نه درنی ۰۰۰
چونکه کادیر هیزی بزر و پهنکی جه ما ته ۰ له بهر
شه منسکه هه لیزاردن و بهر وه دره کنه دردن و
هه لیزاردنه و دایه منکردنی کادیر به
بدیهه تی کاری پرنکار وه می حیزب دا ده ترین .

نه و هه لیزاردنی کادیر
هه لیزاردنی کادیر

۱) پهنکی کادیر له سهر به نتیجهی سینه تی
سیاسی هه لیزاردنی ۰۰ کا دیره که له پرنکی سیاسیه وه
بناسری و با وه پرنکی بزر و پهنکی ، پلهی فاره وابه تی
له پرنکی تیوری و نتیجه یستی له سیاسیه ته کانی
حیزب و توانای به دره و ام بونی له سهر هه لیزاردنی
بزر و پهنکی .

۲) پهنکی کادیر له سهر به نتیجهی سینه تی
پرا تیک هه لیزاردنی ۰۰۰ زانمین نه وهی له
توانا به به کار پرنکی مهلت پرنکار وی نا بیه نسی
شه انجام بدات هه چونکه هساره زایی و زانباری و

گرن گری بر باری حیزبیه :

- ۱) بر باره حیزبیه کان ، له بهر دهی نه لیمان
کردنمان بۆ سیاسیه تی حیزب و پرنکی و فراوانی
هه لیزاردنی جه به جز کردنمان و دیار پرنکاران بۆ
نه و هه لیزاردنی له بار و پهنکی دیار پرنکاران و دایه
نه انجاممان نه دهی به به نتیجهی کاری حیزب
دانه ترنی . بر باره کان له بوار نه دا یارمتهی
حیزب نه دهی :
- ۱) پرنک و پرنکی له کاری رتکنرا وه کانی حیزب
و نه نامه مانی نا ساز نه کن .
- ۲) بندا ویستنه کانی به کفتی بیرو پرا و کار کون
له رهیزی رتکنرا وه حیزبیه کاندا ساز
نه کن .

ته زمون پيترستن بؤ جا کتر به نه نجام گهبا ندني
 شه و شرکا نهی شه که ونه شستوی کا دیر مهروه ما
 زانینی پلهی تیکونانی کا دیر له بقنا وی مهله
 گرنه گه کانی خهبات تدا .

۳) پتویسته کا دیر له سر بندجهندی
 سهروه تا کانی خوره وشت هه لپزیری ۰۰۰ هه ندی
 مه رجی له علاتی هه به بؤ پنگه با ندنی مرژکی
 (م . ل .) ه له وانه : زانینی شرکی کومه لایندی
 هارنکاری ه شهرف و دلگزی ه سادهی و
 خیره زل نه زانین و گهانی مهده ثباتی بهرز ه
 چا ونه پوزمین له ههله ه با یه عیان بهمه لکسی ه
 با وهر کردن بهجه ما وهر و پرتزگرتنی بهروپا کانان
 و فترپون لئی مانه وه و فترکردنیا ن .

۴) پتویسته کا دیر له سر بنجینهی توانای
 رینکرا وهی و نیداری هه لپزیری ۰۰۰ واتسه
 تیزه بهشتنی ته و او لهو بواره ی کا دیر کاری
 تیا دا شه کات ه چونکه به بهجه وانه ی شه وه وه
 خوننی خوی له نا و جه ما وهردا نا کاتسه وه ۰۰
 ها ورپنجه کی نازا و بهجه رگ بین ه گهسانسی
 دهی پشکری و ساره زایی تیا بیستی له
 لایه لاکردنه وه ی کتیه و گهرو گرفته کان و هه میسه
 چا وهروانی ناموزگار به کانی سهروه نه بیستی ه
 وردبین و خا وهن دیسه لین بیز ه بهزه بر ویکه
 همت بیته ه ههروه ها ما مویستای هه لک بیستی و
 مهده نی و خا وهن نایدیولویجه کی بهرزین و
 هه لپزاردنی کا دیر تیا پاده به کی زور له سر
 شه مانه ی خواره وه نه و مستی :
 ۱) هه لپزاردن له لایهن ه ده زگا کانسسی
 سهرکدا به تیه وه ه شه بیستی .

۲) هرژسه ی هه لپزاردن به بهتی مهده نیسی
 دیموکراتی گشتی و راهگا وی لپنینه زمانه
 شه بیستی .

۳) هه لپزاردن و بهرزکردنه وه ی کا دیر به بهتی
 وهرگرتنی بهروپای ته و رینکرا وه دیا ریکرا وه
 شه بیته که کا دیر کاری تیا شه کات .

شیوه کانی کارکردنی حیزب له نیو جه ما وهردا

لینین په نجه بؤ شه وه راه کتیشی که = مارکسزم

به وه له هه مو شه وه سهروه تیا به کسانسی
 سوسیا لیزم جهانه کتیه وه ه که جولاشه و
 نا به مستیتیه وه به به که شه وه تیا به تی خهبات ته وه
 و با وه ری به هه مو شه وه جزیره جزیره کانی خهبات
 هه به ه له عه وه دروستیا ناکات به لکسو
 هه لیا ن شه منجی و پتکیان شه مات و ده ریم پتکی
 هوسهارانه نه به هه سی به شه وه ی خهباتی چیده
 عوزر ه گتیه کان که له عه وه و لسه ری ره وی
 جولانه وه که دا سه ره لته ده ن ۰۰ شه هه ی پتویستی
 به لیکولینه وه به کی فراوانی مهزوبی ده ربارهی
 مهله ی عتوازه کانی خهبات هه به چاره کردنی
 شه مهله به بین گوته ده هه لومهرجی مهزوبی
 همت پتکرا و مانای تی نه گه به شته له هر نسبه
 سهروه تیا به کانی مه ترها لیزمی دیا له کتیشی ه .

ههروه ها لینین په نجه بؤ شه وه راه کتیشی که
 له سه سات دا مه حاله له به شه وه بزا نه ی
 شه و عتوانه ی خهبات کامانن که شه ی به
 کار به پتیرین ه شه گه فبری به کاره ی نانی هه مو
 شه وه کانی خهبات نه بین شه و پرو به پروی شکانی
 ترسناک و هه ندی چا ر به ربارده ر شه به شه وه .

- ۱) شه وه ی کارکردنی نا شکر له نه شو
 جه ما وهردا .
- ۲) شه وه ی کارکردنی نه نیسی له نه شو
 جه ما وهردا .
- ۳) هه ر دو شه وه که ی کارکردن له نیسی
 جه ما وهردا .

به کاره ی نانی شه عتوانه ی خهبات
 به ستراره ته وه به بارودوخی زیانی حیزب و
 جولانی له نه شو شوینی دیا ریکرا وی خهبات دا وه
 به ستراره ته وه به هیزی شه و چینه ته وه که حوکمی
 ولات شه کن .

به کاره ی نانی شه وه راه و حوز و نا راهه و خزی
 کاری عوزر ه گتیه ه چونکه له بارودوخی
 کارکردنی نه نیسی دا ه شه ی حیزب شه وه ی نوی
 بدوزینه وه بؤ به رها کردنی شه ری نا شکر نوی

دوژمنه چننا په تپه کانی غوی و له هه مان کا تپیدا
نهنی رینکرا وه کا نی غویسی ببارتزی .

بؤ شه وی بیتوانین هیزه کانی گهل کونیکه پنده وه
پنوسته په پوهندی توندوتول له گهل جه ما وهرداو
له م بوارا نه وی خواره وه دا دروست بکه یسن :
" سندهکا ه رینکرا وه کومه لایه تی وپینه بیه کا نه
یا نه کان ه کومه له جوریه جوره کان ه کور وکومه له
پوشن بیه کان ه هره وه زی جوتیاران " .

له بهر شه وی حزبه (م . ل) کان شامانجی
دا مه زانندی ریزی گه لی به را بهری پرؤلیمتاریا
و بیجا کردنی سوسا لیمز ناخارنده وه ه بؤسه
گه شه شه دن به جالکی خویان له ننو جه ما وهرداو
نغوزی خویان له ننو باند زور شه کن و په پوهندی
ننوان چینی کریکار و جوتیاران و هه مو تونیزه
دیموکراتیکه کان له زینر شالای حزیدا پته وشه کن
بؤ خسته گه ریان له و قوناعده که بهرنامه وی
حزب دباری کرده لیزه دا لهنمن په نجه بسو
شه وه را شه کنشی که " حزب نابینه پنوسره وه
شه گهر نه توانی په پوهندی بیه کی پته و له گهل شه و
جه ما وهردا بیستی که را بهریان شه کسات و
به راستی سرگردا به تی هه مو یان نه کسات بسو
چون به ره و پنسه وه ... هتد " .

چسپانندن و پته وکردنی په پوهندی ننوان
حزب و جه ما وهر ه بارم تی حزب شه دات چاکتر
له پندا وستی و بهرزه رده تده کانی گشتیت
جه ما وهر ه به تا بیه تی په نجه ران ه بگ شه شه
جگه له وهی که جه ما وهر بهرزی بیکه قایمه بسو
حزب به را مبه ناغوشی و پرؤزانی سفتیت
لنهنن شه و په پوهندی به غنوه بیه کی پراته کی و
به مجوره وی خواره وه پون شه کاتوه :

- ۱) زیان له ننو جه ما وهردا .
- ۲) تنگه بیستن له همت ونستی جه ما وهر .
- ۳) زانینی چونه تی ره فتا رکردن له گهل
جه ما وهردا .
- ۴) ناسینی جه ما وهر
- ۵) په دمس هیاننی با وهر و منانه تی شه وادی
جه ما وهر .

شه و شتانه چین که بارمه تیمان شه دن له
بیجا کردنی په پوهندی پته و له ننوان حزب و

هه ما وهی کومه لایه دا؟ شه و په پوهندی تاراده بیه کی
زور له سر کا دیری کارامه و خاوه ن شاره زا بیه کی
نراوان له کاری راسته و خوی پرؤزانه را وه تا وه ه
شه توانین له م بواره دا هندی سیفات با سربکه یسن .

به که م / همتی چننا به تی و قول بیستی و
ساره زایی به ته جو ویه تی شه و جا ورینمانه تی
له م بواره دا کار شه کن ه هه لوتیستی
مه بنه تی و دا بهر وهی وپا کی ه گمانی
ها وکاری و بارم تی دانی خه لکی په نجه ر و
گرتنه نمتوی بهر سیماری کسبی لسه
به را مبهر کاری غوی و خه لکی تر و حیزب
به گشتی .

دوم / په پوهندی کردنی به رده و ام په هه مو
شه و ها ورینمانه وه که له م بواره دا کار شه کن
و شه و خه لکانه تی له نا وچه که دا شه یسن ه
به مریچن شه و په پوهندی راستگویا نه وپته و
پن . شه منی شاره زایی و نه زمسون و
گه یانندی بیرورا کانی جه ما وهر به حیزب
منو گهر شه کات . شه و په پوهندی جه و
چوران ه تنگه بیستن له همت و نعتی
هه جو تونیزه کانی گهل دا بین شه کات ه پو
شه وی بیتوانی له پندا وستی که نمان
بگولنر پته وه .

سینیم / دیرا شه کردنی به رده و امی تهوری
پنوسر گیزی و نامیلکه کلسیکه کانی
نا رکنیم ه بؤ تنگه بیستن له غنوهی کاری
لنهننی شه و نا حقابون له گهل کاره کانی
حزب له رتگه وی کونگره و کویونه وهی نه وری
کومیتتهی نا ورنندی و بلاوکرا وهی پرؤزانه و
مانگا نه وه فتا نهی حیزبه وه . شه ما نه هه مو
زیاننی پرؤزانه وی حیزبی باهر و کار کردنی چاک
له ننو ریزه کانی جه ما وهردا دا بین شه کن -
شیمه هه میسه پنوسر تیمان به تنگه بیستن
قولتی تهوری پنوسر گیزی و ساهت و عینواز
و شامرازه کانی کاری حیزب هه به ه تابترانین
به راستی و دروستی و سرکه و توانسه
هر که کانی سرها تمن چیه چی بکه یسن .

سیاهت زانسته و هونه ره و حزب همت
نمتور به به لگه وی زانستی ه پنبازی ساهسی

راست و درستی خوی دانه پزئی و پونمونسه
بدرنامه سیاسی حزبی (م. ل.) به پهنه به کی
هونری دانه پزئی و به لام چیمین کردنی شه و
بدرنامه به پهنستی به هونری کی تر هبه که
گرنگه کی له وهی تر که مترنیه . مارکس په نجبه
بؤ شه و پانه کهنی که " بؤ چیمین کردنی
بهرورپا پهنیسته خه لک هه پهنه ، پهنکرا ره کانی
جه ما وهر پهنیستان به ما زکردنیکی تایبه تی
و زانباری هه به دهر باره ی زانست ، ههروه ما
پهنیستان به فیترون هه به له پهنکی خه بانی
درنخا پانه . بؤ چیمین کردنی برپارینسک
پهنیسته بگه به نرنیه منسکی جه سا وهری
پهنکهنسکه کی حزیب و حزیبیه شه و سر کرده و
شوربگنیه به توانا پانه بهروه ده ته کات که
نا زان چؤن هونری پهنکهنستی جه ما وهر به چاکی
به کار پهنن . "

زبان شه و مان فیتزه کات ، هه تا جه ما وهری
فراوانی زورتر پهنکی خه بانی شوربگنستی و
دا هینانی منزوبی بگرنه بهر ، زبانه پهنیستان
به پهنکهنر و ماموستای سیاسی هوشیار و
شاره زان پهنی بؤ بهروه ده کردنی جه ما وهر له پهن
پهنجه بؤ نالزی و قورسی سر کرده به تی کردنی
سیاسی پانه کهنی و شه لئ " سیاست زانست
و هونره ، له ناسمانه و ناپه ته خوار وهر
به خورا پهن دست ناکه و پهن ۰۰۰ لهر مندا له پهن
مهمستی شه و به که پهنست و ناره زوی جه ما وهر
به تنه نیا سود به خنیه نه گهر نه پهنسترنیه و به
فیترونی زبانه نری زانباری زور و شه زمون و
توانای شه و خه لکه وه که سیاست شه که
وانه کار پهن کردنی سیاست (وه که هونری نیک)
به پهنه به کی هونری ورد و به شاره زان به کی
ته واره وه . خؤنه گهر ره چاری شه نه کهنی
شه و زور گرانه شه و نختانه چیمین
بکرنی که به وردی دانه پزراون . گهر و گرنستی
پهنچینه به له کار پهن کردنی سیاستدا ، له وه دابه
که پزرائی شه لقه ی سره کی زنجیره ی رونا و
دهارده و مسله کان کامه به ، سا پرو بهرو
پونه وهی سرکه کان کار بگهر وسوده نندانه پهن .

جه ما وهر و چؤن پهنی تنگه پهنن له جه ما وهر .

شه لقه ی سره که به لهر و پزچون به درنامه ی هه
حزب پهنکی (م. ل.) دا و کاری حزیب له نهنو
جه ما وهر دا تاراده به کی زور له کاری جوتیار
شه پهن له نا و کهنلگه دا ۰۰۰ بؤ شه وهی جوتیار
میوه به که به ره هم به پهنن شه پهنی بچهنی .
پهن چانندی شه و توره پهنیسته زوری هه پهنه ،
پهن هه لسان به چانندی توره که پهنیسته
زه و به که بکهنن و کودی پهنه بگا و با به پی
بدا و ناری بؤ دابین بکات ، وه به ره مه که ی
له نهنی کهن و کالی بپار پزئی . شه
پهنیسته به ته واری له زاندا و له کاری حزیب
له نهنو جه ما وهر دا پرو ده ات ، مرؤ بؤنسه وهی
له سر زبانه به ره و ام پهن شه پهن شه
پندا و پهنانه سؤگهر بکات : " خواردن
خوار دنده وه ، جه و بهر که شه پهنی زبانه شه
بؤ دابین کردنی به ره و ام زبانه ، بؤنسه
پهنیسته مرؤ کار بکات بؤ دابین کردنی شه و
پندا و پهنانه و کار نه کردن لهنه دا مانای
مردنه . شه نمونه تاراده به کی زور له گه ل
کاری حزیب له نهنو جه ما وهر دا شه گونچین و واته
بؤ شه وهی حزیب زبانه به ره و ام پهن و پهنانی
چالکی خؤی پهنن ، پهنیسته پهن به تنه نیا
خؤی خؤی نه پهنن ، وه بوشه وهی نرنیسه ی
چینی کرنکار و کؤمه ل پهنه شه پهن له نهنو
پهنه کانی به ما وهر دا بزی ، چونکه دهر پهنی
بهرورپا بؤ جه ما وهر و تاراده کردنی بانگه واز
و تاراده کردنی سرکه کان به تنه نیا سود به خن
نیه ، به لکو پهنیسته سرنچی جه ما وهر
را بکهنن و بهرورپا کانه نمان پهن بگه به پهن و
پهنکیان به پهن له پهنانی گورپا نکاری نوین دا .
به کهن له مهرجه گرنه کانی به ده پهنانی
سرکه و تن له رابه پهن کردنی جه ما وهر له لهنه ن
حزبیه وه ، جه پهنانی شتوازی کار کردنی
لهنیسه له هه مو بواری و شونیتکسدا ،
سپهنه کانی شه عیواز به شه ما نیه :

- ۱) گیانی دانه پهن .
- ۲) شه لهنستی به کرده وه به را بهر پهنیسه
کؤمه لهنه تبه کان .
- ۳) خؤ بزرگ کردن له گیانی خؤی و خؤ و پهنی .

نېټې دا نه زین ه جگه له رېنکراوه همزبیه کان ه روزنامه ی همزب به کار نه هینن له گه ل ه ه س و تر بېوتېنکی تا زاد له کانی رخصانی سوار ی کارکردنی شاکرا دا - له بهر هم ه ټیبه ه لېنن رېنکراوه کومه لایه تبه کان به " هشتینې گواستنوه ی نړوان همزب و جه ما وهر دا نه نی"

چ رېنگه به ک به کار نه هینت سړی
 بؤ ناراسته کردنی جه ما وهر
 به وهر و همزب ؟

- ۱) بېره وکردنی رېنگه ی با وهر پې هینان .
- ۲) هونما رکردنه وه و کار تکرار نی تا بیدولونی .
- ۳) گه هان به دا هینان و چالاکی رېنکراوه همزب ی و کومه لایه تبه کان .

با تویزیک باسی غنوه ی با وهر پې هینان بکه ی ۰۰ هم غنوه به با سترین رېنگه به سؤ راکتشیانی جه ما وهر به لای همزب دا ه بسا وهر پې هینان له رېنگه ی کارکردن و به تا تکرار دوه ی هینت وانه و به دس هینانی چا کترین دسکوت ه نک ته نها به قه به لکو به کرده وه ، نه نجام هدر ی . پنیو یسته رېنگه ی گرنجا و بؤ دهر برین ی بیرو را کان ه لېنن ترین ه تا بېتته جزی با یخ هینانی زور به ی ه لک ه به هینا ریکردنی ها ور هینانی سه کرده له کاری سیاسی روزانه دا کار تکی گوره نه کاته سر بواری بسا وهر پې هینان .

بؤگه یانندی بهر ورا کانی همزب به ه لکسی و با وهر پې هینان ه پنیو یسته جه ند رېنگه به ک بگرینه بهر ه له وانه :

- ۱) دوزینه وه ی ه لومو رحی له بار بؤ دهر برین ی بیرو را کان -
- ۲) تېگه یستن له همت و نعتی جه ما وهر .
- ۳) زانینی با رودوخی ژبانی جه ما وهر .
- ۴) زانینی بهرزه وه ندیه کانی جه ما وهر و به کار هینان نیان بؤ جونه نا ویا نه وه .
- ۵) زانینی بهرزه کانی جه ما وهر .
- ۶) دروستکردنی به یوه ندی کومه لایه تبه سسی به رده وام .

- ۴) ه لومو یستی توند بهر ام بهر به ه سؤ و ه لکسی تر .
- ۵) دور که و تنه وه له خو به زل زانین و له سؤ باسی سون .
- ۶) نژایه تی کردنی بهر و کرا تیه ت و ه سنی پروکسی .

تینجا نه گهر و یستمان با وهر پې هینان به راستی و دروستی بهر ویا وهر و سیاسه ته کانمان پنیو یسته له سر زه مینه ی واقع دهر برین بؤ جزی هین کردن ه بؤ نه ه پنیو یسته له ناستی به یوه ندی همزبان له گه ل جه ما وهر با تی بگه ین ه بؤ نه وه ی هم نه رک ه نه نجام به دهن نه بسنی کادیری وها مان ه هینت که با ی ه ټیکی چا ک به دن به ه کړدنه وه ی همت و نعتی جه ما وهر و رای گشتی ه بؤ جزی به یی کردنی نه همت پنیو یسته ه ه مو کاتیک تیوری شورشگری بک سرتنه رین نیشاندو و پست به ستوازی نوی ه ه بات بیه ستری و نه و تکتیکانه بگوردری که له گه ل با رودوخی نوی نا نا گون هین ه نه و دروستانه بهر ز بکرینه وه که جه ما وهر به یاک تی هینان نه گه ن . بؤ تېگه یستن له ه مو نه وانه پنیو یسته ه ه سینه سهیری باری ژبانی روزانه ی جه ما وهر بکریت .

همزب یسته به چ هینتیک نه ه سنی بېت
 دروستکردنی به یوه ندی له گه ل جه ما وهر نا ؟

هینتیکي ناساییه که همزبه کان له پروی جوړ و غنوه ی به یوه ندی کردنیا نه وه به جه ما وهر وه چا وازبان ه هینت . نه وه تا نه و همزب ه (م - ل) یانه ی دسه لاتیان به دمه ته وه به به یوه ندی کردنیان به جه ما وهر وه له رېنگه ی رېنکراوه جه ما وهر به کانی ره نجاسده ران و نامرازه کانی را گه یاننده وه واته ته له فزبون ه یادیه ه هده به هوتره وه نه هینت . بسلا م نه و همزب ه (م - ل) یانه ی به یوه به کی نیجه شاکرا کار نه کن ه جگه له رېنگه ی رېنکراوه همزبیه کان ه تر بېوتی (منبر) شاکرا و روزنامه ی همزب و نامرازه کانی را گه یانندن به کار نه هینن . نه و همزبانه هر که له با رودوخی

سەرکردە (م . ل) ئەو کەسە بە گە
 پەيوەندی پەتەو بېمەستی لە گەل جەما وەر دا ویزانی
 پێتا و یتە راستە قینە کانیان کامانە بە و
 هەمیشە و پێ کۆلغان بگەریت بە دوا ی ئەو
 ئامرا زاندا کە ئەو پێتا و یتە بە چا کترین
 شێوە دا بێن ئەکات ، ئەو کەسە بە کە سا وەر
 بە جەما وەر ئەهەنی و هەستیان ئەبزوونتی و
 گۆشیان ئەکات پۆ بەمدا ریکردنی چا لاکا ئە لە
 هێتا نەدی ئامانجەکانی حیزبدا .

حیزب دا وای ئەو مان لێ ئەکات شێوازی چاک
 و سەرکەوتو بدۆزینەو پۆ سەرکردا پەتی کردنی
 جەما وەر ، ئەو شێوازیەر ، پێنویستی پەو و هەبە
 بەوردی پەرسەبەکانی لێنێنێم دەرسا رەوی
 ژبانی نا و خۆی حیزب بپارێزێن و بە چاکی لە
 بەرنامە و پێنەوی نا و خۆی حیزب تێ پگەین .
 لێنێن ئەو مان فێر ئەکات " بە تەنها پەسر
 نە مەرفۆق ، سۆر شگێز بێن و لایەنگیری سۆسالیزم
 یا بە پێتە بەکی گشتی کۆمۆنیزم پێ بە لکەو
 پێنویستە لەسەر بزانن چۆن و لە چ کاتێکی
 دپار بیکرا ودا ئەو ئەلقە دپار بیکرا و بە هەموو پێزێ
 خۆی ئەگەر پتە دەست تابێتوانن بپێتە خا وەنسی
 هەمو زنجیرە کە و ئامادە بێن پۆ گۆنزا نەووی
 پێک و پێک پۆ ئەلقە بەکی تر ."

بپتاکردنی پەيوەندی لە گەل جەما وەر دا
 پێنویستی بە تێگەشتنی تا بپەتیتی هەندەر
 ناوچە و گەرە کێک هەبە ، واتە زانیسی هەست و
 نەست و داپ و نەریت و سیفا تەکانی ناوچە کە
 و شتکی راست نە هەمو شتەکانی ناوچە بەکی
 دپار بیکرا و بگۆنێزێتەو پۆ ناوچە بەکی تر پسی
 ئەووی زەمینی لەباری پۆ سا زکرا بێن . هەروەها
 مەسە لە کە پێنویستی بە دۆزینەووی کادەیری
 گونجا و هەبە لە ناوچە و هەریزەکانی کار کردندا ،
 چونکە شتێکی راست نە کادەیری (ژنان و
 پەواوان) ی زۆر سەر بەستە ناوچە
 دوا کەوتوووە کانی بپێتە گەر ، پێتە وائە ئەمەش
 شتێکی راست نە . بەرنامە و پەرەوی ناوچو
 نەرمەکی و هەمان تەنایە کە بتوانن هەمو
 باروودوخیکی کارکردن بگرنە خۆ ، ئەمەش لەبەر
 ئەو بە کە دەریزی گپانی گەل و پێنێ کریکار بە گشتی

پێنویستە حیزب یا پێنێکی چاک بەدات پە
 پەيوەندی کردنی لە گەل رێنکخرا وە جەما وەر بە کانی
 (سەندیکا ، لوان ، خۆبەندکاران ، چووتیاران
 ئا فرەتان و سەریا زان ۰۰۰ هتد) و پەيوەندی
 دولا پەنی هەبێت لە گەل ئاندا ، واتە کار بیکار
 تێ بکا و کاری تێ بکەن ، کاری رێنکخرا وە حیزبی
 و جەما وەر بەکان ئەو بە بەرژە وە نەبێت
 نا و جەببەکان گری بەدەن لە گەل ئامانجی گیتی دا ،
 واتە مافی چارەنوسە و تەقەلا بەدەن بپۆ چا ککردنی
 باری ژبانی خەلکی و کار بیکەن پۆ بەرز کردنەووی
 ئاستی پۆنێن بیریان .

- چا لاکێ هەمەلایەن پێنویستی بەمانە هەبە :
- ۱) ساز و ئامادە کردنی ئەو مان و رێنیا نەوی
 نەتوانن هەلگری بپرووای زانستی بێن
 و بپێر کردنەووی زانستیان هەبێت .
 - ۲) کاری سۆر شگێزی بەر دەوام .
 - ۳) شیکردنەووی زانستی پۆ واقیعی بابەتی .
 - ۴) بەر پرسیار بێن لە دەر کردنی پرسیار لە
 کات و شوونی گونجا ونا .

سۆر شگی بزگاری نشتمانی پێنویستی بە
 کۆکردنەووی هەمو جەین و توێژە شوو شگێزەکانی
 کۆمەل و بە کار هێنانی هەمو شێوازی کانی خەبات
 هەبە ، بە کێک لە گەرنگترین ئەو پوارا نەوی
 پەيوەندی کردن بە جەما وەری فراوان نەو و
 رێنکخرا وە جەما وەری و دیموکرا تە کاتە ، پۆ
 پێنویستە لێیان نزیک بپێنەو و لە بە کانی نزیک
 بکە پێنەو و ئا ئەو بیان تێ پگە بە نین کە ئامانجە
 تا بپەتە کانی ئەوان ئە پزێتە پرویا ری ئامانجە
 گشتیە کانی ئەو و رێنکخستن چە کێکی کار بیکەری
 خەباتە .

ئەو پوارا نەوی پێنویستە کار بان تبا بکری :

★ پوارا سەریازی :

لەبەر باروودوخی قۆناغی خەباتە کە و بونسی
 زیاتر لە بەک هێنێ ، سیاسی کە خەبات تێ جە کداری
 ئەکەن ، پێنویستە یا پێنێکی تا بپەتی پەدرتی
 بە پوارا سەریازی . پێنویستە پێنەمەرگە
 نوێکان فیزی نەبەردی راستە و خۆ بکرین ، فیزی

نه ترسی و راستگویی و دلسوزی بکریته فتری
 خویه زل نه زانینی ها ورتیا نه و خۆشه وستی
 گهل و تمستمان و خۆشه وستی ناب و نه ریتی
 گهل و چۆنیته تی پاراستنی که لتوری نه ته وایه تی
 بکریته بهمشیره کی چاک سازوئا ماده بکریته و
 له ریگی ده وره تایبه تبه وه بهر و ورده بکریته و
 گهسه یان بی بدرتت بهر و ورا ورتیا زی خۆما نهان
 بایرون بکه پنه وه و نه وه یان تی بکه به نهین که
 نه وان دروستکه و پنهات نه ری ها عسه برۆزی
 بهمخته وه و گزیره له کنی هه موشتیکی کسون و
 هه مو نۆکه و غائینیکن هان بدرتت بیو
 بهمشاری کردن له دانانی نه و پلائا نیسه
 سه رکه و تن و جن به جن کردنی نه رکه کان مۆکه ر
 نه کنه و واقه نابیی بیرورا کانهان و شک و
 رهق هه لاتو بی به لکو پواری دهسپشکهری
 بدرتت و سه رقالت نه کریته به و بیرورا یانه کی
 ته بینه هوی بهیوی و به ره لایی له ریتکه ستندا ...
 بهیویته بهمشهرگی نوی ریتکه هین و ته لقه ی
 وه رگرتنهان فرا و نتر بکه هین به به سه ره ی
 بهمشهرگه کان دهس نیشان بکه هین و ریتزی لسی
 بگریته و زاخا وی بده هین چهک و بیرورا
 شهروه و شهاری سیاسی بهنکه وه گریته بده هین
 چونکه بهمشهرگی شهویره گریته و سیاسمان بیو
 سازنه کنه

★ پواری سه ندیکا کان :

لینین وته تی سه ندیکا قونا بهمان ته تی
 خه با تگریه کانه به که مین قونا بهمان ته تی
 کۆمونیزم سه ندیکا کان کریته کان گسۆن
 نه کنه و ئا راسته یان نه کنه کریته کان فتری
 نه وه نه کنه چۆن دا کۆکی له بهرزه وه نه ده کانیسی
 خۆبان بکه نه و بایهخ بدهن به چاک کردنی هه لو
 مه رچی ژبان و ئاسوده یان له نه رکه سه
 گرتنه کانی سه ندیکا سازوئا ماده کردنی کا ده ری
 سه ندیکالی به که نه رکی گونیزا نه وه ی هوشیاری
 چیه با به تی بیو جه ما وه ری کریته ری ته که ویتسه
 تهستور ... لینین به نهجه بیو نه وه رانه کینتی که
 بهیویته ته نهان ته له سه ندیکا زه رده کا نه سدا
 کار بکریته و نه وه ی دو با ت کرد و ته وه کسه
 بهر نه تی کردن به سه ندیکا یانه وه به یوه نه تی

نهوان حزب و چین و جه ما وه نه چهسپینتی ه وه
 بهیویته را بهر بکردنی سه ندیکا کان له ریتگی
 خستنه گه ری چاکترین و عاره زا ترین ها ورتیا نه وه
 مۆکه ر بکریته . هه فکه جالگی نه وه سه ندیکا یانه
 ته نیا له بواری ئابوریفا نه وه به لکو له بواری
 سیاسی و سه ریا زینه سدا به . (م . ل) کسان
 نا وکی ریتکه رانه بهمشهرگه کان له لینین ته لسی
 بهیویته له سه ر کرده (م . ل) کانی ناو
 سه ندیکا کان له همت و نهستی چه ما وه ر و
 و بست و بیرورا کانهان تی بکه نه و بزانه جنۆن
 ئا راسته یان نه کنه له پنهان و ئا مانچه کانیسی
 حیزیدا .

★ بواری لاوان و خۆپندکاران :

بهیسی هه ره زوری لاوان و خۆپندکاران نه وه ی
 چینی کریته و جوتیاران به بیوه بهیویته
 بایهخ بهم که رته گه وره به بدرتت . نه دنگلزم
 یاره به وه به نهجه بیو نه وه رانه کینتی که نه ته
 حیزیی داها توین داها توین بو لاوانه نه ته ته
 حیزیی خه بان تی بیو وچا نهین نه ی بۆگه تی کۆن و
 لاوا نه ره به که مین خه لکن که به رده وام خه بان تی
 سه لته بهر ها نه کنه . ته بهی ریتکه رانه چهسپینه کان
 بایهخیکی ته را و بهم که رته گرتنه به هین چه ک
 گیانی نوی کردنه وه ده ره به رن و نه چهسپینتی ه
 بکه له مه داها نوی مه سه له که بیو ته م نوی به به
 و نه رکی داها نوی نوی له تهستۆی نه وان دا به .
 لیره سدا گرتنه وه به فۆرمی چاک و گونجا و بیو
 ریتکه ستنی ته م جه ما وه ره فرا وانه بدۆزینته وه
 لینین له " ئا مۆزگا ربه کانی غائیب " دا به نهجه
 بیو نه وه رانه کینتی که " کاتی له سا زکردن بیو
 را بهرینی چه کدا رانه ته دویتین بهیویته
 کریته ره لاوه کان به ره و روی ئا لۆزترین نه رکه
 بکریته وه چه ککه نه وه خستیکی بهیویته بیو
 زاخا ودانی به ره یان و سازوئا ماده کردنی بیو
 خه بان ته وه دۆزینته وه ی ریتگی جۆری به جۆری
 بهنکه یا نه دنیان و د ریت کردنی دهستی باره تی و
 ها و کاری بۆیان ته تگه بهستن له همت و نه ستنهان
 و خستنه گه ری چاکترین تویم و له و کا بهرانه تی
 نه زیکن لیتا نه وه و له نه تیا ئا شه زین و زاخا و
 دانی مینکیان . لیره سدا بهیویته کاربان

هئ را بیهتر درئ و گمسه به توانا و چا لاکیمان
 بدرخت ، هان بدرتن بؤ چونه قوتا بمانسه و
 دهوره تا بیهتی فترکردنی خونندن و نوسین و
 قه لاجو کردنی نعوینده واری سازمکری له نیتوہا ندا
 ہ بارودوخی تا بیهتی بؤ دهرختنی چا لاکسی
 دا هیندرا نہیان برسختیری و له چارمه رکذنی
 کیشو گبرو گرفته کؤمه لایہ تہہ کا ندا بمسداریان
 ہئ بکری . بؤ شہ معرثہ ہئ پەرورده کردن گری
 بدرئ له گہل با و ہ ہئ ہینا نو دہر برہنیسی
 ہتشنبار و ناموز گاری دا ، بؤ ہوشیہنیسی
 رینکستنی فرمانہ کا نہیان و پەرورده کردن نہیان بہ
 گیانی رینگرتنی کاری ہوشمہر گاہتی و نہریتی
 شؤر عگتیری گہل و پتزرگتن و بہ ہرزگرتنیسی
 شہ ہدیون له ہینا وی نھستمان دا و پەرورده
 کردن نہیان بہ گیانی خوشہ ویستی گہلانی تر ،
 خوشہ ویستی زہان و داھا تو ، ری بونہوہ له
 کؤلونہا لہزم و شہ ہونیزم و فاشہ ہزم و
 کؤنہ ہرستی .

★ بوارى جوتيارى :

لینین لمره تا ی لایہوہ با ہمخکی تا بیهتی
 تہدا بہ ہا وہ ہما نیتی کریکاران و جوتیاران و
 له نامیلکدی . دوستہ کا نی گہل کین چوون
 شہچ بہ گر سؤسیال دیموکرا تہ کا ندہہ با بیهتی
 " با شتر شہوہ بہ کم ہئ ، بہ لایم چا کترہئ " دا
 پهنجہی بؤ ہینویستی ہا وہ ہما نیتی کریکاران و
 جوتیاران بؤ بہدی ہینا نی سؤسیال لہ ہینا
 پراکتیسا وہ . بؤ پراکتیسانی جوتیاران بؤ
 خہبات ہینویستہ بہ چاکی لہ باری زہان و چوونہتی
 گوزہران و داپ و دستورہ کا نہیان تہ بگہین .
 چونکہ معلومہرچی زہان و دوا کہ وتویان سیفاتی
 تا بیهتی وہ ہا ی ہئ ہمخسین ، کہ بؤ ہلہسو
 کہوت کردن له گہلہا ندا شہ ہئ رماچا و بکریستن .
 بؤ با و ہ ہینا نہیان بہ جوتیاران ہینویستمان بہ
 کاری زہندوی ہمت پیکرا و مدیہ ، چونکہ شہ
 چہنہ تہنیا با و ہر بہ ووتہ و قسہی نوسراوی
 نا و کتہبہ کان نا کهن . بؤ شہوہی بتوانہین
 ویستہ کا نی جوتیاران ہینویستن ، شہ ہئ ہمسو
 شتوا زہ کا نی غرٹماندن بہ کار ہینین . ہینویستہ

نھویندہ واری له نیتوہا ندا قه لاجو بگہین و لہ
 ریتگی شتوا زہ چا کہوہ و بؤ گہا ندنی ہمروپرا کا
 خومان ، لہ ہمروپرا ی چہوت و غہبسی پزگارہا
 بگہین و لہ زہر کار تہتکردنی تہ ہینا
 بوروزا زہہ کان و لہ تہاردهی لاوازی و ہلہ
 دو دلی و پراپاہی وردہ بوروزا ، کہ زالت
 ہمہرہا ندا ، پزگارہان بگہین . کار کردن لہ
 نیتو جوتیاراندا ، بؤ چہ ہا ندنی شہ معہ لائہ
 ہمتان ہئ نہ کردوہ و لہوہ و ہینا بہ ہینا
 نہ کردوہ ، ہشودرہنزی و ہلہ نہ کردنی گہرہ کہ
 ہتویستہ شہ ہتشنبار و نامانچ و سروصمانہی
 شہی خہینہ بہرہ میان ، بہ شتوہ بیک ہئ
 کہ سہرنجان و ہک معسہ لہ کا نی زہانی پوزانہ
 پراکتیسی . تہنیا لہو کا تہدا شہ توانہین
 جوتیاران بہ لای خوماندا پراکتیسن کسہ
 توانہین ہتیمان ناما نہہ کا نہیان بہرونی و بہ لگہی
 زورہوہ و بہ تاسانی و زہرہ کا نہو نمونہ
 ہینا نہوہ لہ واقعہوہ پرون کردہ ہتہوہ . ہتویستہ
 لہ ہرمان ریتگہ و شتوازی گونجا و بدوزینہوہ بو
 ہمیوہ ندی کردن لہ گہل جوتیاراندا و کاری
 ہئ و چان بگہین بؤ چہ ہا ندنی ہمیوہ ندی نہوان
 شہوان و چین وتوتوہ کا نی تری کؤمہل ، ہ
 تا بیهتی کریکاران ، چونکہ نامانچی کریکاران و
 جوتیاران لہ دوا شہنجامدا بہ کہ . شہ توانہین
 جوتیاران لہ خہباتی پوزانہی سیاہی و
 سہرنازی دا ہمسدار بگہین و لہم ہسوارہدا
 دہستی ہارمہ کا نی بؤدرہن بگہین . شہ توانہین
 تہمی تا بیهتی بؤ کار کردن لہ نیتو جوتیاراندا
 ہتاک ہینین ، بہ لایم لہم کا تہدا شہ ہئ ہلہرہتی
 راست و دروستمان ہینت بہرہ ہر
 توینیک لہ توینزہ کا نی جوتیاران .

★ بوارى نافرستان :

مارکس و شہنگز و لینین با ہمخکی
 تا بیهتہان تہدا بہ نافرہت و و ہک ہتک ہتہرہی
 نہوہ کہی تری کؤمہل سہ ہریان شہ کرد ، لینین
 وتہنی بؤ شہوہی جہما و ہر بؤ سیاہت کسردن
 پراکتیسی . ہتویستہ نافرہتان بؤ شہم کارہ
 پراکتیسن ، چونکہ لہ توانا ماندا نیہ لہ پزگاری

خا نه كوردن تان به پیتی گرنگی و له نغصه به کسی
 کارکردنی روزانه و تیکوشان بۆ کوگردنه وهی
 جهما وهر بۆ جارمه رکردنی شه و کم و کوپانسه
 ها ورئ ی حیزبیه دهوری بزوتنهر و دینا میکسی
 شه بیئنی و ته وهی شه و کوگردنه وه به بۆک شه هینئ
 شه کارمه ده رفعت شه ره هینئ بۆ سا زونا ماده
 کردنی شه و کۆمه له خه لکه به سود و چا که بسۆ
 حیزب . لیترمنا با به خ دان به به رزه وه نده به
 زیند وه کانی خه لکی و دباریکردنی سبسه تسی
 راست و دروسته تاراده به کی زور یارمه تیمان
 شه دات بچینه ناویانه وه و شه وه یان بسۆ
 رون بکه به نه وه که به ده پیتانی شه و دستکه و ته
 بچوکانه شه مو شه تیک نیه و ناما نه گمستی و
 دوا بیته کان زور له وانه مه زترن .

(۲) بۆنه کۆمه لایه تیه کان : وهك (عابسی ،
 نیشانه کردن ، سه رکوتن له کاریکدا ، دوا ی
 درویننه ، به چئ هینانی کاریکی گرنک ، خه تانه ،
 له دایک بون ۰۰۰ هتد) ، ههروه ها سه رغو نیکردن
 له دوا ی مردنی به کینک ، نه خو نی و جونسه
 نه خو نخانه دوا ی رودا و تیکی دل ته زین ۰۰۰ هتد ،
 مه سه له ی کۆمه لایه تی و به منداریکردن له
 چاره سه رکردنی کیشه ی نیوان خه لکی گه رگ به
 نا وچه به کی دباریکرا و و به کا لاکردنه وه ی کیشه ی
 نیوان درا و سنی و به منداریکردن له چاره سه رکردنی
 خیرخوا زانه . هه مو شه مانه بنه به به کی (مادی
 و مه عنوری) بۆک شه هینئ بۆ گه به شتنه
 ناخی جهما و هروه ، چونکه کارکردن لینه رده نا
 شه نظامی هه ست بیزکرا و و چا کی شه بی .

(۳) بۆنه نیشتمانی و ته ته وابه تیه کان :
 با به خداسی زور به و جۆره بۆنانه ی وهك جه زنی
 نیشتمانی و ته ته وابه تی ، وه به شه که شه کردنی
 هه ندئ دیاری تایبه تی به و بۆنه به به وه و
 به منداریکردنی ، الاکانه له شه هه زگه کاندئا و
 به منداریکردن له گۆزانی و هه له به رکنتی فولکلوری
 تایبه تی خه لکی نا وچه که دا ، به واته به کی سه
 به منداریکردنی به گیان و هۆشه وه له و جوره
 بۆنانه نا و به کاره پیتانیان له خزمه تسی
 ناما نه کانی حیزب و به رزکردنه وه ی شه و
 دروشمانه ی له گه ل شه جۆره بۆنانه دا شه گونیه ن .

(۴) سازکردنی چالاکنی نواندن بۆلوان : وهك
 گه ست و کۆپو شه وی تایبه تی . له هه م سه و
 بۆنه به کی له مجۆره دا ، چا که ترین شه ندا ساز
 به خرنه گه ر و به رنامه ی نامه نگنی تایبه ت سه
 سازیکرئ و ها ورته یانی شاره زا و خا وه ز
 به مره ی هونه ری نامه نگه که رابچه پیتن و چالاکه
 ته دا بئوتینن ، به منداریکردنی شه رفعت و به ساو
 به جوته له مجۆره چالاکیا نه دا شه نامیکنی چا کی
 شه بیته . له م به واران نه دا به توبسته ده سلیم و
 شه لقتی زامی بۆلایین بئوتینری و بۆنه که شه بسۆ
 خزمه تی ناما نه کانی حیزب به کاره پیتنری ، چونکه
 شه م بۆنانه وزه و توانای ها ورته کانه مان ده رنه خه
 و شاره زایمان نامکرا شه که ن و شه بان خاته گه
 ههروه ها هه ول بیدری کۆری شه وی تایبه تی ساز
 بکرئ و زماره به کی زور له شه ندان به منداری
 ته دا بکن ، له دوا ی هه مو چالاکیه کی له وابه تی
 دباری تایبه تی بۆ هاندانی خه لک بۆ کسه بکرئ
 و هه ول بیدری خه لکی نا حیزبیه به خرنه گه ر و
 له حیزب نزیک بکرته شه وه .

(۵) بائوکردنه وه ی گۆقار و نامیلکه کان
 به شه توه به کی فراوان : شه م به واره گرنگیه کی
 تایبه تی هیه له کار و حیزبدا ، چا له بارودزخی
 نامکرا دا به تبا شه پیتنری ، چونکه بنه به به ی
 فیکری حیزب بۆک شه هینئ ، به رده وام بون له سه ر
 شه م به به شه رکی گه و ره ی سه ر شانه مانسه
 چونکه بائوکره و هکان له گه ل شه وه دا که به نه به شه ی
 فیکری حیزبی ته دا به ، لاینه ی به ووبا گه نده ی
 گرنک و گه و ره سی له شه ستودا به . هه ول بیدری
 بائوکره و هکان له کاتی خویدا به گه نه دسته
 خه لک ، لینه مندئا شه توانین راده ی جهما و هری سونی
 ها ورئ به ک به وماره ی بائوکردنه وه ی دانه کانی
 گۆقاری حیزب و راده ی شه کردنه وه ی با به ته کانی
 بۆ خه لک به پیتنری . شه بی بۆ رابه راندن سه
 دا به منداریکردن و بائوکردنه وه ی گۆقار و نامیلکه کانی
 حیزب ، ته بیی تایبه تی بۆک به پیتنری .

(۶) شه توانین ته بیی تایبه تی بۆک به پیتنری بۆ
 هه لسان به به ووبا گه نده ی حیزبی له هه مو نا وچه
 و هه رته که کاندئا ، به لاه به ره چا و کردنی به سار و
 زخی هه رنا وچه به ک ، و ته ره خا نکردن ها ورته یانی

KOMALLA

The Review of Kurdistan Toilers League

JULY 1985 No. 7 3rd Term

چاپکرایه وه دووباره
له لایه ن کۆمه له ی ره نجده رانی کوردستان
- ریکزای ده ره وه -

بنکه ی ژین

www.zheen.org

په پخانی

الله قیله جمال نایر - له لاله یه

پاشا گۆ

كۆمەلە

۱۰ ۋمارە
۲ خولى

گۆنارى كۆمەلەى رەنجدەرانى كوردستان

ك ۲ (جانىھەرى) ۱۹۸۶

بنكەى ژين

www.derebari.org

سەندىگا

دەربارەى

سەندیکا

بنكەى ژین

www.zheen.org

95 ژنگبەر: سەيامەند

بهو بهیبهی که له تیکرای ولاتانی سه‌رمایه‌داری دا حیژیسی سیاسی و سه‌ندیکای کریکاری هن و له خهبات دان، بهویسته بهیوه‌ندی نه‌سوانیسان دیاری بکری وه‌جوری شه دیاریکردنه و برچونی راست و دروست له جور شه په‌یوه‌ندی‌دا فاکتوریکي گرنگی تری یارمه‌تیدانی سه‌رکه‌وتنی شورشه، واتسه حیژیسی سیاسی و سه‌ندیکای کریکاری دوو دیاردهی سه‌ربه‌خون به‌لام نابی وه‌کو دوو دیاردهی نژ به یهک سه‌یر بکرین و ناشی سه‌ندیکا وه‌کو باشکوی حیژب و ریکختنی سیاسی دابتری حیژیسی سیاسی و سه‌ندیکا له‌گه‌ل شه‌وهی که نژی یهک نین و له‌گه‌ل شه‌وهی که سه‌ندیکا وه‌کو ریکخراوی چینایه‌تی - جه‌ما‌وه‌ری و دیموکراتیکي سه‌ره‌تایی چیني کریکاره و داکوکی له مان و به‌رزه‌وه‌ندی و داراکاری نابوری کریکاران نه‌کاته واته ریکختنی کریکارانه له خهباتی نابوری دا، په‌یوه‌ندی‌کي گونجاویان بیکه‌وه هه‌به له خهبات نژی سه‌رمایه‌داری و نیمبریا لیزم و له بهناوی دامه‌زاندنی سوسبالیزم دا.

ریکختنی سیاسی شه‌بی به‌یوه‌یبه‌کي تهرین و به‌رزه‌ بجیتسه نساو جه‌ما‌وه‌ره‌وه و له ته‌واوی شه‌سوانیساندا که جه‌ما‌وه‌ری خه‌لکی تیا کوبوشه‌وه چ شه‌ داوده‌زگا و کومه‌له و ریکختنه‌ی برولیتاریا و ره‌نجده‌رانی تیا به و چ شه‌وانه‌ی که له توپزه هه‌ره دواکه‌وتنه‌کانن وه یاخود کونه‌به‌ره‌ستیشن، به‌سه‌ شه‌وه‌ی کاریان له ناودا بکه‌ن و کاریان نی بکه‌ن و تیشیان بگه‌یه‌نن • به‌م بیتیسه په‌یوه‌ندی ریکختنی سیاسی و سه‌ندیکا ده‌ره‌که‌وه‌ی که باشکویه‌تی سه‌ندیکا و ری‌ون‌کردنی ریکختنی سیاسی نییه • به‌لکو کارکردنی شه‌ندامان و کاره‌کانی ریکختنی سیاسی له ناو سه‌ندیکا کان دا و به‌که‌ینانی شان و یولی حیژیسه له‌ناو شه‌ سه‌ندیکایاندا له سه‌ر بناغه و به‌رنامه‌ی کاری ریکخراوه‌یی •

مه‌به‌ست‌لیره‌دا شه‌وه‌به که گرنگی سهندیکا و جولانه‌وه‌ی سهندیکایی شه‌بی به‌پیی کیش و قورسایی خوی نرخی بو دا بنریت و خالی‌کیش گرنکه که شه‌بی سرنجی لی بده‌بن ، شه‌ویش‌وه‌رگرتنی مه‌لوپستی راست و دروسته به‌رام‌بدر به ریکخراوی جه‌ما‌وه‌ری و به تایبعت سهندیکا * واتا نابی وه‌کو می‌کونوم‌یسته‌کان بیسری بکه‌پنه‌وه که خه‌باتی سهندیکا بیان به تاقه ریبازی خه‌بات شه‌زانی و کریکاران بیان له ریکخستنی تایبعت و له چیزیی سیاسی شورش‌گیری خویان بی بهش شه‌کرد و خه‌باتیان له چوارچیوه‌ی خه‌باتی تابوری له رژیم سهرما‌یهداری دا قه‌تیس شه‌کرد و نه وه‌کو سهندیکالیه شورش‌گیره‌کان که خه‌باتی سیاسیان به شه‌رکی پرولیتاریا شه‌زانی و دژی بونی چیزیی به‌شروه‌ی چینی کریکار و دیکتاتوری پرولیتاریا بون ... و شه‌بانویسته‌به هوی سهندیکا گانه‌وه سهرما‌یهداری بروخینن *

که‌وابو مه‌لوپستی راست شه‌وه‌به که ریکخستنه سیاسی‌ه‌کان و به گوپسره‌ی ولاتی خومان و قوناغی شورسی کورنستان که شورسی رزگاری نیشتمانیه و شه‌بی شه‌رکه‌کانی شورسی رزگاری - دی‌موکراتیک خی‌به‌چی بگا و نامانجه‌کانی به‌پینته‌دی و به گوپره‌ی شه‌وه‌ی که سهندیکا کان بنگه‌ی فراوانی جه‌ما‌وه‌رین له پرولیتاریا و نیمچه پرولیتاریا ، به‌یوسته به‌پینی به‌رنامذی کاری ریکخراوه‌یی ره‌خند بکریتسه تاویانه‌وه و شانده و بول و ریکخستنی بته‌وی یوه‌ه‌ر هه‌لومه‌رچیکی شاسکر و نه‌پینی و نیوه نه‌پینی تیا دروست بگری و به‌یوه‌ندی گونجاوی نیوان ریکخستن و سهندیکا له‌م ریگه‌به‌وه به‌پره‌و و مسوگه‌ر بگری **

شم وتاره‌ش که به‌پیی بلاوکراوه‌کانی * فدراسیون سهندیکایی جیه‌ساتی ناماده کراوه ، هندی زانیاری به سوده له‌سهندیکا و کارکردنی سهندیکایی و جوری و رولی ... و به ره‌چا و کردنی شه‌و خالانه‌ی له‌سهره‌وه بساس کران *

وه‌رگینری کوردی

سرمایه‌داری

شهرکی سدره‌کی بزوتنه‌وه‌ی سه‌نسدیکایی
دا کوکی کردنه له به‌رزه‌وه‌ندی مادی و معنهدوی
ره‌نجدهران . ثم شهرکه له کوملایکی دیساری
کراودا به‌دی دیت ، واته له‌هه‌لومدرجی سیاسی
ثابوری و کوملایه‌تی تاپه‌تی هه‌ر کوملایکدا
(که له ولاتیکه‌وه‌بو ولاتیکی ترجیا وازی هه‌یه)
، حی‌یه‌جی نه‌بیج . ثم هه‌لومدرجانه نه‌توانن
بو ره‌نجدهران له‌بار بیان ناله‌بارین ، هه‌رجی
چون بی به‌یوه‌ندی به‌تدرازوی هیزه‌کائی شه‌و
کومله‌وه‌هه‌یه .

نه‌گه‌ر بمانه‌وی خه‌باتی ره‌نجدهران بو
مسوگر کردنی به‌شکه‌وتنی ثابوری و کوملایه‌تی
، ناشتی و سه‌ریمستی به‌ریکویکی رینویزی
بکه‌ین ، نه‌بی شه‌ود بزانیین که ناسینی هیسه
ناکوکه‌کائی کوملایه‌تی نه‌ره‌تی هه‌یه .
زور تیوری هه‌یه که میژوی مروثایه‌تی به
نه‌جی می ریکه‌وت یا ناکامی دیارده سروشتیگان
ته‌زانی که له ویستی مررثه‌ریه‌خون
لایه‌نگرانی ثم تیوریانه به‌گشتی لایه‌نه‌سه
تیمبریا لیستی و مرزوبوله‌سرمایه‌داریه‌کسان
، که ناما نجیان باراستن و دزوارکردنی
چه‌وسانه‌وی ره‌نجدهران و دیل و به‌خسیرکردنی
شه‌ر گه‌لایه‌که میشتا فرژیر چه‌برکه‌ن .

به‌لام تیوریه راست و دروسته‌زانسته‌کان
میژوی مروثایه‌تی به‌نه‌جی می پروسه‌ی
خه‌بات ته‌زانیین که له نیوان هیزه‌کائی چینسه
کوملایه‌تیه‌کان دا ، که به‌رزه‌وه‌ندی ناکوکیان
هه‌یه ، له نارادایه .
تیگه‌بشتن له‌م مه‌سه‌دی دواپی زور

گرنکه . چونکه ته‌نیا له سه‌ر بناغه‌ی شه‌م
نورینه گشتیه‌ی میژوه که چه‌مکی سه‌ندیکالیزی
چینایه‌تی ره‌خساره و گه‌سه‌ی کردوه و شه‌رو
که زور ریکراوی سه‌ندیکایی له جیه‌سان دا
وه‌ریان گرتوه .

بو تیگه‌بشتنی باشتری باسه‌که بنساغه
ثابوریه‌کائی سه‌رمایه‌داری ، جیه‌سه
کوملایه‌تیه‌کان و خه‌باتی چینایه‌تی شه‌ی
شه‌که‌پنه‌وه :

بناغه‌ی ثابوری سیستمی

سرمایه‌داری

به‌و بییه‌ی که به‌ره‌مه‌بنانی بیداویسته‌یه
کائی زیان ناکاری کوملایه‌تی هه‌یه ، له
شه‌جی می به‌یوه‌ندی که دیارریکراوی پروسه‌ی
به‌ره‌مه‌بنانی له نیوان مروثه‌کان نابهدی دوی .
میژوی مروثایه‌تی له میژوی شه‌و به‌یوه‌ندیسه‌دا
تا و ته‌دا ته‌وه که له نیوان مروثه‌کان نا بو
به‌ره‌مه‌بنانی بیداویسته‌کائی زیان نامه‌زراه .
ثم به‌یوه‌ندیه بناغه‌ی ثابوری کوملایه‌تی
شه‌پینی .

له سه‌ر هه‌ر بناغه‌یه‌کی ثابوری ،
ستراکتوریکی کوملایه‌تی دیارریکراوی کوملایه‌تی
دامه‌زراه . ثم به‌یوه‌ندیانه شه‌توانن جورکی
به‌یوه‌ندی بن له سه‌ر بناغه‌ی بارمه‌تسی و
هه‌ره‌وه‌ز وه یا به‌یوه‌ندیه‌ک بین له‌سه‌ر بناغه‌ی
خو سه‌پاندن .

له ولاتانی روو له گه‌سه‌دا ، ستراکتوری
کوملایه‌تی جورا جور شان به‌شانی یه‌ک له
کایه‌دان ، لیره‌دا هاوژینی به‌یوه‌ندی له سه‌ر
بناغه‌ی هاریکاری له گونده کونه‌کان به‌تایبه‌ت
له ناسیا و شه‌فریقا دا شان به‌شانی به‌یوه‌ندی
له سه‌ر بناغه‌ی ده‌سه‌لات شه‌پینی ، وه‌کو له

کارگه سرمایه‌داریه‌کان دا هه‌یه و زور به‌یه‌یان
لقه‌کانی مونیوله فرره‌گه‌زه‌کانن .

مروفتو شه‌وه‌ی بژی‌ته‌بی کاریکا و ته‌واوی
که‌رسه بیویسته‌کانی ژیان به‌دی بهینسی
ناکاری کومه‌لایه‌تی به‌رهمه‌په‌ئان له ولاتانیسی
پیشکوه‌توی سرمایه‌داری گه‌بیشته‌وه ته‌بله‌یه‌کی
گه‌شه کردن ه که تیتتر له‌جوارچیوه‌ی سنوره‌کانی
یه‌ک ولات دا جیگه‌ی نابیته‌وه . به‌رهمه‌په‌ئان
پوه به‌دیاردیه‌کی جیهانی . ته‌مرو به‌رهم
له‌و کارگه هه‌ره زلانه‌دا دیته به‌ر کسه
هه‌زاران ره‌نجدهر کاری تیدا شه‌که‌ن .

به‌لام ه له کاتیک دا به‌رهمه‌په‌ئان ناکاری
کومه‌لایه‌تی هه‌یه ه نامرازی به‌رهمه‌په‌ئان ه ته‌و
نامرازان‌ه‌ی که ره‌نجدهران به‌که‌لک وه‌رگرتن
لییان مه‌سه‌له‌ی به‌رهمه‌په‌ئان را‌ته‌یه‌رینن ه له
خاوه‌ندیته‌ی که‌ما‌یه‌تیه‌کی بچوکی مروفتا‌یه‌سه .
ته‌م دوو دیارده‌به‌ بناغی‌تابوری سیسته‌سی
سرمایه‌داری یه‌ک شه‌هینن . ناکاری به‌پوه‌ندی
به‌رهمه‌په‌ئان له کومله‌ی سرمایه‌داری دا ه
جوری شه‌و به‌پوه‌ندی دیاری شه‌که‌که‌به‌پوه‌ندی
له سه‌ر بناغی‌ده‌سه‌لات .

شان به‌شانی گه‌شه‌کردنی سرمایه‌داری
ه به‌رهمه‌په‌ئان تیش زیاتر ناکاری کومه‌لایه‌تیسی
پیدا شه‌کات . ورده ورده ه‌که هسویه‌کانسی
به‌رهمه‌په‌ئان له چنگی ژماره‌یه‌ک سرمایه‌داری دا
چق شه‌هستی ه به‌پوه‌ندی له سه‌ر بناغی‌ده‌سه‌لات
له کومله‌ی سرمایه‌داری دا شه‌وند و
تیتتر ته‌بی .

هه‌لبه‌ته‌هیتا له ولاتانی سرمایه‌داری
ژماره‌یه‌کی زوری ره‌نجدهران ه وه‌کو بیشه‌گه‌ر
و جوتیاری ورده له گونده‌کان دا که‌لک له‌و
نامرازان وه‌رته‌گرن که هسی خویسانه .
هه‌لومهرچی کومه‌لایه‌تی ته‌م تاقم و ده‌ستانه
به‌دزواربوونی باری کومه‌لایه‌تی ژیهانیسی
ره‌نجدهران خرابتر ته‌بی و به‌رته‌نجام هه‌سه‌له
ژماره‌یه‌کی له راده به‌ده‌ری ته‌مانه رووته‌که‌نه
په‌سه‌سازی گه‌وره وه یا بورژوازی گوند .

۲. چینی کومه‌لایه‌تی چۆن پینا‌سه‌سه
بکه‌یین ؟

مروفتا به‌و بییه‌ی خاوه‌نی هوکانسی
به‌رهمه‌په‌ئان بی یا خاوه‌نی نه‌بی ه رولسی
جوراجور له به‌رهمه‌په‌ئان را‌وازی شه‌کا .
له لایه‌ک ه تیه‌ه له‌گه‌ل خاوه‌نی هوکانسی
به‌رهمه‌په‌ئان روو به‌روو شه‌هیننه‌وه . ته‌مانه
خاوه‌نی سه‌رچا وه زیره‌میندکان عه‌انوبه‌ره‌کان
ه مه‌کینه و نامرازن و بو وه‌گه‌ر خستنی کارگه
کانی خویان مروفتا به‌کری شه‌گرن . نامانچ له
به‌رهمه‌په‌ئان بو خاوه‌نی هویه‌کانی به‌رهمه‌په‌ئان
به‌ده‌سه‌په‌ئانی سودی لانی زوره .

له لایه‌کی ته‌روه ره‌نجدهران هه‌یچ هویه‌کی
به‌رهمه‌په‌ئان تیان تیه‌ه ه بویه به‌خۆ و خه‌زانده‌وه
ناچارن بو په‌یدا کردنی بژیوی خویان کار بو
خاوه‌نی هوکانی به‌رهمه‌په‌ئان بکه‌ن . ته‌سه‌م
ره‌نجدهران به‌کاری خویان سامان به‌دی شه‌هینن
ه که هه‌موی له لایه‌ن خاوه‌نی هوکانی به‌رهمه‌م
هینانه‌وه به‌تالان شه‌بری .

به‌مجوره به‌روونی شه‌هینری ه که له
کومله‌ی سرمایه‌داری دا نا‌کو‌کیده‌کی دوژمانه
له تیران به‌رته‌وه‌ندی خاوه‌نی هوکانی به‌رهمه‌م
هینان و ره‌نجدهران دا به‌دی دی وله بیروسی
به‌رهمه‌په‌ئان دا به‌پوه‌ندی یه‌که له سه‌ر بناغی‌ده‌سه‌لات
له تیرانیان دا دروست ته‌بی .
پینا‌سه‌ی چینه کومه‌لایه‌تیه‌کان به‌ دوو
تایه‌ته‌ندی بنه‌ره‌تی ه رولی ته‌وان له سه
به‌رهمه‌په‌ئان و به‌پوه‌ندی به‌رهمه‌په‌ئان نا‌دباری
شه‌کری :

چینی کومه‌لایه‌تی کومله‌خه‌لک‌یکه ه که له
بیروسی به‌رهمه‌په‌ئان دا رولی لیکجویان هه‌یه
و به‌پوه‌ندی یه‌که یه‌کسانیان بیکه‌وه هه‌یه .
له کومله‌ی سرمایه‌داری دا دوو چینیسی
سه‌ره‌کی هه‌یه .

چینی سرمایه‌دار : کومله‌ی خاوه‌ن
هوکانی به‌رهمه‌په‌ئان ه که به‌هوی کاری کسری
گرته‌وه سود به‌ده‌ر شه‌هینن .
چینی کریکار : شه‌و کومله‌ژن و به‌اوه‌یه

که ناچارن به کری بو سرمایه داره کان کار بکهن .

له نیوان ثم دوو چینه دا تویری بهینا و بهینی همیه ه که بهیان شهوتی تسویزه نا ونجه کان .

ناشکرایه که ستراکتوری کومه لایه تی له ولاتانی دوا که وتودا زور نالوسکا وتره لسه ستراکتوری ولاتانی بیشکه وتوی سرمایه داری بهلام له تعواوی ولاتان دا ره نجه دران هی بدهک چین و له بهرامیهر چه وسینه ری نا و خسو و شمیریا لیزم دا داکوکی له بهرزه ونه ندیبسه کی ها و بهین شه کن .

۳ . خه بای تی چینا یه تی

دا بهش بونی کومه لی سرمایه داری به چینه سهره که کان ه که بهرزه ونه ندی دژ بسه به کیان همیه ه واقعیکی بایه تی به دهر له ویست و بی خوش بونی مرؤف . ثم واقعیکی بایه تی بنا وان و سهرچا وهی بیسکا دانسی همیشه بی و خه بای تی چینا یه تی وه هر ته هسه که کریکاران و سرمایه داران لسه که مه لسی سرمایه داری دا تهغات بهرامیهر بسه که ناکوکی دوژمنانه (نانا گونیستی) لسه نیوان بهرزه ونه ندی ره نجه دران و گه لاتنسکی ولاتانی دوا که وتوی دژ به شمیریا لیزم بی هر له سهر ثم واقعیکی بایه تی وه ستا وه . سندنیکا کان بو بهرزه بیدانی چالاکی خویان نه بوا به سوور بن له سهرته و واقعیکی باسکراوه و ه هه مرچیکی بیویسته سو شهوی :

لیبروانه داکوکی له بهرزه ونه ندی مادی و معنیه وی ره نجه دران بکهن ه خه بای تی راسته قینه دژی کومیا نیه فره ره گه زه کان بکهن که بهرزه وام دریزه به تالان و بروی سهرچا وه سروغتیه کانی ولاتانی درا که وتووچه وسانده وهی وزه ی کاری ثم ولاتان نه شه دن ه وه هر وه ها پشتگیری له خه بای تی گه لانی ولاتانی باشکه وتو

بکهن دژی شمیریا لیزم و بو دامه زران دنیسی سیسته میکی نوی تابوری له جیهان دا .

شه سندنیکا یانه ی که برویان بهم راستیه نییه و هه ولته دن بهرزه ونه ندی چینسی کریکار و چینسی سرمایه دار بیکه وه شاست بکهن وه ه ته نجای کاره که بیان به شیوه ی بایه تی بهشتیوانی کردن له بهرزه ونه ندی سرمایه داران و شمیریا لیزم و " نا و نهریزه شاسی سرمایه دار و شمیریا لیزم کان وهه .

چینه کومه لایه تی کان دیارده یک نییه که همیشه هه بیت و شتیکی تا هه تایی بیست . سرمایه داره کان ناتوانن له ره نجه دران بی نیاز بن : بهلام هر وه کو نمونه ی ولاتانسکی سوپالیستی دهری شهخن کریکاران هیهچ بیویستیان به سرمایه داران نییه .

خه بای تی چینا یه تی دینه مؤی میزوه . سندنیکا کان پشت شه ستور بهم برنسیه له هر وه ی گه شه کردنی کومه ل دا بهشتاری نه کن و بو شاسی ه سهر به خوبی گه لان ه شایش ه خه بای تی و بهمشکه وتنی تابوری و کومه لایه تی تی شه کوشن .

۴ . میکائیزی چه وسانه وی سرمایه داری

له یاسی چینه کومه لایه تی کان دا دیان که له کومه لی سرمایه داری لسه نیوان بهرزه ونه ندی سرمایه داران و ره نجه دران دا ناکوکی کی نانا گونیستی هیه . شمسته نه مانه وهی میکائیزی ثم ناکوکی له سواری تابوری دا نشان بدهین . تیگه بهشتن لسه مه له یه بو سلما ندنی پیدا ویستی چالاکی همیشه بی سندنیکا کان بو دا بین کردنسی هه لومهرچی کار و ژیا نی با شتر گرنگیه کسی زوری هیه . ناسینی ثم میکائیزی هه وه ها بو بهی بردن به هو بنچینه بیه کان و چونیتیسی دوا که وتویی بهیویسته ه چونکه باشکه وتویی بهیوه ندی راسته و خوی به دهسه لاتناریتیسی شمیریا لیزم وه هیه که بازاره کانی دنیا ی

باوان (قورخ) كرده . لهم ئېدواندا باسى
 ئىم مەسلەنە ئەكەين :
 - بەھاي كالا - ميگانىزمى چەوسانەوھى
 - سەرمايەدارى - دەولەت چىيە ؟

۱ . بەھاي كالا

كالا بەرھەمى كارى مروقەولە قسوناغى
 يەكەمدا ئەبى نىيازىكى كومەلەيتى ديارىكرا و
 بەدى سېھنى و ، له بەدى دوھدا بو فروشتن
 و ئالوگور ئەھىنرەتە بەرھەم ئەك بویرانەوھى
 شەخسى .
 كالا ئەتوانى شەتەك بى بو نىيازى بىويست
 وەكو نان و جل و بەرگ و بېلاو ، با شەتەكسى
 قەزى بى . ھەررەھا كالا ئەتوانى ئامرازى
 بەرھەمبېئان بى وەكو مەكینە ، خەلوزى بەردىن
 و ئاسن و ئاد ...

كالاكان چون ئالوگور ئەكەين ؟

ئالوگورى كالا
 بېكەوھە نېسانەى ئەوھىيە كە شەتەكى ھاويستەن
 لە نېوان ئەواندا ھەيە و ئەويش كارى مروقە .
 بو بەرھەمبېئانى ئىم يا ئەو كالاپە ھەرچەئەدە
 كارى زىاتر بىويستەبى ، ئەو كالاپە گرانترە .
 كالاكان بېكەوھە بەراورد ئەكەين چونكە ئاكامسى
 كارى مروقن و لە ئەواوى ئەواندا رادەئەكسى
 ديارىكراوى كار كەلەكە بووھ .
 بەھاي كالاپەك بە ھوى رادەى كسارى
 كومەلەيتى بىويست بو بەرھەمبېئانى ئەو
 كالاپە ديارى ئەكەرى . بەھاي كالاپە شەھوھى
 بارە ، نرخی ئەو كالاپە .

۲ . ھىزى كار

تەواوى ئەو غتەنەى لە ماوھى زىيان دا
 بەكارى ئەھىننەن ئاكام و بەرھەمى كارى مروقە .
 ئەمە ھىزى كارى مروقە كە بە يارمەتى ئامراز
 و كەرمەھى بەرھەمبېئان ، كە بە شەھوھى
 بەردەوام گەشە ئەكەن ، تەواوى سامانەكسان

بەدى ئەھىننەن .

ھىزى كارى مروقە بىرەتتە لە كومەلەيك
 تۈنانى لەھە و فەكرى مروقە .
 لە كومەلەى سەرمايەدارى دا ، ھەمەو
 شەتەك ، لە دەرزىيەوھە بگەرە تاكارگە گەورەكان
 و تەننەت ھىزى كارى مروقە شەكسپرى و
 ئەفروشرى . لە كومەلەى سەرمايەدارىدا ،
 كرىكاران بو ئەوھى نرەتە بە زىيان بەدەن بە
 ناچارى ئەبى ھىزى كارى خويان بىفروشتن .
 سەرمايەدار باھى ئەوھى ھىزى كارى كرىكارى
 كرى بە تازانچى خوى بو بەرھەمبېئانى سامان
 كەلكى لى وەرئەگرە .

چەوسانەوھە لە پروسەى كرىنى ھىزى كار
 وە بەرھەمبېئانى داروھە ئەدات .

۳ . مگانىزمى چەوسانەندەوھە

الف - سەرمايەدار ھىزى كار ئەكەرى :

سەرمايەدارى دا ، كار كالاپە و وەكو ھەمەو
 كالاپەكى تر بەھاي ھەيە . نرخی ھىزى كار ، بىي
 ئەلەين كرى . كرى كەرمەسە بەكە كە كرىكار بە
 ھويەوھە بىويستەكانى خوى بو ساراغستەن و
 زىان ئەندەوھى ھىزى كار دا بىيەن ئەكات : كسەل و
 بەلى بىويستى زىيان وەكو خواردن ، بوشاك ،
 خائور و ئاد و بىويستى كومەلەيتى بو خوى و
 خىزانەكەى .

بىويستەكانى كرىكاران لە بەھوھەندى لە
 گەل گەشە كرىنى كومەلە دا زىاتر ئەبى . لە
 ولانە جورا جورەكان دا ئەم بىويستەنەجھاوازن
 و بەستراون بە ھوى ئابورى ، اخلاقى و
 مېژوئەوھە .

بەھى جى بەجى بوئى بىويستەكانى كرىكاران
 بەھوھەندى بە خەباتى جىناپەتى و ھەررەھا
 چالاقى سەندىكايى ئەوانەوھە ھەيە .

ب - تايەتمەندى نا ئاسايى ھىزى كار :

سەرمايە
 دار باھى كرىنى ھىزى كار بو بەرھەمبېئانى

کری که ی خوی به دی تهینی . نه نجام له بیری
 شهوی ماوهی کاری روزانه گورابیت کریکار له
 برو ۵ ساعات و ۲۰ خولک ۶ ساعات بسو
 به دیپینانی سامان بو سه رما یه دار کاری کردوه
 هرچی به ره مهینان زیاتر تهی بیسه
 کومه لایه تی ، چه واندنه وهی سه رما یه دار ی زیاتر
 له پیشو تهی به گشتی تر . له سیسته مسی
 سه رما یه دار ی دا ، زیانی سیاسی و ثابوری
 به هوی دمه لاته دارایی و ثابورییه کانه وه قورخ
 کراوه و نه وان دمه لاتی سیاسی خوبان له
 ریگهی داموده زگای ده ولته وه ، به ریوه ته به ن .

۴ . ده ولت چیه ؟

له کومه له چینایه تیه کانا ، ژیمانی
 کومه لایه تی به هوی نه و قانونا نه وه که به یوه نندی
 تا که کسی له نیوان ده سته کانا ناریکه شه خا ،
 ریکه نه خری و نه گوری .

نه و دامه زرا و کماندی که رولسی
 رابری کومهلان به دسته ره به بریتین له :
 سه روکی ده ولت ، ده ولت ، پارلمان ، وه زارعت
 خانه کانا : دارایی ، قهره زگه ، سار بولیس و
 نه ندروستی ، دادگا و تاد ...

به لام ده ولت داموده زگایه کی " بی لایه " .
 نیبه ، له سه روی کومه لایه و شه رگسی
 هه ماهه زگه کردنی " به رزه وه نندی ده سته جورا جور
 و چینه کومه لایه تیه کانه . له هه مو کومه له کانه
 ده ولت نامرازی دمه لاتی چینیکی تاییستی
 کومه لایه تیه .

ده ولت نا وه روکیکی چینایه تی هه به و به
 گویره ی نه م نا وه روکه رولی خوی وازی ته کات . له
 کومه لی سه رما یه دار ی بیسه سازیدا ، ده ولت
 نامرازی دمه لاتیکه که له خزمنی به هیسزترین
 مونوپوله کانا یه ، به تاییست مونوپولسه
 فرره گه زه کانا . داموده زگا زله کانی نه م
 ده ولتانه له بواری جورا جور سیاسی ، ثابوری
 و زانهاری دا بو یاراستن و نزار کردنسی
 چه وسانده ی ره تجده رانی ولاته کانی خوبان و هه ر

وهه ، ره نجه رانی گهلانی ولاتانی دواکوتو ،
 به کار شه بیری و که لکی لی وه رته گیری .
 له ولاته روو له گه شه کانا دا ، رولسی
 ده ولته کانا به بهی ناراستی سیاسی نه وان
 جیا ته بیته وه . له هه ندی ولات دا ده ولت
 پشتیوانی نیمیریالیزم و کونه به رستی نا خوبه ،
 وله هه ندی ولاتیش دا ده ولته کانا لیبیراوانه دزی
 نیمیریالیزم خه بات شه که ن هه رچه نده زور که م
 و ده گهنن . به لام له سالانه ی دواپی دا به هوی
 توند و تیژ بونی به یوه نندی نابهرامبهری
 نیونه ته وهی و زیاد بونی قهرزاری ولاتانی رووله
 گه شه ، ده ولتانی نه م و نتانه که وتونه ته نه و
 کردنی ها و کاری له جورا جیوهی ولاتانی رووله گه شه
 (بی لایه) . به و مه به ستی نیمیریالیزم
 ناچار بکه ن دان به سیسته میکی نوی دا بنیست
 له جیهان دا

پاشکه وتویی

پاشکه وتویی نیشاندهری باری ولاتانی
 روو له گه شه . نه م باره له نه نجامی زال بونی
 ولاتانی نیمیریالیتی به سه رولاتانی پاشکه وتو
 دا ها توته کایه وه ، نه و ده سه لاتناریتیه یه که
 به کولونیا لیزم ده ستی بی کرد و به شیوه ی
 لیکولونیا لیزم لریزه ی بهیدا کردوه . نیمه
 نه م نوو دیارکایه به دوا ی یک دا شه خینه
 به ر لیکولینه وه .

کولونیا لیزم

له کوتایی سه ده ی نوزده هه م دا ، هه سزه
 ته لیه نیمیریالیتیه کانا ، جیهان یان به
 نه واره تی له نیوان خوبان دا نابهر کردو هه ندی
 له نه ته وه سه ریخوکان ، به تاییست نه ته وه کانی
 نه فریقایان کرد به کولونی خوبان .

مه به ستی نیمیریالیزم له فراوان کردنسی
 دمه لاتی سیاسی خوی به سه ر گهلان دا له لایه ک
 بریتی بوو له ده سگرتن به سه ر سه چا وه ی

که رسدای خاوی شو ولاتانه وله لایه کی تیره وه
به دیهینانی بازاری ساخ کردنه وهی کالاکانسی
خویان .

نهجای زالی بونی کولونیا لیزم به سهر
ولاتانی ژیرده سته دا بریتین له :
الف - له زمینای تابوری :

که رسدای سهره تا پس
که موزر به شیوه سهره کی له ناوچه سده دا
ناکری به کالای ناماده بو به کارهینان . چونکه
فرانکرندی بیس سازی له ولاتانه دا بس
گیره ی نیازیان جی بهی نابی . - بسدا ویستی
بیس سازی کردن زور که مه و نهیا به و راده یه
که لکی لی و مرده گیری که به رزه وهندی دا گیرکهران
دابسن بکات .

ب - له زمینای کوملایه تی - فرهدنگی :
هه زاری

له راده به دهر ه نه خوینده واری گشتی ، خویندنسی
بی ناوه روک بؤ بارهینانی کاندی نا ونجسی ه
وه تا بیه تی فرما بهری مل که چ بو شیداره کان
ه که می کاندی بزیشکی ه سوکایه تی کردن به
نهریت و زباری بوومی . گهلانی ولاتانی کولونسی
بو وه ده سپینانی سهر به خوبی سیاسی خه بات
شکه ن . قوناغه کانی بنه رته تی تم خه بات ه
بریتیه له :

۱ - شورشی سوسیالیستی شوکتوبوری
۱۹۱۷ له روسیه یارمه تی گه شه کردنی اجراتوری
بزوتنه رزگار یخوازه کانی دا .

۲ - باغ دره م جهنگی جیهانی ه واتسه
داروخانی سیسته می کولونیا لیسنی به یان نامه ی
ریکخراوی نه توه به کگرتوه کان له ۱۴ دیسامبری
۱۹۵۰ دا .

۳ - سهرکه وتنی میژوی گه لی قیتن نام
دزی به هیژترین ده ولته تی نیمبریا لیستی ه واتسه
نیمبریا لیزمی شمیریکا و وه ده سپینانی سهر به خوبی
له لایه ن کولونیه کانی برتوگاله وه (شانگولا)
نیسانده ری کوتایی دوا این بله کانی سیسته می
کولونیا لیستی به . سهره رای شه هه گهلانی زور له
جیهان هیه که هشتاله بهناوی سهر به خوبی

سیاسی خویان دا خه بات شکه ن .

نیو کولونیا لیزم

با ه شه وهی که گهلانی دا گیرکرا و سهر به خوبی
به دهر شهینن ه نیمبریا لیزم ده ولته دات زالی
بونی خوی به سهر شو رژیمانه دا به شیوه ی تیره
بیاریزیت . شه مه یه چه مکی کولونیا لیزمی نوی ه
که ده ولته نیو کولونیا لیزم به سدر ولاتانسی
یا شکوتودا به و شهوانه ی خواره وه جی به جسی
ته کری :

نه لغ - له زمینای تابوری :
کونترولی دامه زرا وه
بیس سازی به کان به شیوه یه کی بنه رته تی له
ریگه ی کومبیا نیا فرره گه زه کانه وه جی بهی ته کری .
تم کومبیا نیا نه دریزه به تالان و بروی سهر جا وه
سروشتیه کان و چه وسایندنه وهی ره نه جسه ه ران
نه دن ه شه وان له خولگه ی سدرمایه دار بسدا
راته گرن و باری تالوگوری ترا و بو شه وان دزوار
شکه ن ه تم ولاتانه زبانه تر شخه نه ژیر باری
قدرزه وه .

ب - له زه زمینای سیاسی دا :
نیمبریا لیزم بسو
ناز ایستی ده ولته ی خوی که لک له که رسدای
جوار جور وه رنه گری ه هدر له ده سته و رانسی
راسته و خولگه سهر یا زه یه وه ه تا بسورا نه ترین
شیوازی کونترول . بو وینه له جوار چه ی به نا و
ها و کاری دا ه نیمبریا لیزم بیستوانسی له
دوا که وتوتترین سیسته مه سیاسی و تابوریه کان
شکات .

خه بات دزی نیو کولونیا لیزم له خه باتسی
دزی نیمبریا لیستی جیا ناکریتوره .

جالکی کومبیا نیا فرره گه زه کان

کومبیا نیا فرره گه زه کان ه خزمه تکارانی
سهره کی سیاسه تی نیو کولونیا لیستی
نیمبریا لیزم .

چالاکي نهم کومبا نیا نه له بواره کانسې
ژیره وهدا ده سته به ندی ته کړی :

الف- کونترول و تالانی سرچسماوه
سروشته کانی ولاتانی باشکوه وتو ، که به تابهت
به شیکي بهرچاوی که رمه ی سره تایی جیها نیان
له لایه ۰ ۲۶٪ ی سرچاوه ی فوسفات - ۴۰٪ ی بهردی
ثامن - ۶۴٪ ی بوکسیت - ۴۸٪ ی مس - ۸۴٪ ی کوبالت
- ۸۳٪ ی مه نډه نډه - ۹۵٪ ی کروم هی ولاتانی باشکوه وتوه .
تالانکردنه که هندی جار به غیوه ی راسته و خسو
و له ریگه ی کونترولی نه و کومبا نیا نه وه که
خه ریگی دهرمینان و هندی جار له ریگه ی
بازاری جیها نیوه که له کونترولی نهم کومبا نیا نه
دایه جی به جی ته کړی .

ب- چوسا نندنه وه ی ره تجده رانی ولاتانی
باشکوه وتو له ریگه ی که می روزانه ی ده ستنی
کاری نهم ولاتانه وه ، له ریگه ی تانسونسه
باشکوه وتوه کومه لایه تیدکان ولارازی بزوتنه وه ی
سه ندیکایی و ناد ...

ج- راکیشانی سرمایه ی کومبا نیا کانسې
وابسته ی کومبا نیا نره ره گزه کان بسنه وه
کومبا نیا ی دایگه له ریگه ی جی به جی کردنی سیاستی
نرخ دانان به زبانی ولاتانی روو له گشه .

قه بیرانی نیو کولونیا لیزم

که ندالی نیوان ولاتانی سرمایه داری
بیشکوه وتو و ولاتانی روو له گشه به رده و ام قولنتر
ته بیته وه .

له ۱۹۵۸ تا ۱۹۷۸ ، داهاتی ناوکویی تاکه که سی
له ولاتانی بیشکوه وتوی سرمایه داری دا له ۲۰۰۰
دولاره وه گه بیشتوته ۴۰۰۰ دلار ، له کاتیسکا
داهاتی کسسی له ولاتانی به ره شستین دا تنیسا
له ۱۳۵ دولاره وه گه بیشتوته ۳۰۰ دولاری ته امریکایی
تونندو تیز بونی هه لومهرجی ناله بساری
ولاتانی روو له گشه به هوی قول بونه وه ی قهیرانی
گشتی سرمایه داری و بریاری و ولاتانسسی
به ره شستین بو نه وه ی گشه کردنی ثابوری
خویان به ده سته وه ، بگرن ، نه وانی ناچار کسروه

به شپوه به کی لیبر اوانه تر بکه ونه خه بیات له دزی
شمیریا لیزم . نهم بارودوخه نیشانه ی سره تایی
قهیرانی نیو کولونیا لیزم که گسرن گسریس
دهر که وته کانی نه مانه ن :

- کونفره نسې ولاتانی بی لابهن له مالی
۱۹۷۳ له جه زایره

- کوبونه وه ی نا تاسایی ریگه راوی نه وه
یه کگرتوه کان دهر باره ی که ره سس
سره تایی له سالی ۱۹۷۴ دا

- بیکه اتنی کونفره نسې نه ته وه به کگرتوه
کان بو بازرگانی و گشه بیدان لسه
نایروبی سالی ۱۹۷۶

- بریاری راسته قینه له لایهن ولاتانسسی
به ره شستین نه وه به به سستی سسود
وهر گرتنی ته و اوته ی له سرچاوه
سروشته کانی و بودا مه زانندنی
سیستمی نویی ثابوری جیها ن .

- خومالی کردنی نه وتی جه زایره له
سالی ۱۹۷۱ ، ریگه ی بو زنجیره به ک
خدمالی کردن له ولاتانی تریش دا خوشر
کرد .

- دامه زرانندی " نوپیک " و ریگه راوی
تری له ویابته .

- گورانی ته رازوی همزه کان له جیها ن دا
بالبشتین گرتگی خه باتی دزی شمیریا لیسته
بو ولاتانی باشکوه وتو .

- یارمته ی ولاتانی سوسیالیستی .
- بشتیوانی همزه پیشکوه وتنخوازه کانی
بولاتانی بیشکوه وتوی سرمایه داری .

له وبارودوخه ی قهیرانی نیو کولونیا لیزم
دایره که شه بی ریگه وتننامه ی " لومه " بخریته
به ر لیدوان و لیکولینه وه . نهم ریگه وتننامه
له نیوان ۶۶ ولاتنی شه فریقا ، کارائیب و
شوقیا نوسی نارام له لایه که وه و بازاری ها و به شتی
شورویا له لایه کی تره وه شمیرا کراوه .

لایه ته نیجا بیه کانی ریگه وتننامه ی لومه :
داهه زرانندی میکانیزمیک که بتوانسی
داهاتی نارده ی ولاتانی شه فریقا ، کارائیب و

ثوقیانوسی تارام بجه سپینیت . ثم ناروانه
 ۱۲ بهرهمی کشتوکالی و کازاکان شه گریته وه .
 لایته سه لبیه گانی ریذککه وتننامه ی لومه :
 ریذککه وتننامه ی لومه له زه مینسه ی
 بیسه سازی دا هیچ نه جامه کی نییه . رولسی
 ولاتانی شه فریقار کارائیب و ثوقیانوسی
 تارام وه کو بیکه پنه ری که ره سه ی سه ره تایی
 شه لعینی (تیپینی ۱) و سه ترسی
 توندوتیژی شه وه ی به درواوه به که شه ولاتانه
 یکا به به ره هم پنه ری یه ک کالایی (تیپینی ۲) .
 - بهم جو ره ریذککه وتننامه ی " لومه " ریذککه
 به ولاتانی شه فریقار و کارائیب و ثوقیانوسی
 تارام نادات که له خولگه ی ولاتانی باشکه وتو
 دربار زیمین . هر چه بنده که شه ریذککه وتننامه ی به
 نیشانده ی باشکه کشه یه کی راسته قینه به له
 لایهن شمیریالیزمه وه ، به لاین ناما نجه که ی
 باراستنی سپینهمی کونی تابوری سه رمایه
 داریه .

قول بونه وه ی قهرانی نیوکولونیا لیزم
 گرنگیه کی زوری بو جولانه وه ی سه ندیکاییسی
 هده - چونکه شه دیارده به پیدا ویستی
 هاوبه نیی بهرزه وه ندی ره نجه رانی ولاتانیسی
 پیشکه وتوی سه رمایه داری و شه و گه لایه ی
 خعبات شه کن له پیناوی سه ره به خوپی دا ، ناشکرا
 تر شه کا .

تیپینی ۱ : ۸۰٪ نارده ی ولاتانیسی
 نه فریقار و کارائیب و ثوقیانوسی تارام
 که ره سه ی سه ره تاییه که ۴۱٪ شه ونارده یه
 بهرهمی کشتوکالیه .
 تیپینی ۲ : سالی ۱۹۷۳ ، ۵۰٪ بهرهمی
 نارده ی ولاتانی شه فریقایی و مساداگا
 سکار چوار بهرهم بون : کاکا و ، قاوه
 ، دارو سی .

سه ندیکا ، قایبه شه ندیه گانی و رۆلی له . . .

بیسه کی :

شه ره وه له زور به ی ولاتاندا بونسی

سه ندیکا کان بهرهمی دانی بهمانسراوه ،
 که چی له رابردودا وانه بوه و سه ندیکا کان به
 شیوه ی بنجینه یی به هو ی چینی کریکار وه به دی
 هاتون .

له سه ده ی رابوردودا ، سه ندیکا کان ،
 له ولاتانی سه رمایه داری دا له پروسیسه ی
 خعباتی ره نجه ران نژی هه لومه رچی نژواری
 زیان و تار به دیهاتون ، ناکوکی هه همیشه یی
 و روله زیاد بونی نیوان بهرزه وه ندی سه رمایه
 داران و چینی کریکار و شه و خعباتنه ی که
 شه نجاسی شه ناکوکیه بوه ، ره نجه رانیسی
 ناچار کرد تا له سه ر بناغه ی بهرزه وه ندی
 هاوبه نیی خو یان ریذککه یغن بهم جسوره ،
 سه ندیکا کان وه کو فورسی سه ره تایی ریذککراوی
 ره نجه ران بو داکوکی مادی و معنده ی شه وان
 به دی هاتن .

له ولاتانی رووله گه شه دا ، سه ندیکا کان
 نه ک تنیا له خعبات بو داکوکی له ژبانیسی
 ره نجه ران ، به لکه هه روه ها له خعباتیسی
 رزگار یخوازانده ی نیشتمانی بو به دیه پینانسی
 سه ره به خوپی سیاسی و تابوری ولاته کانیان
 به دی هاتن .

هر چه بنده که ره نجه ران توانیویسه نده
 بونی سه ندیکا کان به سه له پین ، به سه لام
 سه رمایه داران و رزیمه کانیان هه ولته ده ن
 یا شه سه ندیکا کنه له ناما نجه گانی خو یان
 دور بخه نوه ، یا گه نده لیان بکن و یا
 تنانته له ناویان بکن .

به مجوره له تیکرای ولاتانی سه رمایه داری
 دا مانی سه ندیکایی هه همیشه له ژبانه
 گوشاردا یه . که وا بو ره نجه ران شه ی هه میسه
 بو باراستنی شه و مافه سه ندیکاییانسه ی
 به ده ست هاتوه خعبات بکن و هه رله و کاتهن دا
 له بهریان نه چی که له به یوه تند له گسه ل
 هه لومه رچی نویی خعباتی زحمه تکیشان نژی
 چه وسینه ران ، مافی تازه ش داوا بکن .

له ما وه ی خعبات بو داکوکی له مافسی
 سه ندیکایی و به ره پیداتی دا ، ره نجه ران و

ریکخراوه سندیکیا پیدکانیان توانیویانسه
هندی ریککه و تننامه به ریکخراوی جیهانی کار
به لمینن که هندیکیان نه مانن :

- ریککه و تننامه ی ژماره ۸۷ دهر باره ی
ثا زادی سندیکیایی و پشتیوانی له
مافی سندیکیایی .

- ریککه و تننامه ی ژماره ۹۸ دهر باره ی
جی بهی کردنی کارویاری ثا زادی بونسی
ریکخراو و مافی گفتوگوی به کومل .

- ریککه و تننامه کانی ژماره ۱۲۵ و ۱۴۳
دهر باره ی پشتیوانی و یاریزگاری
نوبندرائی رهنجدهران له دامه زراوه که دا

و بیگ هینانی هلو مفرجی ثا سان بو
به ره و پیشه و به بردنی کاره که بیان .
- ریککه و تننامه ی ۱۱۱ دهر باره ی نه هیبتنی
جیاوازی له کار و پیشه دا .

تا یبه تمه ندیه کانی سندیکیا

الف - ریکخراوی چینایه تی :

له ولاتانی
رووله گنده دا بیکهاتوی چینی کسریکسار ،
ثا سنی هوشیاری و توانای ریکخستنننننننننن
خیرایی رووله گوران و گشه کردن .
زوربه ی ولاتان دا ، تم چینه بوه به هیزی
بزوینهری شورشگیری جولانه و هی رزگاری
نیشتمانی ، سه به خوبی سیاسی و ثابوری .
تهرکی سندیکا کان ریکخستن و نا کوکس
له ته وادی تهو رهنجدهرانه یه که به ده ستره نی
خویان ته زین . که و ابو سندیکا ریکخراویکی
چینایه تیبه

سندیکا نه چه مکی گشتن خسوی دا
بریتیه له ریکخراویکی سه ره نایی چینسی
کریکار .

به لام تا یبه تمه ندی چینایه تی هه ریکخراویته
هوی هلو یست و کرده و کانیه و دیاری نه کری .
به و ته یه کی تره سندیکا له هلو یست و جالاکیه کانی
دا کاتیک چینایه تیبه ، که به ره و ام سورویسی

له سه هلو یستی چینی کریکار دژ بس
سه رمایه دار - چه وسینر .

دهر باره ی سندیکا لیزم جگه له م نورینه ،
نورینی تریش له جیهان دا هیه ، به تا یبه ست
نورینی ریفورمیستی که تا یبه تمه ندیه کانی
بریتیه :

- وازیکی هه موشه یی بو سا تر له گهل
کاردهرما ، نه نجای نه م بونسه به نا چاری
ته بهیته هوی ها و کاریکردنی چینایه تی له
کرده و دا و به زیانی به رزه و هندی رهنجدهران
ته و او ته یی .

- لایه نگری له م نیوریه که به ریفورمی
به ره به ره نه توانوی به شیوه یه کی به ره ست
و کوتایی چاره نوسن رهنجدهران باغتر بگریته .
- ته سگ کردنه و هی جالاکنی چینی کریکار
له سنوری دا واکاری ثابوری دا . به مجسوره
ریگه به ده ولت و کاردهرما ته دریت تا ده سلانی
سیاسی و نایدلوزیکی خویان به سه
رهنجدهران دا بیاریزن .

سه ره رای ته مانه ش ته یی پوتری که نورینی
چینایه تی دهر باره ی سندیکا گشه ی کرده و
به هیز بوه . به لگه ش بو ته مه گشه کردننن
خه بیاتی رهنجدهران له تیکرای ولاتانی
سه رمایه داری دا . به مجوره ، هلو مفرجیکی
باغتر له هی به شو بو به کیتی زحمه تکیشان
و ریکخراوه سندیکا پیدکانیان له ولاتانسه دا
به دی دیت .

نورینی چینایه تی دهر باره ی سندیکا لیزم
به ثا سکر دهری ته خاکه : له نیوان خه بیات بو
دا کوکی له به رزه و هندی مادی و سه عنسه و ی
زحمه تکیشان له لایه ک و خه بیات بو رزگاری
رهنجدهران له چه و سانه و هی سه رمایه داری و
ده سلانی نیمبریا لیستی له لایه کی تره و ه
به یه و ندیه کی تزیک هیه .

تم نوزینه جوت و هه ماهه نگه له گهل
به رزه و هندی تهو ده ولتانه دا که ره گسه ی
سوسیالیزمیان گرتوته بهر و ته یانسه و ی
ده سلانی گهل و ویستی جه ما و هره ، به کیتیسی

نیشتمانی و دیموکراسی دسته بهر بکهن .

ب- ریکخراوی جه ماوه ری :

هر چه نده که
چینی کریکار له ولاتانی روو له گه ندها ، به
هوی سیزویه هوه که نه نجامی دهه لاتی کولسو
نهاییزم و بونی جه ماوه ری مدزنی جوتیارانی
زه حمتکیشه ، به ژماره زورایه تی بیک ناهینی
& سه ره ای نه ممش ته م چینه هیزی بریارده ری
سورشی رزگاری نیشتمانیسه .

رولی کومله لایه تی چینی کریکار به هوی
گه نده کردنی بیسه مازی ولاتا نوره روو له زیاد
بون و گه نده کردنه . له گه ل شهوش دا ونسه ماری
له ژبانی ته م چینه دا به ره نه ستینی .

چینی کریکار نهک هر به هوی ژماره که به هوه
که به ره و ام له زیان بون دایه ، بدلکو به هوی
رولی بریارده ری له مه سه لای به ره مه پینان سدا
بوه به هیزیکی کومله لایه تی به توانا . به سلام
هیزی کومله لایه تی کریکار کاتیک ته توانی به
شویه به کی واقیعی کریکار ته سر ژبانه نیسی
کومله لایه تی ، که ته م چینه له سه ندیکای بیسه
هیزی وادا حوی ریکخستنی که فراوانتسریسن
تویزه کانی ره نجه درانی کریگرته ی له نا و خویسا
کوکر دبیته هوه . به ره به کی تر سه ندیکای کاسان
ته نیا کاتیک ته توانن دا کوکی له به ره زه وه نندی
مادی و معنه هوی ره نجه دران بکدن که ریکخراوی کیسی
جه ماوه ری بن .

بو شه وه ی سه ندیکای کسان بتوانن جه ماوه ری
له دهوری خویان کو بیکه نده وه ، شه بی ده رگاکانی
له روی تیکرای ره نجه درانی کریگرته دا نا وه له بی
به بی له بهر جا و گرتنی بیروبا وه ری سیاسی و
فلسفی ، تاینی ، تیره و جنس و ره گه زیان .
چینی کریکار له کومله لیککی نایدولوزیکسی
چون یهک بیک نایه تی . له دهرونی دا ریبازی
سیاسی و نایدولوزیککی جورا و جور ، بیرو
با وه ری تاینی جورا و جور و نورینی فلسفه فی
همه چمشن هبه که ره ننگه له گه ل حیزب و کلیسا و
دسته ی جورا و جوردا به یوه ندیان هه سی .
بورژوازی هه ول ته دات که زورترین سود لسم

دوخه وه ریگری و شه وازه ی کریکاران له نساو
بیات که به قولتی هه ست به بیویستی به کگرتن
ته کات .

هر به م سونگه به ، بو شه وه ی سه ندیکای
بتوانی به شیوه ی کی به رف سه جه ماوه له
نا و خویان ریکبخن ، شه بی نهک هر له
به رامیهر کارفرما و ده ولت دا ، به لکوله
به رامیهر هیزه سیاسی و تاینیه کانیسه دا
سه ره خویسی . به لام ته م ره ریگه له وه ناگری که
له خه باتی ها و بهش بو بهشکه وننی کومله لایه تی ،
نازادی ، رزگاری گه لان و سوسیالیسم دا ،
له نیوان سه ندیکای و هیزه سیاسی کریکاریه
کان و بزوتنه وه رزگاری نیشتمانی سه کان دا
به یوه ند هبی .

چه مکی سه ره خویسی سه ندیکای له به رامیهر
ریکخراوه سیاسی کان دا به مانای بی لایه نی
و که متخره سی و یا ته نانه ت دوژمنایه تی کردنی
شه و ریکخراوانه نیسه . به تاینه تی که هیسه زه
سیاسی و فلسفه فیه کان له ههر ولاتیک دا رولی
گرنگ شه پینن و ته توانن کارتیکردنی سه لبسی
یا نجامی یان له سه دا واکاریه کریکاریه کان و
ههروه ما له سه خه باتی دژی نیمبریا لیستی و
دژی مونوپولی هدی .

سه ره رای شه ممش هر به یوه ندیک له
نیوان سه ندیکای و هیزه سیاسی و بزوتنه وه
رزگاری نیشتمانیه کان دا هبی ، به هوی
تاینه ته ندی جه ماوه ری سه ندیکای وه سنوری
کرده وه و توانای ته سک نایه ته وه

تاینه ته ندی جه ماوه ری سه ندیکای و
ههروه ما تاینه ته ندی تاینه تی به یه کی تی ته بیته
هوی شه وه ی که له چالاکیه سه ندیکاییه کان دا
جه ماوه ریکی فراوانی ره نجه دران به شداری
بکهن و ژماره به کی هه رچه ند زیاتر له زه حمت
کیشان بتوانن له بریاردانی ماوه و جوری
چالاکیه کانی خویان دا به شیوه ی سه ره به خو
بریاریدن .

ج- ریکخراوی دیموکراتیک

سه ندیکای شه بی دیموکراسی سه ندیکایی

جی بهی بکات، واته ئەندامانی سەندیکایهیی له ئاماده کردن و بریاردان دا به سەدارییان ههیی .

ئهم شیوازه ئەبێته هوی ئەوهی کسه وشبیری جیهانیهتی ئەندامانی ریکخراوه که زیاد بکا و خهبات بکات دژی هه رچه شته کاری تاکه کەسی و ئەو هه لانهی که به هوی جیا بونسی سەرکێده و جهماره وه سەر هه لندها .

دیموکراسی سەندیکایی چ سودیکی ههیه؟ سەندیکا به هوی تاییه تهنندی جهما وهی حویبه وه له رهنجده رانه بیکهاتوه که هه سی جینیکی تاییه نن و هه یج چه شنه نا کوکیه کسی دوژمنانه یان بیکه وه نین . هه رچه نده ئەلسوی له سەر هه مو دا وا کار بیه کان و هه روه ها جوری سەلمانندی ئهم دا وا کاریانه هه لسه نگا ندنی جیا واز یان هه بی . ئەندامه کانیش ته توانسن ده رباره ی هه لپێژاردنی ئه و ئافره ت و بیالوهی که بو نوینەر یا ئەندامه تی ئورگانه جورا و جوره کان هه لی نه یزیرن رای جیا واز یان هه بی . پرنسیپه بنه ره تیه کان ی سەندیکا بریتین له :

– ئورگانه کانی سەرکرایه تی له لایه ن کونگره و کونفره سه کانه وه هه لسه نده بێر دین .

– ئورگانه هه میشه بیه کانی سەندیکایا و لپهنه کانی رایه راندن و به ربه وه به ری . هه نجومه نه کان ، کونگره کان ، ئاراسته ی ئاقاری سەندیکا دیاری ته کهن ، به رباره کان ده ره کهن و سەر به رشتی و کونفرۆنی چونیه تی جی بهی کردنی ته کهن .

– ریزگرتن له بیرو رای هه مو ئەندامیک و جی بهی کردنی به رباره ی ریکخرا و له لایه ن تیکرای ئەندامانه وه .

بنه مای دیموکراسی سەندیکایی و ئەتجاهه کانی هه بی به مجوره بی :

۱- له نیوان ئەندامانی سەندیکادا

به یوه ندیه کی نزیکتر به دی بهیتری .
۲- ئەندامه کان بتوانن ده رباره ی تیکرای ئه و مه سه لانه ی که به یوه ندی به زیانی سەندیکایه وه هه به هه لوبست وه ربه گرن .
۳- ئەندامان له کاره کانی سەندیکا له هه مو ئاستیک دا ها و بهیتر بن . به مجوره به کیتی ریکخرا وه کان روز له دوای روز بته و تر هه بی .

۲- رولی سەندیکا

سەندیکا کان وه کو ریکخراوی سەرته تایی جینی کریکار به مه بهستی دا کوکی کردن له دا و کاری ئابوری و کومه لایه تی به دی هاتن و گه شه بیان کرد . به لام سەر ده می ئه مه رولیکتی گرنگتر شه یینی و له هه لومه رچیک جیا واز له گه ل رابوردن دا گه شه ته کا و ته خه ملی . هه رچه نده رولی سەندیکا کان له روانگه ی بنه ره تیه وه له هه مو شوینیکا به کجوره ، به لام به گو به ری سته مه ئابوری و کومه لایه ته . جهورا و جوره کان به شه وه ی جورا و جور جسی به جسی شه کری .

الف- له ولاتانی سەرما به داری

له ولاتانی سەرما به داری ، ئامانجی بنه ره تی سەندیکا بریتی به له را گرتنی چه وانه وه ی توندوتیژی ره نجه ران ، که ته ناجی قول بونه وه ی قه برانی گه سته ی سەرما به داری و دژوار بونی باری ژمانسی زه حه تکیشانه . لایه نه سەر ده کیه کانی ئهم ناله باریه بریتی به له : که مبه ونه وه ی توانای کرین ، په ره سەندنی بیکاری ، توندوتیژی بونی شه وه ی کار ، ناله باری زینگه ، ده ست درێژی بوسه رمانه سەندیکا بیه کان . شه مه دیاره بنه ره ته کانی ئه و هه لومه رچه دژواره ی ولاتانی سەرما به داریه که خه باتیک کومه لایه تی به هه یز له دژی په ره ی سەندوه . به تاییه ت له ر ولاتانه ی که سەندیکای جورا و جهوری

تیا هه بی به کیتی تیکوشان له نیوانهان دا به
هیز تر بوه .

وازی گورانکاری بناغه بی له ولاتانی
سه رما به داری دا روز له دوی روز له زیاد بون
دایه . ثم تامه زرو بیه که موزور به شیوه بیه کی
کونکریت شخریته نار اوه ، به گو یوره ی
هلومر جی نه وه ایته ی ، دا واکاری که مو زور
ده سبجی شهینریته گوری و سنور و ناوه روکیکی
نازه به خباتی زحمه تکیشان نه به خنسی .
سه ره رای شه منش خبات دزی دیارده جورا و
جوره کانی ده سلاتی تابوری و سیاسی
مونوپوله کان په بوندی له گهل دا واکاری بیه
ده سبجیکانی ره نجه دران دا هه بیه .

دا واکاری سیستمی دیموکراتیک له
به راه به سیستمی مونوپوله کان دا بسو
ره نجه درانی هندی له ولاتکان وه که
مه سه له بیه کی به ره تی و گولو گورج له نارادایه
ثم مه سه له بیه بو چینی کریکاری جیه سانی
سه رما به داری گرنگی کی روله زیانچون و
راکیش به پیدا کردوه .

له دیر دا واکاری بیه کانی نه سته دا بسو
گورانکاری ده سبجی ، وازی لایه نگری له
سوسالیزم به شیوه ی جورا و جور وله ولاتانی
جورا و جور دا روله گه شه کردنه . خباتانی
کریکاری بو دا واکاری به ناسایه کان گه شه
نه کا و به ره شمینی و وازی گورانکاری
بناغه بی دیموکراتیک تیکهل بهم دا واکاری بیه
شه بی .

یونی به ره مهینان به دیارده بیه کی جیهانی
و گه شه کردنی مونوپوله فره ره گزه کان شه بیه
غوی ته وه ی ره نجه دران و ریگراوه سه ندیکایه
کان بکه ونه خبات دزی هندی مه سه له ی تازه بوه .
بو خبات دزی ده سلاتی کومپانیها
فره ره گزه کان ، ره نجه دران له لایه که وه شه بی
خباتی غویان له ناوغوی هه مو دامه زرا و سا
ریگراویکی به ره مهینان دا ریک بخشن و
له لایه کی تره وه خباتی غویان له دزی چه راه وه ی
ما و به منی جیهانی هه ماهه ننگ بکه ن .

ب- له ولاتانی سوسالستی :

بزوتنه وه ی سه ندیکایی ولاتانی
سوسالستی به شوی هلومر جی به سه ره تی
ه ناما نجه کان و به ره سراوی کومه لایه ته بیه کانی
له گهل بزوتنه وه کانی تر دا جیا وازه .
یه که کله لایه نه دپاره گه شه کانی ثم
کارتیکردنه شه بیه که سه باره ته به ده سلاتی
سیاسی و تابوری چینی کریکار له ولاتانی
سوسالستی دا ، سه ندیکاکان (وه که
ریگراوه کانی پاریزه ری ره نجه دران) به
نه ندازه بیه له پاراستنی ده سلات ، له
به مانا کردنی سوسالیزم وله گورانکاری
هه مه لایه ته ی ولات دا به ره رسن که شه رکی
پاراستنی به رزه وه ندیه کومه لایه ته بیه گه شه کانی
ره نجه دران و به رزه وه ندیه ده سبجی یا
کومه لایه تی به کانی کریکاران له شه ستوبان
دایه .

که و ابوشتیکی سر و شته که شه رکی
به ره تی سه ندیکاکان بریتی به له دا کوکی
له رژیم کریکاری و هولدان بو گه شه بیدانی
تابوری میلی و به ره مهینان .

به هوی یونی به بوندی سوسالستی له
مه سه له ی به ره مهینان ، غاوه نداری و به
شه ته وه ، له نیوان دا هاتی میلی و به ره
یونه وه ی شاستی زبان دا به به سه وه ندیکایی
چه ند لایه نه و راسته و خو هه بیه . له ماهه ی ثم
سالاندی نوایی دا و که موزور له هه سو ولات
سوسالسته کان دا سود وه رگرتن کاریگه تر
لهم په بونده چه ند لایه ن و راسته و خو بیه و ،
هه ره وه که لک وه رگرتنی خیرا له ده سکه و ته
کانی به ره مهینان به به به سستی باشتر کردنی
به رده و امی هلومر جی زبان و کار کردنی
ره نجه دران که و ته به برنامه ی روزانه وه .

سه ندیکاکان وه که به شدارانی چالاکیی
مه سه له ی به ره مهینان ، نه که هه رجولانه وه ی
" بریگاد " ی کاری سوسالستی ریک شه خن ،
به لکو نوینه راه تی به رزه وه ندی ره نجه دران نیوان
له شه ستودایه . ته وان له ته وای ناسته کاندیا

بو دیار یکردنی ئه ره که کانی به ره مه پهنان ، گه لاله کردنی به نه نامه کان ، دیار یکردنی ریزه ی نیوان یا شه که وت کردن و برانه وه و ههروهه تا ماده کردنی شه نمونه نهی که له گه ل سوسیالیزم دا بگونی ، مافی چا و دیسری کردنیان ههیه .

ئه وان له هه مه که ره مه یه کی سه ندیکایی بو مسوگر کردنی مافی زحمه تکیشان و رولسی رابهری کردنی چینی کریکار سود وهر ته گرن . سه ندیکا کان له م ریگه یه دا ، یار مه تسی و ها و کاری ئورگانه ده وله تی و ئابوری سه کانی له گه نده یه و له کانی پیوسته دا له گه لیسان دانه نیسی بو گفتوگو کردن .

چ - له ولاتانی رووله گه شه دا

هه لومه رچی سیاسی و ئابوری و کومه لایه تی ولاتانی رووله گه شه زور ئالوزه ، چونکه شه ولاتانه کومه له به کی به کیار چه و چون یه ک نین . له راستی دا له نیوان شه ولاتانی شه دا جیا وازی زور ههیه . سه ندیکا کانی ولاتانی رووله گه شه له هه لومه رچیکی ئزواردا کار شه کن . نیره سه نگی ئایه تی چینی کریکار هه شتا که شه هه رچه نده ژماره یان روله زیاد بوته . به لام رولسی سه ندیکا کان به ره و گه شه کردن شهی . له سه هندی ولات دا ، سه ندیکا کان له دانستان و بشتیوانی کردنی سه هه تی ده وله ته کان دا و بشتیوانی له هندی چالکی شه وان ، که له ئاقاری به رزه وه ندی ره نجه دران دا بسی به ننداری شه کن .

سه ندیکا کانی ولاتانی رووله گه شه به ریر سه راویه کی گه وه یان له شه ستودایه . ریکستنی ره نجه دران له سه ر بناغه ی راست و دروست له شه ستوی شه وان دایه . سه ندیکا کان شهی ره نجه دران به جوریک به روه رده بکه ن که به نسیه کانی سه ندیکا له زمی جینایه تسی و جه ماوه ری تی بگن و نه میلن که بسوچونه ها وره ده کانی نیو کولونیا لیزم و نوکهرانی ، که هیچ مه به ستیکیان نهیه جگه له سه رپسوش

دانان له سه ر خه باتی جینایه تی کار بکاته سه ر زحمه تکیشان .

یه کیتی سه ندیکا کان له سه ر بناغه ی خه باتی جینایه تی له ئاستی نیشمانسی ، ناوچه یی و قاره یی و جیهانی دا هویه کسی بریارده ره له سه ر که وتنی جی به جی بوئی دا واکار یه کانی ره نجه دران دا .

خه باتی راسته قینه دزی یا شه که وتویی و له به ناوی به شه که وتنی ئابوری و کومه لایه تی دا له ریگی خه بات دزی چینی سه رمایه دار ، مونوبوله نیو کولونیا لیستی و ده سه لانه ئیمپریالیستی کان شه تیکنی گونخواه . بویه ، شهی چه وساو که کان به که وه خه بات بکه ن .

ئاینده و سه ر که وتنی خه بات بو له ناو بردنی یا شه که وتویی ، له گه وه ی به یوه ندی سه ندیکا کان و ره نجه دران و گه لانی ولاتانی لا یا شه که وتودایه ، که بو سه ر به خویی نیشمانسی و به شه که وتنی ئابوری و کومه لایه تی خه بات شه کن ، له گه ل خه باتی سه ندیکا کان وره ن ده را نی ولاتانی به شه که وتوی سه رمایه داری و بشتیوانی ولاتانی سوسیالیستی .

کارگه بنگه ی ریکه راوه یی چالکی سه ندیکایی

ا رولسی سه ندیکا له کارگه

کارگه ، گونجا و ترین بنگه ی چالکی سه ندیکایی سه ندیکاییه .

له کارگه کانی سه رمایه داری دا ، گریکاران و تیکرای ره نجه دران نه چه وسینریتوه شه ره نجه درانه ی که له ده ستی ده ، سه دو هزاران که سی له سه ندیکا کان دا کوته بنده وه ، له ماوه ی خه باتی روزانه یان دا له به نساوی باشتر کردنی هه لومه رچی کارو ژمان ، چ له ئاستی کومپانیا فرره گزه کان و ئیمپریالیزم ، له خاله تی شه گن که به رزه وه ندی ها و به شیان ههیه .

له و لاته پاشکه وتوانده که شاقاری سوسیالستان گرتوته بهر ، رولی سندیکا له کارگه کان دا شه و په که : ره نجه دران ریک پخن بو دا کوکی له بهرزه و ونندی مادی و معنوی و هروه ها بر بهرگری له سهر به خوی شابوری و سیاسی ولاتان دا دژی تیمبر بالینه کان .

لهم روه وه چالاکي سندیکایی له کارگه دا زه دوو روانگه وه بهیوسته :
 ۱- دا کوکی له بهرزه و ونندی زه همه تکیشان .
 ۲- خوشکردنی زه مینه له یار بهر زکردنه وهی و شپاری چپنا به تیان .
 شهوش ته لیبین که کارگه باشترین شوینی به یوه وندی گرتنه له نیوان ره نجه دران دا .
 به کورتی : کارگه بنکه ی ریکفرا و ده بی چالاکي سندیکایی به کارگه شه و شوینه به که ریکفراوی سندیکایی گمشه تیا شه کار مخعلی .

تیکه لاو یا ده ولته ، داموده زگای بهر یوه بهی ، دامه زراوی ده ولته تاد) ره نجه دران سهر به خو له جوری به شه ، شاره زایسی و بیرو با وری سیاسی و تاپنی خو بیسان ، ته بی له یهک سندیکا دا خوبان ره یهک پخن .

هم سندیکاییه ، یا به و بناغسی سندیکای سهرانسری (به شه بی و نیمچه به شه بی) یهک ته هینی و له راستی دا به بازنی به یوه وندی نیوان شه ندامانی سندیکا و ریکفراوی سندیکایی سهرانسری داندنری .

شه ندامتهی له سندیکای کارگه بهک دا ریگه وه هی به هر شه ندامهک شه که به شپوه به کنی چالاک شهر که دیار یکر او که بیان له بهر وهی ریکفرا و دا به باشی جی بهی بکه ن و هر له وکاتمه دا به عداری راسته و خو بکه ن له دیار یکردنی شهر که سندیکایی به کان و به دی هینانی شامانجه گانی دا .

لهم روه وه سندیکای کارگه ، یا به و بناغی سندیکای سهرانسری ، وه کور هم نه شه به :

۲- سندیکای به که له هر کارگه به که دا تاقید کردنه وه ده ری خستوه که شه گهر ریکفراوی سندیکایی له سهر بناغسی بهرزه و وندی به شه بی ته سک بیناته دا به به زری ، تیگه یشتن له گرتگی ها به شه بی بهرزه و وندی له لاین ته و اوای ره نجه درانه وه ته بی به کار یکی دزوار و ته نانهت شه تم . دا به شه کردنی سندیکا له سهر بناغی به شه بی یا سیاسی رقابنی ته به یته هوی شه وهی که ره نجه دران وه کو ده شه و تیره ی جیا جیا لهک نا برینه له کاتیکا شامانجی سندیکا به کشتنی ره نجه درانه له سهر بناغی بهرزه و وندی ها به شه شه وان .

بهر شه بی سندیکا له زمی چپنا به شه و جه ما وری که به شتر ده ریاره ی دوا یین و نه شانه ری چونیتی بینای سندیکاییه .
 له هر کارگه و به گشتی له هر به که به کسی شابوری و کومه لایتهی (کارگه ی تاپنه تهی و

سندیکای - کارگه - تاپنه تی ، ته که ل ، ده ولته تی یا به : - داموده زگای بهر یوه بهی - دامه زراوی ده ولته تی و تاد	
ریکفراوی ته که لاو (شاقوی) - بوومی - نا وچه بی - خومالی	ریکفراوی رشته بی (شاولی) سندیکایی - رشته بی - رشته بی به شه سازی

۲. تیپینی دهر باره ی نه خسته که :

۱ - ریکخراوی تیکه لاو یا شاسویی شهو سه ندیکا به به که له کوبونه وهی تـــــــه و اوای ریکخراوه کانی رشته جورا جوره کانی ناوجه یا مهلبه ندیک یهک دیت . بو نمونه شه گهرله ناوجه یا مهلبه ندیک دا کارگه ی چیمه ننتو ، تلپیر جنین ه قند و لستیک سازی هه بی ، چق بستنسی تیکرای شمانه له ریکخراویک دا ، بهی شهوتری ریکخراوی تیکه لاوی سه ندیکا بی یا سه ندیکای شاسوی .

۲ - ریکخراوی شاولی یا سه ندیکای رشته بی : بره تیه له ریکخراوی چق بستوی شهو سه ندیکانه ی هی یهک رشته ن له سرانسه ری ولات دا بو نمونه سه ندیکا کانی تیکرای کارگه کانی قند له ولاتیک دا ، یا خود جنینی تلپس له ولاتیک دا ، نهوت له ولاتیک دا و ناد .

الف - یهک هینانی سه ندیکای پایسه هندی جار توشی دژواری شه بی ه به تایبست لهو کارگه بچوکانه دا که ته نیا جهند کریکاری هه به . له کاتیکی وه هادا ریکخراوی پایسه له ریگه ی کورکونده وهی شه کارگانه وه له شاستی تاخیک دا ییک شه هینری . که وایو سه ندیکای پایسه بی شه توانی سه ندیکای کارگه یهک بستی (سه ندیکای کارگه) یا سه ندیکای تاخیک بسی (سه ندیکای بهسه بی) .

ب - نامانجی سه ندیکا ، ریکخستنسی ته و اوای ره نجه رانه به لام شه بی گرنگی زیساتر پدیری به کارگه کان ، چونکه له لایه که وه هه لو - هه رجی ژبان و کارکردن له کارگه له هه لو شوی نیکی تر دژوارتره و له لایه کی تره وه کارگه کان له روانگه ی نابوری وه وه کو یه که یه کسی به ره مهینان گرنگیان هه به .

۳. چالاکنی سه ندیکای بی له کارگه

الف - دابین کردنی سه له ی دا کوکی له بهرزه وهندی مادی و معنه وهی ره نجه ران سه ندیکا ه به بی شه رونده ی که هه یه تی

ه شه بی دا واکاری کمسی و گشتی ره نجه ران سه بهر جا و بگری و به له بهر جا و گرنتی هه لو مه رجی نابوری - کومه لایه تی شه ولاته هه ولیدا بو جی به جی کردنیان .

له مهیدانی چالاکنی سه ندیکا بی دابه که زحمه تکبیشان که توانای کومه لایه تی خوبان تی شه گهن و شه بن به دا واکاری شه وهی که شوینی شی و اوای خوبان له ژبانی کومه لایه تی دا سه ده سی بهین . بو سه رکه وتنی داخواز به به کان شه بسی تیکرای شه ره نجه رانه ی بهرزه وه ندیبیان سه مه له که دا هه به ه به شداری چالاکیه که بکن . هندی له م داخواز به به له چوارچی وهی کارگه دا جی به جی شه کری .

ب - به شداری شه نامانی سه ندیکا سه ندیکا ، واته ته و اوای شه نامه کانی ، شه بهرزه سه بیکی بهرزه تیه بو شه وهی ریکخراوه که بنوانی سرورشتی به راستی جه ما وه ری هه بی . هه وه ها شه ری سایه کی بندره تیه بو شه وهی ریکخراوه که بنوانی به سه ره بهرزی چالاکنی خوی له بواره جورا جوره کان دا گشته بی بدا و شه رک و رایسه رده کانی خوی جی به جی بکا .

نازاسته کردنی سه ندیکا و بره رده کانی شه بی به هوی ته و اوای شه نامه کانی سه ندیکه اوه دیاری بگری بو به بو راویژ کردن له گهل شه نامانی سه ندیکا و هاندانیان بوگه لاله کردنی بیرواری خوبان له سه ره هه مو مه له کسانسی زیانی سه ندیکایی ه شه بی شی وازی گونجیا و بدوزینه وه ه به تایبست لهو کارگه گهورانه دا که شه دان کره بکار کاری تیدا شه کن .

بونمونه . کوبونه وهی بهش بهش له کارگه ، یا شسیتیک (به گوهره ی سه عانی کساری جیا واز) ه به هندی گرنتن له گهل شه نامانی سه ندیکا له ریگه ی چاپ و بلاو کردنه وهی نامیلکه وه به لام به شداری کردنی شه نامان ته نیا شه وه نیبه که راویژبان له گهل بگری و هان بدرین بو دهر بهینی را و بریاری خوبان . به شداری کردن شه وهی که شه بریاری ته ی له لاین هه سوانه وه تراوه ه به هوی ته و اوای بریاری دهره کسانسه وه

هوی خویوه چی یچی بکری *

۲ - ئاما ئی پروئیتاربا لہم خہ بانہدا
ئوہ نییہ کہ چینکی بی ہن جیگہ ی چینکی
خاوەن دەستەلات بگریتوہ ، بەلکو مەبەستەتی
بەنەرەتی لەنا و بردنی رژیمی چینایەتیہ *

۳ - خاوەنداری سەرما بەدارەکان بەسەر
هوکانی بەرھەمبەندان دا ، سونگی یەدکەمی
کوێلەتی رەنجەرانی لہ تەواوی دەرکەوتەکانی دا
کہ بریتین لہ : ئەداری کۆمەڵایەتی ، سوکاپەتی
کردن بە شەخسیت و وابەستەیی سیاسی .
بەبامی بەکیتی بەم بانگەوازی خواروہ
کوئایی دیت :

" رەنجەرانی سەرانی جیہان بەکگرن "
بەکیتی نیونەتوہیی زەحمەتکێشان ، لہ
ماوی کارکردنی دا ، رولیکی گرتگی لہ تیوریزە
کردنی گورینی جینایەتی و جەماوەری سەندیکسا
کان داگیرا . فدراسیونی سەندیکایی جیہانی
و ریکچراوەکانی هیشتاخ گەلک لہم نورینسانە
وہر ئەگرن .

لہ بریارنامە یەکیتی نیونەتوہیی
زەحمەتکێشان (سالی ۱۸۶۸) دا وتراوہ کہ :
رابوردوا جالکی سەندیکاکان تەنیا بریتی بولہ
داخوازی تاییبەت بە ھەلوپستی بەرگری کردنەوہ ،
لہ بەرامبەر دەستدریژی و ھیرنی سەرمانداران
بۆ مانی کریکاران . ئەم جوہرە جالکێشانە
ئەکەر لہەر ھەقن ، بەلکو پێویستین . ئەم
جیرە جالکێشانە شەبی بکری بە جالکێکی گشتی ،
سەندیکاکان لہ ئایندەدا شەبی پین بەو ناوہندە
ریکخراوہییە جینی کریکار ، کہ وشیارانەتەر
خەبات بکا بو رزگاری و دەرپازبونی تەواوہتسی
کریکاران .

باغشکستی کومونی پارسی (۱۸۷۰)
بەکیتی نیونەتوہیی زەحمەتکێشان
ناوہندەکی گواستوہ بو ولاتە بەکگرتوہکانسی
ئەمریکا و باشان ھەلوپسا پەوہ .

۲ - جولانەوی سەندیکایی جیہانی تاییکەم جەنگی
جیہانی

لہ سالی ۱۸۸۹ ، ئینتەرناسیونالی دوہم
لہ پارسی بەگھات . لہ کونگرە ی دامەزرێنەر دا
بریا درا ، کہ بەکی مانگی مە ی ، سە روژی
جیہانی رەنجەرانی رابگە بەتری . بریارنامەکە بە
تایبەت ئوہ دەس نیشان ئەکا : " خویبشاندا نی
جیہانی رەنجەرانی ، لہ روژیکی دیاریکراو ، لہ
ھەمو ولاتەکان و ھەمو شارەکان بەربا بیی تاسا
رژیمەکان ناچار ببن ۸ سەعات کار لہ روژیکدا
و ھەروہا بەندەکانی تری کونگرە ی پارسی قبول
بکەن " .

سەبارەت پەوہ ی فدراسیونی ئەمریکایی
کارین ، لہ کونگرە ی خوی (دیسامبر ۱۸۸۸ لہ
شاری سەن لوئیس) بیشتەر بریاری دا بو کہ
خویبشاندا نیکی لہ و بابەتە لہ بەکی مانگی مە ی
۱۸۸۸ ریک بخری ، ئەم ریکووتە ، بە روژی خو
بیشاندانی جیہانی راگە پەنرا .

زوری بی تەجو ، لەنا و ئینتەرناسیونالی
دوہم دا ، تیک ھەلچونی توند و تیز بوہ ھسوی
ئوہ ی کہ تورپنە جیاوازەکانی دەرونی بزوتندوہ ی
کریکاری بەرامبەر بە بەک بوەستین . لہ سەم
مەملەتەدا بالی ریفورمیستی لاینگری سازشی
جینایەتی سەرکەوت . سەرەرا ی قەھەلخەلە
تینەرەکانی سەرکەوتە ئەسلیەکانی ئینتەرناسیو
نالی دوو لہ نژی شو جەنگە ی خەریسک بۆ
ھەلنەگیرسا ، بەلام خویان ، سالی ۱۹۱۹ لہ گەل
پورژوازی ولاتی خویان کەوتن . بەخسەرە
ئینتەرناسیونالی دوہم بە شیبوہکی زور
ناھەمار تیک ئەکا .

سالی ۱۹۰۱ ، بەکەم کونفرەنسی سەندیکای
بی نیونەتوہیی بەگھات . سالی ۱۹۰۳ سکرٹاریەتی
سەندیکایی نیونەتوہیانی و سالی ۱۹۱۳
فدراسیونی سەندیکایی نیونەتوہیانی بەگھات .
ئەم فدراسیونە تەمەنی کورت بو و سالی ۱۹۱۴
، ھەروەک ئینتەرناسیونالی دوہم ، و بە ھوی
روداوەکانی جەنگی تیمیریا ئیستیبوہ تیاچو .

۳ - جولانەوی سەندیکایی جیہانی لہ ماوی
نیوان دوو جەنگی گەورە ی جیہانی دا

سالی ۱۹۱۷ ، شورشی نوکتوبر به
 شیوه‌ی مکی کار یگر کاری کرده هر هموجیهان
 شم شورشه که بوه هوی بیگهاتی به کم ولاتی
 سوسیالیستی له جیهان دا ، گور و تینی خسته
 بهر خباتی شورشیگرا نهی جیهان . به لام شه
 جولانه وانه شه لالی خوین کران و تیه شکان .
 به دوی شم شکستانه دا ، جوائسه هوی
 سه ندیکایی دابش بو و ریکخراوی جورا جور
 به دی مات :

- سالی ۱۹۱۹ ، فدراسیونی سه ندیکایی
 نیونه ته وایه تی .
 - سالی ۱۹۲۰ ، تینته رناسیونالی
 سه ندیکایی سوور .
 - سالی ۱۹۲۰ ، کونفدراسیونی نیو -
 نه ته وایه تی سه ندیکا مسیحیه کان .
 سه ره رای هوندانی زوری سه ندیکا کانی
 سه ره به تینته رناسیونالی سه ندیکایی سوور بو
 پاراستنی به کینی به داخه وه جولانه هوی سه ندیکایی
 به بدرش و بلاوی و به راگه ندهیی ماهه وه .
 دهس بی کردنی جهنگی دوه می جیهانی ، سالی ۱۹۲۹
 تینته رناسیونالی سه ندیکایی سوور له نا و جو .

۴. فدراسیونی سه ندیکایی جیهانی
 (F.S.M)

له ماوهی جهنگی دوه می جیهانی دا ، به
 هوی خباتی ما و بهش نزی فاشیزم ، هندی و
 بیگه و تن له نیوان سه ندیکا کانی به کیتی سوگیت
 ، تیندگیس ، شه مریکا و فرانسه بیکه مات .
 له ما و بیکه و تنه دا ، بناغه ی فدراسیونی سه ندیکایی
 جیهانی داریژرا و له کونفره نسی باریس (۳ ی
 نوکتوبر ۱۹۴۵) دا راگه به ترا .
 کونفره نه دا ۲۷۲ نوینهر له لاین ۶۴ ملیون
 زحمه تکیشی ۵۶ ولانه وه به شداربون .
 بیگه پاتنی فدراسیونی سه ندیکایی جیهانی تیشا ته هی
 سه ره که و تیکی مه زن بوو بو زحمه تکیشان .
 به برنامه ی به شندکراوی کونفره نسی به ساریسم
 دهس نیشانی شه کا که فدراسیونی سه ندیکایی
 جیهانی به تابهت بو شم تا ما تجانه ی ژیره وه

خبات شه کا :

- له نا و بردنی فاشیزم و به دیهینانی
 ناشتی
 - چاککردنی هملومدرجی زبان و کار
 - له نا و بردنی سیستمی کونونیالیستی
 - به شداروی رسمی نوینه رانی ره نجه دران
 له ته و او ی ریکخراوه نیونه ته وه بیه کان دا .
 - گه شه بیداتی به یوه ندی و به کیتیسی
 سه ندیکایی له ناشتی نه ته وایه تیسی و
 نیونه ته وایه تی دا .

شه و جیا بونه وه ی سالی ۱۹۴۹ له سه ره ده می
 جهنگی سارد " دا له نا و فدراسیون دا به دی
 مات ته بتوانی فدراسیون ناواز بکا .
 فدراسیون به ره وه ام به هیزتر بو و تنوزی له جیهان دا زیادی
 کرد . بو نمونه له کونفره ی هشتهمی سه ندیکایی
 جیهانی له سالی ۱۹۲۳ دا ، ۱۷۵ ریکخرا و لسه
 لاین ۲۱۰ ملیون ره نجه ره وه به شدار بیان هه بو .
 زیاتر له نیوه ی شه و ریکخرا وانه ی له کم کونفره دا
 به شدار بیان کردبو شه ندای فدراسیون شه بون .
 فدراسیونی سه ندیکایی جیهانی ، تیشته
 ۱۶۰ ملیون شه ندای هیه .
 بیتاسه ی فدراسیون له به ره وه که ی دا به مجوزه یه ؛
 فدراسیون ریکخرا ویک نیونه ته وایه تیه که بریتیه لسه
 ره نجه رانی ریکخرا و له سه ندیکا کانی دا ته واری
 ریکخرا و به راجوره سه ندیکا بیه کانی جیهان به
 بی هیه مجوزه جیا واز بیه ک به بی له بهر چا و گرتنی
 تاراسته ی جورا جور بیان ، به هر جه منه بیسرر
 با ودریکی سیاسی ، فله سنی ، تاپیستی و
 ره گزی و به بی گویدانه سیستمی کومه لایه تی -
 نابوری ولاته کان بیان و به ریزگرتن له مات و
 سه ره خوینی شه وان ، ته توان دلخوازانه بیند
 ریزی فدراسیونه وه " .

" فدراسیونی سه ندیکایی جیهانی ،
 له همو دوخیدا سه ره خوینی ته و او ی هه هیه .
 فدراسیون به سه ره خوینی به بی هر جه شه شه
 دهس تیره دانیک له سه ره به برنامه که هی ،
 که باریزه ری زبانی ره نجه رانه ، بریار شه دا .
 فدراسیونی سه ندیکایی جیهانی ره کسه

ریکراویکی نیونه ته وایه تی به جا و بو شکی
 کردن له جوری به پوهندی ریکراوه کسان و
 ناوهندی سندیکا ته نامه کان له شاستی
 نه ته وایه تی دا ، سه ربه خوئی خوی له بهرامبر
 ده رله ته کان و حیزبه سیاسیگان دا ته یاریزی .
 فدراسیونی سندیکایی جیهانی هاوری له گهل
 تیکرای هیزه بیشکه و تنخوازه دانی جیهان دا
 دزی نیمیریا لیزم ، کولونیا لیزم و نیسو
 کولونیا لیزم خه بات و هاوکاری ته کسا له
 پیماوری پیشکه و تئی کومه لایه تی و سه ربه خو بی
 نیستمانی و شاستی دا " " فدراسیونی
 سندیکایی جیهانی ریکراوی سندیکایی
 تیندرناسیونالیستی ، دیموکراتیک و
 جینا به تیه " (کورته ی نیشه کی بیسه روی
 ناخوی فدراسیونی سندیکایی جیهانی)

فدراسیونی سندیکایی جیهانی
 هیکات بی یو داپهش بونی جولانه وهی سندیکا
 بی جیهانی که نه کرده و همیشه بده سه موو
 هیزه ره نیکوشاوه بو به کیتی کره وهی ره نجه ران
 و نیستنه تی ته کموشی .

ته نجومه نی گشتی فدراسیونی سندیکایی
 جیهانی له ۱۱ تا ۲۳ اپریلی ۱۹۷۳ نوبه میسن
 کورگره ی سندیکایی جیهانی خوی له یسراک
 بیک هینا بو گه یشتن بهم مه به ته . ته واری
 ریکراوه سندیکاییه کانی جیهان بانگ گران
 بو ته کورگره یه . به یامی ته نجومه نی گشتی
 به مجوره کوتایی دیت : " همومان بیگه وه بسو
 پهن خستی بروسه ی به کیتی بده سه به شستی
 دا کوکی له به رزه وهندی و داخوازی ره نجه ران
 شاستی و سه ربه خو بی ته واری گهلان تی بکو تین
 ۵. ناوهنده سندیکاییه کانی تری

جیهان

۱- سالی ۱۹۴۹ ، چه ندین سندیکا له
 فدراسیونی سندیکایی جیهانی جیاسونه وه
 و کونفدراسیونی نیو نه ته وه بی سندیکایی تازاد
 یان بیک هینا . ته کونفدراسیونه هر له
 سه رنه اوه هه لویتتی دزی کومونستی و هرگرت

و له ته نجام دا په یوهندی له گهل فدراسیونتی
 جیهانی یچراند . به لام له سالانه ی دوایی دا
 هندی گورا نکاری له م ریکراوه دا به تی ته کروی ،
 تینه زور سندیکای سه ربه کونفدراسیونی
 نیو نه ته وایه تی سندیکای تازاد په یوه ندیبه کی
 دولایه بیان له گهل سندیکائی نا و فدراسیونی
 سندیکایی جیهانی دا دروست کرده . هر
 بویهش ریکراوی شمیکایی " E.F.L.C.I.A. "

سالی ۱۹۶۹ له کونفدراسیونه چه دهره وه .
 جگه له مانهش کونفدراسیونی نیسو
 نه ته وایه تی سندیکای تازاد ناماده بی خسوی
 دهر بروه تا له چوارچیوه ی ریکراوی جیهانی
 کاردا له گهل فدراسیونی سندیکایی جیهانی دا
 هندی هاوکاری هه بی . له م نسونه سه دوو
 کونفره نی سندیکایی نیو نه ته وایه تی ناو
 ته به ین که دزی جیاوازی ره گزی به ریا کرابوو
 هردو ریکراوه که تیا به شداربون .

له دوا ین کونفره ی ته م کونفدراسیونه دا
 که سالی ۱۹۷۵ له مکزیکوستی به شترا ،
 ته نامه کانی ۵۲ ملیون کهس را گه ترا .

۲- کونفدراسیونی نیونه ته وه بی سندیکا
 میخیمیه کان سالی ۱۹۲۰ بیلهات و یاشان
 ناوری خوی گوری به کونفدراسیونی جیهانی
 کار . ته کونفدراسیونه له دوا ین کونگره ی
 خوی له که سالی ۱۹۷۳ له شاری دسان ی
 فهرنه بیلهات ۱۴ ملیون ته نامی هه بو .
 ته م کونفدراسیونه له بواری جورا و جوردا له گهل
 فدراسیونی سندیکایی جیهانی هاوکاری ته کا .

جولانه وهی سندیکایی جیهانی

تا به که م جهنگی جیهان

له ته فریقا ، جولانه وهی سندیکایی
 له گهل خه باتی دزی کولونیا نیستی په یوه ندی
 هیه . سالی ۱۹۵۲ ، لیژنه ی سندیکایی
 ناوجهی له شاری کوتونو له بینن (دا هومی پشو)
 بیکهات . ته م لیژنه یه سالی ۱۹۵۹ بو به کیتی
 گشتی ره نجه رانی ته فریقا رهش و کونوره

۱۹۱۰ به هوی ریکخراوی ته مریکاییه وه به دی هات .
 له مه لومهر جیکی به مجوره نا که له زیسر
 گوشاری ریکخراوی به کیتی ته فریقادا سالی
 ۱۹۲۳ ریکخراوی به کیتی سه ندیکایی ته فریقادا
 بهک هات . ژماره بهک له سه ندیکاکان
 ته ندایی به کیتی سه ندیکایی سه رانسوری
 ته فریقانته چونته نا ور ریکخراوی به کیتی
 سه ندیکایی ته فریقاهه . چونکه هه لوپسته کانی
 ته م ریکخراوه به نادیا ربو .

سالی ۱۹۷۰ به کم کویسونه وه
 ریکخراوی به کیتی سه ندیکایی ته فریقاساو
 سه ندیکانته ندانمکانی له ته کرا بهک هات تا
 زهمینه بیستنی کونگره ناماده بکن . ته م
 کونگره به له ئاپریلی ۱۹۷۶ له ترابلسس
 به ترا ، که نوینره وه ی به همیز بونس
 به کیتی سه ندیکایی ته فریقان بو . هینتانی
 هندی له سه ندیکاکان نه بیان توانهوه ببن به
 ته ندایی ته م ریکخراوه به چونکه له سه هه
 ولانیکه وه ته نا بهک سه ندیکانته توانی له م
 ریکخراوه نا بی به ته ندان .

سه رکه کوماری گینه ، بویه به که مین سه روکی
 هه ره وکاتدا ، کونفدراسیونی نیو
 نه ته وایته سه ندیکای نازاد ، له ۱۹۵۸ دا ،
 کونفدراسیونی ته فریقایی سه ندیکای نازادی
 بهک هینا . کونفدراسیونی جیهانی کار بولسه
 ۱۹۵۹ دا به کیتی ره نجه رانی سه میسی
 لایه نگری قاره ی ته فریقای بروست کورد .
 به لام به هوی گه سه کردنی نیگری به کگرتن ،
 ۱۹۶۱ ، به کیتی سه ته کایی سه رانسوری
 ته فریقان بهک هات له دوهم کونگره ی ته م
 به کیتی دا ، سالی ۱۹۶۲ ، بیست و یینج
 ریکخراوی ته وه بی به عدار بون که ۴ ملیون
 ته ندان بیان هه بو . سه ررای ته مهس سالی
 ۱۹۶۴ له زیر گوشاری نیمه رساله سزم جیه
 کونفدراسیونی سه ندیکایی ته فریقانته کار
 بهک هات .

به مجوره جگه له به کیتی سه ندیکایی
 سه رانسوری ته فریقان ، سه سه ندیکایی
 نا چه بی تریش له ته فریقانه بینن . هه روه ها
 نا وه ندکی ته فریقان سه مریکایی کار سالی

فهرده تگه ی کژین

کوانگوریج : ده سه جی ، سورآ .
 شاهویی : افقی .
 شارویی : عمودی .
 رسته : صف ، قسم ، قرع .
 رسیا : قاعده ، دستور .
 سه لائی خوین : خطنانی خوین .
 کونفدراسیون و کونفدراسیون : اتحاد
 (جیاوازی بیان له جیسوری
 پهروه ندی نیران بنسکه ی
 ریکخراوه بی وه کردایه ته
 دایه) .

ستراکتور سینا ساختمان .
 صرف ته وجوتی بهاری له گهل زهوی
 دا ته فروشری .
 راندمان : الانتاجیه ، بازده .
 هاوژینی : شعایش هه مزینی .
 هه ماهه تگه کرین : نشق ، انسخم .
 بیار هینان به تگه باندن .
 بهومی : مطی .
 که ندال : جرف ، خندق ، که ندان .
 ولاتانی به ره ته ستین : الدول النامیه .
 سیکانیزم : جهازیه ، ترکیب .
 کار فرما : ریت العمل ، خاوه ن کار .
 سونگه : هو ، نلیل ، سبب .

KOMALLA

The Review of Kurdistan Toilers League

Jan. 1986 No.10 3rd Term

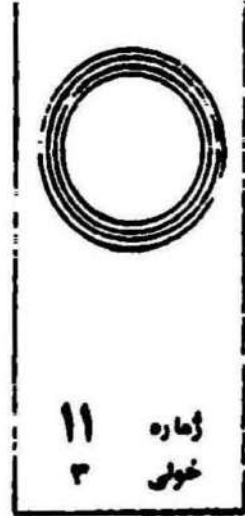

بنکه‌ی ژین

www.zheen.org

پاشکوکو

كۆھەنە

۱۱ نۇمبەر
۳ خۇبى

كۆنۇرى كۆھەنە رەنجدەرانى كوردىستان

شۇبەتى ۱۹۸۶

لينين

بنكەى ژين

www.zheen.org

رابورتىك لە كونگرەى دوھى سەرانسەرى روسىيا

بو رىكخراوہ كومونىستەكانى گەلانى روزھەلات

۲۲ ى ئىشرىنى دوھى ۱۹۱۹

لینین

راپورٹنگ له کونگره‌ی دوهمې سه‌راستروې روسيا
بو رښکاراوه کومونستکلي کلاسي روزنه‌لان

۲۲ ي لړني دوهمې ۱۹۱۹

بنکه‌ی ژين

www.zheen.org

وه‌رکیر: ره‌لج

چندین وضعیت

کوماندانی و فابری و فبریک و تا
 بود ، موزنی سرستی کمپنالمزم و کونه
 بحرستی بود ، بزوتنهوهی رهنجمرانی سفان
 طمون گه لانی چه ساره ی روز هکت بود ، پویه
 به پس فامانج ، رچار ، سترانیزوتنومزی
 مانجر ، له گهل بزوتنهوهی سوسالمزم و
 کریگاراندا به کی له گرتده و هاویه بهمانی
 سرستی به گتیهون .

بزوتنهوهی بزگاری گه لانی زهرتت و
 چوگه به کی گنوهی سرستی سوسالمزم بود
 و لینتین و دنی بهمنارو له نیاری کردنی
 چاره نویی مولایهتی .

له فاستی هم عامو گورانکاره مانا که
 بهمن کوملگای مولایهتیها مسسات و
 بهمنیادری مارکسزم بهیوایه ، وهگراتت
 و وهگ فله فله ی بحرستی بهمنومونی کومل و
 لیکنزه وهی رهونی میژ له گنه گسرتن و
 بهمنو بهمنومونی ناپیت ، بوته وهی بهمنوام
 بهمنی تیگوسران و بهمنومونی
 سرستی گوران کی جهان بیت ، هر بهمن
 بهمنومونی میژوی و بهمنومونی مارکسزم
 له فایک بوئی لیکنومی وهگ گنه بهمنومونی
 مارکسزم سلطانده .

لیکنوم له ولتیکا سرستی هلتا که
 هر دو نمونی پاره کوماندانی کی بهمنومونی
 روز هکتی کو کره پوهه و که هم گرهراو بو
 به پارونومی ولتانی بهمنومونی بهمنومونی
 بزوتنهوهی کریگارانده که مارکسزمی تسفا
 له فایک بود و هم گرهراو بو به پارونومی

سندی بهمنومونی گهل خویفا چه تنیس
 گورانکاری ، چه منون رونای گرتک و گه لیک
 و هر چه مانی میژی هکتا ، که نیشا بهمنومونی
 مزی بهمنومونی مولایهتی بود ،
 هر له سرستی هم سندی له سان و
 بوئی تالا بود و به رچار بهمنومونی فابری
 سرستی گانی ولانی روسیا ، که سرستی
 مزی نوکتی بهمنومونی و هر چه مانی
 میژو بود ، سرستی کمپنالمزم وهگ
 بالترین قونانی سرمایه داری ، چه تنگی
 بهمنی جهان که نیشا بهمنومونی
 جهانی سرمایه داری ، وهگ نیارده بهمنومونی
 بهمنی جهانی ولتیک سرمایه داری گان
 به بهمنی فراوان کردنی بهمنومونی
 ناگرتنی نیشمانی گه لانی زهرتت
 سامان و هر دو بهمنومونی و هر چه مانی
 که سندی بهمنومونی میژو بهمنومونی
 گورانکاری له سرستی گه لانی بزوتنهوهی
 گه لانی زهرتت کولونی و زهرتت گراو
 بود ، وهگ نیارده بهمنومونی میژو کرد له
 فاستی نوا گوتی و زهرتت زهرتت زهرتت
 گه لانی روز هکت ، سفان طمون له
 رهنجمران و چه ساران ، بهمنومونی
 که مایه بهمنومونی گه لانی سرمایه داری
 بهمنومونی گه لانی بزوتنهوهی نویی و
 لونی بهمنومونی و تار مان سرستی میژو .
 بزوتنهوهی سرستی گه لانی گه لانی
 کولونی و زهرتت و مان گراو ، له بهمنومونی
 بزگاری نیشمان و بهمنومونی سیاسی و

کوه پادشاه

دوا که وتوی روز هلات و بزونه ده ما و مریه
 عور گبرانه کی ره نمد رانی شه گه لانه
 که روسیا هر حوی ولانی گریه ناسی و ده
 به به نندی و مارچه بانسی و ما و بهمانسی قسم
 موو بزونه و به به که هر نه لیا بلیمه تی و
 میعد و سلیمه ی عور گبرانه ی لمبیلی
 شه بیست سو نه وهی بهمانه جوار جیسوهی
 تیر به وه لیسر بناغی سره تا گنجه گانی
 مار کسزم .

لمنن وه ک سر کرده به کن ز رو بلیمه ست
 ورنجینی برولتاریا له لم سد سدا ه وه ک
 شه لیا زباری عور عسی - وسالیمزم ه وه ک
 سر کرده و نهغه کتسی بزونه وهی عور گبرانی
 سردهم ه با به عور گبرانه ی دا به به و نه وهی
 عور گبرانه ی گه لانی زور لیکرا و ه به
 تا به تی گه لانی روز هلات ه چونکه زانسانه
 شه بزونه وهی هغه زنگ اندو عسی کرده وه
 لسه کن کار به آهرو نس و نه وزی شه زانسی
 لیسر رو ناده گان و لیسر گنجه میدان و نین
 و ناوی بزونه وهی عور گبرانه ی جهان ه
 به ره هدرس هرنانی شمیر مالیمزم و سر ما به
 ناری له جهانغا ه هر له لم به ناسار و
 به به سدا چه نین و ناری نامیلکه و نینزی
 پلا کرده وه و له کونگره گانی شه نین ناچونالی
 سیمه طارولی کار به گری شه بزونه وهی
 ده نینست و گوی به عتاریونی بی پرده کرد
 هر له بی همان به نینست له کونایسی
 سالی ۱۹۱۹ نا کونگره به کی تا به تی سازداسو
 بارت وریکرا وه کومونیسته گانی روز هلات و
 بارودوسی نوی بزونه وهی سوسالیمزم و
 کونگرانه و به تا به تی بزونه وهی به نین و
 نه وزی گه لانی عور گبری روز هلاتی به یه
 کالو عور گبرانه ه به ته وهی ناموزگارسان
 بکات سمارت به بزونه وانه وورول و نمرکی
 ریکرا و و بارت کومونیسته گان بهاری بکات
 تهاپنا .

لمنن له ک کونگره به دا را به وریکراسی
 عور گبرانه و سر عسی ریکرا وه کومونیسته گانی
 روز هلاتی را کتسا جو گونگی بزونه وهی
 عور گبرانه ی گه لان و نا کاداری کردسه وه
 له و نیا وازه ی له نپوان فونانی گسوران و
 گنجه کردنی ولانی شه ووروبای بنه که وتونا به
 و له نپوان فونانی گنجه کردنی گه لانی
 روز هلاتی نو کونگره .

له م را به وریکرا به نسو تا له کردسه وه
 زور وزه به سده کاتر عور عسی کونگره به روغه بانسی
 عور گبرانه نمانه به زدهم عور گبرانی
 روز هلات و عیالی ه که سوریونی تیکونگران
 لیسر ره ونی راستی خعبات و به رده و ایمان
 و به ک گرتنی هیزه عور گبرانه گانی گنجه ه
 نه ک نه لیا لیسر عور عسی ریزگاری به نینست
 و عور گبرانه به لکو شه نمانه به کونگره
 کونگران و جوتهاران له عور گبرانی
 سوسالیمست ه به یوسته کن گریگ و به وردی
 بناغی سر کونگره عور ع .

هنگ و عور گبرانه گمان له لماندن که
 گه لیک دوا که وتوی لاز شه گبر هیزه گانسی
 به کفیات و رجا زبکی ساسانای راستی
 و انچه جان به به ره و بکات ه بی گومان سر
 شه کونگره به سدر هیزه گانی شمیر مالیمزم
 کونگره به رسته دا ه به لیسر و نوی چینه
 عور گبرانه گان و به کونگره و خورا گرتن و
 به کسینی و زوه هیزی عور گبرانه .

هر وهما عاناری به وه وه شه کات که
 ریگی نوی بان دامپا وه له عور عسی
 روسیا دا و نا له کومونیسته و عور گبرانی
 روز هلات شه کات سور که ونه وه له چاولیکری و
 لاسی کونگرانه ی حزب و ده ولانی سر ه
 به لکو بارودوسی خوتان و ناسی گنجه کردنی
 کومونیسته و ریزبونی چینه به تی ره ما ویکسن
 که حیا وازه له ولکه به عور گبرانه گان که لسه وی
 کومونیزم له دایک به وه هر له به نره تا بسو

کومونستہ گوانی

تو دلائل ہمیشہ وتوانہو ہو کومونستہ گوانی
 نامادہ کراوہ ، وہک لینمن خوی لہ پرا پرتھنا
 ذہلیت : " ہوسنتہ سہرنا راستہ لیندہ گانی
 کومونستہ ودریگرہ سہر زمانی سہو گہلیک
 کہ عوی لہ خوی نا ہو کومونستہ گانی ولانہ
 ہمیشہ وتوہ گان نامادہ کراوہ " . ہالگو
 ناموزگارہاں نکات کہ لہ سہرہو روی تصویر
 و ہراکتیکوہ بہت بہرہنا گشتہ گانی
 کہ سہرہو بہمنن ، نک سہرہو کسسی
 واندوہی توتیانہی دہی رستہی ویک مہلائی
 ناو اکٹہو نامیلکہ گان پن ہ سہرہو او کردنی
 پارودیخی ولانہ گانی خونان ، نک لٹاسی
 کردہروی وڈٹائی تر ہ پدنا بہتی ولٹاسہ
 ہوسکہ وتوہ گانی لہورویا کہ لہ گشتہ رویہ کردہ
 جہاوارن ، پارودیخیک کہ رہنجسدران و
 جوتیاران لفسکری سہرہ کی تہو ولٹاسن
 کی کارائی دہروی کارگو دہرگسا
 ہوسکہ ورتہ گان کہ عہبات تزی پاشاوارہ
 گانی دہرہ گاہتی و سہرہ گانی ناومراستہ
 تہل سہرہاہ .

ناموزاراندنی دہولتی تہوواہتی ہ کہ
 لاکترہ ناہوریکان گہورہ تہن و فولتہ سن
 رولی کارہگری تہنا تہ گہرن .
 " مہولتان بو ناموزاراندنی دہولتی
 تہوواہتی ہ عہوہہ کی تہواو ولانہا تہوی
 ہیناوستہ گانی تہم سہرہا ہینا رہ نوی بہہہ
 کہ کارہکہ ہستلوہ تہوہ ہ سہو ہزوتندہ وہہ کی
 تہوواہتیہوہ ، تہوی تہ گان بہ سہرہ تہکت
 و ہالی ہوہ تہکت فولتہ سن لاکتہ سہرہ
 ناہوریکانہ " .

چونکہ ہزوتندہوی تہوواہتیہوہ ہ
 ہزوتندہویہ کی جہاومرا تہہو گشتہ گانی
 گہل پہلائی عہبنا رانہ کھیت و عہہولہ کھی
 گہورہ تہن چنی تہم فونانہ ، کجوتیارانہ
 لہ گہل عہبنا رانہ مالیت ہو نار تہو
 ہزوتندہویہ .

" مانای تہوہہ ، لہ پہلی ہہ کہ سنا تہہکت
 زور ہزوری دوو سہرہہی سہرہا ہینااری
 جہا ہکر تہوہ کہ زور جہا وارن لہ ہ کترہوہ لہ
 روی ہزوتندہوہ تہوواہتیہوہ گان تہوہ کہ لہ لہ کہوہ
 لہ سہرہہ سیکنا تہرہہ گاہتی و سہرہہ سنان
 رہوایسی رتہای (الحکم اللائی) تہنا
 تہرہکت ، سہرہہ سیک کہ کومطیک و دہولہ تہکی
 سہو کرائی ہوزوای تہنا نانہ سہرہت و سہو
 ہہ کہم بار ہزوتندہوہ تہوواہتیہوہ گان تہن ہہ
 ہزوتندہوی جہاومرو سہو چنہ گانی کومطل
 بہرہو سیاست رانہ کھیت " .

سہرہوہ و لٹاستی سہنگ و کسارو
 تہسہری تہم ہزوتندہویہنا ، ہو چارہکی
 تہرہ لینمن کومونستہ گانی روزہ لٹاسی
 ورتا کردہوہ ہہ ناگای سہنا تہوہ کہ ہوسنتہ
 ہاہتی تہواو ہہو ہزوتندہوہ ہوزواریہ بدن
 و ہسٹاری تہنا ہکن ہلکو ہسٹاسی ہس

لینمن چہنہن حار دیوانی تہ کاتہوہ کہ
 تہکت کومونستہ گانی روزہ لٹا و گہ لٹاسی
 روزہ کراوہ بہ عارہ زامی ناہتی عہبنا
 تہرہ کہ گان تہ تہجام ہدن ، تہرہ کی بڑگاری لہ
 زہرہ سنی و نواکہ تہوی چونکہ لینمن
 ورتہنی کھتہ گانی گہ لائی زہرہ سنی
 روزہ لٹا و چارہ سہرہ کرئی نامادہ کراوی لہ
 سچ نامیلکہ ہہ کی کومونستہ تہہ ہ ہلکو
 لہ ریکہی عہبات و کراوہ سہرہ سہرہ
 عورہ سہرہانہ تہو کھسانہ چارہ سہرہ کرہن .
 ہزوتندہوی تہوواہتیہوہ ہزوتندہویہ کی
 ہاہتی و سہرہ کردہ کہ فونانی سہرہا ہینااری
 لہ گہل عہبنا تہہہکتہ کابہوہ ہ سہرہو

" مائتات انقلابیہ حول المسالہ القومیہ و حق الامم فی تقریر سہرہہ - ل - ۱۶

" عہمان سہرہاوی ہسٹو - ل - ۳۳

کرمه پاشکیم

بیمستن : * هموسته له سر تان و نه بیست
پسنت به نه ته وایه تی بوژوا بیمستن ه کسه
لای تم گه لانه بوژا ونه ته وه نه بیت ببوژنه وه
چونکه سوی همزوی خوی هیه *

پای تم هم سره تاو راسته ای له
سره وه دست نیمان کران ه که هر حال
بوژونه گانی تم واپورنه به و له و کرنگره به نا
خوینتر اوته وه ه نه بیمستن همزبه سرانه به
کانی ولانی ناگهرکری کورنستان له ک
هر په پره وی تم سره تاو راسته بیمستان
نه کرده و نایک ت ه به لکو به به چه وانه وه هر
به لایا نه چون و فراموشمان کرد و به چه وانه کنی
پهانه نه کن ه به لگی راسته :

* خویمسنده به نه فی کتب و ونه وی
توتانه ای دهند و هیه کی سورگه برانسه ای
بی گاری کرده وی نور له واقع *

* خویمسنده به تافیکرته وه ای چه نند
همزب و ولانیک و لسانی کورانه و سا و پروان
کردنی چاره سری نامه کراو *

* ره بار نه کردنی بارونچی نایه تسی
ویلات ه باری نه ته وایه تی ه قونانی گفته کردنی
کومه لایه تی ه ریزیری چینه ای تی ه باری کردنی
شمرکه گانی قونانه گان *

* گوی نه دان ه بزوتنه وه ای سورگه برانسه
گه لانی زور لیکراو زبردست و همت نه کردن
به په پره ندیه دیالیکتیکه کی نموان بزوتنه وه ای
سوسمالیزم و کریمکاران و تم بزوتنه وه به *

* تورکه ونه وه له عهباتی سورگه برانسه
و په پره و کردنی حاسه تی ه لیکرستانه ای
راسترو *

* پایم نه دان به په لگرتی همزو چینه
سورگه برانسه گانی تم قونانه ه به لکو هولانی
بی پروا بو نانه وه ای نا کوکی و نویه کی له
نا و رزه گانی همزو چینه سورگه برانسه
گلسا *

و بایه تی گه لی کورنستان و هولان بی
غله کردنی و په ره ناگه پونه وه ای و نایه تی له
بزوتنه وه ای سورگه برانسه ای کریمکاران و
نوردوگی سوسمالیزم *

ته وی سه پرو سرنج را گفته ره به ه
پای چه نین عالی پر له ه نه و چه وی تم
همزبان ه تازه تازه چه نند و ورده گسروپ و
پاننه کی ورتو ویزی ورده بوژوا گه ره کبان
سناست و ره بازی کله که بوی بدونی کسو
همزبان په پره و نکه نه وه و تازه بیمستن و
ده پانه ویت نه کورنستانه وه پاننه و ورده وه
بیمستن و به نه کان په ره و ولانی تری پهر و
هر له کورنستانه وه پان له ه نده رانه وه
همزبی پرو لیکرانه به پان بو نروست بکن *

زمانه تا نیمان مست به چیا بازی باری
گفته کردنی کومه لایه تی ولانسه سرما به باره
گفته کردنه بالاگان ناکن که زور چیا وازه له
ولانی وه ک کورنستان و عراق و تورکمان
و تهران ه قانستای رانه رانن له تورکمان
زمانی ندرجونی * مانده سستی کورنیزم عمل *

میزو به به لگی همت همکراو له به چرا و
سیلماندی که تم همزب و بزوتنه وایه
په پره وی تم تاموزگاری و ره تازه ور نه پمانه ای
لیمس پان کردو (م ه ل) راسته قینه بیرون ه
فاجع سرکه و تن له نوای سرکه و نمان نایه
سرمان و گه له کانیان نازامو سر فرای کسرو
لیمس سره یون په ره و به هسکه و تن ه سر
نه وانه که نه نیا هر هر یکی و ونه وه ای نه فی
و کیمبی کورنستان و بیرون ه بی کاریم کردن
بی به ستنه وه ای به بارونچی دیالیکرا و وه
له زهره وونی خوبان و ست کرده وه و غله
کردنی بزوتنه وه ای نازامو کومه له که پان و
سوک کردنی به پرویا و مری معزی (م ه ل) به و
لاوه هیچ به پرویا و مری نمان نه پنه وه *

سورمه سرکه و توره گانی لوکنو سسرو
چن و نیمان و لوس و کویا و چه نین تری

کوه پاشکیم

مدیرس لاره که چاکترین نموده لسم در اوسکانمان و نوزدی قاسوی ورده گروپ و
راستیانه که نموده حزبه لبرک و توگانی با نه گانی روملیمه و ورده پوزوا گانیس
لهم ناوانم به نایمندی به نایمندی باعترین نموده نموده لسم دیارده یمن

ره لچ
کانونی نموده سالی
۱۹۸۶

بنکه ی ژین

www.zheen.org

راپورتی که کونگره ملی روسیه سرانصری
روسیا به رهبران و کومونسته گانی گلائسی
روز هفت

۲۲ شهریور ۱۹۱۹

باوری بان و مردم به اختیار درانسم و
که نه توانم سلوی کرمم بهنگم به کنگره صوری
کومونسته گان بگم و توپترانی رهبران و مکانی
روز هفتی مسلمان و مرموما بهنگم کرنی
چند و صمدک دهر باره ی باری لیستی روسیا
گفت جهان با پستی راپورته کم پای دستایه
و بهضم رایه عالی سره کی و گرتک لکم
مسلمه به دار له روز یکی وهگ نه مرموما به پتره
له مملو هستی گلائسی روز هفت له نمبریا لیزوم
پزوند وهی صوری رهبرانه له تا و دم گلائسی
فاهکراهه پزوند وهی صوری رهبرانه ی گلائسی
روز هفت ناتوانیت نه مرمو سره که توانه گفتمه
پکات و مرموهک ناتوانیت چار مرموهک به
غوی به پزوند وهی و نه گمر به پزوند وهی کی پتره و
به مرموی نه پست به و خدایانه صوری رهبرانه
کومار و سولیت نه دجانی نه مات نزی نمبریا
لیزمی جهان به مرموی چه لندن پار و پتره له وانه
مرا که توپس روسیا و بان و به مرموی خاک که ی و
صوبنی ولایه که له نموان تاسیا و نه روسیا
له نه توان روز تا و روز هفتا وایا به پتره
نه کات - که به مرموهی کی گوره ی نه زانست -
نرمکی خدایانی گفتمی له سرانصری جهانسیا
به مرموهی لیستی نه کم کوماره نزی نمبریا لیزوم
له بهر نه وهی ره روتی رونا وه گان به مرموهی نه وه
نه کن که له دایا توپس کی نزی کا خدایانی نزی
نمبریا لیزوم بهر وه گفتمه کرن و به مرموهی
فراوان پون و توندو توندو بهنگم و پتره
که گویا لیستی نه دایا له به مرموهی کی توندو
تولغا نه پست له اهل کوماری سولیت نزی مرمو

به ک گرتوه گانی نمبریا لیزوم - که لمانسیا و
نرمه نسا و لیگندرا و نه مرموهی -
به لاج سهارت به مرموی سرریازی و نموه
چاک نمران که له مرموهی بهر گاندا و به مرموهی
نهار روت نه نیت به لازانی لیمه و مرمو
به مرموهی به مرموهی نادم - نه و چه ننگه
ملموهی نمبریا لیزوم جهان به سرمانسیا
به پندی و کوماری روسیا ی سوسالیستی
به نگر توی تومی مرمو نازار یکی صحت کرن
نرم و توریسایه کی گوره ی خسته مرموهی
جونیاران و کریماران و که مرموهی مان به مرمو
به مرموهی گرت - له گرت نه مرموهی نه چه ننگه
که ناسرا و به چه ننگه توندو توندو توندو
به به مرموهی به مرموهی لیمه - ما و به مرموهی گاندا
نه وه - که به مرموهی به مرموهی مرموهی دست
به مرموهی مرموهی سوسالیستی تالمان کرنه
نه چه ننگه مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی
مانده گان چه وانه ی نه وه نه مرموهی پتره
به مرموهی چه ننگه تر به مرموهی نه چه ننگه کرنی
به مرموهی مرموهی مرموهی مان و کولنه مرموهی که نه
مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی گرت و به مرموهی
توان مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی به مرموهی
نه مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی به مرموهی
به مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی و به مرموهی
نمونه ی مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی نه وه
مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی نزی نه
ولت و نه مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی و رانه مرموهی
به مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی نه وه نه چه ننگه
ملموهی مرموهی مرموهی مرموهی مرموهی نه وه نه چه ننگه

کوه پارسکیم

تارادایه . هر پهنی نه که کارنگ که میزو
 له نمره مانده سردی بو را کیشاوه . که
 له وهر عصبوی چنگ و سرکه وند که ی لفسر
 سینسی نا وروی نه وولایه پندو و ستاوه که
 له کوری جه نکه که دایه و که چنگ ره ننگا نه ووی
 سبانی نا وروی ولایکی نیار کراوه که له
 پندر پهریا پونی جه نکه که پهره وی کسرتوه .
 نه مانده هموی په نا جاری ره ننگ نه دانه ره له
 ره وئی جه ننگا .

مسه له ی زانمن و ناسینی نه و چندی
 جه نگی مه لگرسا ندوه و عملیه گیر سینست .
 مسه له به کی زور گرنک و با به مداره . به عوی
 ده وی که جه نکه عملیه کان چوتلاران و کره کاران
 پهریا مان کردوه و عویان رزگار کرد . که عوی له
 خودا نریزه پیدائی غمبانیکی ساسیا نه به و
 به بهستی رزگار کردنی ره نچمرانه له نه ووسی
 سرما به داران له ولایه که ماندا و له گسنت
 جیبا نداه نه نبالمرنی تم غمبانه وه له ولایکی
 دوا که وروی وه روسیانا له ولایه که مسه نگی
 نهمیریا لستانه به نریزایی جوار سال به کسی
 خستوه . سره رای نه معنی کسان زره پهریز
 را پهرین بو پهریا کردنی تم جه نکه له عاوه وی
 دوسالی نژارو نالعباری بی وندمان که نه فلک
 نا پهریت .

کولچاک له نیوان میزوی جه نگی عملیه
 نو پندر ووی ناعسکرای تم راسته بو . چونکه
 له وه نهمو نو زمینیک بیت پهن گبری لی پکریت له
 لایمن پهنیزترین نه ولایه که گانی جیبا نه وه که
 له پهر دستیا هلیی ناسنن هه به و سندان
 هزار سر یاری نه ولایه به ننگا نه کان پاسی
 نه کنه به جه نندمن هیزی مه لیب سوارده وی
 نهمیریا لیزی جیبا نه وه نکه هیزه گانی زا پسون
 که فاما نه و سازی جه نگی نهمیریا لستانه بو .
 په لایم له پهر نه ووی لریای نه که ورت نومی هیچ
 زمانیکی نه و ونه بو . هر ووما پخت نهمیر
 بون به جوتیارانی سهریا ه که کوسله

جوتیاریکی دست دارو خوب گوزهران بون له پهر
 نه ووی نومی کویا لینی نه بو بون . هر بو سه
 نورترین کس بون له کومونیز موه طوره نهمو
 نو زمینکی ووما پهنی بونه بیت . چونکه هیزه گانی
 وه نکه پوله کی پهنه وی نهمیریا لیزی جیبا نه
 بون . نالستانه هیزه گانی زا بون و جیکوسلو
 فاکتا و جه نندمن هیزی ولایه نهمیریا لستانه کان
 هر له سهریا بان . له گول نه و وندا ماره زایی
 دمه لانی کولچاک له سهریا دار ساسانه
 سر وخته زویزه پهنه که کی که زیاتر له مالیکه
 به دستیه و پهنی . نه و دمه لانی لای
 سره نایا پهن گبری لی کرا له لایمن نهمو
 یاری سوبالستانه له نا و نهمیریا لیزی
 نالی دونه مانا بون و پهن گبری مه نهمیریا
 سوسال سور هگیره کان که پهره به کبان به نکه
 هینا بو له نه دمانا لایان له کوسله وی نامه نریزه
 - الجعبه القاصیه - نه و دمه لانی
 له یار و نهمیریا له یاری سر نیی ناسی
 نه که پهره بوچه کانه وه له وه نهمو زور پهن
 بیت و نه نکه نهمیریا . تم عاوه زا پونه له
 راستیا نه مانده ی عاوه وی نهمیریا لستانه :
 هیزه گانی کولچاک له بوکانه وه و هلیو نهمیریا
 دایمن . جه نده پهریا نه نولایی روساوه .
 نه و دمانا لستانه پهنای عویان سر که ورتنی
 به کجاریه کی روسای سولیمت پهن کولچاکا گدا
 نهمیریا . که گومانی نمانیه نه به پهلگه به کی
 زانستانه به بو سلیمان نندی نه ووی هسول و
 غمبات و به کیسی هیزی کره کاران و جوتیسار
 رزگار بوچه کان له زوریاری سرما پنداران ه عتی
 سیرو سه سره و گه ووه نهمیریا گاهه وه . نهمیر
 لمره نا له پهر پهر پهلگه به کی زانستانه دایمن
 که نه گمر جه نگی سور هگیره نه پتوا نهمیر
 جه ما وری جه ساوه کان پهلای عوی نارا پهن گیتی
 و پهره وه نهمیریا و سر نجان پهر و نهمیر
 وایان لی پکات بی پزان غمبسات نری
 جه وسینران نه کنه نه ووا تم جه نگی

کتاب تاریخ

عسکرانیه و دره زانجان پاره‌های نجات و توانای میدان کاپی کاری سیزده مسخران در مسینیت .

من پروام وایه نه‌وهی لفسگری سور جسی به جوی کردوه و ده‌هات و میزوی سرکه‌ونسی و پایتختی جهانی گه‌وره و مزنی نسبت لای گمت گه‌لانی روزمه‌لالت . چونکه نام سرکه‌وندی بسو گه‌لانی روزمه‌لانی در ده‌هات . که نه‌و چه‌نگه عسکرانیه‌ی گه‌له زور لیکراوه گان پاره‌های نه‌کن . چه‌ند نام گه‌لانی لاوازی و چه‌ند نه‌ور و پاره زور ناره گان به میزو به توانا بن و عاوه‌نی ته‌کنک و هونری سرریازی بن و نه‌وه به‌ت نیکمکانی بو نه‌بهت و لنگل نه‌مانند لیکر پراستی و طهوانان ره‌نظر و چه‌ساوه رایمن . نه‌و راستی مان بسو در نه‌کویت که زور به چاک توانای رزگسار بونی گه‌لانی روزمه‌لالت نام پارو نه‌وهی نسبتا کاریک جی یعنی نسبت لهری پرا نیکه‌وه ته‌ک دنیا له‌باری سرندی ناسوی پاره‌های عوری جیهان‌ده . به‌لکو له‌باری سرندی نیکه‌وه سرریزه عست پیکراوه کف‌ده که له‌لجانا روی نا . له‌سپه‌ها . له‌لپن کومساری سولیه‌ده . که میزه گانی گمت ولله نسبتا لیسته به توانا گان ناگیران کردبو .

چکه له‌مانعه نالیکر نه‌وهی چنگی میللی له روسیا . بو نه‌وه کومونسته گانی گمت ولانی در ده‌هات که توندو تولی میزو توانای ناوه له نا و کورهی ناگری چه‌نگی میللی له‌گه‌ل پاره‌نندی و سبت و پروسسی عسکرانیه له‌نا نا‌میریزیت و سبت نسبت . چونکه چه‌نگی نالیکر نه‌وهی گمت میزه گانی نه‌وه به . چ میزی ناپوری و ج میزی ریکراوه‌یی . له‌هوا عسکرانیه و عاوه‌نی باغ‌سار مزای تو سال نه‌توانن پله‌ین . چه‌ند چه‌نگی مانده‌کریه‌ست سهارت به کریکاران که تالو‌بان چه‌نسه به عست پرسیتی و سرماوه و عست لفسگر

به عاوه‌زایی تو سال . نه‌وه سرری که پسن و عسکرانیه که پسن . چونکه به‌ت و به‌نا به‌کسی به‌دومان عصبه . چونکه جوتیاران و کریکاران ریزه گانمان توندو توله . سرمرای پرسیتی و سرما . با سکیان به‌میز تریو و عمو لندان و زهریکی توندو توله به به‌ت و کردن و توندو توله کرنی ریزه گانمان . به پاره‌بندی توانای ناپوری و ولانمان نه‌مانده . عسکرانیه نام موه‌ه که سرکه‌ونن پسر کولتساک و پوندیچ و های پیمان گانمانا . به‌میزترین نه‌ولتانی جهان . کاریک بو له‌بارو له‌ه توانا پو . نام تو ساله رای بر بو . له‌ه لپه‌کوه توانای پاره‌نندی چه‌نگی عسکرانیهی در ده‌هات . له‌لپه‌کی تره‌ه‌وه نه‌لانی سولیه‌تی به‌وه‌میز کرد له زهر نه‌و چه‌ر به به‌ت عسکرانیهی تی سره‌پنرا له‌لپن ناگیران‌ده که به به‌پستی کوزانه‌وهی به‌لهی پله‌ی عسکرانیهی و نیکمکانی کوماری کریکاران و جوتیاران بو . که ویرایان و چه‌نگیان پاره‌کرد نزی نسبتا لپس جهان به‌لام له‌پاتی روحانی زورهی کریکاران و جوتیارانی روسیا . له‌وه زیانر که رقی و به‌ت و پیمان کرمن عصبی ترمان بی نه‌کرا .

له‌عصبه له‌نجامه سره‌نگیان . له‌عصبه ناومر که سره‌کبه‌کی نام توانای تیارا نه‌ین . نسبتا له‌له‌باری نه‌و سرکه‌ونسی داین که به‌ده‌ستی نسبتا پسر نیکمکانا . هوا توژمن که له‌خاکه که ماننا ماوه‌نه‌وه . نه‌وه عست به به‌میزی عوامان نه‌کین و نه‌توانن هزار جا به‌پله‌نسه‌وه که نه‌وه به عسکرانیه کاتیک له‌لپن ریزه گانی ناوه‌وهی کومارکمان به‌وه بو و نه‌توانن سرکه‌ونن له‌وه چه‌نگی در چین نزی نیکمکان . زور به‌میز توژور سانه تر بو جی یعنی کرنی سرکه‌گانی نا‌میزانندی نه‌لری سوسا لپزم . نه‌و ته‌لری به‌میزی چه‌نگی میللی‌ده . له‌مان توانای زور عسکرانیه پسن له

کتاب تاریخ ایران

ناستیک زور کم و نسکا بهیت ه کسه
 له مودوا نه توانمن بهو پیری هیزو تواننادهوه
 نازانان ریگه پگرینه بهر و به نه راوی خوبان
 بو ندرهان بکهن .
 بهاوی خوبان له نه وویای روزنساوانا
 نه بینن ه نمبرهالیزم بوگهتی کردوه ه بهی
 سالک له معبره هروکته درانن ه نه تانست
 لای سوساالسته گانی نه لمانیا زوریهی زوری
 نه و سوساالسته نامر که له بارو نه وه که نی
 نه که معنون ه چنه زو نهاری له نسوان
 معبره نه ته که ی نمبرهالیزم چهاندا بهوه
 وایان نه زانی که نام زورانهاری به به پیری
 مزوهو نیر هیزکی نرنه به وادیت ه میج
 عشکی نریگات و هیچ بهسکه پکسات ه
 هروما وایان نه زانی که نیر هیچ چاره به کسر
 له به رهم سوساالسته گاندا نه ما و نه سو ه
 مگ له خو بهسکه وه به به کیک له هودوسته
 مار ه نمبرهالیزم به میزی چهانده نه بهیت .
 له گوتاس نسرینی دوهی سالی ۱۹۱۸ نابارو
 دوه که را نه بنرا ه به لام بهیمان سوزوی
 چهان نه سالی را پروریا چه نین نه اوده ی بی
 وینهی به خوبوه بهنی ه دیارنهی فراوان بول
 که چاری زوری له و سوساالسته نهی کرده وه ه
 که له سرتهی جهنگی نمبرهالسته نه اویون
 به نستان بهر و مبره بهمانه یان نه صناعه وه
 گزاره روه روی دوزن نه بهنوه بهمانه یان
 نه صناعه وه بو ها و بهیمان نهیمان له گسل
 نمبرهالسته گانی نه کلهزو نمره نه صناعه گاندا
 ه گرا به نه وانه نه پانه وی له نمبرهالسته
 نه لمانی ریگرهان بهیت . نای لهم عمیال و
 وا عمیهی که چنه گ عموی ره وانه وه : نیمه
 به چاری خوبان بوگه تی کردن و ناری نه نی
 نمبرهالیزم نه لمانیا نه بینن که نه که هر
 نه بهیت مایه ی عوریهی نمبرهالیزم به لکو
 نه بهیت مایه ی عوریهی سوساالسته مبر ه
 نموه چاک نرانن که توندو نمیزیونی ناکوکسی

چنانچه له نه لمانیا له بهر نه نندابسه
 لهم گانهی نه ستادا و جهنگی مبللی ه عمیالی
 پرولیتاریای نه لمانیا دزی نمبرهالسته گانی
 نه لمانیا که بهوهی گومارمان لغویان ناوه و
 هر نوینره نیرینه که ی نمبرهالیزم ه روز
 له نوای روز نریک نه بهنوه .
 معبرهالیزم که عوریهی کومه لانهی له
 نه وویای روزنا وانا نه کروزان له عه طمن و
 بهسکه بهنننابه به لکو سعادت نوای سعادتیهی
 بی نه گات ه همان معبره له روادانابه له
 له نه مریکا و نهنگلره ه لهم دوو ولانیا که
 خوبان به نوینرهی بهسکه و تن و عارستانه ی
 نه نه له لم لهم نو ولانیه سرکه و نه و ه او
 گانهی ریگه وننی نرسای حانه بهسکه وه ه سو
 بهننن که عوریهی تالان کردن له ریگه وننی
 نرسای نا ه سه چار نیارو ناعکر اتیهوله
 عوریهی تالانکرانه ی ریگه وننی بهرست کسه
 تالانکره نه لمان گان بهسکه مانا سه پانندن
 که نام ریگه وننی نرسایه گوره نرسن
 چه ربهی له باری نا لهم نوو نرسا به ناری
 لهم نوو نمبرهالسته ی نام نو ولانیه بهسکه
 بهسکه که هر روی خوبانی گرنه وه ه چوتکه
 ریگه وننی نرسای چاری نه نه وه سرکه و نه وه
 گانی کرده وه و نه لمانی که نیمه له بهر ده م
 نوینرانی بهسکه و تن و عارستانه نه تانن ه
 به لکو له بهر دم بیچی وک نهنگلره و نه ره نا
 داین ه دوو ده ولتهی نمبرهالیزم بهسکه
 نمبرهالسته ماره گان نمران ره وان . ناکوکسی
 ناخری نه وان نام مارو نرینا نمر نه نه سکه
 عینا گمه نه گات که نلمو مکره بهو نه نیکی
 نه سات به قل ه که ریگه وننی نرسای له
 ریگه وننی ریگه وننی نمبرهالسته گان به ولا وه
 ه چی تر نه ه که له ولانیا مانای عوریهی
 نه لمانی نمبرهالیزم چهانده و سانسای
 دور که وننه وهی چه ما و مری ره نه مراه لهسکه
 سوساالسته نهی له سردهی چه نه گانیا ها و

کوهستان پاشکری

بهمانی نوین رانی همپراهمند بگویند و
زیزوه کان بیون و ناکوکیان له دسته بهک له و
نو دسته هاره همرکه رانه نه کرد . چساری
ره بچهران کرا به وه . چونکه رهکه و نسیسی
له رسانی رهکه و نسیسی نالانکرانه میسانه
بمستوه و دهری حست که نینگلته ره و له رنه سا
به میهنی فراوان گردن و پنه و کرانی ده
لانگان بیان به سرگولونیکاندا و بو به همزگردن
همزه همپراهمندانه که بیان دزی نه سا نیسا
چه نیکبون و هم ناکوکیان ناخوه بیان له اوار
بون و هم رسته ننگنا به به سرو به به کسهوت
بیرو . که به کم بجلی له رانجیوی له نده نه وه له
۲۱ تسی منی بو . ندا بلاقرا وه نه وه ، دو روزنامه
نوس . له مهریکا بی نوس بیا نه و تلس . که
نه سا نیکن می نه وه نین تا و انبار کرین کسه
له لورده گهران بن . : له له ره سا نا کسه و
ره که زود بی ونه دزی له مهریکا به سروی
سه نده وه چونکه له مهریکا بهکان دزی به سه نده
گردنی رهکه و نسیسی همپراهمند .
ننگلته ره و له رنه سا له جه ننگلته ره که و ن
به لام له زاری له مهریکا ن و نا تو هی همر بیان
نویسی له زری له مهریکا که سر ساری باوه جه نه
ننگلته ره و له رنه سا هویان به سرو و نسیسی
بزان و طبیعت سر نو بزی ده و سر که و ننگلته بیان
لی به نریسه وه و نولات فازانجا لریسه نریس
به اعرا جیر به به هارمه تبهی له سرده می چه گندا
بی بان نراوه ، ناپین گهری که رانه بهی درقانی
هم قدر و انده همز بیوی نسیسی له مهریکا به
به که نیسا همریکی نروست گردنهنی و لسی
له سولی ننگلته ره که و ره و که نه تره . به لگه
به ره و گردنی هم ریکا به رنخوا به له ننگلتن
همپراهمندی له مهریکا ی هاره وه ، نه وه به کبه
به گریگرا وانی له مهریکا ه سروی و ه کله و به ن
له گریه و زنان و کمان نه نیرن نو له مهریکا به
به همینی بره ودان به بازاری بی ره و نسیسی
له مهریکا و نازان به ره و ره و عا رسنان به ره و

که لوبلی زیندو نه نیرن بو ماله بی ره و ننگلته کان
له بولونیا و به لجهکا ناکوکی سرده و امه له گهر
به گریگرا و هکانی له مهریکا با . له مهر نه نیسا
سرینه به له ونه به کن پشان نراوی نه و رود اوانه ی
بهمسوه به کن فراوان هم و ننگه بچوکا نسیسه
نه وه و ننگلته که هارمندی نه دهره ته هاره به میان
کان و مر ته گری . با بولونیا به نسیسی
به ننگلته وه ، نه وه به ننگلته که هکی به سروان و
جاسازه کانی له مهریکا چون به اولاندا به سلاو
بونه نه وه ره ریکی کرینی هم سو سا نیسی
بولونیا که خوی حال که کیفیت گوا به نسیسی
ولانکی شهر محویه ه به گریگرا وانی له مهریکا
هم بولونیا نه کرن . له دهره وه می گری لانه کانی
له مهریکا هیچ کار که ده ننگلته کن پشیساری و
لله کانی نه ماره نه مگرن . به ره و نسیسی له مهریکا
گه به ننگلته راده بهک دستنی گریه به ننگلته گردنی
له رنه نیسی . مژنی نارادی سر که ونو . که
چاران ولانی . دویخوا ردن و جا بیا زه کان بو به لام
نیسا له مهر سو رو به که وه له زاری له مهریکا به
چونکه همزه نا پوری کانی خوی له نسیسی باوه
نه نا نه و به که می بعضی له کات و نه که به که می و
به نه توانیت به همسوه به کن فراوان که بعضو
به نسیسی ننگلتن به همزه نایگان نیسات له نیسه
کایکایا که له مهریکا نا وانی نه واری فازانج و
سووت له به که می له کانه وه به بی چه نرسو سوون .
ناهم حوره به جاک و به تا نه کرا ناپوتسی
ناپوری له رنه سا و ننگلته ره و چه نسیسده له ننگلتن
به همز تر دهره که و ننگلته له له رنه سا نسیسی
سالاده . ننگلته ریکا کان سر که و نسیسی
هنگلته رینه که ننگلته گهری له رنه نیسا که هاله له نسیسی
و رای نسیسی که به نسیسی به هم و نسیسی هوه
له کسری و نه قلاتا به نسیسی به به نسیسی ننگلتن گردنی
نه لسانیا به ناوی نارانی ر ده سوگر به هوه . ه
نیسا هدهو گیانی . سو ناده به دوا زره زره و
گانه بهی نسیسی هاله له نسیسی هاره کانی . مهریکا
سره واری نه مانتر سالاد نیسی نه : سر که کان

کتاب تاریخ ایران

که پهل نرین عسره ی کزنه پهرستین .
 باری جهان زور فالوزو عسواوه . سمرکه
 و نمان به سمر کولتعاک و به سمر پودنچنا .
 هم دوو نوکوره ی سمر ما به داری جهان . سمر
 که و نمنکی گوره به . به لام نه و سمر که و نمنکی
 له سمر ناسنی جهان به دستنی نهمینین
 سمر که و نمنکی به کبار گوره تره . سمر چه نسنه
 هفتا زور پورنی بهار نه . هم سمر که و نمنکی
 له داریزی و بوگه . کردنی نا ووه ی نهمینین
 م ۱۰ ده رنه که و نمنکی که رای لی عاتوه نه توانست
 له سمر که کی به سمر نه سمر مان . ده وله نه سار
 به پمانه کار نه میان تا فکر نه ووه . به سمر که
 سمر که و نمنکی چونکه له سمر که گانه نمان نهمین
 هدا و عدا نهمین ووه بوگا نه ووه نه پسر کمر و عسوی
 له سمر که که مان به سمر ووه سمر که تا گدار نهمین
 له ا ووه روکی دستنی روحهای سولیه ت که
 و سمر که اوده سمر زمانه گانه نمان . نه سمر که مان
 به سمر که لی ؟ سمر که له لایه نه چه ما و مری ره نهمین
 لایه سمر که رای . سمر که گانه نمان سولیه ت سمر که
 بوگه . به ما نه پور . و عسوی . سوامت . و عسوی
 زا راوه نای هه موبان و دستنی سولیه ت
 و سمر که اوده سمر که گانه نمان و هه سمر که
 گنه کار نیک تا گدار نهمین . گنه کار نه زمانه ت که
 ده سمر که ره به سمر مان و هم سمر که به سمر که
 سمر که سراسی نه ره نهمین انچه گنه
 زا و سمر که و نمنکی که گنه به سمر که سمر که به داری
 به پاندا . نه زمانه ت هم دستوره . له سمر که
 سمر که و نمنکی که به دستمان هینا ووه به سمر که
 نهمینین سراسی جهان . هم سمر که و نمنکی سمان
 له هه موبان و لایه نمان ده نگی دا ووه نه ووه . چونکه
 له سمر که گانه نمان به لایه موباندا را که سار و
 چونکه و اما ن لی کردن نه توانن هانمان به سمر که
 نزی روسهای سولیه ت سمر که گنه .
 و نمنکی به سوهای و لایه نمان نهمینین
 به نهمین سمر . به سوهای لایه نمان و پور نی سار
 لایه نمان به لام له سمر که نهمینین . به سمر که

دهد حاله به کجه رطبی و نه زوری له ننگ سمره
 و تار یکی دا له نه نهمینین . چه نهمینین به سمر که
 له م روه ووه به هه موباندا به لایه کجه ووه . و
 رای که به پاندا که له سمر که جواره . به لایه ت سار
 کراوه نزی روسهای سولیه ت که سمر که نمان
 سالی نوی فا زال نهمین به سمر که روسایان . له
 له سمر که گانه نمان زور به سمر که نمان
 به سمر که مان کرد . لایه نمان گانه و توکر انمان
 حوریکان و پور نی گانه و سمر که گانه و زور نی گانه
 و له سمر که گانه و ننگلیزو له لایه نمان . به لام
 هه موبان نمان جهان به سمر که نمان نه زمانه
 استونیکان و زمانه له له سمر که گانه بودنچ
 هینا . تا نهمینین به سمر که گانه نمان
 تا را دایه له سمر که لایه نمان روز نامه گانه به سمر که
 به نهمینین له سمر که گانه بو به به سمر که نمان
 بودنچ . لایه نمان به سمر که گانه بودنچ
 سمر که رای و نهمینین پور نی گانه . تا به سمر که
 هه ولی نهمینین به سمر که گانه نمان نمان
 له سمر که و لایه ما و به سمر که گانه بو که ما و نهمینین
 جهان به نمان نمان گانه نمان به سمر که و له سمر که
 سمر که گانه نمان به سمر که گانه نمان . تا به سمر که
 له سمر که گانه نمان و له سمر که گانه نمان نمان
 به سمر که نمان و نمان له سمر که گانه نمان به سمر که
 له سمر که گانه نمان و له سمر که گانه نمان نمان
 هه ولی به گانه که و لایه ما و به سمر که گانه نمان
 هه موبان : به نمان سمر که و نهمینین به سمر که نمان
 هوی له سمر که گانه نمان هه موبان و له سمر که گانه
 سمر که و نهمینین به سمر که گانه نمان به سمر که
 بو له نمان له سمر که گانه نمان و لایه نمان نمان
 بو که له سمر که نمان به سمر که گانه نمان و لایه
 ما و به سمر که گانه نمان و نمان نمان نمان نمان
 به نمان سمر که به سمر که نمان نمان نمان
 لایه سمر که نمان به سمر که گانه نمان به سمر که
 زور کهوت : سمر که و نهمینین به سمر که گانه نمان
 به سمر که نمان نمان به سمر که نمان به سمر که گانه

کتاب تاریخچه

له‌روی کینه و رد و تورم می‌تزی دولت‌ها عسار
 بهمانه‌گان ه له هه مو دولت‌تیکي بچوگیا له‌رو
 بهری توندو تیزه‌یابه . که فله‌نده به‌لاساری
 بتوگرادی نه‌دا به‌به‌ستی ناگه‌ر کردنی کاتیک
 بوئینج کراسنویمیلوی ناگه‌ر کردبو که توفل بو
 له‌روی نه‌توانیت به‌سر به‌موی بزی به‌نه‌نیست
 روسای سولیته‌وه ه به‌لام ناتوانیت زبانی
 ناعتیان به‌چین بکات له‌نه‌نیست ولایه عسار
 بهمانه‌گان هره . هر به‌م حورم گله‌بچوگیاکن
 نه‌بان . فله‌نده و لتوانیا و نیستله‌نده و
 پولونیا به‌م جه‌نه‌نه‌توان بزمین کاتیک
 عوفتیمز به‌تواری بالانست به‌ت ه به‌لام
 له‌گه‌ل رد و کینه‌یادا تزی دولت‌ها و به‌مانه
 کان که نه‌م ولایه‌نه‌هوسینتوه‌نه‌توانین
 نیستای بی هیچ زیاد به‌وه‌ناتیک بله‌مین ه له‌گه‌ل
 ره‌ما و کردنی ووردی ره‌ونی روداوه‌گان ه زه‌سر
 که‌وتن نه‌که‌هر نه‌نیا به‌نی تونای به‌که‌م به‌رو
 له‌م جه‌نگه‌جه‌نه‌یادا تزی کوماری سوتیت به‌لکو
 هه‌مان زهر که‌وتن به‌یالاتی تونای توه‌بیر به‌را .
 نیستاهر نه‌وه‌مان مساوه له‌فکره‌گانیسی
 دینکین تیک به‌کین ه که نه‌وه‌ی نسیم
 فخرکه‌مان به‌دست هیناوه .

فایده‌گرایی نه‌وه‌موی سوسیا لیزمی له
 سراسری جهانیا نه‌فطیته ه نه‌نیا به‌نی
 نه‌ه له‌سکره‌وتنی به‌ولیتاریا له‌هر ولایتیکدا
 به‌سر به‌وزواکه‌یابه . نه‌که‌ر عوریه‌گان به‌م
 ناسانی و خیرایه‌ه روپان به‌یابه ه نه‌وا نه‌ر
 کارانه له‌توانادا نه‌هون . نه‌ه نه‌زانین
 نیبه‌یالیمتیه‌گان ری به‌نه‌ نادن و هه‌سرو
 ولایان چه‌گان و له‌باز به‌زبان تزی به‌لعلمیکه‌کلی
 ناوویان و هه‌مو هور و گویشیان لای سکرکوت
 کردنه‌وه‌ی به‌لعلمیکه‌گانه له‌لایه‌گانی خویندا
 هر به‌وه له‌هه‌مو ولایتیکدا جه‌نگی میلی له‌ه
 تارانابه که له‌گه‌ل به‌وزوا سوسیا لیسته
 کون کاتیک ه نه‌وانه‌ی حوز له‌ناسودمین نه‌کن
 رانه‌کسیرین به‌ره‌و به‌نیستارمکین له‌م جه‌نگه‌نا .
 له‌هر نه‌وه عوریه‌ی سوسیا لیزم نه‌به‌نیستارمکین
 گشتی و نه‌به‌هه‌به‌ه‌کی سهره‌کی ه نه‌نیستار
 به‌نی نه‌ه له‌هه‌بانی به‌ولیتارمقوریه‌گانه‌گان
 له‌هر ولایتیکدا تزی به‌وزواکه‌یابه ه نه‌هر به‌لکو
 هه‌بانیکه له‌لایه‌ن گشت کولونیکان و نه‌وولایتی
 نیبه‌یالیمز زورمان لی نه‌کات ه هه‌بانیکه له
 لایه‌ن گشت ولایه‌ها عسارکا نه‌وه تزی نیبه‌یالی
 لیزمی جهان . له‌به‌رنا به‌ی پارتیمانیا که مانگی
 نازاری نه‌م سال به‌نه‌ندکرا ه ناهاره‌ی تزی
 به‌ونه‌وه‌ی عوریه‌ی کومه‌لایه‌نی جهانمان کسره‌و
 وویمان ه جه‌نگی میلی ره‌بجدران تزی نیبه‌یالی
 لیسته‌گان و چه‌سیندران له‌هه‌مو ولایتیکدا
 به‌سکه‌وتوه‌گاندا له‌به‌نگرتن و کوبه‌نیستار
 له‌گه‌ل جه‌نگه‌نیستارنیکدا تزی نیبه‌یالیزمی
 جهان . به‌لکه‌ی نه‌م راستیگره‌و نه‌نیستی
 ره‌ونی عوریه‌و هر نه‌هرک روزه‌لایه‌نا رو
 نه‌ات .

نه‌ه نه‌زانین ه که جه‌ما وری کوملانی خدک له
 روزه‌لایه‌نا رانه‌بهرن ده‌که به‌نیستی سهره‌بهر و
 هه‌هر له‌زبانی نوی نا ه ده‌که تروسیت
 کیری زبانی نوی ه چونکه طبعونان له‌دله‌نیوانی
 روزه‌لات به‌سفه‌نه‌نه‌وه‌ها عسارکا و مسکان

کتاب تاریخ

هر گاه یک به مقدار نسبت به بیماری‌های چاره‌نویس
مردان به آنها .

مهریوه پروام وایه که له میزوی گفته
کردنی عیورسی جهاندا که چندین سال میزوه
نه که میست و بهیستی به هول و نه که لایه کسی
زور عهیه و نه کهر بناغه به کی سره تا کسی
ناویژین و بهیوسته لمرتان لمرتا کسی
عورک گرانه و له میزونه و عیورک گرانه
رولکی میزن بگرن و تمکه لمان بن لسه
عها لماندا نزی لمریالمری جهان به بقدری
کردن تا نه عیورسی جهاندا نه تا نه تا کسی
به مردم شرکیکی گران و نالور که سرکه و تن
له می بهی کردیا و بناغه می سرکه و تن کسی
گستیه و چونکه لهم گاندیا زوریه می دانستون
بو به کم جار وه میزونه و به کی سر بهی
را بهی و لمرن و لمرن به لاکر میکی کار بهی که
عها تا و تمکه لماندا به میستی روحانندی
لمریالمری جهان .

زوریه می گه لانی روز هلات له بار میکی زور
نالهاران و له باری دوا که و توترین و لانی
نه وروها که روسیا به به لام توانمسان
جوتیاران و کرگاران روسیا به که میست به
نیازی عها تا نزی با عها و می دمر به که به کسی و
سرما به باری و له عها لمر به ناسانی رهونی
تا و چونکه جوتیاران و کرگاران به کیان گرت
نزی سرما به نیازی و دمر به گاه می . پیوه

به میوندی کردن به گه لانی روز هلات و له
گاندیا و کار به که با میکی میزنی عهیه . چونکه
زوریه می گه لانی روز هلات لمری چه سار می
ره لمران نه که کرگاران دمر چوله نونا بهیسا
نه کانی کار که و دمرگا بهی ساره کانی
سرما به باری . به لکو چه ما و می جوتیار
ره لمره چه ساره کانی زمر دمری گرانترین
و دزوارترین زور باری چه عها کانی نا و مران
عیورسی روسیا لمانی تا که نه و پور لمانیا
له می سرکه و تن بهی سرما به باری تا نه که

عورا و هکان و که تا نه میرو با به تکی ساسانی
لمریالمری جهان بیرون و که سبارت به
عاستان میستی سرما به باری نه میا بهیستی
بیون له تا مرزی ده و له می میون . لمری زور چاک
نه رانمی که به زور عها تا تمکه میستی بهی
کولونیکاندا و عه بر بو نالان کردن و چه ده به
و ده هلات دانه به که ما به تکی بیون که
دانستونی . میزوه می سو چه و ساندن و می
روریه می دانستونی جهان . لهم روریه می
۱. تمکه لمان به تا وادی لمری دوار میسوه
بهیستی و می میزوه ما و هلات و چونکه
بهیستی و به میزوه می عیورک گران
عوی بدو بهیست و تمکه لمری تا . سندی
بهیستی . لمری واری لهم رول می بهیوسته
عها . تمکه لمان گادار می که دوا به باری سالی
۱۹۰۵ ده لمرن عیورک لمرکیا و لانی سار و
چین زور و میزونه و می عیورک گران له
سند گاه می کرد . چه کی لمریالمری سار
ریگی . می کرد لمری دمر به میستی بروندی
می رگه لماندا و چونکه چه لمرن به نالی
نونا له گه لانی کولونیکان بهی سار گران له
ایرانی لمری لمریالمری نه و به به کانی .
میستی لمریالمریالمری روز هلاتی بهی گاه
میستی . و گه لانی روز هلاتی خسته ساری
ساستانی ده و له تا نه و . تمکه لمری و لمری
گه لانی کولونیکان چه کار کرد و به میست بهی
عها کردن تا تا گاداری نالی چه و چه و
ساختنی نوی بن . لهم گه لانی دمر لمریالمری
به که لمرن لمریالمری لمری لمریالمری
کان . له تمکه لمان به تا گه لانی و روز هلاتی
و لمریالمری لمریالمری لمری لمریالمری
نونا می بقدری کردنی گه لانی روز هلات
له بیماری چاره نوی عها جهان و بهی
نه و می نه میا تا مرزی لمریالمری بهیوسته
بیون . گه لانی روز هلات به تا گه لانی بهیوسته
بهرستی و راسته لمری بهیوسته گه لانی بهیوسته

کوه پارسک

هوی ریکراوه کومونستگانه وه له ولاتانیسی
روزه لاندی که نیمه لیره نویندرا به تیان ده کهن
به یوه ندیه کی توندوتول بهک نمین له گیل
پرولیتاریای غوره گهیری به مفره ونا ، نو لمرکی
روبروتن له بیته وه پریمه لسورپوتان له سر
برو باگندهی کومونستانه له ناوهر ولاتیک
له ولاتانه و بهو زمانه ی گول تیری له گات .

نه وهی به بوست به وتنه ره ناگات نه وه به
که سرکه وتنی به کپاره کی به دست نایه ت له
لایهن پرولیتاریای ولایه به مکه وتوه بالاگانیسی
جیپانه وه نه بیت . نیمه ی روسه دست به و
کیمبه نه که یهن که پرولیتاریای نینگلسز و
لهره نساو له مانیا بهری یی نه دن ، به لام
نیمه وای له یمنن که نیم پرولیتاریای به
سرکه وتن به دست ناهینت یی پارمسیسی
جه ماومری ره نچدرا نی هه مو گه لانی کولوسی و
زور لیکراوه له بهی هه موسیا نه وه گه لانیسی
روزه لاتی . به بوست لمرمان به چاکی همت
به وه بکه یهن که به مفره و ناتوانیت به نه نیسا
کومیل بگویند نه وه به ره و کومونیزم . لمرکه که
له وه نایه نه به . جه ماومر راه یمنن به مفره و
چالکی سورگه برانه که عالی نه دات به مفره و
غور بکستن یی گویندانه ناستی لسیسم
جه ماومر نه وه ، هه موه هه بوست سره تارانه
لایه گانی کومونیزم و مریگه یهنه سرزماهیسی
هه مو گه لیک که هوی له مویها به کومونستگانی
ولایه به مکه وتوه بالاگان نا تراوه و ناساده کراوه ،
له گیل جی به جی کردنی لمرکه پراکتیکه گان که
فواستن هه لفا گریه و نیکل به هه بیانیسی
گفتی به یهن له گیل پرولیتاریای ولاتانی ترنا .

نه به به نه و کیمانه ی له صیج ناسیلکه به کی
کومونستانا چار مفری نابوز نه وه ، به به لام
چار مفره گان تیان له و هه بیانه کیمانه نه دوز نه وه
کروسا همتی یی کردوه . به بوست همتن
به رده م و چار مفر کردنی نیم کیمبه به به
ساره زایی تابه ینی خونان نه نیجام به رست .

جه ماومری زور ره به ندی جونپاره ره نچد مفره
به مفری و بلایه گاندا به کبان گرت ، سرکه وتوان
راه یمنن نزی جه ره گانی نا و مر است . به بوست
به بوست لمر کوماره سولیه ته که مان هه مو
گه لانی روزه لانی راه یمنن له نه وری هوی کسو
بکا نه وه به مبه ینی هه بیات کرن له گیل نیم
گه لاندی نزی لمریالیزیسی جیپان .

له م بواره دا لمرکیک روبروتان نه بیته وه
که له بوهر روبروی هه مو کومونستگانیسی
جیپان نه بوته وه . به بوست لمرتان له
هه موه مه یانی تهوری و پراکتیکه وه بهت به
سره نا گمته گانی کومونیزم به یستن و پارو
دوچه تابه نه کی خونان ره چا و بکن که له
ولایه گانی نه وریادا له تارانین ، به و نه وهی
پتوانن نیم سره تاپانه له مفره و روی تهوری و
پراکتیکه وه ، جی به یی بکن له پارو و بیکسنا
که جونپاران جه ماوه روی سره کی بهک نمینن و
لمرکی هه بیانه که کابه نایه نه ک نزی سه ماهه
به لکو نزی با عساوه گانی جه ره گانی ناوه لاتی .
نیم لمرکه مفران و یی ونیه به به لام لمرکیکه
چا کترین به مفره نه دات به نه مته وه ، جه لکه
جه ماومر لمرکه رانه کیمیت به هه بیات کرن که
له وه به مفر به عساری نیسا نه کردوه ، هه موه هه لاتی
لایه کی تره وه ری یان یی نه دات به یوه ندیه کیسی
توندوتول نه نیجام به دن له گیل نیم مفر نا هیونانی
سی به مانا به هوی ریکستنن مانه کومونستگانی
کانی ناو روزه لاتی . به بوست عیوه مفره وه
کانی نیم ها و به بیانه یه به دوز نه وه له نیوان
پرولیتاره به مفره وه گانی جیپان هه مویسان و
جه ماومری ره نچد مفره جه وساره ی روزه لاتی که به
زوری له پارو و بیکسنا جه ره گانی نا و مر استگنا
نه یمن . نه وهی نیمه له جواریه به کی به و کسنا
له ولایه که ی خوناندا جی به ییسان کردوه ، نه وه
له جواریه به کی گه و ره له ولایه نیکی گه و ره ترنا
جی به یی نه کهن . که من هیوام وایه نیم لمرکی
نه وه به سرکه وتوانه نه نیجام نه دن . نه وه به

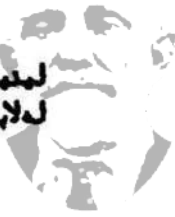
کوارتنر باشکیر

شورسی جهان و پروتستانتیسمی جهان که
 ها و بهمانی گستره نجران و چه ساوان که
 زمانه آن که گاه سدان طوره له نا و رونگانی
 گه لانی روزمه لانا .

نه به نه و هر که رویه رونان نه به نه .
 که هر کیکی عارون مدونای بی و نه به ، به لام
 گومانی تیفانیه که به هوی سدرده می شورس و
 به رسدنی بزوتنه هوی شورس گبرانه به
 نه انجام نه گات و هر ودها به هوی به روشسی و
 شورسون و هاول و کوفسی به کفراره کورنیه
 کسان روزمه لانه ه نه هر که به سر
 که و توی نه انجام نه بهت و به هوی نه بهت نا
 هر که و توی به کباره کن به سر نه به به ایلمزی
 جهان سنا .

نهوی لهم بوار معدا باره تینان نه دات ، له
 لانه که وه ها و به بهمانی توندوتوله له گسل
 به هوی گستره نجرانی و لانی ترده ، له
 لانه کن تره هوی توانای دوزینه هوی به گانی
 راست و ترسته بو جوده نا و دلی گه لانی
 روزمه لانه که نه به نه را به نه به تمان
 ؟ کن . به به نه لمانان و نه بهت بهت
 به نه و بهانی شوروا به من که لاز نه گه لانه
 سزا و نه و نه بهت به نه به نه چونکه هوی
 ، زوی هوی به به - هر و معا به به نه له
 - زانی له همان گاندا تر به به گه به نه به نه و
 به : به به به نجران و چه ساوان له هه سو
 و لانه و به به را به به نه به به زمانه نی
 نه گه که هیچ به به کن له به نه معا نه
 و نه هر هوی به به گه له به به به هر که و تلیسی

ایلمن - هه لانه گان - به به نه
 له لانه ۲۲۱ تا ۳۳۵ .

بنکه ی زین

www.zheen.org

KOMALLA

The Review of Kurdistan Toilers League

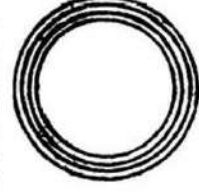
Feb 1988 No.11 3rd Term

بنکھی ژین

www.zheen.org

پاڻي پيئو

ڪۆمهله

۱۲ ۋماره
۳ خولى

گۆڻسارى ڪۆمهلهدى رهنجدهرانى كوردستان

مارتى ۱۹۸۶

لينين
بتكەتى ژين

www.zheen.org

نەرى ريكخراوهكانى لاوان

لینین

نہر کی ریکھراوہ کانی لاوان

بنکھی ژین

www.zheen.org

وہر کی : رہنچ

تمبيني : ندم وتاره له ناميلكهى « من الثقافه و الثوره الثقافيه » ،
دارالتقدم ، موسكو ، ١٩٦٨ - وەرگيراره .

بنكهى زين

www.zheen.org

وشهيك :

خوينه رانی خوشه ويست

شم وتاره ی له زهر ناوی شهركی ريكخراوكانی لاواندا وه رگهراوه ته سه رزماني كوردی دو سال باش سه ركه وتنی شورشی شوكتوبه ر ووتراوه له كوبونه وه به كسی لاواندا به به بهستی دست نیشان كردنی شهركه گانی لاوان باش رماندنی ده سه لانی سه رما به داری وخواه نداریتی زهوی و به بهستی بنیات نانی كومه لگای نویسی سوسالیستی . به شهکی زوری شم وتاره به بهستی به له دست نیشان كردنی شهركه له م قوناغه نوی بهدا .

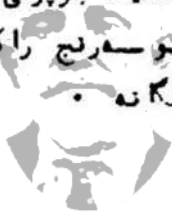
به كيك له شهركه گرنگه ی كه لینین بو لاوانی به وای روسای ده سیای ده ست نیشان كرد ، فیربون و خوهه روه رده كردن و قهلاچو كردنی نه به بهنده واری بو له ولانی روسیادا . ناموزگاری كردنی لاوان و تيكوشه ران به چونیه تی گه شه كسردن و به رزكردنه وه ی ناستی روشنبیری ، ناراسته كردنی تيكوشه ران به شه وه ی راست و دروستی خوهه روه رده كردن ، چونیه تی فیربونی . ماركسیزم .

لینین بهی وایه كه مروقی كومونیسیت بهی نا و اثریت روشنبهرو كومونیسیت شه گه ره به ته نیا خه ريكی خويندنه وه ی كتیب و نامیلكه كومونیسیت به كان به ست ، شه گه ره به ته نیا خه ريكی وتنه وه ی توتیانده ی دروشمه كومونیسیت كان به ست به لكو شه و كه سانه به پروبوچ و كه سانی كچ و كال شه زانیت كه هیچ بان له زه برده ست دا ده رناجیت و زیانیه له بیروبا وه ره كه ته ده ن . به لكو لینین هه ر شه و كه سانه به كومونیسیت و روشنبه ر شه زانیت كه سه ره رای فیربونی م . ل شه به ست گشت زانیا ريكانی . تر بزانتن و كه لك وه رگرن له به ری مه شك و کاری گشت مروقا به تی ، خومان دور به نه وه له مه ندیک بیروبوچونی چه وتی وه ك روشنبه ری بو رز و روشنبه ری پرولیتاری ، به لكو له باری سه رنجی ماركسیزم ده برواننه ده ره ندگ و زانیا ریه

به دست هاتوه کانی مروقابه تی هر لمسه تای ههنگا ونانی مروقابه تهوه به ره و
شارستانیتی و زانست تا کو نه م ناسنه بالا بهی نیسنا بیی گه بهستوه ه چونکه
مارکسزم خوئی له نا و نه و فهره دگ و زانستانه دا دروست بوه که مروقابه تی
به دستی هیناوه .

لینین به توندی نهجیت به گز چه مکی روشن بیری پرولیتاری دا و به دست مکی
دروستکرا و داتا شرای نه زانست و هر خوئی له کونگره ی « پرولیتکولست » دا
(روشن بیری پرولیتاری) ه و به دست خه تی خوی سه ریخوبی نه و ریگسراوه ی
نه هیست و هه لیسوم شانده وه . که ده قی نه و بریارانه ی له کوتایی نه م و تاره دا
وه رگه راوه ته سه زمانی کوردی .

خوینه رانی به ریز : نه م و تاره ی لینین هر چه نده تایبته به ولاتیکی ترو به
قوناغیکی دیاریکراوی گه سه کردنی کومه لایه تی نه م ولاته ه به لام له روی ده ست
نیسان کردنی چونه تی فیربونی مارکسزم و به ناسه کردنی روشن بیری راسته قینه
له باری سه رنجی (م - ل) ه وه ه گه لیک بوچونی به که لکی تیدایه ه بویه نه پینه
به رده متان ه هر به و مه به مسته و بو سه رنج را کیشان هلم به زیر نه و ده قانه دا
کیشاوه که تایبته به م بوچونه گرنگانه .

بنکه ی ژین

www.zheen.org

نەرك ريكخراوه كاني لاوان

(وتا ريكه له كوونگره‌ي سيبه‌ي به كيتي لاواني كومونيسي
سەرانسەزي روسيادا خويندراوه تهوه) .

له دووي تشريني به كەمى ١٩٢٠

(ناماده‌بووان به چه‌له‌به‌كي گه‌رمو له وه‌ش زياتر ته‌وانت چارمه‌ري مه‌له
په‌روشبه‌كي زوره‌وه بيشوازيان له‌لمنين كرد) دامه‌زاندني سه‌مه‌يكي كومه‌لايه‌تي بيكا.
هاوري بان ه ته‌مه‌ويت ته‌رمو ده‌رياره‌ي كه پارمه‌تي په‌روليناها و جينه ره‌نجده‌ره‌كا.
ته‌ر كه بنچينه‌بيكاني به‌رده‌م به‌كيتي لاواني ته‌دات به مه‌به‌ستي پاراستن و مانه‌وه.
كومونيسيته بدويم ه ته‌مجا به گشتي ده‌رياره‌ي ده‌شلاشي سياسي به‌ده‌سته‌انه‌وه و چه‌مه‌پانده
چونيه‌تي ريكخراوه‌كاني لاوان له كوونگره‌ي بناهه‌به‌كي به‌ته‌وه كه جگه له وه نه‌وه‌يه‌ي ده‌سه
سوساله‌ستدا ته‌دويم . به‌كار ته‌كات له بارودوخيكاني نويداكەسي ته
باستروايه ه له به‌رده‌م ته‌م مه‌سه‌له‌به‌دا ناتوانيت مه‌جي له‌سه‌ر دامه‌زرينيت ه له
به‌هستين ه به نايبه‌تي ته‌سه‌يت به‌تريست كه بارودوخيكدا كه به‌هوه‌نديكاني چه‌سه‌اندنه
ته‌ر كي راسته‌قەنه‌ي دامه‌زاندني كومه‌لگاي له نيه‌وخه‌لكدا له خارا‌دا نيه .
كومونيسي له ته‌ستوي لاواندايه . ناغرايه كه له باري سه‌رنجه‌وه له ته‌ر كه كانه
نه‌وه‌ي ره‌نجده‌ران كه له ياوه‌سي كومه‌لگاي سه‌رشاني لاوان ته‌دويم ه بيويسته بليسم
سه‌رمابه‌داريدا په‌روه‌رده بووه ته‌وانيست مه‌رم ته‌ر كه كاني به‌رده‌م لاوان به گشتي
بناغه‌كاني سيسته‌ي سه‌رمابه‌داري كه به كيتي كاني لاواني كومونيسيته و گشت ريكخرا
له‌سه‌ر چه‌سه‌اندنه‌وه وه‌ستاوه له‌ناويه‌ريته . كاني تر به‌تايبه‌تي ه ته‌وانيت به يسه

کومونیزم

فیریکهین و چون ثعبیت فیریین ، ته گهر بیان ثعبیت نایستهی ثعبین ، بیان بوثریت لوانی کومونیزم ، ثعبیت چون ناماده بکرین بوتهوهی بتوانن تهو ثعبکانهی دهمتمان داوهتی بهسرهکوتویی ثعبجامی بدهین .

بیویسته بلیم ، تهو وهلامهی یه کم جار به میشکدا دیت ، که له همو وهلامیکی تر زیاتر ناسایی تره ، بریتی یه : ثعبیت یه کیتی لوان به گشتی و همو لوان که گهره کیانسه بگه به کومونیزم ، فیری کومونیزم بین .

بهلام تهو وهلامه : " فیری کومونیزم به " ، رویه کی زور گشتیانهی ههیه ، که واته چی بکهن بوتهوهی فیری کومونیزم بییست ؟ ثعبیت چی ههلبزیرین له سرجهم زانیاریه گشتیکان بو تهوهی زانیاری کومونیزم مان دهست که ویت ؟ لهم بواره دا کومونیزم مترسی ههلبزیرین لی تهکات که زورچار لهوه ثعبیت به بکاره یی ثعبکی فیریونی کومونیزم دابنریته ، یان ناراده یه کی زور یه ک لایه نسه وهره گیریته .

گومانی نیدانیه ، تهو بیرهی له سه ره تادا به میشکدا دیت و فیریونی کومونیزم به سه وه ته زانیاریته که وهرگرتن و به دهست هینانسی تهو زانیاریانهیه که له کنیب و نامیلکه و دانساره کومونیزم تادا یه . بهلام تهو جیره هینانسه به بو فیریونی کومونیزم هه رگیز دروست و بهس

و شه دیاری بکریته :- فیریه .
 بیگومان تهه تنیا " وشه یه که " . تهو وشه یهش وهلامی دوو مهسه لهی سه ره کسی ناداته وه که گره گترین دوو مهسه لهن : ثعبیت چون و چی فیریین ؟ که لیره دا خالی سه ره کسی بریتی یه : له گهل گورانی کومونیزم لای سه رمایه داریدا ، نابیت و ناکریته فیریکردنی تهوه کاتی نوی و بهروه رده و روشنبیر کردنیان وهک بیشو بهیندته وه ، که تهو ته واته خوبان کومونیزم لای کومونیزمی دانه مزینن . خالیسه دست بیکردن له فیریکردن و روشنبیرکردن و بهروه رده کردنی لواندا ثعبیت لهو که ره سه و به به تاته وه بیت که کومونیزم لای کون بوی به جسی هینتورین . ناتوانین کومونیزم دامه زینین ، تنیا له گهل سرجهم تهو زانیاری و ریکراور دام و دهزگیاندها نه بیت ، تنیا بهو هیسره مرویی و سامانه نه بیت که له کومونیزم لای کونه وه بومان ماوه ته وه . ناتوانین بگهینه تهو نامانجه ، که تهوینر دامه زراندنسی کومونیزم لایه کی جیارازه له کومونیزم لای به شو به ههول و کوشمسی تهوهی نوی ، واته به سه ره و دامه زرانندی کومونیزم لای کومونیزمی ، تهوینا به گورینی شیموهی فیریکردن و ریکرتستن و بهروه رده کردنی لوان نه بیت ، گورانیکسی ریشه یی . هه ریزیه بیویسته به تیسرو تهه لی باسی تهوه بکهن ، بیویسته به جسی لوان

نه . نه گهر درسه کردنی کومونیزم لسه ودا
 قهتیر بوايه ، به وهر گرتنی شه وئی له کتیب و
 نامیلکه و دانراوه کومونستیکاندا هاتوه ،
 شه و زور به تاسانی کهسانی کرج و کالی
 کومونست و خوهه له کیشان به رههه نه مهینا که
 زوریه ی کات به خرابه بومان شه گهرینه ووه
 زیانمان بی شه گهینن ، چونکه شه و جـوره
 کهسانی کتیب و نامیلکه کومونستیکان بیان
 خریند و ته ووه له وانه ووه فبرپون ، دهه پارچه
 له به ردهم گوناندنی شه همو زانیاریانو
 ناتوانن به بیی بیدا و بیستیگانی کومونیزم ،
 به کرده و هیچ نه انجام بدهن .

خراب ترین کاره سات که کومونالی
 سرمایه داری کون بیوی بهی همشتوین ، شه
 گوشه گیری و دابرانه به له نیوان کتیب و
 زبانی جالاکاندا ، که جاران کتیبمان نپو
 هموشتیکی به چاکترین شیوه نشان شه دا
 که بی شه کتیبانه زور زار له دروو ده لسه و
 دو رویی به ولاره ، له نشان دانی رینه به کسی
 نروزنانه ی کومهل گای سرمایه داری هیچی تر
 نه بو .

بویه گه وهره ترین ههله له شریبون و
 وهر گرتنی کومونیزم با حویه ستنه و به به
 کتیبه کان . چونکه شه وئی شه مرو ته بلیسن و
 تهیموسین نه نیا ووتنه وئی شه کانی جاران
 به که ده رباره ی کومونیزم نه و ترا ، چونکه
 بی کار کردن ، بو خعبات کردن ، هه ریز شیخ

زانباریه که ده رباره ی کومونیزم له کتیب و
 دانراوه کومونستیکانه ووه وهر شه گهریت ، له ووه
 به ده رنیه که دریزه بیدانی هه مان دابرانسی
 به شه له نیوان تیوری و جتی به جتی کردنسی
 پراکتیکدا ، شه دابرانده و که دزیوترین سروشتی
 کومهل گای پورزوای کونه .

مترسیه که گه وهره تر شه بیت ، نه گهر ته نیا
 هه ره وهر گرتنی دروشه کومونستیکانه ووه
 به وستیته ووه ، شه گهر ههستان بهم مترسیه
 نه کرد له کاتی خویدا ، شه گهر هه مو کوشمان
 ترخان نه کرد بو به لانه نانی شه دیارده به ،
 شه و بونی نیو ملیون بیان ملیونیک له لوانسی
 کورو کتی که به خویان نه لین کومونست پاش
 شه چوره درسه کردنی کومونیزم ، له زبان
 گه پاندنیک گه ووه به ولاره به کتیبی کومونیزم
 هه به ره هه میکی تری نه .

کتیبتر شه و کاته شه برسیاره له به ردهم ماندا
 کونه گه بینه ووه : که راته بیویسته چون شه مان
 به گونجینن تا فیری کومونیزم ببین ؟ به ویسته
 جی وهریگرین له قوتابخانه کونه که ، له
 راستی کون ؟ قوتابخانه ونه که وای بلو
 نه کرده ووه که گهره کیتنی کهسانی روشنبیر
 بی بگه بیتی به روشنبیره کی هه مه نینه شه و
 تیری هه مو زانسته کانیاں بکات . شه
 ترانین شه مانه هه مو ترو بوون ، چونکه
 کومهل به سه رینه کاندا دابشر بوو ، به هر
 به و سینه رو چه ساره دا ، که شتیکی تاسایی

هغه ، پيوسته بزانه چو شته به کله و
 پيوستگاني لي هله پيرين بو کومونيزم .
 قوتابخانه ي کون له فبرکړدنې شکهت و
 ماندوکه راته زياتر هيچي تری نه زانسي ،
 خویندکارانيان ناچار شکرد کومهلک زانهار ي
 زور و زه بند وهرگرن که کله کي نه بو ، ده وله مند
 نه بو ، ژيانې تيدانه بو ، تنيا ميشکي پي نه اخرا
 و وايان له نه وي نوی شکرد بين به کتیب و
 ديوانی قهبي له قالب دراو . بهلام نيوه
هله يه کي گوره نه کهن شگر واتی بگن ،
که مروف نه توانيت و نه کريت بيت بسه
کومونيت بي نه وي نه و زانهار يانه فبريت
و نه کريت که زانستي مروفايه تي به ده ستی
هينا و نه کله کي کردو . هره ها هله شته
و پير يکړينه و نه تنيا دروشه کومونيتيان
و نه نه نجامه کاني زانستي کومونيزم به ،
پروژه وي خومان به دور بگريان له وهرکړدنې
به رجه نه و زانهار يانه که کومونيزم خوي
به کي که له نه نجام و پيرويوه کاني ، مارکسيزم
به چا کي ده وي نه مات که چون کومونيزم له
به رجه نه و زانهار يانه له دايک بوه که
مروفايه تي به ده ستی هينا و نه .

خويندوتانه نه و نه و بيستوتانه که نه و
 کومونيزم ، زانستي کومونيزم ، به شيوه يه کي
 سره کي مارکس دايه زانده ، بهلام نيوه
 پيرويا و نه نيسا واته ما و نه و نه که تنيا يه ک
 سوسياليت له ده وي نوزده نا دروستی

بو ، قوتابخانه کونه که زانهار يکان هر به
 روله کاني پورژواکان بې شخصيت ، چونکه
 کومله که به نه وای پريو له گياني پينا يه تي
 و هه مو وشه بک له وشه کاني به پسي
 به رژه و نه ديکاني پورژوا گونجريندرايو . لسم
 قوتابخانه نا نه دا بايخيان به به و نه ده کړدنې
 لاواشي گريکاران و جوتياران نه نه دا ، به لکو
 شاماده کړدن و به رخته تيان هر له پينا وای
 به رژه و نه دي شوم پورژوايه خويده بو ، به جوریک
 به رژه و نه ديان شکردن تا بيان کن بسه
 خزمه تگاري پورژواکان و دابين کړدنسي
 بيداو بستدگان ، تا بتوانن بي نه و وي
 پورژواکان هراسان و زه پريکه نه شانه قازانچ و
 ده که وتبان بو به رهم به پين ، بويه نيمش
 قوتابخانه ي کونمان به لاون ، بهلام له هسان
 کاندانه و نه ده ستی لي و نه گرین که پيوست و
 به کله بيت له يارمه تيدانه نا بو پورژه و نه
 کړدنکي راسته تيدنه کومونستانه .
 لبره دا نه گمه نه و گه بيانه به رده و ام
 نه بيستين به بارهت به قوتبخانه ي کون ،
 که زور جار نه بيته مایه ليکدانه وي هله و
 ناتواو . له لمن قوتابخانه ي کون له شکهت
 کړدن و راهباني بي کله و تي ناخنيسي
 ميکانیکانه به لاونه هيچي تری نه زانسي ،
 نه مرسته ، بهلام پيوسته بزانه چو
 که ره سه خرايه کاني نه قوتابخانه له و
 که ره سانه تر جها نه کينه و نه که سوي پومان

تومار

کردو چندین سره نجامی لی دهرهنا که هیچ کسهک نهیتوانی بگاته شو سره نجامه لهو کمانه لی جوارجهوی بورژوا دانا بلوقسه درابون بان بهندو بهتراوی خهون و خهپالی بورژوا یانه بون .

بهیسته نههمان له بهرنهچیت کاتیک
دهریاری روشنبیری پرولیتاری نه دویمین .
نهگه ره رونی لهوه نهگهین ، تیگه بهشتنیکو
تهواوه که نه روشنبیری به گهه کاردوهی
سرمایه داری به دهستی هیناوه لهیکولینهو
له روشنبیری به شهوه بهکی ره خنه گرانه
که هر نه دوانه ری نه دهن و زه مینه خوش
نهکن یو دامه زرانندی روشنبیری پرولیتاری
نهگه نهه تینه گهین ، تهوا ناگهینه چاره سر
کردنی نه مسئله به روشنبیری پرولیتاری
له نه پوهوه بهیدا نابیت ، تهوانه نانتوانن
دایه پهنن که خوبان به پیور نهزانن له
بوازی روشنبیری پرولیتاریادا ، نه مانه
همو قه ی پروبوچن . بهیسته روشنبیری
پرولیتاری بریتی بیت له گهسه کردنی
لوزیکانه ی سرجه ی نهو زانیا رهانسه ی
مروقیهتی له زهر سایه کومهلگسای
سرمایه داری و دهره به گه پته ی بیروکراتیدا
دایرستوه . همو نه ریگه وکولان و لقانسه
به ره روشنبیری پرولیتاری نهچن که هه میحه
به ریوهن ، کوت و مت ههروهک نابوری سها
نیشانی داینه که هه له نوی مارکس دایناوه شهوه

کرفبیت ، چند بلیمت بوبیت ، بهلکو بوه به بهروباوه ری ملهونان و دهیان ملهون لهه پرولیتاریای سرانه ری جهان ، که نهه بهروباوه به بهره و نهکن له خه باتیاندا دژی سرمایه داری . نهگه نهه پرسپاره تان کرد: بوجی بهروباوه ری مارکس چوته ناودل و دهرونی ملهونان و دهیان ملهون له ریزه کانی چینی هه ره سورس گیره وه ، له بهک وه لام زیاتر نابیتن : له بهر نهوه ی مارکس بهستی به بنچینه وه بناغه به کی پته و بهستبو ، بناغه بهک له زانیا ریگانی بهدمت هاتوی مروقیهتی له سایه ی سرمایه داریدا . مارکس له باساکانی گهسه کردنی کومهلگای مروقیهتی کولیه وه و وانه ی کرد و بوی دهرکوت که گهسه کردنی سرمایه داری چارنه به ره و کومونیزم نهچیت ه که نهه راسته ی نههنا له ریگسه ی لهیکولینهوه ی کومهلگای سرمایه داری به وه سلمانده ، لهیکولینهوه بهکی زور وردو قسول و فراوانه ، باخ نهوه ی به تهواوی هه سوو به ره هه کانی زانستی بهشتوری وه رگرت و هه لیزی ، ههروهه هه مو نهو شتانه ی کومهلگای مروقیهتی دیمه زرانده وه مارکس لئی کولیه وه و ره خنه ی لی گرت ، بی نهوه ی بهک خالی ورد فدراموثر یگات . مارکس هه مو نهه مینانه کانی بهری مروقیهتی به گیانیک ره خنه گرانه چاره سر نه کرد باخ نهوه ی له تاقه کردنه وه و له کسوری خه بات و بزوتنه وه ی کریکاراندا چاره سسری

کوملگای مروفایه تی هه ژه بیت بیگاتسی ه
 ههروه ما وهك نهشانی داین که گواستسه وه
 بهروه خهباتی چینهایه تی ه بهروه سه ره تهای
 شورشی پرولیتاریا هه ژه بیت رویدات •

زورچار گویمان له نویسه راسی لاوان و
 هه ندیک له وانه ژه بیت که دا کوکی له فهیرونی
 نوی نه کن ه زور هیرش نه به نه سه ر قوتابخانه ی
 کون و تلین قوتابخانه تی ناخنیش میکانیکی
 بو ه هه ممش ته لیین بیویسته له و قوتابخانه
 کونانه ه ته وه ی باشه لئی وه رگریسن ه
 بیویسته ته وه وه رنه گرین که میسکی لاوان
 ماندو ته کات ه ته وه همزه زانیاریه زورانه ی له
 راده به دهره ه که نو له سه رده ی بی که لکسه وه
 ته وه تریشی شه یوتیراوه • به لام ته مه ته وه
 ناگه یه نیت ته نیا هه ر به م جهشه به
 ته نجامه کومونستیکان و دروشمه کومونستیته
 له به ر کراوه کان بو ه ستینه وه ه ثابم جهشه
 کومونیزم دانامه زریته • مروف نا کریت ^{بیت}
 به کومونست ته نیا شه و کاته نه بیت که
 پیرو میسکی دهوله مه مند ته کات به زانستی
 گیت ته و سامانه فیکریانه ی مروف به ده ننی
 هیناوه •

ته بیت به کسکی پروریچ ه ته گه ره هه مو ته و
 زانیاریاته ی به ده ستی هه ناوه له ویزداتنا
 نارینه نه بیت ه ته م زانیاریانه ی نه ک هه ر
 ته بیت وه ری بگرن ه به لکو ته بیت به به ریکی
 ره خته گرانسه وه سهیری بکن ه بو ته وه ی
 میسکتان به شتی پرورو ری که لسه ک
 نه شیویت ه بو ته وه ی میسکتان دهوله مه مند
 بیت به و زانیاریانه ی مروف ناتوانیت بی
 وه رگرتن و زانینی ته مروفیته به مروفیکی
 روشنیبر • ته و کومونستی خوی به
 کومونست ته زانیت له به ر ته وه ی هه ندیک
 سه رته نحامی ناماده کرا و فیرویه ه بی ته وه ی
 کاریکی گه وره و گران ته نجام بدات ه بی ته وه ی
 به چاویکی ووردو تیژ سهیری ته و راستیانه
 بکات که بیویستی به میسکیکی تیژ هه یه ه
 نمونه ی ته م کومونسته شایسته ی به زه بی
 به ا هه ته وه یه • هه ی هه لو یستیک له م هه لو یسته
 ته نجه به ر و ته نجه شوم تر نه ه • ته گه ر بزانه
 که م ته زانم ه هه ول و کوششیکی زور ته ده م
 بو ته وه ی زیاتر فیبریم ه به لام ته گه ر به کیسک
 روتی کومونیزم و تیتر بیویستی به زانینی هه یی تر
 نه ه • ته واهه رگیز له وه ناچیت کومونست
 بیت •

پیوستمان به ناخنیش توتوماتیکانه
 نه ه به لکو پیویسته گه شه به میسکی هه مو
 خویندکاریک بده یین به زانینی راستیه
 بنه رته تیکان ه چونکه کومونیزم ته بیت به سفره
 به دروشمیکی روتی دهره کی ه چونکه کومونیت

مانای شهویه شهبیت رزگار بهین له قوتابخانه
 کونه که . بهلام شهگر بمانه ویت خومانی لسی
 رزگار کهین ه شهگر بمانه ویت بیروخینین ه
 تایا شهمه شهوه شهگه پهنیت که نایی هجیسی
 چاکی لی هلد نه هجین ه له و که ره به که لکانه ی
 مروفایه تی به قازانچی خدکی کوی کردونه وه
 که له که ی کردوه ؟ تایا مانای شهویه ناپیت
 بزانهین چون شهوی به که لکی سرمایه داری
 دیت جیای بکه پهنه وه له وه ی به که لکی کومونیزم
 دیت ؟

له بری راهینان و دهسته مگردن که
 چاران له کوملگای بورزوادا بهیره شه کرا به
 پیچه وانای وویستی زوریه ی خدک پهنه ه شه
 دیسلیننی هوشیارانه ده پهنه ناو کریکاران و
 جوتیارانه وه که رفیکی روریان له کوملگای
 کونه و توانا و تاره زویه کی زوریان شه به
 به کشتنی هیزه کانیان ه ریگشتنیان له
 به ناوی شه هه بانه دا ه مه پستی بهک هینانی
 بهک شهرا ده ی به کگرتو له شهرا ده ی ملیونان و
 ده بیان ملیون کهسانی به رخ و بلو له شهرا ده ی
 ولاندا ه که بی شه شهرا ده ی به کگرتوه ه به
 ناچار تیوشی شکستی شهین . بهی شه
 به کینی و ها و کاریه و بی شه دیسلیننه
 هوشیاره ی کریکاران و جوتیاران ه کینه ه مان
 نوشوستی شه هینیت . بهی شه نا توانین
 شه که وین به شه سرمایه داری و ده ره ه کجه ته دا
 له شهرا ده ی جیهانا ه به لکو ناشتوانین

بنناغه کانی کوملگای نوی ه کوملگای
 کومونیتی بقوه بکهین . بگره هه رنکاهی
 توانین دامه زرانندی شه کوملگای نوی به
 له شه شه بنناغه به شه نجام بدهین . تاب شه
 چوره له گه ل به لاره نانی قوتابخانه کونه که ه
 له گه ل رقی به روزو بیویست ه له گه ل ریز
 لی گرتن له ویستی شه وانان گره کیانسه
 بروخینریت ه بیویسته شه بزانهین که له بانی
 ناخننی میکانه کیانته ی کون ه له پاتی فیرونی
 بر شه که تی و ماندویونی کون ه له پاتی دهسته
 کردنی کون ه بیویسته له شه رمان فیرو بیین
 چون که لکه له گشت زانیاریکاتی مروفایه تی
 شه شه گرین و چون شهمه شه نجام شه دهین به
 شهیه بهک که کومونیزم لاثان شه بیت به شتیکی
 له بهر کرا و به لکو شتیگ خوتان بیرتان لسی
 کردینه وه و بهری لی بکه نه وه ه شتیگ
 نویسنه وه ی شه شه رنه امانه بیت که له
 پروانگه تی فیرو کردنی نوی وه حوی شه به پهنیت .
 بهاریازی دیت ه باه شه و کیشانه ی به یوه ندیان به
 شه بیت بهم جهشه شه که بنجینه به کسان
 دابترین کاتیک باسی شه کی فیرونی
 کومونیزم شه کهین . بو شه وه ی زیاتر شه
 خاله تان بو رون بکه نه وه له هه مان کاتیدا
 باسی شه رمق شه کهم که شه بیت چون فیروین و
 نمونه به کیش شه هیننه وه : هه موان شه زانین
 کیشی شاپوری به کسه دوی کیش کانی
 شه ربازی دیت ه باه شه و کیشانه ی به یوه ندیان به

به رگري كردن و هديه له كومه كه مان دینه به دردم . نیمه ژوانین كه بحاله كومه لگای كرونستی دامرریت بی زیاندن هوهی پیشسازی و كشتوكال ، كه به بهستان شیوه كونه كهی نیه ، بهلكو زیاندنه و بیان له سر بناغه به کی نوی كه له گه ل دوا ده كه و ته كانی زانست دا بگوبحیت . نیمه ژوانین كه شهم بناغه به بریتیه له كار به ، نه و روزهی گشت لقه كانی پیشسازی و كشتوكال كار به به شگریت و نه و روزهی شهم شگر كه نه انجام نه دن ، تنیا نه و گاته نه توان كومه لگای كومونستی بوخوتان دامزرینن كه نه وهی بیخونانوانیت دایمزرینیت . له به دردم تانا شگر کی بوژا نه وهی ژابوری سه رانه ری ولات و ریكستن هوهی كشتوكال و پیشسازی و هه لاندنه و به مان دانرازه ، له سر بناغه به کی ته كنیکی نوی كه له سر زانست و ته كنیکی نوی و كار به به پایه كانی دامزرابیت . نیمه ژورچاك نه ژوانین كه نه خوینده وارو نه قام ولات كار به تا كات و بیویستی به زانست هه به . هه نه وه نده تر به سر نیه بزانیین كار به با چه ! بیویسته بزانیین چون به كرده وه له پیشسازی و كشتوكال و لقه جیاجیا كانی تردا جی به جی ته كه یین . نه مانه هه موی بیویسته خومان فیریان بین ، بیویسته هه مو نه وهی نوی فیركه یین . نه مه نه و شگر كه به كه له به دردم هه مو كومونسته هوشیاره كاندایه ، له به دردم گشت نه و لاوانه دایه كه خویان به

كومونیت ژوانین و به چاکی نه دست نه كهن كه به چونه ناو به كیتی لاوانی كومونسته وه ، به لین نه دن یارمه تی حیزب بدن له دامزراندنی كومونیزمدا ، هه وه ها یارمه تیدانی هه مو نه وهی نوی له دامزراندنی كومه لگای كومونیتیدا . بیویسته له سه ریان بزانیین ، كه ناتوانن دم كومه لگایه دامزرینن تنیا له سر بناغه ی روشنیبری نوی نه بیویسته و كومونیزم تنیا وه هه وایه كه نه مینته وه نه گه ر دست نه گبریت به حمکی شهم روشنیبری هوه .

شگر کی نه وهی بیخو روخاندنی بوژوا بو ، كه نه و گاته ره خنه گرتن له بوژوا ، به ره بیدانی رق و كینه له نا و جه سا و هر دا دزی بوژوا ، زانیینی كو كرده وهی هیزی جه ما و هر و گه شه بیدانی . هوشیاری چینیایه تی بو . به لام نه وهی نوی روبه روی شگر کی زور تالوز نه بیسته وه . شگر كه تان هه به وه وه نا و هفتیه و هه ره گانتان كو به كه نه وه له بیناوی به خت گبری كردن له ده لانی كریكاران و جوتیاران دزی نا گبر كه ره سه رمایه داره كان . نه مه كاریكسی بیویسته و به چاکی هه ستان بی كرده و هه مو كومونستیكیش هه ستی بی نه كات ، به لام نه مه به سر نیه ، بیویسته كومه لگای كومونستی دامزرینن . نه وهی شهم كه ته وا و بو له زور لایه نه وه . رژیمی كون روخاره ، وه كه نه بوایه بوخیت و بو به كه لوه ، وه كه نه بوایه وای لی

خویان و نه وکسانه بن که وک بیشتره وی غوسا
سه پریان نه کن . بیوسته مه مو کاریکر وهن پیر کور
لاوان و فیرکردن و پوره ورده کردنیان به مه بهت
بهره بیدانی ره وشتی کومونستانه بیت .

بلام ثایه هیچ ره وشتیک هدی به ناوه
ره وشتی کومونستانه وه ؟ بهلی . زور جاروا بلا
نه کریته وه گوا به تمه ره وشتی نایبده تی خوصا
نمه و زور چاربی بورژوا بیمان ته لین گوا به
تمه هم ره وشتیک به لاره نه لین

به مه بهستی غیواندنی میسک
خلکی و فریودانی کریکاران و جوتیاران .
به چ مانایه ک ره وشت به لاره نه لین ؟

به مانایه بی بورژوا له ره وشت ته گات
پروبا گه ندهی بو ته کات و که تم ره وشته له
راسباردهی خودا وه نده وه لیک ته داتسه وه
زور چاک ته زانین که به اوه نایبشکان
خواه نداریان زهوی و زارو بورژوا به ناوه
خواه قسه نه کن بو ته وهی وه ک چه سینا
به زه وه ندیکانی خوبان دابین بکن .

هم ره وشتیک لهم بابه ته ه دورودا براو
له مرقایه تی ه دابراوه له چینه کان ه مه
ره وشتیک لهم بابه ته ترو ته که بن و ته لیم
تم جور ره وشته گزی له کریکارو ره نجه درا
ته کات و ته فریهان ته دات و میسکبان به شتم
پروپج ته شاعتت ه ته تا به قازانج
خواه نداریان زهوی و زارو سرمایه دارانه .
تمه ته لین ره وشتمان مل که تی ته وا

بهت ه زه بهت ناماده به بو ته وهی نه وهی نویی
کومونست ته رکی دامه زانندی کومونیزمی
له ره ته نجام بدهن ه که ناتوانن تم ته رک
ته نجام بدهن تا همو زانبار به نوی کسان
وه نه گرن ه تادهی و ناموزگاری و راسبارده
به برنامه ی ناماده کراو و له بهر کراو ته گورن به
شته زیندوهی که کاره راسته و شوکه تان ریگ
بیگ ته کات ه تا نه توانن کومونیزم بکن به
ریپوزیتی کارو چالاکیان .

ته مه به ته رک که تان ه ته و ته رک ی ته بهت
هانان بدات بو فیرکردن و پوره ورده کردنی
همو ته وهی لاوه هاندانان بو بهسه وه .

بیوسته له هرتان به که مین دامه زینداری
کومله گای کومونستی بن له نار ملهونان له
دامه زینداری ه که بیوسته همو کورو که یکسی
تیدا بیت . ته که ره همو لاوانی کریکلرن و جوتیاران
رانه کیشن بو کاری دامه زانندی کومونیزم
ته وا کومله گای کومونستی دامه زینت .

له ره دا ته گمه ته ماله بهی چون
ته بهت فیری کومونیزم بیمن و چ ریگه و شوته ریگ
بگرینه بهر . له بهی همو شته کدا باسی
ره وشتی کومونستانه ته که م .

به بیوسته هوان پوره ورده بکن پوره ورده
کردنیکی کومونستانه . ته رک که ی به رده م
به کتی لاوان ه بریته به له کرداری چالاکانه
به عموه به ک که تم لاوانه خریکی فیریسون و
ریکستن و کیونه وه و غیبات و پوره ورده کردنی

به روزه و نديکاني خيالي چينايه تي پروليتاريايه / ره و شتان له به روزه و نديکاني خيالي چينايه تي پروليتاريايه هه لته قوليت .

ره نجه دران بدات بويه کختني ريزه کانيان و کوکردنه و هيان له باريزگاري کردني يه کجاره کي کوملگاي کومونستي ، له پته و کردني ، له دامه زاندي يه کجاره کيدا .

کوملگاي کون له سر چه وساندنه وه ي گشت کريکاران و جوتياران دامه زرابو له لايه ن خاوه تداراتي زهوي و سرمايه داره کاسوره . نه بوييه هه مو نه مانمان پروخاتدايه به سلام بيويستي به يه گگرتن هه بوه .

بويه نه ليين : هيج ره و شتيگ له دهري جوار چيوه ي کوملگاي مروقا يه تيدا نه هه شهوي ته لیت له دهري شم کوملگايه دايه ، شهوه بریتيه له فريودان و هه لخله تانندن . به راي تيمه ره و شت ملکه جي به روزه و نديکاتي خيالي چينايه تي پروليتاريايه .

شم يه گگرتنه له ناو کارگه کاندا نه بوييه

باشه خيالي چينايه تي له چيدا خسوي نه نوپنيته وه ؟ له روخاندي تزارو سرمايه داري و نه فريوتونا کردني سرمايه داره کاندايه . نه ي به شيويه کي گشتي ، چينه کان کامانسن ؟ بریتين له به شيگ له کومل که بوي ته لويت دمت بيگريت به سر شيرو کاري کمانسي تراندا به گهر به شيگ له کومل هه موزه وي بو خوي زهوت کرد ، شهه خوي له خريدا ماناي بووني دوو چيني جياوازي دهه به گ و جوتياره . نه گهر به شيگ له کومل بو به خاوه ني هه مو کارگه و کارخانه و سرمايه ، له لايه کي تره وه به شيگي تر له م کارگه و کارخانه دا کار نهکات ، ماناي بووني چيني سرمايه داران و چيني پروليتاريايه .

نه نوکرا به يدلببيت له ناو پروليتاريايي خوينده وارولي زاندا که له خهوي قول به شاگا هاتنه وه . نه نيانه و کاته ي شم چينه به گ هاتنه بزو تنه وه ي جه ماوه ر دستي بي کرد که بوه مايه ي شهوي تيمتا نه بيپنين - بوه مايه ي سرکه و تني شورسي پروليتاريا له لاواز ترين و لاشدا ، له ولانتيکدا که له سالي دهه به رگري له حوي نهکات نژي هه رسي گشت بورژواي جيهان . شه وه تا تيممش شورسي پروليتاريا نه بيپنين له هه مو جيهاندا گهسه نهکات و هه لته کسيه و شهرو به پشت به مستن به تاقبي کردنه وه ي خومان نه ليين پروليتاريا هه ر خوي تواني هه زيکي گونجاو و ريك و به گ به گ به يمينت بو شه وه ي جوتياره به رش ويلانگان دواي خوي بغات ، هه زيک تواني خوي رايگريت لهروي گشت هه رسي جه وسپندراندا . شم چينه به تنيا تواني بارمعي جه ساوه ري

مانگیکی خایاند، مهره‌ها شده‌ند، در کردنی سرمایه‌داره‌کان گرانتر نه‌بو به‌لام له هم‌موی گرانتر له‌ناوبردنی چینه‌کانه. تا ئیستاش کومل دابه‌سه به‌سر کریکاران و جوتیاراند. شه‌گهر جوتیاریک یارچه‌یه‌ک زه‌وی به‌دسته‌وه بو و ده‌ستی به‌سر به‌سه زیاده‌کسه‌ی

دانه‌ویله‌ک‌ده‌ا گرت، واته شه به‌سه‌ی بیویستی بی نیه، نه بو خویی و نه بو تازه‌له‌ک‌ه‌ی، له کاتیک‌دا که‌سانی تر ه‌بین بی دانه‌ویله‌بین شه‌وات شه‌م جوتیاره له‌م سوواره‌دا شه‌بیت به‌چه‌وسینتر. تا دانه‌ویله‌ک‌ه‌سی لا یمنیت‌ه‌وه که‌لکی زیاتری لی‌دمت شه‌ک‌ه‌ویت، ئیتر به‌له‌ای شه‌وه‌وه گرت‌گ نیه که‌سانی تر برسی بن به‌سر که‌هاتیش، دانه‌ویله‌ک‌ه‌م به‌ترخیکی گرانتر فریست. بیویسته هم‌و به‌پی به‌رنامه‌یه‌کی هاوی‌ه‌ش و له‌سر زه‌مین‌یه‌کی هاوی‌ه‌ش و له‌نار کارگه‌و کارخانه هاوی‌ه‌سه‌کاندا کاریکه‌ن به‌سه یه‌ی سیستمیکی هاوی‌ه‌ش. نایا شه‌یه شه‌ی ئاسانی جی به‌سی شه‌ک‌ریت؟ نیوه شه‌بینن شه‌م خارهبان چاره‌سره‌که گرانتره له‌ده‌کردنی تزارو خاوه‌ندارانی زه‌وی و سرمایه‌داره‌کان. شه‌م خاره شه‌بیت پرولیتاریا به‌سیک له‌سه جوتیاران سه‌رله‌نوی فیرو په‌روه‌ده‌یسلان راکت‌ه‌وه و به‌نیکی تریشیان له‌جوتیاره رهنده‌ره‌کان رابک‌شیت به‌لای خویندا، به‌سو شه‌وه‌ی به‌ریره‌ک‌انی جوتیاره‌ده‌وله‌م‌نده‌کان تیکی‌ک‌ینیت که‌له‌سر حسابی عه‌زازی شه‌واتی

تر ده‌وله‌م‌ند شه‌بن. بویه ئامانجی خه‌باتی پرولیتاریا به‌وه شه‌وات و نه‌بو که تزارو روخلت‌ه‌وه و خاوه‌نداره‌کانی زه‌وی و سرمایه‌دارانمان ده‌رکردوه، به‌لکو به‌ری شه‌م خه‌باته‌وه‌نه‌جامه‌کی بریتی‌به‌له‌و رژیم‌ه‌ی که‌ بیی شه‌لین دکتاتوریه‌تی پرولیتاریا.

خه‌باتی چینایه‌تی به‌رندو مه‌و خوس‌س‌ج گورانیکی به‌س‌ردا شه‌ه‌اتره‌ته‌نیا شیوه‌ک‌ه‌ی نه‌بیت. پرولیتاریا شه‌م خه‌باته‌ چینایه‌تی‌سه به‌ریا شه‌کات بو شه‌وه‌ی چه‌وسیندرانی به‌شو شه‌گه‌رینه‌وه، بو شه‌وه‌ی له‌یه‌ک په‌یمان‌س‌س‌دا چه‌م‌اره‌ری جوتیاره به‌رش و بانوه دواکه‌وتوک‌ان به‌ک‌بخات. خه‌باتی چینایه‌تی به‌رده‌وام‌سه‌و شه‌رکی سه‌رش‌افمان مل که‌ج بی کردنی گ‌ست به‌رزه‌وه‌ندی‌ک‌انه بو شه‌م خه‌باته، هم‌و شه‌م شه‌رکه‌تر هم‌و ره‌وشته‌ کومونیس‌تانه که‌مان مل که‌ج بو شه‌ک‌ه‌بن. نیمه شه‌لین: ره‌وشته بریتی‌به‌له‌و خولگر کردنی زه‌مین‌ه‌ی هه‌ره‌ره‌ه‌ینانی کومله‌گ‌ای چه‌وسیندرانی کون و به‌ک‌ه‌شتی گ‌ه‌ت ره‌ج‌ده‌ران له‌ده‌وری پرولیتاریا که‌ کومله‌گ‌ای نیی کومونیس‌تی ده‌ا شه‌ه‌زینیت.

ره‌بیتی کومونیس‌تانه، شه‌و ره‌وشته‌یه که‌ خزمه‌تی شه‌م خه‌باته شه‌کات و گ‌ه‌ت ره‌ج‌ده‌ران به‌ک‌ شه‌مات دژی گ‌ه‌ت جوړه چه‌وساندنه‌وه‌یه‌ک دژی خاوه‌نداریتی به‌یوکه، چونکه خاوه‌نداریتی به‌چوکه به‌ره‌می دانه‌بندانه‌ی گ‌ه‌ت کومله‌ل نه‌ماته ناو ده‌ست به‌ک که‌س‌ره. لای نیمه

کۆمەڵە

زەوی خاوەندارێتی هاریجە •
 بەلام ئەگەر بەشێک لەم خاوەندارێتییە
 هاریجەم وەرگرت و هەندیک دانەویەلم تیا
 بەرھەم هینا دووئەوئەندە پێویستی خۆم و ئەگەر
 ئەووی لە خۆم زیادە بە گرانتر فرۆشتم و
 ئەگەر لەگەڵ خۆمدا بچوم کردەووە کەچەند
 ژمارە پرسیار زیاد بکات ئەوئەندە نرخی کەسێ
 گرانتر ئەبێت کە پێی ئەدەن و تایا ئەم
 کردارەم بەم شیوەیە کرداریکی کۆمونیستەبە؟
 نەخیر کردارە کەم چەوسینرا نەبە • پێویستە
 دژی ئەم کردارە بین • ئەگەر کار وا بپروات •
 ئەم شتێک ئەگەر پتەو بو دواوە • —
 دەسەڵاتی سەرماوەدارەکان • هەر وەک چوون
 چەندین جار لە شورشەکانی پێشوداوی دارە •
 لە پێناوی ئەووی دەسەڵاتی سەرماوەداران
 ئەگەر پتەو پێویستە ری بەبازاری رەق ئەدریستە
 پێویستە ری بە دەولەتدییوتی چەند کەشێک
 ئەدریستە ئەسەر حسابی کەسانی تری • بو ئەم
 دەبەشتەر • پێویستە هەموو رەنجەران لەگەڵ
 سەولیتاریادا یە کەگەرن و کەمەلگای کۆمونیستی
 دامەزرێنن • ئەمەید شیوە نایبەتییی یە •
 رەزەر تیدکەئێ ئەو ئەرکە سەرکە کەئێ لەبەر دەم
 بەکەسێ لاوانی ئۆرەتییست و ریکخستە کەیدایە •
 کۆمەلگای ئۆن لەسەر ئەم سەرەتایە
 دامەزرابو • یان ئەبێت خزمەت تالان
 بکەیت • یان ئەبێت خزمەت تالان بکات

و ئەبێت بو بەکێکی تر کاریکەیت یان ئەبێت
 خۆت کۆیلە بێت • دبارە ئەو خەلکەئێ لەم
 کۆمەڵەدا پەرورەدە بوو • شیری دایکیان بە
 نەفەت و خۆرە و شت و نەریتی خاوەن کۆیلە
 یان خاوەنداری بچوک • یان فەرمانبەری
 بچوک • یان روغنێر گوشتی کێوون • بە کورتی
 بپێر کردنەووی مروفت هەر لە سنوری خاوەنداریتی
 هەموو شتێکی پێویست بپوخت و مشوری کەسێ
 تر نەخوات • گێژ و خوار دوتەو •
 ئەگەر پارچە زەویە کەئێ خۆم بە کارهینا •
 ئیتر گوی بە کەسێ تر نەدەم • ئەگەر خەلکێ
 تر بپرسی بیوون ئەوا باشتر • چونکە دا نەویەلم
 بە ترخیکی گرانتر ئەفرۆشتم • ئەگەر پلەو
 تاپەبەکی بچوک هەبوو • وەک پزیشک یان
 ئەندازیار یان ماموستا • ئیتر چەم بەسەر
 خەلکێ ترەو • لەوانەم مەرای کسار
 بە شێتانی میری بکەم بو ئەووی پلەو بایەکم
 بیار بێزم • بەلکو بو ئەووی تر بە ریکا بێدەم و
 خۆم بێم بە بورزوا • ئەم جوو نەفەتە
 نمونەئێ ئەم باری فیکرییە • کردەووە رەوشتی
 بیاری کۆمونیست نین • کاتیک کریکاران و
 جوتیاران سەلماندیان کە ئیجە بە هیجی
 نایبەتی خۆمان ئەتوانین بەرگری لەخۆمان
 بکەین و کۆمەلێکی نوی دامەزرێنین • ئەوساکە
 پەرورە کردنێکی نوی • کۆمونیستانە دەستی
 بپێ کرد • پەرورەدە بەک لە کوری خەباتدا
 دژی چەوسەندەران پەرورەدە بەک بە ماویەمانیتی

کومونیست

له گهل پرولیتاریادا ، دزی خوبه رستان وورده
 خارونداره گان • دزی شو داب و نهریتسه ی
 نه لیت : من خه ریکی قازانج و ده سکه وتی خوم
 شیم ، چیم به مگر که سانی تره ره نیه •
 نه مه وه لای شو مه سه له یه یه که چون و
 به چ شیوه یه ک بی ریسته نه وه ی نویی داهانو
 فی ری کومونیزم بین •

نه وه ی داهانو ، ناتوانیت فی ری کومونیزم
 ببیت نه گهر هر هه نگا ویکی له لی کولینسه وه و
 به وورده کردن و فی رکردن خوی نه به ستیتسه وه
 به و خباته بی و پانه ی پرولیتاریا و ره نجده ران
 به رپای نه که ن دزی کومه لگای چه وسینه رانه ی
 کین • کاتیک باسی ره ی شتمان بو نه که ن
 نه لیت : ره و نیت لای کومونیست ، له دی سلین
 و هاوکاری و بشت گرتنی به کتری و له و خباته
 هوشیارانه یه دا که جه ما وهر پیی هه لته سیست
 نزی چه وسینه ران • نیمه پرومان به ره و نیت
 نه گور نیه ، نیمه مه مو چیروک و داستانه
 دروکان ریسا نه که بین سه بارت به ره و نیت
 ره و نیت ریگه و زه مینه جوش نه کات بو کومه لگای
 مرقابده تی تا هه لک شیت به ره و زور ، سه ره و
 رزگاریون له چه وسانه شه وه •

له ییناوی به ده ستیه نانی شه م ناما جه لئا
 نه لیت شه م نه وه یی لاران که خه ریکن نه بین
 به بیاری هوشیار ، نه لیت له نایار وه وایه ی
 خباته گیراته ی ریک و بی کدا بن دزن به سورژوا •
 له کوره ی سه رقانی شه م خباته دا ، سه سه ره ی

کومونیستی راسته قینه بی بگه ن •
 بی ریسته شه م نه وه یه هه مو هه نگا ویکی فی ریون و
 خو به وورده کردن به به ستنه وه به م خباته وه و
 مل که بی شه م خباته ی بکه ن • به وورده کردن و
 لوانی کومونیست به وقاری شیرین و دره ی
 دادانی ره و نیت نابیت ، درنگه شه م شه م
 به وورده کردن نیه • شه وانته ی دایک و باوک
 خویان بینیه و ، چون زبانی ژیرده ستیه یی
 زورناریتی ، ژیرچنگی ده ره به گه کسان
 سه رمایه دارانی چه عشقه ، شه وانته ی به نیکم
 زوری نازارو تالاریان به رکه ونه وه به هوی شه و
 خباته ی بیی هه لساون دزی چه وسینه ران و
 شه وانته ی بینیان که دره یه بیدان به و خباته
 به م به ستی داکوکی کردن له ده سکه وته کار
 قوربانده ک و خوبعت کردنیکی شه و نیت و تو ش
 خیره اوزمنوکی سه رسختی هارد هاج بون
 شه وانته ی له م بارودوخدا به وورده بون با
 راستی به به وورده کردنیکی کومونیستانه ی
 راسته قینه به وورده بون • بناغه ی ره و نیت
 کومونیستانه بریتیه له خبات له بینسا وری
 به وورده کردن کومونیزم داهانرا بدنی کومونیزم
 هه ره شه م بناغه ی به وورده و ره و نیتیری
 فی ریون کومونیستانه • شه م به وه لای شه و
 مه سه له ره ی ، چون سه ریسته فی ری کومونیست
 بی بین •

نیمه پرومان به و فی ریون و ره و نیتیری
 کردن و به وورده کردن نیه نه گهر هه ره له

ژماره ۱۲ / ۵ / ۱۹۸۶

۱۷

کومونیزم

تو کاته نوشوستی و بهزینمان مهال شه بیت .
تابه جوره شه گهر مرقه کومونیزم بیت
مانای وایه همو نهوهی نوی به گرتو ورهک و
بیک شه بیت مانای بهشان دانی نمونه به کسی
پرشنگداره ، له سر بهر وره کرده کردن و گیانسی
ریکوبیکی لهم خه باته دا . که تیر شه توانن
دهست بکن به دامه زرانندی ته لاری کومهلگای
کومونیزستی و ته واکردنی .

بو نهوهی زیاتر شه خاله تان لاروناک
یکه نهوه ، شه نمونه تان بو شه هیتسه وه :
تیمه به خومان شه لیبن کومونیزم ، کومونیزم
کی به ؟ وشه کومونیزم له وشه یه کی لاتیسه یوه
هاتوه : (communis - کومونیزم) . شه وشه هیتسه
مانای هاوبسته . کومهلگای کومونیزستیسه
مانای : همو شتیکی هاوبسته - زهوی هاوبسته ،
کارگی هاوبسته ، کاری هاوبسته - شه یسه
کومونیزم .

مانای میچ کاریکی هاوبسته له تارادته بیت
شه گهر هر که سیک پارچه بهک زهوی بو خوی
به کار هینا ؟ کاری هاوبسته به یهک تهکان
دروست نابیت و له ئاسمانیتسه وه ناباریته ،
به لکو بیویسته شه کاری هاوبسته به دهست
بهینریت . شه بهری بازاریکی دور دریشه و
بیویسته به دهست بهینریت و بیته ناوانه وه
که هر له کوری خه باتا دیته پینه وه ، مهلهکه
نیسنا له دهوری کتیمه کوندکادا ناخولیتسه وه ،
چونکه کس بروای بهم کتیبانه نهه ، مهلهکه

قوتابخانه کادا ته تیسیمونیتسه وه ، دابراوبیت
له ژبانی زبندوی برحوش و خروش . له سر
شهوهی خاوه نداری زهوی و سه رما به داران
کره کاران و جوتیاران شه به وسینته وه ، له سر
نهوهی قوتابخانه کان له دهست ته وان دان هویسه
نهوهی نوی لاو به کویرو ونه فامی شه هیتسه وه . که
شه بیت قوتابخانه کانی تیمه بتچینه کانی زانغاری
بدات به لاوان و فیرمان بکات چون خوبان
میشکیکی کومونیزستانه بیک شه هینن ، بیویسته
کهانی خوینده وارو زانایانی لی بی بگه هینن
بیویسته له کاتی فیرکردن وایان لی بکات
به بنداری خه بات ببن له بیناوی رزگار بوون
له چه وسینته ران . به کیتی لاوانی کومونیزم
شایستهی شه ناوه نابیت به راستی به کیتی
نهوهی لاوی کومونیزم نابیت ، تا شه سر
ههنگاریکی له لیکولینه وه بهر وره کرده کردن و
فهریونی خوی نه به ستینه وه به خه باتسه
هاوبستهی که شه مر ره نجه ران به ره های ته کن
دزی چه وسینته ران . نیوه زورچاک ته زانن تا
روسیا تا که کوماری کره کاران بیت و نسا
رزیسه بوزوازی کون له جیگاکانی تیری
جهان له تارادا بیت ، شه تیمه له وان
لاوازترین و همیشه و له همو کاتیکدا مترسی
و هه ره شهی هیرسمان له سره ، شه
سه رکه وتن به دهست ناهینن و جی پی و
شوینمان جیگرو بته و نابیت ، تا فیرنه بیسن
چون به یهک دل و گمان کارنه کین ، که تیر

ژها: ۱۲ / هارتی ۱۹۸۶

ئەم ھەموو شتاتەبەین ، بەدەمەو ، کەمەرگەیز ، فەرنابەین ، تا ھەموو ھەنگاویکی فەربوونی ئا و قوتابغانە ، ھەموو ھەنگاویکی بەرور دەو فەربوون و لیکولینەرە نەبەستینەرە بەستنەرە بە کەسێ پتەر و تەساو بە خەباتی گشت رەنجەرانیەرە دزی چەوسینەران .

بەھەندیک نەوتی دەلەپینجرا و لاسە تاقیکردنەرەوێ ئەم یان ئەر ریکخراوە ، بە رونی بووان دەرئەخەم کە بەرور دەکردنی کۆمونیستە چوون بەریوە ئەچیت . ھەموو خەلکی باسی قەلچوکردنی نەخویندەراری ئەکەن ، ئیوەر ئەزانن ، مەحالە کومەلگای کۆمونیستی لاسە و ئاتیککی نەخویندەراردا دامەزریت . چونکە خەر بەو ئەنجام نادریت ، دەستێ سۆقیەت ئومان دەریکات ، یان حزب درونسیکی دیاری کراو بەرزیکاتەرە ، یان بو ئەم ئەرکە بەئیک لاسە چاکترین تیکوئەرانمان تەرخان بەکەسن . بەلگو بو ئەم مەبەستە بیویستە ئەم نەرە لۆو خۆی دەست یەکات بە جی بەجی کردنی ئەم ئەرکە . کۆمونیزم لەرە نا جوی ئەبەینتەرە کە لاوانی کوروکچی ئا و بەکیتی راببگەبەنن و بلیمنز ئەمە کەسەئێ ئیمەبە ، ریزە کافمان پتەر بەک ئەخەبەن و ئەرۆبەن بەرەو گوندەکان بو قەلچسو کردنی نەخویندەراری و پتەرەوێ لەرەبەرزێ نەرە کەماندا نەخویندەرار نەمەبەت . ئیمەر ھەول ئەدەبەن بو ئەوێ نەرەوێ بەگەبەستەر ئاراستەئێ ئەم ئەرکە بکەیت . ئیوەر ئەزانن

بیویستی بە تاقیکردنەرەوێ خوی ئی ھەبە لاسە ژباتدا ، کاتیک کولچاک و دینیکین لاسە پیشکەوتندا بون ، لاسە سەبیریا و باشورەرەو ئەماتن و جوتیارانیان لاسە لدا بو ، بەکەفیزم یان بەدل نەبو ، چونکە بەلەفیکە کەسان داتەر و پلەیان بە نرخیکی ھەرزانی دیاریکراو ئیویست ، بەلام ئەر کاتێ جوتیاران لاسە سەبیریا و ئوکرائیا تالابیان چەمەت و ئوئەبە دەست فەرمانەرەوایی کولچاک و دینیکین ھو ، بویان دەرکەوت کە چارنەبە یان رەدو کەوتنی سەرما بەداز کە ئەیان داتەرە دەست کویلاپەتێ و دەر بەگەبەتێ ، و یان بە دوکەوتنی کریکار کە بەراستی بەلینێ خەلوو گەزو یان ناداتی بیویستی بە خوراگرتن و دینیکین بولابن ھەبە لاسە خەباتیککی سەخت دا ، بەلام لاسە دینیکین سەرما بەداران و خاوەن زەرەو رزگار یان ئەکات بەلکو ئەرکاتێ جوتیارە نەفامەکان خویان ئەم راستەیان بو دەرکەوت و بە تاقیکردنەرەوێ خویان بویان سەلاما ، ئیتەر بوون بە لایەنگرانی زریای کۆمونیزم کە بە تاقیکردنەرەوێ کەسێ سەخت دا تەبەرین . بیویستە بەکیتی لاوانی کۆمونیست ئەم تاقیکردنەرەوێ بەکات بە بە بەدایەئێ ھەموو کارو چالاکیکێ .

و ئەم ئەر مەسەلەبەم دایەرە کە ئەبەت جی فەربەن و ئەرۆ بیویستە وەرێ بگەرن نە قوتابغانە کونە کەو زانستی کون . ھەولیکش ئەم وەلامی مەسەلەئێ چوون ئەبەت فەربە

کۆمونیست

که محاله روسیای نهزانی نهخوینده وار به
 خیرایی بکیت به ولاشکی زانا و خوینده وار به
 بهلام تهگر به کیتی لاوان تهه تهرکهی خسته
 سهر تهستوی خوی و تهگر لاوان همویسان
 له بهرزه وهندی گشتیدا کارهان کرد و تهواتم
 به کیتتهی چوارسه د هزار کوروکچی لای تهیله
 خایستهی تهوه به بی بوتریته به کیتی لاوانی
 کومونیست . له سهر به کیتیه بیویسته له گل
 وهرگرتن و ههلمزینی تهه زانباریه مان تهوهی
 تریان یارمهتی تهه لاوانه بدات که ناتوانن
 خویان له تاریکی نهخوینده واری ده ریازیکه ن .

تهه مروهی تهندامی به کیتی لاوانه ه مانای
 وایه ته بیت چالکی و وزه توانای له خزمهتی
 مهسه له هاویه ته که دا بیت ه که بهر وه رده کردنی
 کومونیستانه له مه دا خوی ته نوینته وه . ته نهیا
 بهم جهسه کار کردنه لاوانی کوروکچ ته به به
 کومونیستی راسته قیته ه نابین به کومونیستی
 تابه کرداری خویان ته نهجایی پراکتیکیان
 دهست نه که بیت .

بونمونه سهیری کار کردنی باحه کانی
 سهوزهی نزیک شاره کان بکه ن ه تاپا تهسه
 تهرک و فه رمان نهه ؟ بهلکو له تهرکه کانی
 به کیتی لاوانی کومونه نیسته . خه لکی برسین ه
 برسیتی بیلو و باوه له ناو گارگ و کارخانه کانه
 بو تهوهی له دهست برسیتی رزگاریان بیت ه
 بیویسته بهر به چاندنی سهوزه بدهین ه که کشتو کال
 تا تیتا بهیره وی شیوه کونه که تهکات .

ژماره ۱۴ / مه زانی ۱۹۸۶ ۴۰

دېتە بەرمەم .

بېيۇستە ئەندامانى يەككىتى ھەممۇ
 سەعاتىڭ لەكاتى بى ئىشيان تەرغان بىكەن
 بوجا كىردى كىشتوكال لەباخەكانى سەوزەدا ە
 بان لەبوارى رېككىستنى فېر كىردن لەنەكەك
 لە كارگە كاندا . ئىمە ئەمانەويت روسىيە
 ھەزارى دواكەوتىكەين بەدۇشكى دەولەمەندە
 بېيە ئەبىت يەككىتى لاوانى كۆمۇنىست فېر كىردى
 و پەرورەردە كىردن و لېكولېنەوۋە كانىان بېيەتتەوۋە
 بەكار كىردى كىرگاران و جوتيارانەوۋە و خىوى
 تەتىس ئەكات لە قوتابخانەكان و تەنبا خوى
 بە خويىندەنەوۋە كىتېب و نامىلكە كۆمۇنىستەككەوۋە
 نەبەستتەوۋە . ھەر بەكار كىردى ھاويەنلەگەل
 كىرگاران و جوتياراندا مروڭ ئەتوانىت بېيەت
 بە كۆمۇنىستى راستەقىنە . بېيۇستە ھەممۇ
 كەيك بەجاوى خوى بېيەنىت كەتەندەمانى
 يەككىتى لاوان خويىندە وارن و لەھەمان كاتىبدا
 ئەزانن جون ئىش بىكەن . كاتىك ھەممۇ لايەك
 ئەبىنن كە قوتابخانە كۆنمان بەلاۋەنلاۋە
 ئىبەكانى راھىزانى كۆنمان گورىۋە بەگمانىكى
 رېكوبېكى ھوشيارو گىت لاوانمان لە شەمە
 كۆمۇنىستىكاندا بەھدارى ئەكەن و لە ھەممۇ
 كېلگەيەكى نىزىك شارەكاندا كار ئەكەن لە
 پىزاۋى يارمەنى دانى تەبىتتەوۋە ، ئەو
 ھەلكى ھەلوپىستىكى تروەرتەگرن لە ئىسەر
 كىردن ، جىاواز لە ھەلوپىستەكەى رابوردوبان .
 بېيۇستە يەككىتى لاوان يارمەتېدانىسى

بېيۇست لە گۈندە گەورەكان دا رىك بىخەن .
 نەمۇنەيەكى بىچوك ئەھىنىنەوۋە . وەك راگرتنى پاك و
 خاوينى و داپەش كىردى خواردەمەنى . بەلام
 شەمە جون ئەنبا م شەرا لە كۆمەلگەى سەرمایە
 دارىدا ؟ ھەر كەسە و بىخوى . كەس بىرى
 لە بىرونەخوتىنە كىردەوۋە ، بان بىرى لەوۋە
 ئەكەردەوۋە كە تەرك و كاروبارى مالى كەوتتە
 سەرغانى ئاقەرت و بەھوى شەم تەركانەوۋە مانىدو
 ودىلە . كى شەبى خەبات بەكات نىزى شەم بارە
 ناھەمۋارە ؟ يەككىتى لاوان . بېيۇستە بېلېت :
 ھەممۇ ئەمانە شەگورىن ، دەستە وتىپەكانىسى
 لاوان رىك ئەخەين بو داپەش كىردن وراگرتنى
 پاك و خاوينى و داپەش كىردى خواردەمەنى ،
 بىرەلېدانى مالان بەرىك و بىكى ، بەكار
 كىردن بە شىۋەيەكى رىك و بىك بە ئىيازى
 چاگەى ھەممۇ كۆمەل ، بەداپەش كىردى رېكوبېكى
 تىبەكانى لاوان . بو ئەوۋەى دەرىكەويت كەس
 كار كىردن ئەبىت رىك و بىك بېت .
 شەوۋە ئەوۋەيە تەمەنىان لە بەنجالالدايە
 ھىزاي بىنېنى كۆمەلگەى كۆمۇنىستىان نەبە
 چۈنكە شەم ئەوۋەيە لېوناۋەجېت پېش ئەوۋەى شەم
 ئاۋاتە بىتەدى . بەلام شەوۋە ئەوۋەيە ئىبىتتا لە
 يانزەسالىدايە بە چاۋى خوى كۆمەلگەى
 كۆمۇنىستى ئەبىنىت و خوى كارى تىدا شەتاتە
 بېيە ئەبىت بىزانىت ھەممۇ نامانچى لەزباندا
 دامەزاندنى شەم كۆمەلگەيە . لە كۆمەلگەى
 كۇندا خىزانەكان كاربانى ئەكرد ، بەلام ھەر

خيزانهى به تهنيا جبالهوى تر • كەس نەبو ئەم كارانه ريك بخت • دەر بەگ و سەرمايه داره كان نه بخت • تهواتى رهش و روت و بى دهره تانسان نه چه وسانده وه • بهلام تيمه نه بخت هموتيه كلن ريك بختين • ههنگران و پيس و پوچليش بخت • به شيوه يهك همو كريكاريك و همو جوتياريك

بتوانيت بهخوى بليت : من تهنداميكى شهام لهشكره گهره بهم • لهشكرى كارى تباراد • تهزانم چون زباني خوم ريك شهخه • بى دهره بهگ و سەرمايه داره كان • تهزانم چون رزى كومونىستى دانمه زيرتم • بهويسته يهك تى

لاوان • هموان روشنبيركات • هه له منالسى دوانزمسالانه وه • بهگياني كارى هوشيارانهى ريكوبويك • تا بهم حوره تهوانين

شويد پيدا بگهين به تهنجام داني شهو شركانى نيستا له بهر نه مان دايه • بهويت

خارمان له وه وه بخت كه به لايهنى كه وه به باشه نه سال كارها كردن تهواوبخت و بيو ته وهى خاكه كه مان كه وه زاربه وه • بتوانيت كه لك له

نوا مه ره وه كاني تهكنيك و مريگريت • بهويسته شه وه وه بهى نيستا ته مهنى بهيشتوته بائزه

سال • نه يان ميست ساليش له كومه لگساي كومونىستيه ته وهى • خويندن و فير كردنه كسهى

زاريك سخات • تالوان بتوانن له مه مورويك و له همو شاروگرنهك دا بهم نه كه يان سهو

كاره هاويغه خهلسن • جهند شهركيكى سادو بچوك بيت • جهند شهو شهركه له همو گوندهكاشا

تهنجام بديريت و جهند بوربورينى كومونىستانه گه شه بكات و لاوان بيسه لمينن كه چون كاره كه بهان ريك شهخه • شه منده سهركه وتنى دامه زراتدنى كومونيزم موگه رتر شه بخت •

به كيتى لازانى كومونىست ناتوانيت نيو مليون له تهندامانى كويكات وه له يهك لهشكردا بوكار كردن و ريزو خوشه ويستى هموان بولاوخوى رابكيتيت • تهنيا ته گهر روانيمانه كاره كانمان له وري سهركه وتنى بنيات نانه وه • تهنيا ته گهر پرسیارمان لى كرا • تا يا هيج هوليكان داوه بو شه وهى بيبين بهر تهجده رانى

به كگرتوى هوشيار • (جهيله يهكى زور) • " پراقتا " ژماره كاني ۲۲۱ ، ۲۲۲ ، ۲۲۳ • له ۵ و ۶ و ۷ تشريني به كه مى ۱۹۲۰ دا •

ژينبارى روشنبيرى بروليتارى

له ژمارهى " ته زقيستياى " روزى ۸/۱۰ دا دهرته كه وبت كه هاورى لونا چارسكى له كوئنگرهى

" بروليتكولت " دا به ته واڤى بيجه وانى شه وهى دوينى له سهرى ريگه وتبوين قسهى كردوه •

بويه بهويسته يروزهى برياريكى زور خيرا (بو كوئنگرهى " بروليتكولت " قاماده كريت و به

كوميتهى ناوه نديا تيبه ريدريت و دوانه خرسته لهم خولهى نيستياى " بروليتكولت " دا • بهويسته

هه ته سرو به ناوى كوميتهى ناوه نديسه وه تيبه رينريت چ به ناوه وزاره تى به ووه رده و فيسر

کردند چ بهنا و کونگره‌ی "پرولیتکولت" دا ،
چونکه نه‌مو کوتگره‌که کوتایی دیت .

بروژی بریار :

۱- له کوماری کریکاران و جوتیارانسی
سوقیه‌ندا ، بیویسته همو کاروباره‌کان له
بواری فیرکردندا ، چ له‌روی سیاستی و
روشنبیرکردنه‌وه به‌گشتی و چ له‌روی هوندره‌وه
به‌تابه‌تی ، گوهر بیت به‌گیانی خه‌باتسی
چینایه‌تی پرولیتاریا له بیناوی‌جی به‌جی کودنی
سدرکه‌وتوانه‌ی دکتاتوریه‌ته‌که‌ی ، واته له
بیناوی روخاندنی بورژوادا ، له بیناوی
نه‌میشتنی چینه‌کاندا ، له بیناوی سرینه‌وه‌ی
همو چه‌وساندنه‌وه‌یه‌کی مروث له لایسن
مروقه‌وه .

۲- سوپه بیویسته له‌سر پرولیتاریا ، چ
چ به‌هوی پیشروه‌که‌به‌وه ، حیژی کومونیست
یان به‌هوی سه‌رحم ریکخراوه‌پرولیتاریه‌کانه‌وه
به‌گشتی ، به‌لاکترین و گه‌وره‌ترین و بایه‌خدار
ترین شیوه به‌شداری بکات له کیسه‌ی
روشنبیر کردنی گه‌لدا .

۳- تاقیکردنه‌وه‌ی میژوی نوی زیاتر له
نیوجرح ، به‌تابه‌تی خه‌باتی شورش‌گیرته‌ی
پرولیتاریا له همو وراثتی جیهان له‌ساوه‌ی
زیاتر له نیوجرخدا ، هر له دهرکه‌وتنسی
" مانفستی کومونیست " هوه ، سه‌لماندیان
که تیه‌گه‌یشتنی مارکسیزم له‌سر جیهان هتا که

دهریرینی راسته دهریاره‌ی به‌رزه‌وه‌ندیکانسی
پرولیتاریای شورش‌گیرو روشنبیریه‌که‌ی وباری
سه‌رنجه‌که‌ی .

۴- مارکسیزم ، وه‌ک تایدیولوژیای پرولیتاریای
شورش‌گیر ، بایه‌خه میژویپه جیهانیه‌که‌ی خوی
به‌ده‌ست هیناوه ، له‌بهر شه‌وه‌ی مارکسیزم
دهر‌گیر به‌نرخترین ده‌سه‌که‌وته‌کانی سه‌رده‌می
بورژوازی به‌لاوه نه‌تاوه . به‌لکو به‌بیجه‌وانه‌وه
همو شته به‌نرخه‌کانی شه‌وه‌سه‌که‌وتسی
وه‌رگرتوه له گه‌سه‌گردنی فیکری مروقایه‌تی و
روشنبیری مروقایه‌تی و سه‌رله‌نوی دایریشوتوه
له‌ساوه‌ی زیاتر له ده‌هزار ساله‌ا . کاری
داخاتیر هر له‌سر شه‌م بنچینه‌یه‌وه بیسه‌م
تاکاره‌دا هه‌نگاو شه‌نیت . شه‌واره‌ی له
تاقیکردنه‌وه‌ی بالائانه‌ی دکتاتوریه‌تی
پرولیتاریاوه سرورش وهرته‌گریته ، به‌وینیوه‌یه‌ی
دواخانیای پروایتاریا به‌دزی هموچه‌وسنه‌یه‌ک
که هر ته‌نیلا خوی شه‌بیت به‌گه‌سه‌پسدرای
روشنبیری پرولیتاری دابنیت .

۵- کونگره‌ی " پرولیتکولت " ی سه‌رانسری
روسیا ، به‌تونندی سوپه له‌سه‌ر شه‌م بیاری
سه‌رنجه مه‌یده‌نییه‌ی و به‌تونندی همو سه‌وه
کوشیک به‌لاوه شه‌نیت که گه‌ره‌کیدنی روشنبیری
یه‌کی تاییه‌تی جیاواز دانانیت خوی گیزدات له
چهند ریکخراوه‌یه‌کی گوشه‌گیری تابه‌تیداودرجه‌ت
کردنی دیوار و به‌ریسه‌ت له نه‌وان مه‌بندانی
کاری وه‌زاره‌تی فیرکردن و خویندن و له‌مه‌یدانی

کۆمەڵگە

دەستوی بریارێک دەربارەی روشنبیری
پرولیتاری

۱- نابیت هیچ بێروباوەریک هەبیت و
بەلکو مارکسیزم.

۲- نابیت هیچ روشنبیریەکی پرولیتاری
نوی داتاشیبت و تروست بکریت و بەلکو
گەشە پیدانی باشترین نمونە نەریبت و
ئەنجامەکانی ئەو روشنبیریە لە ئارا دا یە
لە باری سەرئێجی مارکسیزمەوە سەبارەت بە
جیهان و بارودوخی ژیان و خەباتی پرولیتاریا
لە سەردەمی دکتاتوریەتە کەیدا.

۳- ئەک وەک شتیکی تاییبەتی جیاواز
لە وەزارەتی فیرکردن و خویندن، بەلکو وەک
بەشیەک لە وەزارەتە، چونکە پارتی کۆمونیستی
روسی + وەزارەتی فیرکردن و خویندن =
پرولیتکولت.

۴- پەیوەندیەکی توندو تول و تل کەچی
پرولیتکولت بو وەزارەتی فیرکردن و خویندن،
سەرھەرگیز نابیت *

کاری " پرولیتکولت " دا، بان پیدانی
" سەریخوویی " بە " پرولیتکولت " لەناو دام و
دەزگا گانی وەزارەتی فیرکردن و خویندن دا،
چونکە وای داتەنیت کە ئەم
هەولانە لە روی تیوریەو نارااستن و لە روی
پراتیکیشەوە زیان بەخەن. بە بێجەوانەو
کۆنگرە داوا لە هەموو ریکخراوەکانی " پرولیتکولت "
ئەکات کە خویان بە دەستە یارمەتیدەری
توری دام و دەزگا گانی وەزارەتی فیرکردن و خویندن
بزانن و فرمانەکانی پەیرەو بکەن وەک بەشێک
نە ئەو کە گانی دکتاتوریەتی پرولیتاریا، لە
زیر سەرکردایەتی کردنی دەسەڵاتی سوڤیەت
(بە تاییبەتی وەزارەتی فیرکردن و خویندن) و
پارتی کۆمونیستی روسی .

x x x

ماوری لونا چارسکی ئەلمێت قەسەکانی
شیویخراوە، بەلام ئەم بریارە بپویستە، بگرە
زور بپویستیشە.

لە توی تشرینی یەکەمی ۱۹۲۰ دا
نوسراوە
یو یەکەم جار لە سالی ۱۹۲۵ دەرچوو .

لە ۸ تشرینی یەکەمی ۱۹۲۰ دا
نوسراوەو یەکەم جار لە سالی
۱۹۲۶ دا دەرچوو .

x لێژەدا دەستۆسەکە پەراوێ .

ژمارە ۱۳ / مازنی ۱۹۸۶

KOMALLA

The Review of Kurdistan Toilers League

Mar. 1986 No.12 3rd Term

بنکه‌ی ژین

www.zheen.org

